

FREMTIDENS IDRÆTSFACILITETER I RINGSTED KOMMUNE

Baggrundsanalyser

Rapport / Maj 2016

Peter Forsberg, Trygve Laub Asserhøj, Christian Gjersing
Nielsen, Mike Murray, Jens Høyer-Kruse & Aline van Bedaf

Idrættens
Analyseinstitut

**FREMTIDENS
IDRÆTSFACILITETER I
RINGSTED KOMMUNE
BAGGRUNDSANALYSE**

Titel

Fremtidens idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune. Baggrundsanalyser.

Forfatter

Peter Forsberg, Trygve Laub Asserhøj, Christian Gjersing Nielsen, Mike Murray, Jens Høyer- Kruse og Aline van Bedaf.

Øvrige bidragydere

Henrik H. Brandt, Maja Pilgaard og Camilla Friberg.

Rekvirent

Ringsted Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Benløse IF

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, maj 2016

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 200,00 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93375-39-0

978-87-93375-40-6 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Introduktion og læsevejledning	6
Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Ringsted Kommune	8
Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi	24
Delanalyse 3: Sammenstilling af økonomiske forhold med andre kommuner	28
Delanalyse 4: Analyse af kapaciteten i de offentlige idrætsfaciliteter	34
Delanalyse 5: Børn og unges idrætsvaner	66
Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner	101
Delanalyse 7: Idræts- og spejderforeningers status og virke	130
Delanalyse 8: Brugernes brug af og ønsker til faciliteter	148
Litteratur	163

Appendiks og bilag til de enkelte delanalyser findes i et særskilt dokument 'Appendiks og bilagssamling', som kan tilgås via www.idan.dk/vidensbank/

Introduktion og læsevejledning

Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet har i perioden fra september 2015 til marts 2016 gennemført en undersøgelse af facilitetsområdet i Ringsted Kommune for at styrke beslutningsgrundlaget for fremtidige dispositioner på området i kommunen.

Undersøgelsen har som hovedformål at undersøge brug og benyttelse af kommunens idræts- og bevægelsesfaciliteter i dag og komme med bud på, hvordan faciliteter, naturområder og byrum i højere grad kan tilgodese unge, voksne og ældres idrætsvaner og ønsker til en aktiv livsstil. Undersøgelsen belyser desuden foreningslivets aktuelle status, vilkår, behov og udfordringer.

Undersøgelsen danner ligeledes grundlag for en efterfølgende proces, hvor Idan i regi af 'Idan Forum - Idrætssektorens Udviklingsforum' skal udarbejde scenarier for, hvordan Ringsted Kommune kan investere i at styrke sin position som 'idrætsdestination' og derigennem fremme aktiviteter for såvel borgere som besøgende gæster. Dette projekt afrapporteres i et særskilt notat i foråret 2016.

Denne baggrundsrapport indeholder otte baggrundsanalyser (delanalyser), der er baggrund for præsentationen af den samlede undersøgelse og følgende anbefalinger. I tillæg hertil er udarbejdet den opsamlende udgivelse 'Fremtidens Idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune. Overblik, analyse og anbefalinger', som i kort form sammenfatter undersøgelsens resultater og fremlægger hovedkonklusioner og anbefalinger på baggrund af analysearbejdet.

De otte delanalyser i denne baggrundsrapport er kort beskrevet herunder. De kan læses samlet eller bruges som opslagsværk.

- **Delanalyse 1** er et baggrundskapitel om Ringsted Kommune med særligt fokus på forhold, som er væsentlige for idrætten i kommunen, herunder kommunens geografi, placering og facilitetsdækning samt tendenser i kommunens borgersammensætning.
- **Delanalyse 2** kortlægger idrætsområdets økonomi i Ringsted Kommune.
- **Delanalyse 3** sammenligner de økonomiske forhold på idrætsområdet i Ringsted Kommune med forholdene i udvalgte kommuner.
- **Delanalyse 4** undersøger bookinger og brug af udvalgte faciliteter i Ringsted Kommune i løbet af to uger på hverdagsaftener i efteråret 2015. Analysen inkluderer almindelige haller, mindre idrætshaller/gymnastiksale, svømmefaciliteter og kommunens to kunstgræs fodboldbaner. Undersøgelsen ser også på, hvem brugerne af de forskellige faciliteter er, og hvilke aktiviteter der afholdes.

- **Delanalyse 5** undersøger idrætsvanerne hos børn og unge fra 4. til 10. klasse på baggrund af en omfattende spørgeskemaundersøgelse blandt eleverne i kommunens skoler.
- **Delanalyse 6** sætter voksne borgeres (16 år eller derover) idrætsvaner under lup ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til et tilfældigt og repræsentativt udsnit af borgere.
- **Delanalyse 7** fokuserer på idræts- og spejderforeningers forhold i Ringsted Kommune på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunes idræts- og spejderforeninger.
- **Delanalyse 8** undersøger på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse holdningen til kommunens idrætsfaciliteter blandt brugerne, herunder tilfredshed og ønsker.

Sammenligning med andre kommuner

Væsentlige forhold i Ringsted Kommune er i undersøgelsen sammenstillet med lignende forhold i andre udvalgte kommuner. De gennemgående sammenligningskommuner er Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Sammenstillingerne er baseret på data indsamlet i kommunerne i forbindelse med lignende undersøgelser udført af Idan/CISC i 2015 og er tilvejebragt efter omfattende research og dialog med de pågældende kommuner.

Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er udvalgt, fordi der foreligger et helt sammenligneligt datagrundlag, og fordi de på hver sin måde er interessante kommuner at sammenligne med for Ringsted Kommune. Områderne uden for Ringsted By har forhold, som minder om dem, man finder i Halsnæs og Lejre Kommuner med mindre bysamfund og mange grønne områder, mens Ringsted By med en ret betydelige bymæssig bebyggelse minder om forholdene i Ballerup Kommune. Borgersammensætningen målt på socioøkonomiske forhold og uddannelseslængde er meget ens mellem Ringsted og Halsnæs Kommuner, mens borgernes socioøkonomiske status og andelen med videregående uddannelse er højere i Lejre Kommune. Det er omvendt i Ballerup Kommune, som ligger under Ringsted Kommune målt på socioøkonomisk status, men over på uddannelsesniveau. Endelig er idrættens organisering i de fire kommuner relativt ens med en stor andel af kommunale faciliteter, og kommunerne har ret ens udgifter, når det kommer til udgifter til idrætsområdet pr. borger til trods for betydelige forskelle i sammensætningen og dækningen af faciliteter.

Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Ringsted Kommune

'Ringsted - midt i mulighederne' lyder kommunes markedsføringslogan for tilflyttere, virksomheder og turister. Muligheder er der mange af på idrætsområdet i kommunen, og borgerne har fine betingelser for at føre et aktivt fritidsliv med idræt, sport og motion.

Kommunen råder over et væld af idrætsfaciliteter og et moderne og centralt idrætscenter, som sammen med naturen i kommunen spiller en vigtig rolle som arena for fysisk aktivitet. I de kommende år ønsker Ringsted Kommune at prioritere idrætsområdet, og i årene 2017-2018 er der afsat 30 mio. kr. til en realisering af en helhedsplan for idrætsområdet i Ringsted Kommune¹. Denne rapport indgår i arbejdet med at udarbejde en helhedsplan, og blandt andet skal muligheder og perspektiver for Ringsted Kommune som idrætsdestination afdækkes. Rapporten tegner et over- og øjebliksbillede af idrætten i kommunen, som samtidigt danner ramme for udarbejdelse af en række scenarier for udvikling af kommunen som idrætsdestination.

Ringsted Kommunes geografi og størrelse

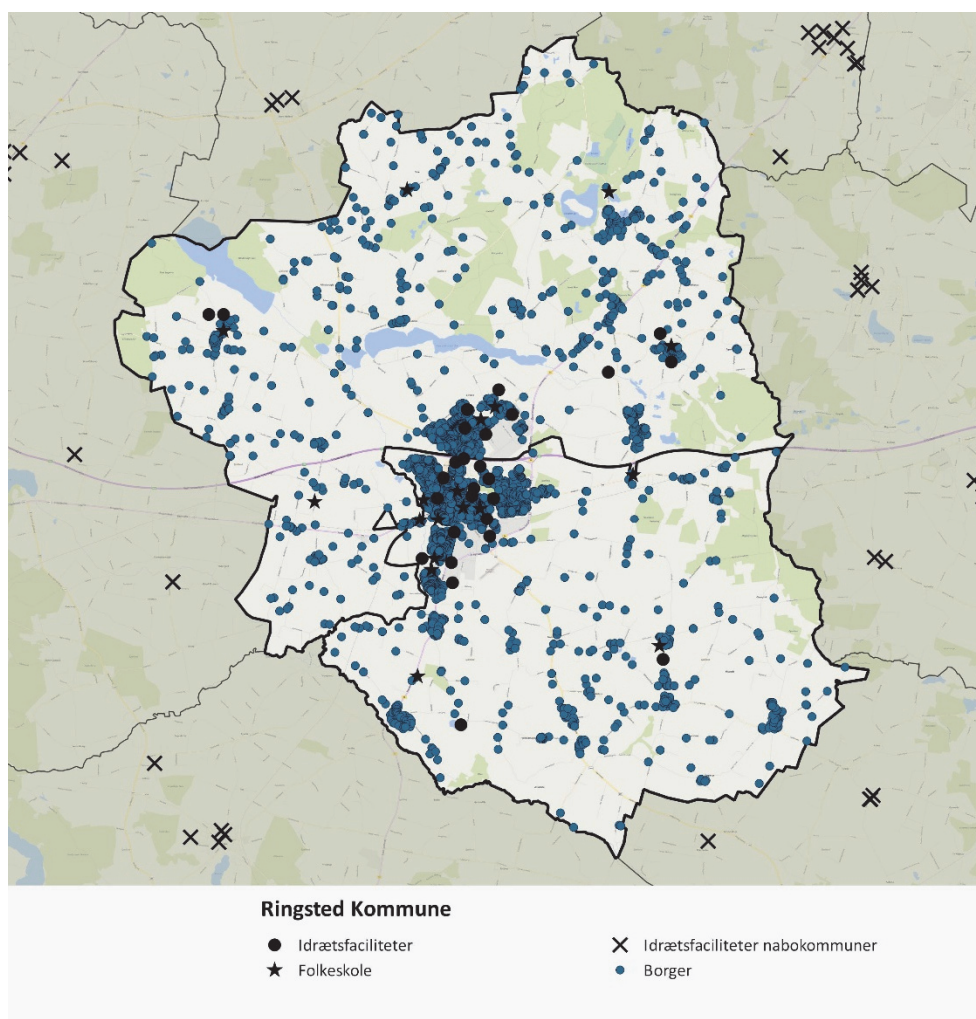
Ringsted Kommune har eksisteret siden kommunalreformen i 1970 og hører under Region Sjælland. Ringsted Kommune hører på landsplan til blandt de mindre kommuner i Danmark målt på indbyggertal (nr. 70 ud af 98) med sine 34.024 indbyggere². En befolkningsprognose fra Danmarks Statistik frem mod 2025 viser en befolkningstilvækst på 1.031 borgere (3,1 pct.). I forhold til andre kommuner er der relativt få ældre over 64 år i kommunen, men som det også er tilfældet i mange andre danske kommuner, vil andelen af ældre på 50 år eller derover stige i antal de kommende år.

Ringsted Kommune er i denne rapport delt i to områder, som delvist skilles af Vestmotorvejen. Den centrale del af Ringsted By er beliggende i den sydlige del, mens bysamfundet i Benløse hører til den nordlige del. Rundt om i kommunen er der mange mindre bysamfund med mellem 200 og 800 indbyggere. Blandt de større bysamfund i den sydlige del er Veterslev, Ørslev og Høm, mens de større bysamfund i den nordlige del er Jystrup, Kværkeby og Vigersted. Figur 1.1 herunder viser placeringen af idrætsfaciliteter og folkeskoler i de to områder, samt bopælen for de i alt 3.250 tilfældigt udvalgte voksne borgere, der som led i undersøgelsen er inviteret til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse om deres idrætsvaner. Som kortet viser, findes der en stor koncentration af idrætsfaciliteter og borgere centralt i Ringsted By. En mindre del er bosat i by- og landsamfund rundt om Ringsted By.

¹ <http://ringsted.dk/dagsorden/byraadet-08-06-2015>

² Danmarks Statistik, 2015K4.

Figur 1.1: Oversigtskort over idrætsfaciliteter og respondenter i voksenundersøgelsens bopæl.

Figuren viser borgernes bopæl (respondenterne fra voksenundersøgelsen, delanalyse 6) idrætsfaciliteter og folkeskoler i Ringsted Kommune samt udvalgte idrætsfaciliteter i nabokommuner. Kortet viser også inddeling i lokalområderne Nord og Syd. Kilde: Danmarks Statistik, Ringsted Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Målt på geografisk størrelse hører Ringsted Kommune til i den nedre del af midterfeltet blandt danske kommuner (nr. 54 ud af 98)³. I alt dækker kommunens areal 295,15 kvadratkilometer. Vestmotorvejens forløb tværs igennem kommunen kan give en fornemmelse af store afstande på tværs af kommunen, idet transport mellem Nord og Syd kun kan ske visse steder ved broer og overgange. Ringsteds Bys centrale placering i kommunen gør dog, at mange borgere har relativt kort transporttid til byen.

Kommunens 'dna'

I den eksisterende danske forskning i kommunal idrætspolitik er det vanskeligt at finde forskningsmæssigt belæg for, at særlige politikker og tilskudsmodeller på idrætsområdet har indflydelse på befolkningens overordnede tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion

³ Danmarks Statistik.

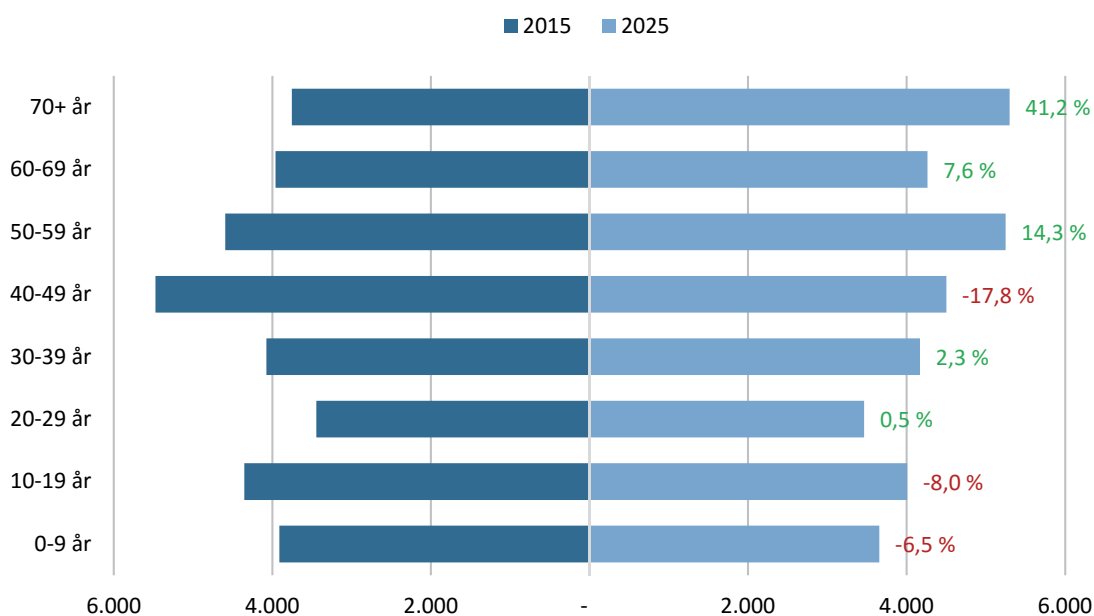
(Thøgersen & Iversen, 2014). Ofte har andre faktorer som befolkningssammensætning, befolkningstæthed, geografiske afstande og urbanisering, kort sagt kommunens 'dna', en stærkere betydning, hvilket er i fokus i dette afsnit.

Demografi – flere ældre de kommende år

Mange kommuner er i disse år optagede af udviklingen i borgernes alderssammensætning. Danskerne lever længere, og en befolkningsprognose for Ringsted Kommune frem mod 2025 viser, at andelen af de yngre aldersgrupper under 19 år vil blive reduceret over de kommende ti år, mens der vil komme 41,2 pct. flere ældre borgere på 70 år eller derover (se figur 1.2). Også i aldersgrupperne 50-59 år og 60-69 år forventes en stigning, mens der omvendt forventes en betydelig nedgang i antallet af 40-49-årige (-17,8 pct.).

Med afsæt i prognosen kan Ringsted Kommune altså forvente en udvikling mod en ændret befolkningssammensætning med mange flere ældre og noget færre børnefamilier samt generelt færre borgere i den erhvervsdygtige alder inden for relativt få år.

Figur 1.2: Demografisk udvikling i Ringsted Kommune, 2015-2025.

Kilde: Danmarks Statistik.

Befolkningssammensætningen og det stigende antal ældre kan være væsentlige at tage højde for i det kommende arbejde med idrætsfaciliteter og idrætsstrategi. Eksempelvis har mange idrætsforeninger primært fokus på børn og unge, som også er prioriteret i mange idrætsfaciliteter, men der kan være gode grunde til et øget sigte på målgrupper i voksen- og senioralderen.

Eksisterende forskning og undersøgelser af børn og voksnes idrætsvaner viser, at børn i langt højere grad end voksne og seniorer benytter kommunalt idrætsbyggeri til at dyrke

sport eller motion, mens voksne og seniorer oftere færdes udendørs på gader, veje og i naturen (Laub, 2013). Samme billede tegner borgerundersøgelserne for Ringsted Kommune (se delanalyse 5 og 6). Desuden viser såvel borgerundersøgelsen for Ringsted Kommune som landsdækkende undersøgelser, at de ældste idrætsudøvere oftere end andre aldersgrupper ønsker at dyrke idræt i dagtimerne (Toft, 2013). Det betyder, at ønsker, behov og barrierer i forhold til befolkningens udøvelse af idræt og bevægelse varierer over forskellige livsfaser (Pilgaard, 2009). Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på de forhold.

Kommunale nøgletal

Foruden de ovenstående forhold om geografi og demografi er det interessant at se på de socioøkonomiske forhold i kommunens befolkning samt deres uddannelseslængde, etniske baggrund og indkomstniveau. Det er alle parametre, som har indflydelse på tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, da deltagelsesniveauet eksempelvis typisk stiger med øget uddannelseslængde og falder blandt befolkningsgrupper med ikke-vestlig baggrund. Indkomstniveauet følger ofte uddannelseslængden og kan derfor ligeledes påvirke idrætsdeltagelsesniveauet indirekte (Pilgaard, 2009).

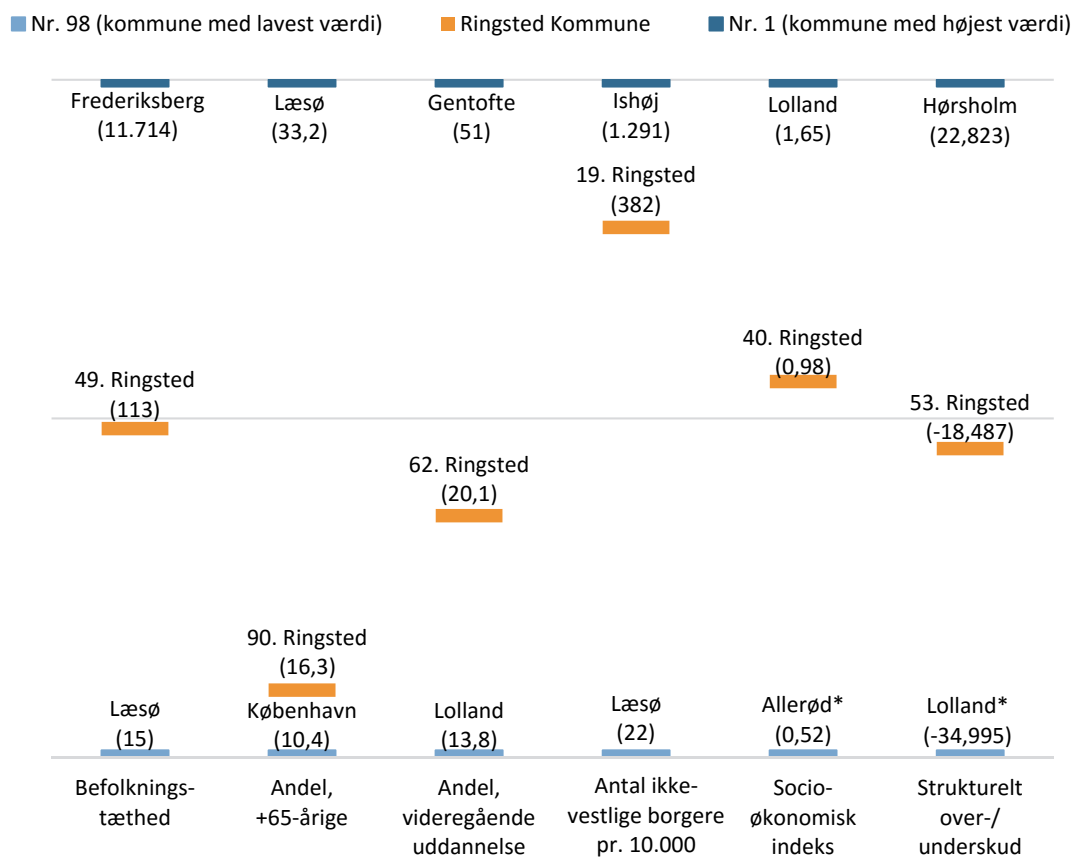
Borgere med videregående uddannelse betragtes som ressourcestærke, hvilket kan komme det lokale forenings- og idrætsliv til gode. Men samtidig vælger flere borgere med videregående uddannelser at dyrke idræt i kommercielle fitnesscentre eller som selvorganiserede motionsaktiviteter (i hvert fald i de større byer) frem for at dyrke idræt organiseret i foreninger (Laub, 2013).

Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund er ligeledes væsentlig at have for øje, da denne gruppe generelt har en anden tradition for deltagelse i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde i almindelighed (Ibsen et al., 2012) og i idrætsaktiviteter i særdeleshed (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

Figur 1.3 nedenfor viser en række udvalgte kommunale nøgletal og Ringsted Kommunes placering i den kommunale rangering på landsplan på forskellige nøgleområder. For overblikkets skyld er placeringen foretaget således, at kommunen med den højeste værdi er rangeret som nummer et og placeret øverst i figuren. De to første tal refererer til de foregående analyser af geografi og demografi og viser, at kommunen ligger i midten, når det kommer til befolkningstæthed, mens der omvendt findes ret få borgere over 65 år i kommunen (16,3 pct. af borgerne er +65 år).

Kommunen hører til i den nedre del, hvad angår andelen af borgere med en videregående uddannelse (nr. 62 ud af 98 kommuner). Netop uddannelseslængde betyder typisk meget for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion.

Figur 1.3: Ringsted Kommunes placering på udvalgte kommunale nøgletal (2013).

Figuren viser Ringsted Kommunes placering i den kommunale rangering på de udvalgte kommunale nøgletal. Ringsted Kommunes score på det pågældende nøgletal er vist i parentes. I top og bund af figuren er desuden angivet kommunen med den højeste og laveste placering – tallet i parentes viser top- og bundkommunernes score. Note: Lolland ligger nummer 95 på det strukturelle over-/underskud, da der er tre kommuner uden data. Allerød ligger nummer 97 på det socioøkonomiske indeks, da der mangler data fra én kommune. Kilde: Økonomi og indenrigsministeriet (2013).

Når det kommer til antal ikke-vestlige borgere pr. 10.000 indbyggere, placerer Ringsted Kommune sig i toppen som nr. 19 ud af 98 kommuner og hører altså til blandt danske kommuner med relativt mange ikke-vestlige borgere. Ringsted Kommune er den kommune i Region Sjælland, som har flest ikke-vestlige borgere, og her har man mere tilfælles med kommunerne omkring København i Region Hovedstaden. Idrætsdeltagelsen på tværs af kulturelle grupperinger og etnicitet varierer, ligesom der er forskellige tilgange til og forståelser af, hvad sport og motion kan og skal bidrage med i hverdagslivet for drenge, piger, mænd og kvinder. Borgere med ikke-vestlig baggrund har typisk mindre kendskab til eller kulturel forståelse for den danske foreningskultur end etniske danskere. Det kommer blandt til udtryk ved en lavere deltagelse i foreningslivet.

Det socioøkonomiske indeks måler kommunens udgiftsniveau i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier med forskellig vægt. Kriterierne i det socioøkonomiske indeks danner et samlet billede af kommunens sociale belastning og er beregnet, så landsgennemsnittet pr. definition er 1. En værdi over 1 betyder, at kommunen

har et større udgiftsbehov relativt til landsgennemsnittet, mens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov. Ringsted Kommune hører til i det øvre midterfelt. Der er altså flere kommuner, som har færre udgifter end Ringsted Kommune (nummer 40 ud af 98 kommuner). Udgifterne på det sociale område har betydning for kommunens økonomiske muligheder, men også for den enkelte borger eksempelvis i forhold til at prioritere penge til idrætsdeltagelse. Økonomi er dog sjældent en betydelig barriere, når ikke-idrætsaktive skal angive årsager til ikke at dyrke idræt (Laub, 2013). Placeringen på det socioøkonomisk indeks i midterfeltet giver indtryk af en befolkning, som ressourcemæssigt er i det nedre midterfelt.

Ringsted Kommunes nuværende økonomiske situation, målt via det strukturelle over-/underskud⁴, der er en form for 'bruttokommunalt produkt', hører også til midterfeltet blandt landets kommuner (nr. 53 ud af 98). Målet er et udtryk for kommunens aktuelle økonomiske situation, som kan være væsentlig at tage højde for eksempelvis i forhold til muligheder for at støtte idræt og opføre/vedligeholde idrætsfaciliteter.

De kommunale nøgletal og placeringen af Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner kan desuden ses i appendiks 1, tabel 1.

Politikker og aktører på idrætsområdet i Ringsted Kommune

Ringsted Kommune har en række politikker, som på forskellig vis er med til at skabe rammerne for idrætten i kommunen. Ud over kommunens Idræts- og Fritidspolitik, som særligt vedrører idræts- og foreningslivet i kommunen, er også kommunens Børne- og Ungepolitik og Frivilligpolitik relevante (Ringsted Kommune, 2013 & Ringsted Kommune, 2014).

Ringsted Kommunes Idræts- og Fritidspolitik 2012

Idræts- og fritidspolitikken lægger op til, at Ringsted Kommune skal være en kulturkommune med sunde og fysisk aktive borgere. Foreningslivet har en særlig rolle i politikken, og mange af tiltagene involverer på den ene eller anden facon foreningerne. Politikken sætter dog også fokus på den del af borgerne, som ikke er medlem af det etablerede foreningsliv, men som kommunen også ønsker at støtte på forskellig vis (Ringsted Kommune, 2012).

Fire temaer er særligt væsentlige at fremhæve:

- Synliggørelse af foreningslivet: Kommunens ambition er at "*synliggøre foreningslivet og aktiviteterne i disse*" (Ringsted Kommune, 2012) og støtte op om og hjælpe til med at markedsføre de mange tilbud, der findes i kommunen. En opgave er eksempelvis at sørge for, at borgere og andre besøgende i kommunen nemt kan få kendskab til tilbuddene i idræts-, fritids- og kulturlivet.

⁴ Det strukturelle over- eller underskud er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og beregnede skatteindtægter og er et udtryk for, hvorvidt en kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få overskud eller underskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov.

- Idrætsuvante: Kommunen har særligt fokus på idrætsuvante i forhold til at skabe inklusion og *"sikre et godt og bredt tilbud af idræts- og fritidsaktiviteter – hvor der er plads til alle"*. Målet er at få flere idrætsusikre børn særligt fra ressourcetsvage familier til at deltage i foreningsaktiviteter. Kommunen støtter op herom via økonomisk støtte til de folkeoplysende foreninger og andre aktører, der kan tilbyde aktiviteter til målgruppen.
- Facilitetsområdet: Kommunale lokaler og idrætsfaciliteter bliver og skal stilles gratis til rådighed for foreningslivet, og kommunen ønsker at arbejde for at *"nytænke brugen af faciliteter inde og ude"*, samt at der skal sikres en god balance på facilitetsområdet mellem land og by. Det inkluderer blandt andet, at der i landsbyerne skal være adgang til basisfaciliteter til gavn for det lokale foreningsliv. Optimal udnyttelse af eksisterende faciliteter samt plads i faciliteterne til ikke-organiserede brugere er også blandt de væsentligste fokuspunkter på facilitetsområdet. Konkret er det ambitionen at etablere et fælles bookingsystem, som giver foreninger og ikke-organiserede brugere mulighed for at booke ledige timer (eller frigive bookedede timer, de alligevel ikke får brug for).
- Tværfaglige indsatser: Kommunen har også fokus på tværfagligt samarbejde ud fra et ønske om *"at styrke kommunens samarbejde med de frivillige og give frivillige og foreningslivet en mere aktiv plads i opgaver og projekter hos kommune, handelsliv og erhvervs-* liv". I praksis betyder det, at kommunen vil invitere foreningslivet ind i dagligdagen på de kommunale institutioner (folkeskoler mm.) og være med til at facilitere samarbejde om relevante tiltag eller projekter.

Andre politikker

Ud over kommunens idræts- og fritidspolitik bliver idræt og foreningsliv også inddraget i kommunens Børne- og Ungepolitik og Frivilligpolitik.

Børne- og ungepolitikken (2013) har fokus på idrættens sundhedsmæssige effekter for børn og unge samt det sociale udbytte, børn og unge kan få ved at deltage i forpligtende fællesskaber i idrætsforeninger. I tråd med Idræts- og Fritidspolitikken er det derfor et mål at sikre, at så mange børn og unge som muligt kan deltage i det etablerede foreningsliv. Frivilligpolitikken sætter særligt fokus på samarbejdet mellem de frivillige aktører og kommunen, og for at sikre et godt samarbejde er der nedsat et Frivilligråd (Ringsted Kommune, 2014).

Ringsted Idrætsunion

Ringsted Idrætsunion blev etableret i 2007 og er en paraplyorganisation for alle idrætsforeninger i Ringsted Kommune. På nuværende tidspunkt har unionen 46 medlemsforeninger. Dermed repræsenterer unionen hovedparten af idrætsforeningerne i kommunen (Ringsted Kommune har registreret 58 idrætsforeninger i kommunen). Alle idrætsforeninger i Ringsted Kommune, som er medlem af en Danmarks Idrætsforbund, DGI eller Dansk Handicap Idræts-Forbund, kan optages som medlem. Unionens formål er at hjælpe for-

eninger med generelle og specifikke idrætsfaglige problemer og varetage den samlede foreningsidræts interesser over for Ringsted Kommune. Specifikt spiller Idrætsunionen også en rolle i uddannelse af foreningsledere (Ringsted Idrætsunion, 2016), ligesom det også er blandt medlemsforeningerne i unionen, at repræsentanter til Halfordelingsudvalget vælges. Halfordelingsudvalget står for timefordelingen i kommunens idrætshaller (se nærmere herom i delanalyse 4).

Idrætsfaciliteter og steder til idræt i Ringsted Kommune

Dette afsnit præsenterer et overblik over idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune. Overblikket er udarbejdet med afsæt i oplysninger fra kommunen, fra foreninger og andre institutioner samt via research på adresser og steder i kommunen, der benyttes til idræt/motion. I både skolebørnsundersøgelsen (delanalyse 5), borgerundersøgelsen (delanalyse 6) og brugerundersøgelsen (delanalyse 8) indgår et spørgsmål, som giver respondenterne mulighed for selv at angive faciliteter og steder, de benytter til sport eller motion, såfremt de aktuelle steder ikke allerede var på afkrydsningslisten. Dermed har det været muligt at få øje på faciliteter og steder, som på forhånd ikke var defineret.

Kortlægning af anlagte idrætsfaciliteter

Der findes i Ringsted Kommune på linje med de fleste andre kommuner et stort udbud af idrætsfaciliteter. Centralt i Ringsted By ligger Ringsted Sportscenter, som huser et stort antal af idrætsfaciliteterne i kommunen. Sportscentret har blandt andet tre almindelige idrætshaller, et gymnastikhus, udendørs fodboldbaner med græs og kunstgræs, beachvolleyballbane en skydekælder og Ringsted Svømmeland med et 25 meter bassin, morskabsbassin, varmtvandsbassin og soppebassin. Centret er Region Sjællands største, og der findes ikke andre steder i Ringsted Kommune med så stor en koncentration af faciliteter. Sportscentret har mange besøgende, som tæller den organiserede idræt såvel som borgere og familier, der er aktive på egen hånd, typisk i svømmelandet.

Tabel 1.1 nedenfor viser antallet af forskellige typer af anlagte idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune samt antal borgere pr. facilitet sammenlignet med udvalgte kommuner, som ud over Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner også inkluderer Gladsaxe, Allerød og Varde Kommuner. Der findes ikke valide tal på antallet af faciliteter på landsplan eller i alle danske kommuner, og derfor er sammenstillingen begrænset til kommuner, hvor Idan inden for det seneste år har optalt og valideret tallene. Jo færre borgere pr. facilitetstype, desto bedre er dækningen. Kommunen med bedst dækning inden for de oplyste facilitetstyper er markeret med fed.

Som tabellen viser, har Ringsted Kommune et bredt udvalg af de fleste almindelige idrætsfaciliteter, og samtlige de oplyste facilitetstyper findes i Ringsted Kommune. I Lejre Kommune er der eksempelvis ikke en svømmehal med mindst 25 meter bassin, mens der i Halsnæs Kommune ikke findes et atletikanlæg. Målt på dækningen pr. borgere hører Ringsted til i den nedre del af de udvalgte kommuner, når det kommer til almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller/gymnastiksale og svømmehal med mindst 25 meter bassin. Særligt

dækningen af de mindre idrætshaller/gymnastiksale er dårligere end i alle de andre kommuner på nær Gladsaxe Kommune.

Tablet 1.1: Antallet af borgere pr. idrætsfacilitet i Ringsted Kommune.

Antal borgere pr. facilitet	Antal (Ringsted)	Ringsted	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Gladsaxe	Allerød	Varde
Almindelig idrætshal	9	3.780	3.446	5.167	3.411	8.469	3.079	2.510
Lille idrætshal	3	11.341	5.361	1.476	5.457	16.937	6.158	2.642
Svømmehal (≥25 m)	1	34.024	48.246	31.002		22.583	12.317	10.041
Svømmefacilitet. (<25 m)	5	6.805	6.892	15.501	27.287	16.937		7.172
Motionscenter	12	2.835	2.193	3.875	3.032	4.234	12.317	2.183
Skydeanlæg	2	17.012	24.123	6.200	6.822	67.749	24.633	5.021
Fodboldbane (græs)	28	1.215	3.216	2.067	1.299	2.823	1.026	577
Fodboldbane (kunstgræs)	2	17.012	24.123	15.501	13.644	22.583	8.211	16.736
Tennisbane (udendørs)	13	2.617	6.031	2.818	1.605	3.566	1.540	2.183
Atletikanlæg	1	34.024	48.246		27.287	67.749	24.633	16.736
Ridebane-anlæg	3	11.341	48.246	7.751	4.548		12.317	12.552
Golfanlæg	1	34.024	24.123	15.501	27.287		12.317	10.041
Indeksscore		42	33	44	47	18	50	67

Tabellen viser antal borgere pr. facilitetstype (forholdstallet). Forholdstallet er udregnet ved at tage antal borgere i kommunen og dividere med antallet af faciliteter inden for de forskellige typer. Jo lavere tal, desto bedre dækning. Nederst er et indeks. Kommunen med lavest forholdstal for hver facilitetstype har fået scoren 7, mens kommunen med højest forholdstal har fået scoren 1. Indekstallet viser den samlede score – højest er bedst. Note: Optællingerne i de nævnte kommuner er foretaget i forbindelse med undersøgelser i kommunerne. Kilde: Ringsted Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2015).

Ringsted Kommune har en god dækning med udendørs fodboldbaner på græs, mens de to kunstgræsbaner på Ringsted Sportscenter placerer Ringsted Kommune i midterfeltet målt på den facilitetstype. Kunstgræsbaner er steget voldsomt i antal i Danmark de senere år, og der findes pt. ikke valide tal for, hvor mange baner der findes i Danmark. Ringsted Kommune ligger her på niveau med Halsnæs og Varde Kommuner, mens dækningen er en smule bedre end i Gladsaxe og Ballerup Kommune. I Lejre og særligt Allerød Kommune er dækningen noget bedre med færre borgere pr. bane.

Motionscentre er en anden facilitet, som er steget meget i antal de seneste årtier, og som især benyttes af mange voksne. Der kan være tale om kommercielle fitnesscentre, men også motions- eller træningsrum, som er drevet af foreninger eller kommuner. Her er dækningen i Ringsted Kommune i den bedre ende sammenlignet med de andre kommuner.

Et indeks nederst i tabel 1.1 sammenligner facilitetsdækningen mellem de syv udvalgte kommuner. Kommunen med den bedste dækning inden for hver type (dvs. færrest borgere pr. facilitet) er givet scoren 7, mens kommunen med den dårligste er givet scoren 1. Varde Kommune opnår klart den højeste score og har samlet set den bedste dækning, mens Ringsted Kommune kommer ind på femtepladsen, men meget tæt på Lejre og Halsnæs Kommuner.

Geografisk dækning af idrætsfaciliteter

På facilitetssiden kan det være en udfordring, at Ringsted Kommune spreder sig over et geografisk område på næsten 300 kvadratkilometer, og at mange faciliteter er samlet i Ringsted By i Ringsted Sportscenter.

Man kan dog ikke objektivt målsætte en 'tilstrækkelig' facilitetsdækning, da det afhænger af de lokale forhold, og fordi der er behov for en vis grundforsyning af faciliteter inden for rimelige transportafstande, hvis de skal være tilgængelige for lokalbefolkningen. 'Rimelig afstand' er et subjektivt begreb, som varierer på tværs af forskellige befolkningsgruppers mobilitet. Eksempelvis er børn og ældre borgere ofte mere afhængige af faciliteter i nærheden end yngre voksne og midaldrende (Ibsen et al., 2015).

Selvom transporttid og nærhed til idrætsfaciliteter ofte er et omdiskuteret emne i idræts- og facilitetspolitikken peger en del forskning på, at det er vanskeligt at dokumentere en direkte sammenhæng mellem eksempelvis antallet af faciliteter og andelen af lokalbefolkningen, der benytter dem. Ofte vil andre faktorer som social baggrund, uddannelsesniveau og livsfase spille en større rolle (Ibsen et al., 2015). Samtidig er det meget sjældent, at udsagn som 'savner de rette/flere faciliteter' bliver nævnt som en direkte barriere blandt ikke-idrætsaktive borgere (Laub, 2013). Studier viser også, at idrætsudøvere sjældent benytter den idrætsfacilitet, som ligger tættest på hjemmet, men ofte er der andre parametre i spil omkring de rette faciliteter, den rette forening eller den rette aktivitet (Høyer-Kruse, 2013).

Der findes altså ikke noget godt bud på, hvor mange borgere pr. facilitet, der objektivt set 'bør' være, og det vil ofte være et politisk anliggende at prioritere forskellige typer af faciliteter i dialog med brugerne og borgerne. Samtidig er det værd at have kendskab til eksisterende faciliteter – særligt specialiserede faciliteter – i nabokommuner og i den forstand have et bredere perspektiv på, hvad der findes af forskellige typer af tilgængelige faciliteter inden for rimelige afstande af alle borgere. Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på idrætsaktive børn og voksnes transporttid og holdninger hertil i forhold til at kvalificere, hvad 'rimelig afstand' mere konkret betyder for borgerne i Ringsted Kommune.

Tabel 1.2 herunder viser en opgørelse over antal kvadratkilometer opland pr. facilitet frem for antal borgere, som vist i tabel 1.1. En sådan opgørelse viser, at borgerne i Ringsted Kommune i gennemsnit har længere til de fleste faciliteter end borgere i de øvrige kommuner i tabellen med undtagelse af Varde Kommune (se indekstal, tabel 1.2).

Tabel 1.2: Antal kvadratkilometer opland pr. idrætsfacilitet i Ringsted Kommune.

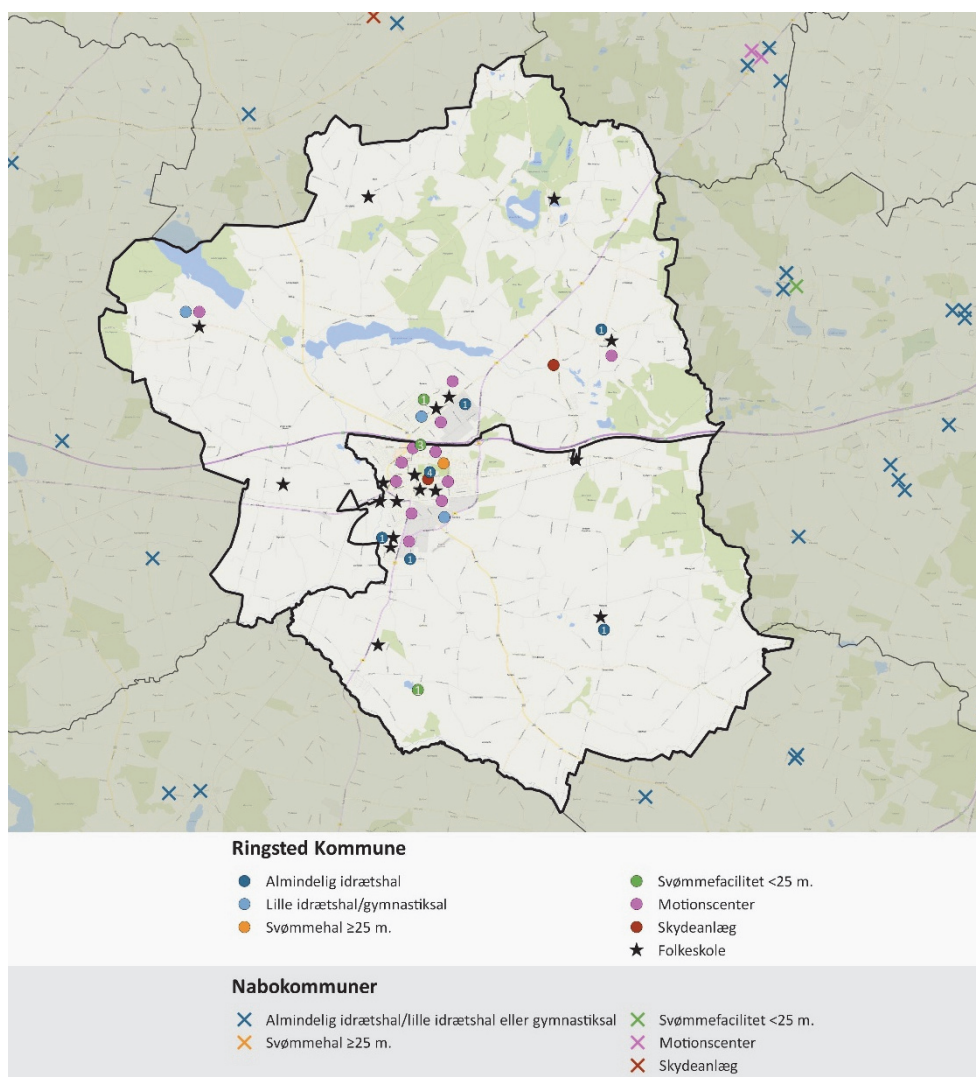
Areal i kvadratkilometer	Ringsted	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Gladsaxe	Allerød	Varde
Almindelig idrætshal	33	2	20	30	3	8	62
Lille idrætshal	98	4	6	48	6	17	65
Svømmehal (≥25 m.)	295	34	122		8	34	248
Svømmefacilitet (<25 m.)	59	5	61	239	6		177
Motionscenter	25	2	15	27	2	34	54
Skydeanlæg	147	17	24	60	25	67	124
Fodboldbane (græs)	11	2	8	11	1	3	14
Fodboldbane (kunstgræs)	147	17	61	119	8	22	413
Tennisbane (udendørs)	23	4	11	14	1	4	54
Atletikanlæg	295	34		239	25	67	413
Ridebaneanlæg	98	34	30	40		34	310
Golfanlæg	295	17	61	239		34	248
Indeksscore	25	69	48	31	60	46	17

Tabellen viser antal faciliteter pr. kvadratkilometer. Antal kvadratkilometer pr. facilitet er udregnet ved at tage kommunens størrelse (kvadratkilometer) og dividere med antallet af faciliteter inden for de forskellige typer. Jo lavere tal, desto bedre er dækningen. Tallene i tabellen angiver således antallet af faciliteter pr. kvadratkilometer i kommunerne. Nederst er et indeks. Kommunen med lavest antal kvadratkilometer pr. facilitet har fået scoren 7, højst 1. Højeste score er bedst. Kilde: Ringsted Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2015).

Dog bør man være opmærksom på de infrastrukturelle forskelle. Eksempelvis kan ti km. i bil tage noget længere tid i en tættere befolkede og mere trafikeret kommune som Ballerup end på landevej i Ringsted Kommune. Omvendt giver den offentlige transport bedre muligheder i større bysamfund som Ballerup end i andre kommuner med mere landligt præg.

Figur 1.4 herunder viser placeringen af kommunens indendørsfaciliteter i Nord og Syd. I Syd er de fleste indendørsfaciliteter samlet i Ringsted Sportscenter, men der findes også almindelige idrætshaller ved Campusområdet og i Nordrup. Der findes hele otte forskellige fitnesscentre/motionsrum i Syd, som alle er placeret i Ringsted By. I Nord tæt på grænsen til Syd adskilt af Vestmotorvejen findes indendørsfaciliteter i Benløse med en almindelig idrætshal og et fitnesscenter/motionsrum. I Vigersted er en almindelig hal og et mindre motionsrum, mens der i Gyrstinge også er et motionsrum og en mindre idrætshal/gymnastiksal. Figur 1.4 viser også indendørsfaciliteter i nabokommuner. For borgere helt i Syd eller Nord, er det ikke nødvendigvis indendørs faciliteterne i Ringsted Kommune, det er mest oplagt at benytte. I Nord kan faciliteter i Store Merløse eller Borup være relevante, ligesom faciliteter i Haslev kan være relevante for borgere i Syd.

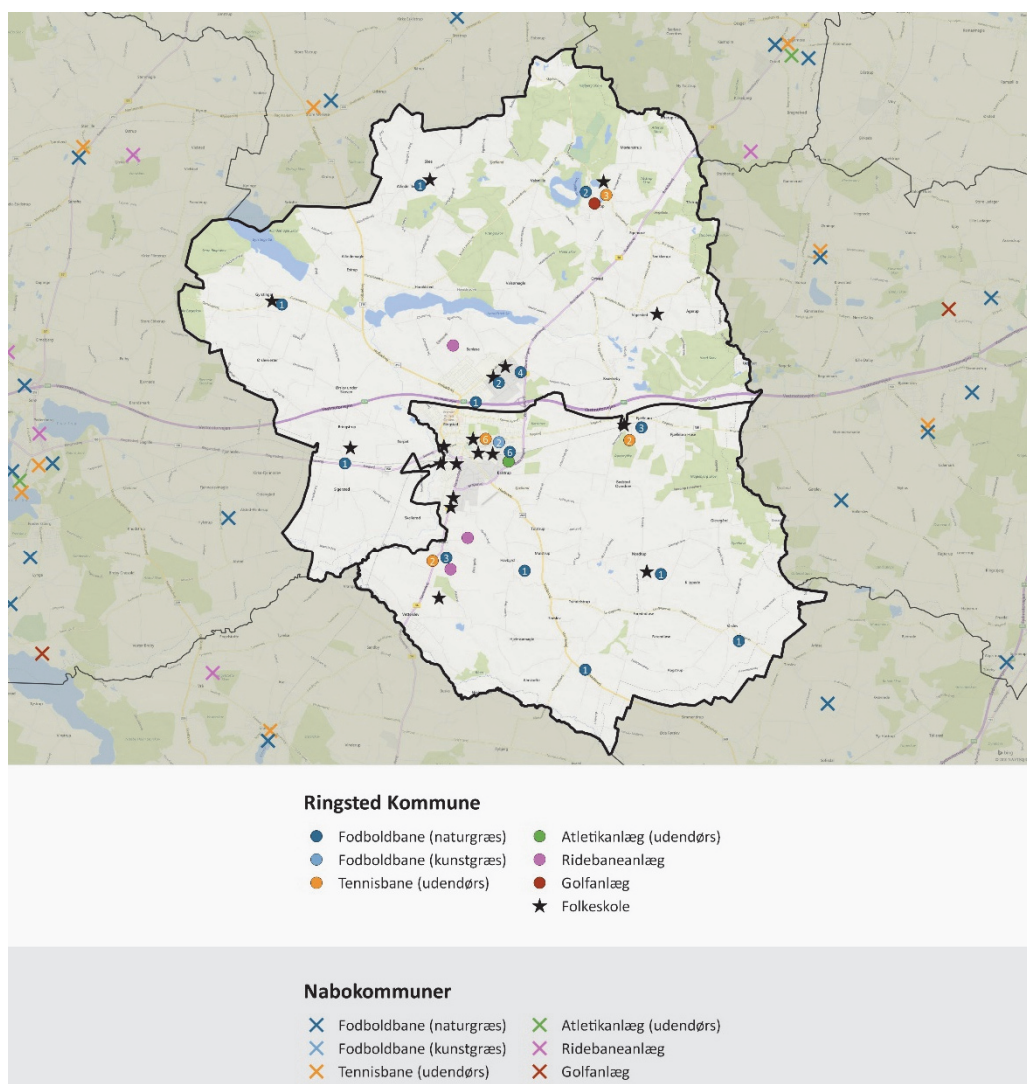
Figur 1.4: Oversigt over indendørs faciliteter i Ringsted Kommune i Nord og Syd.

Figuren viser placering af indendørsfaciliteter i de fire lokalområder i kommunen. Kilde: Ringsted Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2015).

Det følgende kort i figur 1.5 viser udendørsfaciliteterne, og overordnet set er fordelingen den samme som for indendørsfaciliteter, dog med den forskel at der findes flere fodboldbaner på naturgræs uden for Ringsted By. Der er eksempelvis fodboldbaner i Sneslev og Ørslev i Syd og i Jystrup og Allindelille i Nord, hvor der ikke findes indendørsfaciliteter. Mens fodboldbaner på naturgræs er spredt rundt i kommunen, er de to kunstgræsbaner i kommunen placeret i Syd ved Ringsted Sportscenter. Udendørs tennisbaner finder man også primært i Syd, mens det eneste golfanlæg i kommunen er placeret i Nord. Ridebaneanlæg er placeret i Nord ved Benløse, mens der findes to anlæg i Syd ved Høm.

Figur 1.5: Oversigt over udendørs faciliteter i Ringsted Kommune.

Figuren viser placering af udendørsfaciliteter i de fire lokalområder i kommunen. Kilde: Ringsted Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2015).

Afstande til idrætsfaciliteter

Mange faciliteter er som nævnt koncentreret i Ringsted By i forbindelse med Ringsted Sportscenter, og det har betydning for borgernes afstand til faciliteter. Selvom en stor del af borgerne i kommunen bor i Ringsted By og dermed tæt på Sportscentret, er alle borgeres afstand til idrætsfaciliteter væsentlig at holde sig for øje.

Tabel 1.3 herunder viser, hvor langt borgerne i Ringsted Kommune har til Ringsted Sportscenter og andre udvalgte faciliteter i kommunen. Tabellen viser alene borgernes afstand til faciliteter i Ringsted Kommune, dvs. at faciliteter i nabokommunerne ikke indgår. Der kan derfor godt være borgere, som har kortere til visse facilitetstyper end det fremgår af tabellen. Afstandene til faciliteterne er udregnet på baggrund af borgerudtrækket af respondenter til voksenundersøgelsen. Selvom der er tale om en mindre del af voksne borgerne i kommunen (3.250 borgere) er der tale om et repræsentativt udsnit, som også afspejler børn og unges afstand til faciliteter.

Hver femte borger i Ringsted Kommune bor i fugleflugt 1 km eller kortere fra Ringsted Sportscenter, og udvider man afstanden til 0-2,5 km, gælder det 63 pct. af borgerne. Den relativt store andel af borgere, som bor i så kort afstand til centret, skyldes, at to tredjedele af borgerne i kommunen er bosat i Ringsted By. Gennemsnitsafstanden til centret er 3,31 km, som angiver, at der også er en del borgere, som bor et stykke væk. Den længste afstand i fugleflugt er lige over 12 km, og 13 pct. af borgerne bor i fugleflugt 7,6 km. eller længere væk fra sportscentret. Afstandene til kommunens to kunstgræsbaner og Svømmeland med 25 meter bassin er helt de samme, da disse faciliteter findes i Ringsted Sportscenter.

Tabel 1.3: borgernes afstand til idrætsfaciliteter i fugleflugt (pct.).

Pct.	Ringsted Sportscenter*	Almindelig idrætshal	Fodboldbane, naturgræs	Fitnesscenter/ motionsrum
0-1 km	20	43	45	62
1,1-2.5 km	43	36	45	14
2.6-5 km	11	18	10	14
5,1-7,5 km	13	2	-	6
7,6-10 km	10	1	-	2
10,1+ km	3	-	-	2
Gennemsnit i km	3,31	1,64	1,25	1,75

Note: * Afstanden til 25 meter svømmebassin og fodboldbane på kunstgræs er lig afstanden til Ringsted Sportscenter.

Ser man på de almindelige idrætshaller, fodboldbaner på naturgræs og fitnesscenter/ motionsrum, som findes flere forskellige steder i kommunen, er andelen af borgere, som bor 1 km eller kortere herfra betydeligt større. 43 pct. af borgerne i Ringsted Kommune bor 1 km eller kortere fra en almindelig idrætshal, 45 pct. fra en fodboldbane på naturgræs og 62 pct. fra et fitnesscenter/ motionsrum. Det er meget få borgere, som har længere end 5 km til disse faciliteter.

Selvom der er tale om afstande målt i fugleflugt, giver opgørelsen indtryk af, at mange borgere i kommunen har kort afstand til de mest typiske idrætsfaciliteter. Tilmed bor en ret stor del af borgerne tæt på Ringsted Sportscenter på grund af dets gunstige placering midt i kommunen i Ringsted By.

Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på, hvor langt børn, unge, voksne og ældre transporterer sig til idræt og motion, samt hvor tilfredse de er med afstanden. En række analyser undersøger her, om der er forskel mellem borgernes transporttid til faciliteter og deres tilfredshed hermed ud fra deres bopæl.

Udeområder

Som mange andre danske kommuner er Ringsted Kommune begunstiget af mange grønne områder og naturområder, som særligt voksne borgere benytter til idræt, motion og bevægelse. Delanalyse 5 og 6 har spurgt ind til børn, unge og voksne brug af udeområder og offentlige arealer i kommunen, og samlet set viser tallene, at disse steder spiller en stor rolle

som aktivitetsarenaer. Ringsted Kommune har taget en række særlige initiativer for at gøre udeområder og offentlige arealer særligt tillokkende for udendørsaktiviteter.

Ringsted Oplevelsessti er et eksempel herpå. Oplevelsesstien på cirka 25 km går gennem kommunen, og stiens forløb forbinder borgere i landdistrikterne med borgerne i byen. Ringsted Oplevelsessti er bredt tænkt og ud over at være en vandre-, løbe-, cykel-, og aktivitetssti, er der også lagt vægt på formidling af kulturhistoriske steder og information om natur og geologi. Med sit forløb formidler stien kommunens natur, og undervejs er der etableret forskellige faciliteter, der skal inspirere til motion, vidensdeling, fordybelse og leg. Stien er formidlet via kommunens hjemmeside, ligesom der på stien og ved centrale pladser med borde og bænke er infotavler og QR-koder. Nærmere information om oplevelsesstien kan tilgås via kommunens hjemmeside⁵.

Der findes i kommunen et levende netværk af unge inden for forskellige former for gadeidræt og streetkultur, som kommunen på forskellig vis har støttet med blandt andet faciliteter. De unge agerer typisk på andre måder end det traditionelle idrætsliv, men via forskellige puljer har kommunen været med til at støtte opførelsen af en skateboardrampe ved Ringsted Idrætscenter, ligesom der også er blevet givet støtte til forskellige konkrete arrangementer. De unge har også fået lov til at sætte et kunstnerisk præg rundt om i kommunen ved blandt andet at udsmykke tunneler med graffiti⁶.

Opsummering og afrunding

Ringsted Kommune ligger midt på Sjælland i Region Sjælland med gode muligheder for idræt og bevægelse udendørs. Mange idrætsfaciliteter er placeret i Ringsted By i Ringsted Sportscenter, men man finder også særligt fodboldbaner på græs rundt om i kommunen. I forhold til andre udvalgte kommuner med opdaterede facilitetstal, er dækningen af de mest almindelige breddeidrætsfaciliteter på niveau med Halsnæs og Lejre Kommuner, men et stykke under dækningen i Allerød og Varde Kommuner. Til gengæld er dækningen af faciliteter bedre end i mere tætbefolkede kommuner som Ballerup og Gladsaxe.

Der er længere mellem faciliteterne i Ringsted Kommune end i de øvrige udvalgte kommuner bortset fra Varde. Netop afstanden til faciliteterne er væsentlig, ikke mindst med tanke på at mange faciliteter er samlet centralt i Ringsted By. Selvom der er længere mellem faciliteterne opgjort som antal faciliteter på kvadratkilometer opland, gør placeringen af Ringsted Sportscenter midt i Ringsted By, hvor to tredjedele af borgerne i kommunen bor, at mange har kort afstand til idrætsfaciliteter. Godt tre ud af fire borgere bor 5 km eller kortere fra Ringsted Sportscenter, mens hovedparten af borgerne har en almindelige idrætshal, en fodboldbane eller et fitnesscenter/ motionsrum 2,5 km eller mindre fra deres hjem.

Kommunen har få ældre borgere over 65 år, men vil over de kommende ti opleve en stigning i antallet af ældre, som man også vil se det i langt de fleste kommuner i Danmark.

⁵ <https://ringsted.dk/borger/kultur-fritid/ringsted-oplevelsessti>

⁶ <http://sn.dk/Ringsted/Street-Studies-saetter-kuloer-paa/artikel/442973>

Omvendt vil antallet af 40-49-årige og børn og unge under 19 år falde. Målt på uddannelse hører Ringsted Kommune til i den lave ende målt på andelen af borgere, som har en videregående uddannelse, og der findes også relativt mange borgere med ikke-vestlig baggrund i kommunen. Særligt uddannelsesniveau har vist sig at have betydning for borgernes tilbøjelighed til at dyrke idræt, og det giver umiddelbart forventning om en idrætsdeltagelse en smule under gennemsnittet af danske kommuner.

Kommunens Idræts- og Fritidspolitik fokuserer på foreningslivet, men også de borgere, som dyrker idræt på egen hånd. Politikken har særligt fokus på at forbedre mulighederne for et aktivt liv med idræt og motion blandt inaktive borgere, ligesom det også er et fokuspunkt at udvikle idrætsfaciliteterne i kommunen og sikre god adgang for borgerne i Ringsted By såvel som i landdistrikterne.

Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi

Delanalyse 2 ser på udgifterne til idrætsfaciliteter og støtte til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og fritidsaktiviteter i Ringsted Kommune.

På idrætsområdet har danske kommuner traditionelt taget afsæt i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, og den største del af de kommunale investeringer kommer på den ene eller anden vis foreninger og foreningsmedlemmer til gode. Kommunerne stiller idrætsfaciliteter til rådighed for idrætsforeningernes aktiviteter og yder forskellige former for tilskud til foreninger og deres aktiviteter. På den vis spiller kommunerne en vigtig rolle for det frivillige foreningsliv og foreningernes virke.

Otte ud af ti offentlige udgiftskroner til idræt i Danmark stammer ifølge Kulturministeriets 'Udredning af idrættens økonomi og struktur' (Kulturministeriet, 2014) fra kommunerne. Statens andel på cirka 20 pct. af de offentlige udgifter går hovedsageligt til idrættens tre hovedorganisationer Danmarks Idrætsforbund, DGI, og Dansk Firmaidrætsforbund, mens andre statslige midler gives til Lokale og Anlægsfonden, Sport Event Denmark, Team Denmark, Anti Doping Danmark, Idrættens Analyseinstitut og andre centrale idrætsformål under Kulturministeriet.

Kortlægningen af Ringsted Kommunes udgifter til idrætsområdet tager afsæt i den kommunale kontoplan og funktionsområder. Udgifter i Ringsted Kommune falder i to kasser⁷:

1. Vedligeholdelse og drift af idrætsfaciliteter⁸
2. Tilskud efter folkeoplysningsloven

Gennemgangen er struktureret ud fra de to kasser. Boks 2.1 nedenfor angiver en række forbehold, der skal tages højde for i læsningen af kortlægningen.

Boks 2.1: Forbehold for kortlægning

Det er ikke muligt at frembringe et fuldkomment overblik over de økonomiske udgifter til idrætsområdet. Det skyldes især, at en række faciliteter har flere formål og bruges til både idræt og undervisning i folkeskolen og kulturelle aktiviteter. Særligt på skoler findes en del faciliteter, som har stor betydning for idrætsområdet, men som det ikke er muligt at angive de fulde udgifter til. Nogle skolehaller og fritidsundervisningslokaler er fuldt integreret i økonomien for skoler (f.eks. pedel, vedligehold, el, varme, vand og rengøring), og det er her ikke muligt at angive udgifter specifikt for idrætsområdet.

⁷ I nogle kommuner ser man også mindre udgifter under konti 3.75 ('fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven'). Ringsted Kommune har ingen udgifter hertil.

⁸ Idrætsfaciliteter ligger i Ringsted Kommune under konto 0.32.31 ('stadion og idrætsanlæg'). Konto 03.32.35 ('andre fritidsfaciliteter') er ikke medtaget. I 2014 blev der afholdt 1,8 mio. kr. på denne post. Visse fritidsfaciliteter vil i mindre omfang også være ramme om idrætsaktiviteter, ligesom der også kan foregå andre aktiviteter i idrætslokaler. Da det ikke er muligt at bestemme de eksakte fordelinger, er denne opdeling foretaget. Samme metode er brugt i andre undersøgelser.

Udgifter til idrætsfaciliteter

Antallet af kommunale idrætsfaciliteter er et lokalt politisk anliggende uden egentlige overordnede bestemmelser, hvis man ser bort fra kommunernes forpligtelse til at anlægge idrætsfaciliteter til brug for idrætsundervisning i folkeskolen (Iversen og Forsberg, 2014; Naundrup Olesen, 2012).

Historisk set har kommuner dog prioriteret tilvejebringelse af idrætsfaciliteter alene eller i samspil med foreningslivet og på den måde ikke kun bidraget til at sikre rammer for idrætsundervisningen i skolen, men også for det lokale idrætsliv i regi af idrætsforeninger. Det har ført til, at Danmark hører til blandt de lande i verden, der har den bedste facilitetsdækning til idræt for den brede befolkning (Rafoss & Troelsen, 2010). Det er ikke kun kommunen, der kan initiere nye faciliteter, og en del idrætsfaciliteter er opført med foreninger som drivkraft. Kommunen kan understøtte sådanne faciliteter via direkte driftstilskud og årlige lokaletilskud til foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven.

Tabel 2.1 herunder viser udgifterne til drift af idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune i perioden 2012-2014. I 2014 løb udgifterne til idrætsfaciliteter op i 12,9 mio. kr., og der er meget små udsving mellem årene i perioden (se tabel 2.1). Udsvingene fra år til år er i tabellen vist via indekstal (står i parentes), som angiver forskellen i procent for årene 2013 og 2014 i forhold til 2012. Indeksscoren i 2014 er 1,02, hvilket betyder, at de samlede udgifter i 2014 var 2 procent højere end i 2012.

Som tabellen viser, er der primært tal for udgifter i regi af Ringsted Svømmeland og Ringsted Sportscenter. De andre faciliteter i kommunen hører typisk under skolers budgetter og fremgår ikke at denne opgørelse, som kun ser på udgifter på idrætsbudgettet.

Tabel 2.1: Udgifter til idrætsfaciliteter⁹ 2012-2014.

Kr. (indeks)	2012	2013	2014
Ringsted Svømmeland	7.040.982 (1,00)	6.345.295 (0,90)	5.692.839 (0,81)
Ringsted Sportscenter	5.662.622 (1,00)	5.596.745 (0,99)	6.581.203 (1,16)
Andre faciliteter	-72.034 (-)	102.691 (-)	284.727 (-)
Andet	-	3.035 (1,00)	315.387 (103,91)
I alt	12.631.569 (1,00)	12.047.767 (0,95)	12.874.156 (1,02)

Kilde: Ringsted Kommune.

I appendiks 2 (tabel 1 og 2) er udgifter og indtægter for Ringsted Svømmeland og Ringsted Sportscenter udspecificeret. Fælles for begge er, at der er ret betydelige indtægter. Sportscentret havde blandt andet lejeindtægter for 800.000 kr. i 2014, mens salg af badebilletter i Ringsted Svømmeland løb op i 4,4 mio. kr. Indtægter er modregnet udgifter i tabel 2.1

⁹ Alle poster hører under konto og funktion 00.32.31.1.

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Kortlægningen af Ringsted Kommunes udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter medtager ikke den folkeoplysende voksenundervisning¹⁰ og fokuserer dermed kun på udgifter til de frivillige folkeoplysende idrætsforeninger samt spejder- og hobbyforeninger.

Kommunalbestyrelsen fastsætter årligt en ramme for tilskud til den frivillige folkeoplysende virksomhed, som fordeles på en række hovedposter. I 2014 blev der anvendt 4,2 mio. kr. til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde (se tabel 2.2).

Størstedelen af rammen til det frivillige foreningsarbejde i 2014 gik til tilskud til foreninger med aktiviteter for børn og unge under 25 år enten som tilskud til medlemmer ('Ringstedordningen') (46 pct.) eller lokaletilskud (38 pct.). En tiendedel af udgifterne gik til opdatering af udstyr og rekvisitter.

Der er mindre udsving mellem årene på de tre største poster (se tabel 2.2, indekstal). I perioden fra 2012 til 2014 er udgifterne til medlemstilskud, 'Ringstedordningen', steget 8 procent, mens lokaletilskud til foreninger og udgifterne til udstyr og rekvisitter omvendt er faldet en smule (er faldet henholdsvis 4 og 5 procent). Der er visse af de mindre poster, som har meget store udsving opgjort på indekstal, men det betyder i det samlede billede ikke det store, og samlet er udgifterne i perioden fra 2012 til 2014 steget med 2 procent.

Tabel 2.2: Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter 2012-2014.

	2012	2013	2014
Ringstedordningen (medlemstilskud)	1.764.455(1,00)	1.763.160 (1,00)	1.907.801 (1,08)
Lokaletilskud til folkeoplysende foreninger	1.633.523 (1,00)	1.592.646 (0,97)	1.573.630 (0,96)
Opdatering af udstyr og rekvisitter	464.080 (1,00)	294.067 (0,63)	439.715 (0,95)
Opkridning af private idrætsanlæg	10.183 (1,00)	28.585 (2,81)	51.512 (5,06)
Vedligeholdelse af private idrætsanlæg	81.361 (1,00)	79.341 (0,98)	49.288 (0,61)
Fastlagte udgifter (brugermøde m.v.)	50.952 (1,00)	45.423 (0,89)	45.097 (0,89)
Harpiksrengøring	10.469 (1,00)	14.045 (1,34)	43.431 (4,15)
Lederuddannelse for foreningsledere	34 (1,00)	40.000 (1190,48)	27.628 (822,28)
Sommerferieaktiviteter	50.000 (1,00)	30.000 (0,60)	30.000 (0,60)
Tilskud til handicapkørsel	18.000 (1,00)	18.000 (1,00)	20.000 (1,11)
Vedligeholdelse af skaterbane	30.000 (1,00)	-	-
Øvrige fritidsformål m.v.	-	-19.961 (1,00)	3.056
I alt	4.113.057 (1,00)	3.885.306 (0,94)	4.191.159 (1,02)

Kilde: Ringsted Kommune.

¹⁰ Af seneste regnskabstal for 2014 fremgår, at tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning beløb sig til 1.295.000 kr.

De nærmere regler for tildeling af tilskud i henhold til Ringstedordningen, lokaletilskud eller opgradering af rekvisitter og udstyr kan ses på Ringsted Kommunes hjemmeside¹¹. I forhold til 'aktiviteter' (Ringstedordningen) er det værd at nævne, at tilskuddene beregnes ud fra de indsendte medlemstal, og derfor er det ikke muligt præcist at angive, hvor store tilskuddene er. Dertil kommer, at man i Ringsted bruger en dynamisk model, og der er således forskel på, hvor stort et tilskud foreningerne modtager for børn og unge medlemmer under 25 år. Modellen gør, at medlemstilskuddet er højest for unge mellem 13 og 19 år, mens det er lavest for børn mellem 0 og 3 år¹².

Opsummering og afrunding

Ringsted Kommunes udgifter til idrætsområdet falder under to hovedgrupper, som er udgifter til idrætsfaciliteter og tilskud i regi af folkeoplysningsloven. I 2014 løb de samlede udgifter på området op i 17 mio. kr., hvoraf langt hovedparten (75 pct.) gik til idrætsfaciliteter, mens en mindre del (25 pct.) blev fordelt som tilskud i regi af folkeoplysningsloven og var møntet på det frivillige foreningsliv.

Tabel 2.3: Samlede udgifter til idrætsområdet i Ringsted Kommune.

Kr. (indeks)	2012	2013	2014
Idrætsfaciliteter	12.631.569 (1,00)	12.047.767 (0,95)	12.874.156 (1,02)
Tilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde	4.113.057 (1,00)	3.885.306 (0,94)	4.191.159 (1,02)
I alt	16.744.626 (1,00)	15.933.073 (0,95)	17.065.315 (1,02)

Kilde: Ringsted Kommune.

På tværs af årene er der kun små udsving, og indekstallet for 2014 er 1,02. Udgifterne i 2014 har altså været 2 procent højere end i 2012 (se tabel 2.3).

¹¹ <https://ringsted.dk/borger/kultur-fritid/tilskud-og-puljer>

¹² Med baggrund i foreningernes indberetning om medlemsantal udregnes et grundbeløb. 0-3-årige får grundbeløbet gange 1, 4-12-årige gange 2, 13-19-årige gange 3 og 20-24-årige gange 1,5.

Delanalyse 3: Sammenstilling af økonomiske forhold med andre kommuner

Delanalyse 3 sætter de økonomiske forhold i Ringsted Kommune i forhold til andre udvalgte kommuner. Det har ikke været muligt at indhente detaljerede tal for Lejre Kommune, og derfor indgår Ballerup og Halsnæs Kommune sammen med Gladsaxe i sammenstillingen mellem kommuner. Gladsaxe Kommune har ligesom Ringsted, Ballerup og Halsnæs Kommuner mange kommunale faciliteter, men er målt på geografi en del mindre end Ringsted og har en del flere indbyggere.

De anvendte data i delanalysen stammer fra oplysninger indsamlet af Idan/CISC i forbindelse med undersøgelser i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner (Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a). Desuden anvendes tal fra Danmarks Statistik til at perspektivere forholdene i de udvalgte kommuner til landsplan.

Kommunale forskelle

Sammenstillingerne mellem forholdene i Ringsted, Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner er baseret på regnskabstal fra 2013, som Idan/CISC har indsamlet og bearbejdet i samarbejde med de fire kommuner for at ensarte data og kunne gøre opmærksomme på eventuelle forskelle i opgørelsesmetoder.

De fire kommuner er organiseret ret ens på idrætsområdet med mange kommunale idrætsfaciliteter, som stilles gratis til rådighed for foreninger. Selvom kommunerne på et overordnet niveau er relativt ens organiseret og ligger geografisk relativt tæt på hinanden, er der også forskelle. Det angår blandt andet indbyggertal, demografi og lokalpolitiske prioriteringer, men også idrætsspecifikke forhold. Facilitetsdækningen i kommunerne er ikke ens (se evt. tabel 1.1 og 1.2), og målt pr. borger er der en lidt bedre dækning af faciliteter i Ringsted og Halsnæs Kommuner i forhold til Ballerup og Gladsaxe. Det er selvsagt dyrere at drive mange faciliteter end få, men det afhænger også af typen af faciliteter. I Gladsaxe Kommune findes en række dyre faciliteter som skøjtehal og 50 meter svømmebassin, ligesom man i Ballerup også finder et 50 meter svømmebassin samt en indendørs cykelbane (Ballerup Super Arena). Der findes ingen særlige faciliteter i Halsnæs Kommune, mens Ringsted Svømmeland er en stor og også omkostningstung facilitet i Ringsted Kommune.

Dertil kommer, at faciliteter på skoler typisk ikke er inkluderet og fremstår som omkostningsneutrale på idrætsbudgetterne, selvom kommunerne selvfølgelig har udgifter hertil. Nedenfor er vist en optælling af en række af de mest almindelige faciliteter i forhold til, hvor mange der findes på de enkelte idrætsbudgetter i de fire kommuner. Her er omkostningsneutrale faciliteter på skoler altså ikke medtaget. Antallet af inkluderede faciliteter er ret ens i Ringsted og Halsnæs Kommuner, mens der findes lidt flere faciliteter på idrætsbudgetterne i Ballerup og Gladsaxe Kommuner (se tabel 3.1).

Tabel 3.1: Antal faciliteter på idrætsbudgetter. Fordelt på kommuner.

	Almindelig idrætshal	Lille idrætshal/ gymnastiksal	Fodboldbane (kunstgræs)	Svømmehal (min. 25 meter bassin)
Ringsted	4	0	2	1
Ballerup	6	1	2	1
Halsnæs	2	6	2	1
Gladsaxe	5	3	3	2

Kilde: Ringsted Kommune, Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a. Alle faciliteterne ligger i Ringsted Sportscenter/Ringsted Svømmeland.

Udgifter pr. borger

Blandt de fire kommuner havde Ringsted Kommune de næststørste udgifter til idræt pr. borger i 2013 (478 kr. pr. borger), men forskellene mellem Ringsted, Halsnæs og Ballerup Kommuner er meget små (se tabel 3.2). Omvendt er udgifterne i Gladsaxe Kommune noget større end i Ringsted, Halsnæs og Ballerup Kommuner (701 kr. pr. borger, 223 kr. mere pr. borger end i Ringsted Kommune)

Tabel 3.2: Samlede udgifter og udgifter pr. borger til idrætsområdet i de fire kommuner.

Kr. (regnskab, 2013)	Indbyggere	Udgift i alt	Udgift pr. borger
Ringsted	33.291	15.933.073	478
Ballerup	48.408	22.786.751	471
Halsnæs	30.744	14.576.210	474
Gladsaxe	67.262	47.136.901	701

Kilde: Ringsted Kommune, Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Ringsted Kommune hører på landsplan og regionalt plan til blandt de kommuner, som har de mindst udgifter pr. borger til idrætsområdet.

Fordeling af udgifter

De kommunale udgifter til idræt kan splittes og i tre forskellige hovedposter (i Ringsted Kommune dog kun to), og det er på posten 'idrætsfaciliteter' hovedparten af midlerne anvendes (76 pct. i Ringsted, 80 pct. i Ballerup, 79 pct. i Halsnæs og 75 pct. i Gladsaxe) (se tabel 3.3).

Den næststørste post i alle kommuner er 'folkeoplysning og fritidsaktiviteter', mens Ballerup og Gladsaxe Kommuner også har mindre udgifter til 'idrætsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven'. De små beløb går her til talent- og elitearbejde.

Tabel 3.3: Udgifter til idræt pr. borger og procentuelle fordeling. Fordelt på kommuner.

Kr. pr. borger (pct.)	Idrætsfaciliteter	Folkeoplysning og fritidsaktiviteter	Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	I alt
Ringsted	362 (76 pct.)	116 (24 pct.)	-	478 (100 pct.)
Ballerup	376 (80 pct.)	86 (18 pct.)	10 (2 pct.)	471 (100 pct.)
Halsnæs	373 (79 pct.)	101 (21 pct.)	-	474 (100 pct.)
Gladsaxe	529 (75 pct.)	152 (22 pct.)	20 (1 pct.)	701 (100 pct.)

Kilde: Ringsted Kommune, Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

De meget små procentvise forskelle i fordelingen mellem de tre poster i kommunerne skyldes, at disse kommuner har organiseret idrætten på omtrent samme måde. De mange kommunale faciliteter, som foreninger benytter gratis, er med til at holde lokaletilskudspuljen nede, og i stedet går midlerne til at drive idrætsfaciliteter. I Jylland er der generelt en større koncentration af selvejende faciliteter, og her gives en noget større del af udgifter på idrætsområdet typisk i lokaletilskud, som hører under posten folkeoplysning og fritidsaktiviteter. I Region Midtjylland går 52 pct. af udgifterne til folkeoplysning og fritidsaktiviteter, mens 48 pct. går til idrætsfaciliteter¹³. Figur 3 i appendiks viser forskellene på fordelingen mellem regioner.

Det er ikke til at sige, om den ene eller den anden organisering er bedre end den anden. For foreningerne lokalt kan det dog have stor økonomisk betydning, om man bruger selvejende eller kommunale faciliteter. Selvom kommunen refunderer mindst 65 pct. af gebyr-udgifter for aktiviteter for børn og unge under 25 år i selvejende faciliteter, kan udgifterne til lokalebrug løbe op i anseelige beløb. I Varde Kommune betaler foreninger 114,75 kr. pr. time i almindelige idrætshaller efter den kommunale refusion. I løbet af en sæson kan det løbe op i store beløb, som foreningerne skal hente ind via medlemskontingenter og lignende. De kommunale faciliteter i Ringsted, Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner er til sammenligning gratis for foreninger at benytte.

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Dette afsnit fokuserer på udgifterne til 'folkeoplysning og fritidsaktiviteter', som i alle kommuner udgør en mindre del af det samlede budget. Der er ofte tale om vigtige midler for foreningerne, og en stor del af dem gives som direkte tilskud til foreningerne. Hovedparten af midlerne tildeles med baggrund i folkeoplysningsloven, som opstiller en række minimumskrav, kommunerne skal leve op til. Det gør alle kommunerne, men der er forskel på, hvor mange penge de afsætter på området. Forskellene skyldes i overvejende grad politiske prioriteringer og traditioner på området.

Posten til folkeoplysning og fritidsaktiviteter kan deles op i tre forskellige underposter, som vedrører lokaletilskud, aktivitets- eller medlemstilskud og andet. I kommuner med mange kommunale faciliteter er det forventeligt, at posten til lokaletilskud er forholdsvis

¹³ Tal fra Danmarks Statistik (statistikbanken).

lille, og det er den også i de fire kommuner. Foreninger kan søge om lokaletilskud i det tilfælde, at kommunen ikke kan anvise et passende lokale, og her kan kommunerne dække udgifter til egne eller lejede lokaler. Ringsted Kommune refunderer 65 pct. af foreningernes udgifter til lokaler for aktiviteter for børn og unge under 25 år¹⁴, mens det er 75 pct. i Ballerup og Gladsaxe Kommuner. Halsnæs Kommune yder som den eneste kommune fuld refusion for alle aldre. Målt som udgift pr. borger er Halsnæs Kommune i top (50 kr. pr. borger) med en smule højere udgifter end Ringsted Kommune (47 kr. pr. borger) (se tabel 3.4). Det er betydeligt højere udgifter pr. borger end i Gladsaxe og Ballerup Kommuner (henholdsvis 25 og 9 kr. pr. borger). Ser man på den procentvise fordeling af de tre poster, er det også Ringsted og Halsnæs Kommuner, som bruger den største del på lokaletilskud (henholdsvis 41 og 50 pct.).

Tabel 3.4: Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter.

Kr. pr. borger (pct.)	Medlems-/aktivitetstilskud	Lokaletilskud	Andet (puljer, særlige tilskud mm.)	I alt
Ringsted	53 (46 pct.)	47 (41 pct.)	16 (14 pct.)	116 (100 pct.)
Ballerup	57 (66 pct.)	9 (10 pct.)	20 (23 pct.)	86 (100 pct.)
Halsnæs	48 (48 pct.)	50 (50 pct.)	3 (3 pct.)	101 (100 pct.)
Gladsaxe	75 (49 pct.)	25 (16 pct.)	52 (34 pct.)	152 (100 pct.)

Kilde: Ringsted Kommune, Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Den anden store post er aktivitets- og medlemstilskud til foreninger. De største tilskud målt på borger er i Gladsaxe Kommune (75 kr. pr. borger), mens der er afsat færre midler hertil i Ringsted, Ballerup og Halsnæs Kommuner, som ligger på samme niveau (mellem 48 og 57 kr. pr. borger). Aktivitets- og medlemstilskud fordeles på ret forskellige måder i kommunerne, men har det tilfælles, at de i overvejende grad er møntet på børn og unge under 25 år¹⁵.

I Ringsted, Ballerup og Halsnæs Kommuner fordeles den største del som et fast tilskud baseret på antallet af medlemmer under 25 år, mens Gladsaxe Kommune tildeler et noget mindre beløb som fast tilskud og i stedet tildeler tilskud til at afholde foreningers udgifter til løn og/eller godtgørelse af trænere og instruktører for aktiviteter for børn og unge ligeledes under 25 år.

Forskellen er i hovedtræk, at foreningerne i Ringsted, Ballerup og Halsnæs Kommuner tildeles et beløb med baggrund i medlemstal, som foreningerne derefter selv disponerer over,

¹⁴ Ved tilskud til lejede lokaler reduceres tilskuddet, når foreningens andel af medlemmer over 25 år overstiger 10 pct. af det samlede medlemsantal. Ved tilskud til egne lokaler reduceres tilskuddet, når andelen over 25 år overstiger 50 pct. af det samlede medlemsantal.

¹⁵ Tilskuddene kan også gå til borgere, som er over 25 år. Det kan f.eks. være udgifter til transport af idrætsudøvere med handicap (handicaptransport) eller særlige puljer. Eksempelvis vil en pulje til rekvisitter og materialer, som findes i mange kommuner, ikke kun komme børn og unge under 25 år til gode, men også foreningens voksne medlemmer over 25 år.

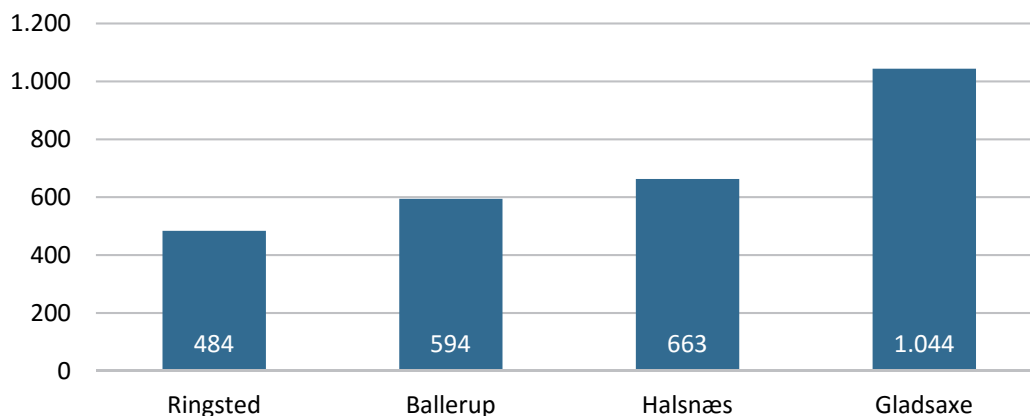
mens foreningerne i Gladsaxe Kommune i højere grad tildeles støtte med afsæt i udgifter til specifikke aktiviteter eller medlemsgrupper.

Hvor meget foreningerne får, afhænger ikke alene af det afsatte beløb pr. borger, men også af det samlede antal foreningsmedlemmer under 25 år i kommunen. Målt pr. borger har Ringsted Kommune afsat næstflest midler, men den enkelte forening i kommunen oplever det ikke nødvendigvis således. Her er det relevant at se på forskellene mellem antallet af foreningsmedlemmer kommunerne imellem.

I Ringsted Kommune var der i 2015 i alt 8.023 foreningsmedlemmer under 25 år, mens antallet var 9.933 i Gladsaxe, 6.900 i Ballerup og 4.617 i Halsnæs Kommuner. Sætter man de tal i forhold til antallet af indbyggere, får man et klart billede af, at der er relativt mange foreningsmedlemmer under 25 år i Ringsted Kommune. For hver fjerde indbygger i Ringsted Kommune findes et foreningsmedlem under 25 år (der er 8.023 medlemmer i foreninger under 25 år delt med 33.291 borgere = 0,24), mens der i de tre andre kommuner går syv indbyggere pr. medlem. Det betyder helt konkret, at der gennemsnitligt er færre penge til foreningerne pr. medlem under 25 år i Ringsted Kommune end i de andre (se figur 3.1).

Selvom Ringsted Kommune har afsat næstflest midler pr. borger på området, svarer det med de mange unge foreningsmedlemmer til, at der er afsat 484 kr. pr. medlem under 25 år på folkeoplysningsområdet, mens beløbet er lidt højere i Ballerup og Halsnæs. I Gladsaxe Kommune er beløbet mere end dobbelt så stort.

Figur 3.1: Tilskud pr. medlem under 25 år til folkeoplysning og fritidsaktiviteter. Fordelt på kommuner.

Kilde: Ringsted Kommune, Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Opsummering og afrunding

Ringsted Kommune bruger 478 kr. pr. borger på idrætsområdet. Det er meget lig udgifterne pr. borger i Ballerup og Halsnæs Kommuner, men et stykke under Gladsaxe Kommuner. I forhold til landsplan såvel som kommuner i Region Sjælland placerer Ringsted Kommune sig blandt de kommuner med færrest udgifter pr. borger.

Langt hovedparten af midlerne i Ringsted Kommune går til drift af idrætsfaciliteter, som stilles gratis til rådighed for foreningerne i kommunen. Det samme gør sig gældende i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner. De resterende midler på idrætsområdet fordeles med afsæt i folkeoplysningsloven og er i overvejende grad møntet på aktiviteter for børn og unge under 25 år. En mindre del gives som tilskud i forbindelse med lokaleudgifter, mens den største del gives som aktivitets- og medlemstilskud. Ringsted Kommune har af de fire kommuner afsat næstflest penge pr. borger, men der i Ringsted Kommune er relativt flere medlemmer til at dele pengene. Det gør, at foreningerne i Ringsted Kommune gennemsnitligt modtager mindre i kommunale tilskud pr. medlem under 25 år end i de øvrige fire kommuner.

Delanalyse 4: Analyse af kapaciteten i de offentlige idrætsfaciliteter

Delanalyse 4 undersøger booking og brug af udvalgte idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune og tegner et overordnet billede af, hvor stor efterspørgslen er på tider, og hvordan det hænger sammen med den faktiske brug. Delanalysen er i tre dele.

Del 1 beskriver i hovedtræk de gældende fordelingsprincipper, og hvordan tider i faciliteter fordeles i Ringsted Kommune i dag.

Del 2 sætter fokus på benyttelse i dagtimerne (kl. 8-16) og aften timerne (kl. 16-22) med særligt fokus på tidsrummet kl. 17-20. Analysen af brug af faciliteter i dagtimerne medtager kun faciliteter tilknyttet Ringsted Sportscenter (fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner), mens flere faciliteter (ti almindelige idrætshaller, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale, to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler til møder og lignende) inkluderes i analysen af benyttelsen i aften timerne. Der er særligt fokus på forholdet mellem tildeling af tider i form af bookinger og faktisk brug af disse tider. Del 2 giver også overblik over, hvornår faciliteterne benyttes, samt hvem brugerne er, og hvilke aktiviteter de dyrker. Yderligere sammenlignes booking og benyttelse af almindelige idrætshaller i Ringsted Kommune med resultater fra tilsvarende undersøgelser i Halsnæs, Lejre og Ballerup Kommuner.

Del 3 er en selvstændig analyse af benyttelsen og brugerne af de fire svømmebassiner, som er tilknyttet Ringsted Svømmeland.

Fordeling af tider i Ringsted Kommune

Dette første afsnit giver indblik i, hvordan tider i kommunens idrætsfaciliteter anvises og fordeles til fritidsbrugere. Anvisningen sker med baggrund i folkeoplysningsloven, som opstiller en række overordnede rammer for anvisningen. I Ringsted Kommune varierer anvisningsprocedurer alt efter lokaletype. De formelle fordelingsregler kan læses på kommunens hjemmeside og er i hovedtræk beskrevet herunder.

Almindelige idrætshaller

Tiderne i kommunens almindelige idrætshaller bliver fordelt for en sæson ad gangen én gang årligt, som løber fra primo september til ultimo juli og har ansøgningsfrist den 1. februar. Fordelingen af tider foretages af Halfordelingsudvalget, som består af fem medlemmer, som vælges for toårige perioder blandt medlemmerne af Ringsted Idrætsunion. Antallet af timer, ansøgerne får tildelt, afhænger primært af deres medlemstal i indendørs idrætterne¹⁶. Halfordelingsudvalget råder over 30 timer om ugen, som primært fordeles til foreninger med eliteaktiviteter. Halfordelingsudvalget fordeler antallet af timer til foreningerne i kommunens almindelige idrætshaller, hvorefter foreningerne mødes og fordeler de

¹⁶ Indendørsmedlemmer er de medlemmer, som er knyttet til en indendørs idræt. Fodboldmedlemmer udløser derfor ingen indendørs timer. Hvis foreninger vil dyrke fodbold i en idrætshal, skal de bruge de timer, som de har fået udløst gennem en anden (indendørs) idræt.

specifikke tidspunkter mellem sig. Ifølge Team Fritid og Frivillighed, hvor opgaven er placeret i kommunen, bliver en stor del af tiderne i praksis fordelt med afsæt i forrige års fordeling, og der er relativt få udsving fra år til år (interview den 19/1, 2016).

Sker det undervejs i sæsonen, at foreningerne har brug for flere tider (eller en ny forening har brug for tider), foretages fordelingen administrativt af Team Fritid og Frivillighed, såfremt der er ledige tider. Bookingdata fra den igangværende sæson viser, at der i Landsbyhuset i Gyrstinge, Asgårdshallen og Bengerdshallen har været en del frie tider at få. Årsagen hertil er, at foreningerne de pågældende steder har afmeldt sæsonbookinger.

Øvrige indendørs faciliteter

I kommunens øvrige indendørs faciliteter som mindre idrætshaller/gymnastiksale, faglokaler og varmtvandsbassinet på folkeskoler er det Team Fritid og Frivillighed, som står for fordelingen¹⁷. Det er ifølge forvaltningen umiddelbart muligt at imødekomme de ansøgte tider, og derfor har det ikke været nødvendigt at nedsætte et udvalg (interview den 19/1, 2016). I praksis sker fordelingen efter ansøgning af tider, som fordeles for én sæson ad gangen.

Boldbaner (natur-/og kunstgræs) og Ringsted Svømmeland

Også når det kommer til naturgræsbaner til fodbold, er det ifølge Team Fritid og Frivillighed muligt at imødekomme efterspørgslen, og de lokale foreninger administrerer derfor selv tider på banerne, hvor de hører hjemme (Interview den 19/1, 2016). Dog administreres naturgræsbanerne (såvel som kunstgræsbanerne) på Ringsted Sportscenter af Ringsted Sportscenter. Fordelingen sker ved, at foreningerne indgiver ønsker om tider til Sportscentret, som så fordeler tiderne. Græsbanesæsonen (både natur- og kunstgræsbaner indgår) løber fra uge 15 til uge 44, mens fordelingen om vinteren på kunstgræsbaner løber fra uge 45 til uge 14.

I Ringsted Svømmeland fordeler svømmelandet tider i 25 meter bassinet, varmtvandsbassinet, legebassinet og soppebassinet efter samme metode som på boldbanerne i centret (dvs. på baggrund af ønsker fra brugerne).

Efterspørgsel efter tider ud fra bookingdata

En gennemgang af bookingdata fra sæsonen 2015/16 viser, at efterspørgslen på tider varierer meget mellem lokale- eller facilitetstyper. Efterspørgslen overstiger ikke kapaciteten i mindre idrætshaller/gymnastiksale og fodboldbaner på naturgræs, mens det omvendt ikke er alle brugere, som får alle ønsker opfyldt i de almindelige idrætshaller, fodboldbaner på kunstgræs eller i Ringsted Svømmeland.

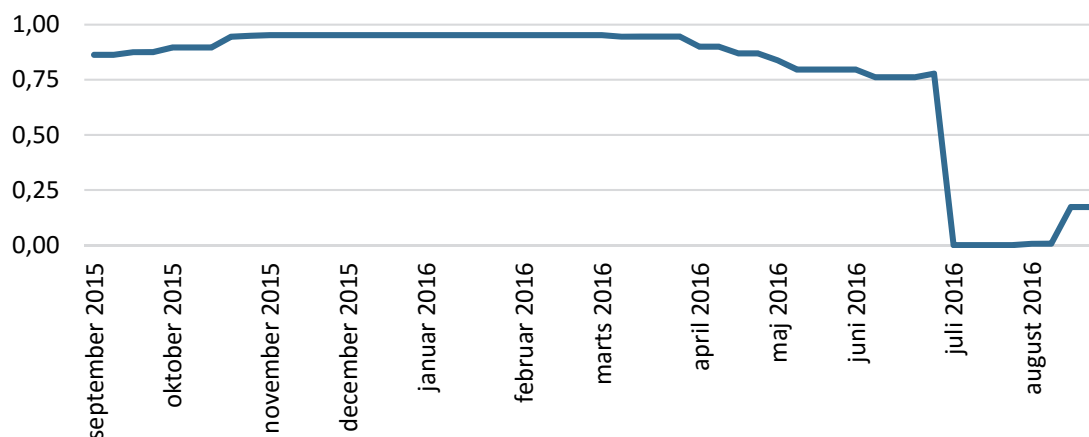
Figur 4.1 herunder viser bookingdata for de almindelige idrætshaller i løbet af året i tidsrummet fra kl. 16-22. De fleste perioder i løbet af året er mere eller mindre fuldt booket i de

¹⁷ Gymnastiksale på Allindelille Friskole, Kværkeby Friskole og Ringsted Ny Friskole bruges også under folkeoplysningsloven og indgår derfor også i fordelingen.

almindelige idrætshaller (baseret på bookingdata fra 11 almindelige idrætshaller¹⁸). Det viser et indekstal, der beskriver forholdet mellem bookede tider og tilgængelige tider. Indekstallet er udregnet ved at dele antallet af bookede tider med antallet af potentielle tider. En indeksscore på 1 angiver således, at alle almindelige idrætshaller har været booket/reserveret i alle seks timer i aftentimerne (kl. 16-22) på alle hverdage i en uge, dvs. 30 timer om ugen.

Efterspørgslen er højest fra uge 43 (oktober) til og med uge 13 (april) (indeksscore: 0,95), hvor en gennemsnitlig idrætshal i Ringsted Kommune er booket fem timer og 43 minutter ud af i alt seks tilgængelige timer (fra kl. 16-22). Foreningerne kan i forbindelse med deres ansøgning om tider angive, hvornår på sæsonen de stopper deres aktiviteter og altså ikke har behov for tider. En del foreninger angiver ikke at have aktiviteter i visse perioder. En mindre del af foreningerne har angivet ikke at have timer i september og oktober samt fra april til juni, som de lavere indeksscore viser.

Figur 4.1: Booking af almindelige idrætshaller i sæsonen 2015/2016 (indeksscore).

Figuren viser indeksscoren for almindelige idrætshaller på hverdage i tidsrummet kl. 16-22.

Brugernes selvvalgte behov for faciliteter

Tildelingen af tider i faciliteter løber altså i udgangspunktet i perioden fra primo september (2015) til ultimo juli (2016). Det er i den forbindelse også interessant at se på, hvordan brugerne af faciliteterne selv oplever behovet for at benytte tider over hele året. I forhold til analysen ovenfor, som bygger på data fra Ringsted Kommunes bookingsystem, er brugerne her blevet spurgt til deres behov. Skoler, institutioner, idræts- og spejderforeninger og øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger¹⁹ i Ringsted Kommune har angivet, hvor meget de benytter de faciliteter, hvor de har aktiviteter i hver af årets tolv måneder²⁰. I appendiks 4 (tabel 1 til tabel 6) fremgår brugernes selvvalgte behov²¹.

¹⁸ Ringsted Sportscenter hal A, hal B, hal C og gymnastikhuset, Ahornhallen, Asgårdshallen, Benløsehallen, Nordruphallen, Vigerstedhallen, Bengerdshallen og Landsbyhuset Gyrstinge.

¹⁹ De fire grupper er nærmere introduceret i indledningen til delanalyse 8.

²⁰ Svarkategorier: 'Flere gange om ugen', 'En gang om ugen', 'Mindre end én gang om ugen' og 'Slet ikke'.

²¹ Da nogle brugere benytter samme facilitet, er nogle faciliteter repræsenteret flere gange i den samlede fordeling.

I forhold til behovet for almindelige idrætshaller angiver brugerne at have et nogenlunde stabilt behov for tider fra september til april måned – dog med nogle mindre udsving. Fra maj til juli er behovet faldende. I juli er det hele 77 pct., der vurderer, at de slet ikke benytter almindelige idrætshaller (se appendiks 4, tabel 1).

Mønstret for behovet for mindre idrætshaller/gymnastiksale ligner i høj grad det, man ser for almindelige haller. Brugernes behov er nogenlunde stabilt fra september til maj, men en smule lavere i april og maj. Det selvvalgte behov er lavest i juli, hvor halvdelen (50 pct.) af brugerne vurderer, at de ikke har behov for tider (se appendiks 4, tabel 2).

Det selvvalgte behov for kunstgræsbaner, som også benyttes i udendørssæsonen, adskiller sig markant fra det billede, man ser i forhold til almindelige idrætshaller og mindre idrætshaller/gymnastiksale. Her er efterspørgslen højest fra november til marts måned, hvilket stemmer fint overens med, at det er her kunstgræssæsonen løber. Behovet fra april til oktober er markant lavere. Sammenligner man med behovet for naturgræsbaner, fremgår det, at behovet falder, når behovet for naturgræsbaner stiger (se appendiks 4, tabel 3 og 4). Det skyldes, at de fleste klubber foretrækker at spille på naturgræsbaner, når det er muligt.

Behovet for svømmebassiner i Ringsted Svømmeland er nogenlunde stabilt fra september til maj (se appendiks 4, tabel 6).

Benyttelse af idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune

De følgende afsnit bygger på en kapacitetsundersøgelse, der via aktivitetsregistreringer kortlægger den faktiske brug af udvalgte almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller/gymnastiksale, kunstgræsbaner og øvrige foreningslokaler i Ringsted Kommune på hverdage i uge 43 og 46²².

Analyserne er delt op i dagtimer (kl. 8-16) og aftentimer (kl. 16-22). I dagtimerne er der efter aftale med Ringsted Kommune udelukkende fokus på faciliteter tilknyttet Ringsted Sportscenter, som inkluderer centrets fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner.

Analyse af aftentimerne indebærer ti almindelige idrætshaller, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale, to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler. Desuden er der registreret aktiviteter i de fire svømmebassiner i Ringsted Svømmeland hele dagen (kl. 8-22), som er afrapporteret i et selvstændigt afsnit.

I aftentimerne er der ligeledes registreret aktiviteter i fitnesslokaler Benløsehallen (foreningsfitness) og Landsbyhuset Gyrstinge (foreningsfitness). Antallet af registrerede aktive i de forskellige tidsrum i de to fitnesscentre fremgår af appendiks 4, tabel 7 og 8, men vil ellers ikke fremgå i analysen pga. et spinkelt datagrundlag.

²² Vigerstedhallen tilgår senere på grund af problemer med registreringen.

Mens forrige afsnit kiggede på bookinger af faciliteter, er der i dette afsnit særligt fokus på den faktisk brug af faciliteter, herunder hvor stor en del af bookingerne, som realiseres til aktiviteter.

Metode og aktivitetsregistreringer

Hensigten med undersøgelsen er at få et retvisende billede af aktiviteterne i de udvalgte faciliteter i de undersøgte uger (uge 43 og 46, 2015) og skabe overblik over, hvordan den eksisterende kapacitet i faciliteterne benyttes i forhold til efterspørgslen. Uge 43 og 46 vil for de fleste indendørs idrætsgrenes vedkommende være midt i sæsonen med et forventet højt aktivitetsniveau i indendørs faciliteter. Dette forhold bekræfter analysen af bookedede tider samt brugernes egne svar på behov for tider (jævnfør de to forrige afsnit).

Omvendt løber naturgræssæsonen fra uge 15 til 44 – her benyttes natur- og kunstgræsbaner på lige fod – mens kunstgræssæsonen løber fra uge 45 til 14. Uge 43 ligger i slutningen af græssæsonen, mens uge 46 ligger i begyndelsen af kunstgræssæsonen. Eftersom registreringerne er foretaget i overgangen mellem de to sæsoner, skal tallene tages med forbehold. Mange klubber vil prioritere at spille på naturgræs, så længe banernes beskaffenhed tillader det, hvilket kan have ført til en lavere benyttelse af kunstgræsbanerne. Således må man forvente, at benyttelsen af kunstgræsbaner er højest i den del af udendørssæsonen, hvor klubberne ikke må/kan benytte naturgræsbanerne.

Undersøgelsens data er indsamlet af et korps af uvildige registranter bestående af betalte vikarer fra et eksternt vikarbureau, kommunalt personale og personer fra forskellige frivilliggrupper i kommunen. Alle registranter blev grundigt introduceret til undersøgelsens metode af medarbejdere fra Idan/CISC og blev instrueret i at være til stede i faciliteterne én gang i timen à ti minutter og for hver enkelt aktivitet udfylde et spørgeskema med 15 spørgsmål. De centrale spørgsmål vedrører aktiviteternes start- og sluttidspunkter, information om deltagerens køn og alder samt antallet af deltagere og type af aktivitet. Metoden er nærmere beskrevet i appendiks 4, bilag 1, mens registreringskemaerne kan ses i appendiks 4, bilag 2.

Analyserne skelner mellem antal aktivitetsforløb og antal aktive. Der kan forekomme mange aktivitetsforløb i en facilitet, hvor der til hvert forløb er få aktive, og omvendt kan der være faciliteter med få aktivitetsforløb, men med mange aktive til hvert forløb. Derfor indgår begge mål (aktivitetsforløb og antal aktive) i analyserne. Følgende afsnit ser på antallet af aktivitetsforløb og deraf benyttelsen i faciliteterne, mens næste afsnit fokuserer på brugertyper og de aktive deltagere. En oversigt over idrætsfaciliteter, aktivitetsforløb, antallet af aktive og registreringstidspunkterne fremgår af appendiks 4, tabel 9.

Benyttelse af faciliteter

Dette afsnit beskriver faciliteternes reelle brug til aktiviteter. Aktivitetsregistranterne har indsamlet oplysninger om aktiviteternes start- og sluttidspunkt og herved er det muligt at angive perioder med aktivitet og perioder uden aktivitet i faciliteterne. Perioder med aktivitet er defineret ved, at der er 'mindst én aktiv pr. aktivitet' (rengøring undtaget) i faciliteten.

På den måde anskueliggør analysen, hvor stor en andel af de bookede tider, der i praksis bliver benyttet til aktivitet. En høj fremmødeprocent til bookede tider/brug af bookede tider i uge 43 og 46 vil indikere, at efterspurgte tider i høj grad udnyttes. Omvendt vil en lav fremmødeprocent/brug af bookede tider indikere, at mange brugere ikke møder op til de tider, som de har reserveret i registreringsugerne, eller at de ikke bruger hele bookingen (se boks 4.1 for centrale begreber).

Analyserne i det følgende fokuserer på benyttelsen i dagtimerne (kl. 8-16) for faciliteter tilknyttet Ringsted Sportscenter (fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner) og aftentimer (kl. 16-22), som inddrager flere faciliteter herunder mindre idrætshaller/gymnastiksale og øvrige foreningslokaler. Yderligere er der specifikt fokus på brugen i tidsrummet kl. 17-20 (refereres til som 'primetime'). Det er i primetime, at der er størst pres på faciliteterne, og det er også i det tidsrum, hvor børn og unge har størst behov for tider.

Boks 4.1: Centrale begreber som mål for kapacitetsanalysen

Booking (i pct.) er de tildelte tider i faciliteterne til brugere. Bookingerne fordeles årligt og er således et udtryk for efterspørgslen på tider fra foreninger og andre faste brugere. Et højt antal bookinger (reservationer) er et udtryk for stor efterspørgsel på faciliteten²³. Der er tale om de eksakte bookinger for de to undersøgelsesuger modregnet eventuelle aflysninger.

Benyttelse (i pct.) angiver, andelen af tilgængelige aktivitetstimer faciliteten reelt er i brug i registreringsugerne. Benyttelse udtrykker det reelle behov for tider hos brugerne med anviste tider i de to undersøgelsesuger. Omvendt udtrykker den ikke-benyttede tid mulighederne for at udnytte faciliteterne til mere aktivitet. En facilitet er registreret som benyttet, hvis der har været mindst én aktiv til stede.

Fremmøde til bookede tider (fremmødeprocent, i pct.) angiver fremmøde til bookede tider. Fremmødeprocenten angiver, hvor stor en del af de bookede tider, brugerne benytter. Lavere fremmøde end den bookede tid kan have to årsager: enten at brugere helt udebliver fra deres tid, eller at de ikke benytter deres afsatte tid til fulde.

Benyttelse af almindelige idrætshaller og kunstgræsbaner i dagtimerne (kl. 8-16)

Tabel 4.1 herunder viser efterspørgslen i form af bookinger, benyttelse af den samlede kapacitet og fremmøde til/brug af bookede tider i dagtimerne (kl. 8-16). De fire almindelige idrætshaller i Ringsted Sportscenter er booket 66 pct. af tiden svarende til 5 timer og 17 minutter af i alt 8 timer, hvoraf næsten halvdelen af de bookede tider er tildelt skoler. 37 pct. af den samlede kapacitet benyttes i dagtimerne svarende til 2 timer og 58 minutter, også her kan ca. halvdelen af timerne tilskrives skoler. Det svarer til et fremmøde til/brug af bookede tider på 56 pct.

I dagtimerne er der ingen oversigt over bookinger af de to kunstgræsbaner. Der er dog registreret aktivitet i 10 pct. af det samlede tidsrum fra kl. 8-16 svarende til 48 minutter om dagen. For kunstgræsbanerne er benyttelsen altså markant lavere i dagtimerne end for

²³ Der skelnes ikke mellem, hvor mange brugere der har booket en facilitet samtidigt. Faciliteter er opgjort som værende booket eller ikke booket i et givent tidsrum.

idrætshallerne. Det er dog vigtigt også her at være opmærksom på, at skolernes brug af udendørsaktiviteter kan variere i løbet af sæsonen.

Tabel 4.1: Benyttelse af almindelige idrætshaller og kunstgræsbaner i dagtimerne (kl. 8-16) (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Almindelige idrætshaller	66	37	56
Kunstgræsbaner	0	10	0

Tabellen viser booket tid, benyttelse og fremmøde til bookedede tider i Ringsted Sportscenter dagtimerne i uge 43 og 46 (kl. 8-16).

Benyttelse af faciliteter i aftentimerne (kl. 16-22)

I aftentimerne efter kl. 16 er der registeret aktiviteter i ti almindelige idrætshaller og ikke kun hallerne i Ringsted Sportscenter samt på kunstgræsbaner og i mindre idrætshaller/gymnastiksale og øvrige foreningslokaler. Som tabel 4.2 herunder viser, er der meget stor forskel på booking, benyttelse og fremmøde til/brug af bookedede tider mellem de fire facilitetstyper. De almindelige idrætshaller er sammen med kunstgræsbanerne klart mest booket og benyttede. De ti almindelige idrætshaller i Ringsted Kommune er booket i 90 pct. af tiden svarende til 5 timer og 24 minutter ud af i alt 6 timers kapacitet. Der er altså en stor efterspørgsel efter haltider i dette tidsrum. Der er registeret aktivitet i 71 pct. af tiden, hvilket svarer til en benyttelse på 4 timer og 16 minutter. I alt er det et fremmøde til/brug af bookedede tider på 78 pct. På kunstgræsbanerne er der også mange bookinger, men noget lavere fremmøde til bookedede tider. Det kan som nævnt hænge sammen med, at de to undersøgelsesuger ligger i begyndelsen af sæsonen for kunstgræsbanernes ibrugtagning.

I de mindre idrætshaller/gymnastiksale er det i gennemsnit cirka én ud af tre timer fra kl. 16-22, der er i brug, og der er her også relativt få bookinger og altså en del frie tider.

Tabel 4.2: Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimerne (kl. 16-22) (pct.).

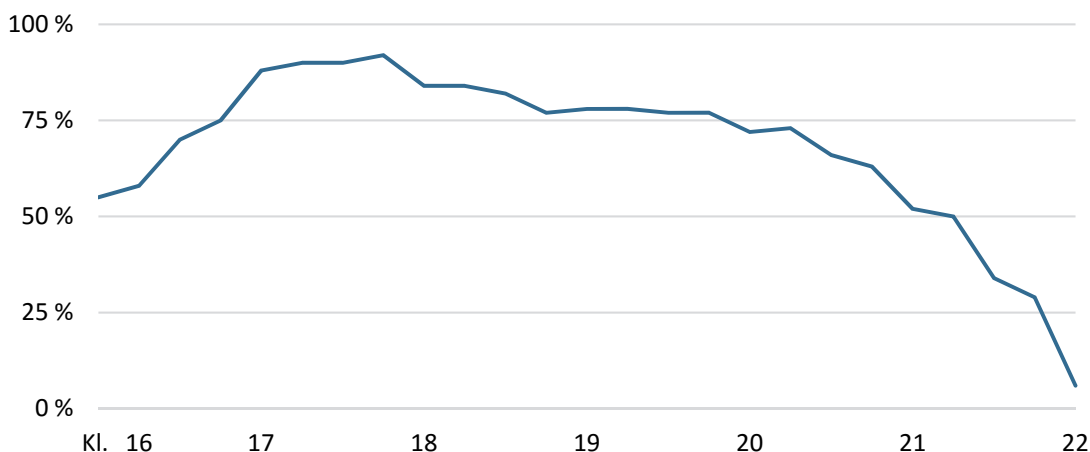
	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Almindelige idrætshaller	90	71	78
Mindre idrætshaller/gymnastiksale	65	32	49
Kunstgræsbaner	82	48	59
Øvrige foreningslokaler	38	36	94

Tabellen viser booket tid, benyttelse og fremmøde til bookedede tider i aftentimerne (kl. 16-22) i uge 43 og 46.

Benyttelse time for time

En række figurer herunder viser brugen af de fire facilitetstyper time for time fra kl. 16-22. Figur 4.2 nedenfor viser dette for de almindelige idrætshaller. Benyttelsen er på sit højeste fra kl. 17-18, hvorefter den falder en smule frem til kl. 20. Herefter sker der et kraftigt fald frem til kl. 22. Dette stemmer fint overens med mønsteret i andre kommuner, hvor der især er pres på de almindelige idrætshaller fra kl. 17-20.

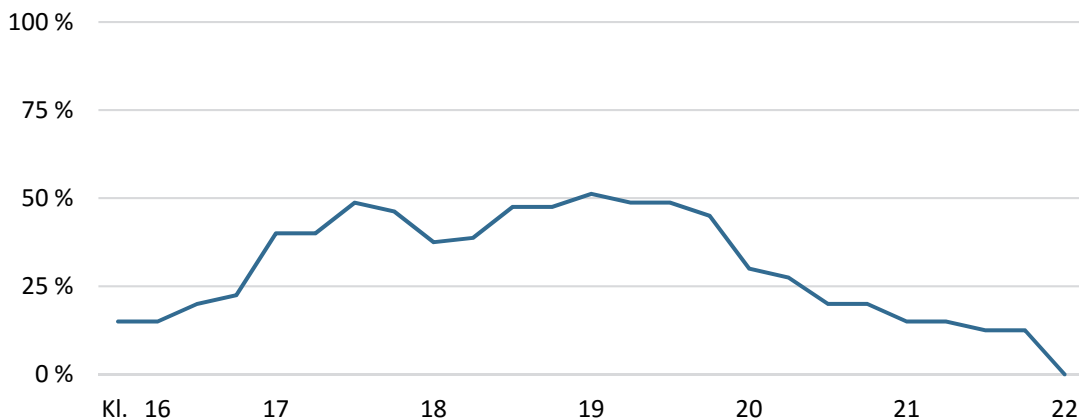
Figur 4.2: Benyttelse af almindelige idrætshaller i aften timerne time for time (kl. 16-22).

Figuren viser den procentvise brug af de ti haller på tværs af aften timerne. Data er summeret for uge 43 og 46.

Figur 4.3 nedenfor viser benyttelsen for mindre idrætshaller/gymnastiksale time for time fra kl. 16-22. Her er der endnu større forskel på benyttelsen i primetime og aften timerne generelt, end der er for almindelige idrætshaller. Benyttelsen stiger markant fra kl. 17 og er på sit højeste kl. 19. Efter kl. 19.45 sker der et markant fald i benyttelsen.

Figur 4.3: Benyttelse af mindre idrætshaller/gymnastiksale i aften timerne time for time (kl. 16-22).

Figuren viser den procentvise brug af de otte mindre idrætshaller/gymnastiksale på tværs af aften timerne. Data er summeret for uge 43 og 46.

Figur 4.4 herunder viser benyttelsen for kunstgræsbaner time for time fra kl. 16-22. Benyttelsen stiger fra kl. 16.30 og igen fra 18.15 til 19.15, hvorefter benyttelsen falder. Efter kl. 21.30 er der ikke registreret aktivitet på kunstgræsbanerne. Overordnet er efterspørgslen på kunstgræsbaner i aften timerne lidt lavere end for almindelige idrætshaller. Således er 82 pct. af tiderne booket svarende til 4 timer og 55 minutter af i alt seks timers kapacitet (se tabel 4.2).

Benyttelsen er noget lavere for kunstgræsbaner end for almindelige idrætshaller (48 pct. mod 71 pct.), ligesom fremmøde til bookede tider også er lavere (se tabel 4.2). I de to uger har der på kunstgræsbanerne gennemsnitligt været aktivitet i 2 timer og 53 minutter på hverdage i de to registreringsuger.

Figur 4.4: Benyttelse af kunstgræsbaner i aften timerne time for time (kl. 16-22).

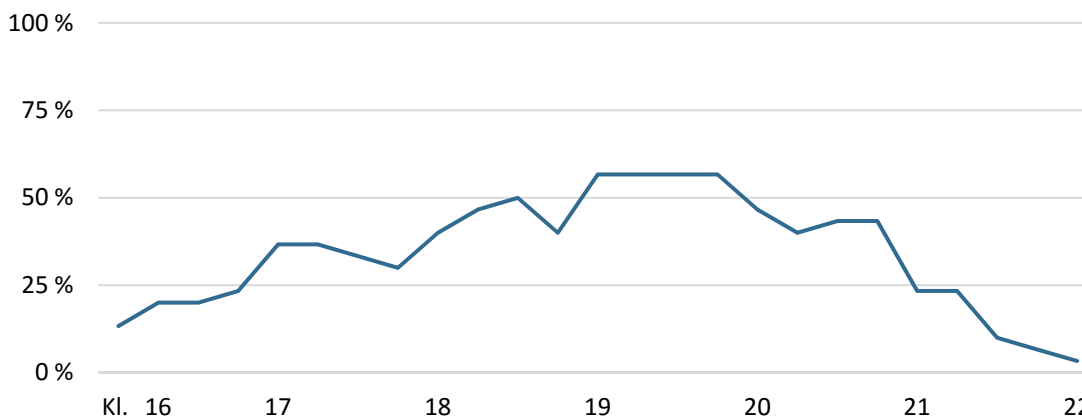

Figuren viser den procentvise brug af de to kunstgræsbaner på tværs af aften timerne. Data er summeret for uge 43 og 46.

Det skal her igen nævnes, at naturgræsbanernes beskaffenhed og tilgængelighed på årstiden kan spille ind på brugen af kunstgræsbanerne. I denne periode af året vil brugen af kunstgræsbanerne formentligt afhænge af, hvor meget naturgræsbanerne kan bruges.

Figur 4.5 herunder viser benyttelsen for øvrige foreningslokaler time for time fra kl. 16-22. Benyttelsen stiger fra kl. 16-17 for at falde en smule og stiger så igen fra kl. 18 og peaker fra kl. 19-20. Herefter falder brugen frem til kl. 22. I øvrige foreningslokaler er 38 pct. af tiderne booket, hvilket svarer til 2 timer og 17 minutter af den samlede kapacitet på seks timer (se tabel 4.2).

Figur 4.5: Benyttelse af øvrige foreningslokaler i aften timerne time for time (kl. 16-22).

Figuren viser den procentvise brug af de tre øvrige foreningslokaler på tværs af aften timerne. Data er summeret for uge 43 og 46.

Benyttelsen i aftentimerne er på 36 pct. svarende til, at der hver dag i de to registreringsuger har været aktivitet i to timer og ti minutter. Fremmøde til/brug af bookede tider er 94 pct. (se tabel 4.2).

De ovenstående figurer viser, at efterspørgslen er størst på almindelige idrætshaller og kunstgræsbaner særligt før kl. 20. Selvom efterspørgslen på mindre idrætshaller/gymnastiksale er større end for øvrige foreningslokaler er benyttelsen i de to registreringsuger lavere. Der er ligeledes en stor del af den efterspurgte kapacitet på kunstgræsbaner, som ikke benyttes.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i primetime (kl. 17-20)

Som nævnt er det interessant at kigge specifikt på tidsrummet kl. 17-20, hvor der er særligt pres på faciliteterne – dog med nogle forskelle mellem facilitetstyperne. I primetime er det vigtigt, at fremmøde til/brug af bookede tider er høj, da behovet for tider er størst i dette tidsrum.

I tabel 4.3 herunder fremgår bookinger, benyttelse samt fremmøde til/brug af bookede tider i primetime (kl. 17-20). Der er mere booket tid i primetime end i aftentimerne generelt (kl. 16-22) for alle facilitetstyper. Særligt for kunstgræsbaner (98 pct.) er efterspørgslen stor i dette tidsrum.

Benyttelsen af almindelige idrætshaller er 12 procentpoint højere i primetime (fra 71 til 83 pct.) end i aftentimerne, mens brugen af mindre idrætshaller/gymnastiksale er 13 procentpoint (fra 32 til 45 pct.) højere. Benyttelsen af kunstgræsbaner stiger 15 procentpoint (fra 48 til 63 pct.) i primetime, mens brugen af øvrige foreningslokaler er 9 procentpoint (fra 36 til 45 procentpoint) højere i primetime.

Da benyttelsen i primetime stiger mere end bookingerne i samtlige faciliteter, er fremmødet til/brug af bookede tider højere i dette tidsrum end i aftentimerne generelt. Det er et udtryk for, at brugerne i højere grad benytter de efterspurgte tider i dette tidsrum (kl. 17-20). I øvrige foreningslokaler er der i primetime registreret mere aktivitet, end der er bookinger. Det skyldes primært, at der ikke er bookinger på Valdemarskolen (foreningslokale), som alligevel har været benyttet til aktiviteter.

Tabel 4.3: Benyttelse af idrætsfaciliteter i primetime (kl. 17-20) (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Almindelige idrætshaller	95	83	88
Mindre idrætshaller/gymnastiksale	73	45	61
Kunstgræsbaner	98	63	65
Øvrige foreningslokaler	44	45	101

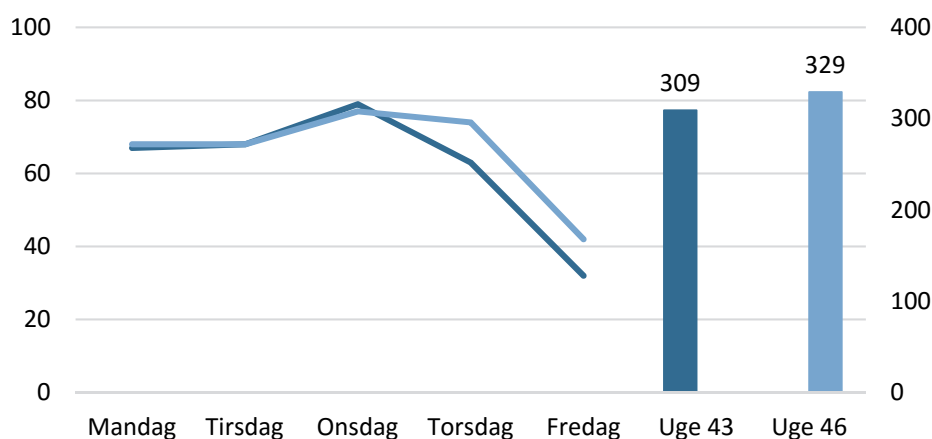
Tabellen viser booket tid, benyttelse og fremmøde til bookede tider i primetime (kl. 17-20) i uge 43 og 46.

Benyttelse på tværs af uger

Aktivitetsniveauet varierer for langt de fleste idrætsaktiviteter i løbet af året, og det er således et fåtal af aktiviteter, som har samme aktivitetsniveau hen over hele året. Denne del af analysen ser på, hvordan benyttelsen af de undersøgte faciliteter svinger mellem de to undersøgelsesuger. Selvom undersøgelsen er foretaget inden for et relativt kort tidsinterval, er der i andre kommuner registreret relativt store forskelle mellem aktivitetsniveauet i undersøgelsesugerne (Forsberg et al., 2015a; Forsberg et al., 2015b, Pilgaard et al., 2015a, Pilgaard et al., 2015b). I Ringsted Kommune er det selvvalgte behov for tider i indendørs-faciliteter nogenlunde ens i de to registreringsuger, mens der er stor forskel på behovet for tider på kunstgræsbaner (se appendiks 4, tabel 1 til tabel 6).

Figur 4.6 herunder viser antallet af registrerede aktiviteter i de to undersøgelser for de ti almindelige idrætshaller, to kunstgræsbaner, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale og tre øvrige foreningslokaler. Den mørkeblå kurve viser antal aktiviteter i uge 43, mens den lyseblå viser antal aktiviteter i uge 46. Der er forskelle i aktivitetsniveau mellem de to undersøgelsesuger; i uge 43 (oktober) er der registreret 309 aktiviteter mod 329 i uge 46 (november), hvilket er en forskel på 6 pct. Antallet af aktiviteter i de to uger er stort set identiske fra mandag til onsdag, mens der er registreret flere aktiviteter torsdag og fredag i uge 46.

Figur 4.6: Registrerede aktiviteter på tværs af ugedage og undersøgelsesuger (antal).

Figuren viser antal aktivitetsforløb i de udvalgte faciliteter fordelt på hverdage fra kl. 8-22 og registreringsuger.

For tre af de fire facilitetstyper er der højere benyttelse i uge 46 end i uge 43. Forskellen er størst på kunstgræsbaner. I aftentimerne (kl. 16-22) er der således registreret 27 pct. højere benyttelse i uge 46. Eftersom natur-/og kunstgræssæsonen slutter i uge 44 og kunstgræssæsonen påbegyndes i uge 45, er dette forventeligt.

Der er registreret 9 pct. højere benyttelse af almindelige idrætshaller og 3 pct. større brug af mindre idrætshaller/gymnastiksale i uge 46, mens der omvendt for øvrige foreningslokaler er registreret 16 pct. højere benyttelse i uge 43. I dagtimerne (kl. 8-16) er der registreret lige høj benyttelse i de fire almindelige idrætshaller i Ringsted Sportscenter i de to uger. På kunstgræsbaner er benyttelsen i dagtimerne lidt højere i uge 43 (12 pct.) end i uge 46 (8 pct.).

At der for kunstgræsbaner er registreret markant flere aktiviteter i november (uge 46) end i oktober (uge 43) stemmer fint overens med foreningernes selvvalgte behov, hvor vurderingen lyder, at hele 40 pct. af foreningerne angiver ikke at skulle bruge kunstgræsbaner i oktober mod kun 20 pct. i november (se appendiks 4, tabel 3). Ligeledes vurderer 80 pct. et behov for at benytte kunstgræsbaner flere gange om ugen i november mod 40 pct. i oktober. For almindelige idrætshaller og foreningslokaler er det selvvalgte behov for tider det samme i de to uger, mens der kun er en marginal forskel i behovet for mindre idrætshaller/gymnastiksale.

Der er ingen forskelle i bookinger i de to uger, hvilket betyder, at fremmøde til/brug af bookede tider i almindelige idrætshaller i aftentimerne ligeledes er markant højere i uge 46 end 43.

Benyttelse på tværs af ugedage

Som anskueliggjort ovenfor varierer benyttelsen af faciliteterne på tværs af hverdage. Det er vist mere detaljeret herunder fordelt på tidsrum.

Benyttelse i dagtimerne (kl. 8-16) på tværs af ugedage

Tabel 4.4 herunder viser benyttelsen i dagtimer i de fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner i Ringsted Sportscenter. På tirsdage og onsdage bliver lidt over halvdelen af den samlede kapacitet i idrætshallerne brugt, svarende til ca. fire ud af i alt otte timer i hver hal.

Benyttelsen af kunstgræsbaner er til gengæld højest torsdage, hvor knap en femtedel af kapaciteten benyttes.

Tabel 4.4: Benyttelse af faciliteter i dagtimerne (kl. 8-16) (pct.).

	Mandage	Tirsdage	Onsdage	Torsdage	Fredage
Almindelige idrætshaller	30	50	49	25	30
Kunstgræsbaner	13	3	4	19	12

Tabellen viser benyttelse på tværs af ugedage på hverdage i uge 43 og 46 (kl. 8-16) i fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner knyttet til Ringsted Sportscenter.

Benyttelse i aftentimerne (kl. 16-22) på tværs af ugedage

Tabel 4.5 nedenfor viser benyttelse fra mandag til fredag i aftentimerne (kl. 16-22) i ti almindelige idrætshaller, to kunstgræsbaner, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale og tre øvrige foreningslokaler. Benyttelsen er lavest om fredagen for samtlige facilitetstyper.

De almindelige idrætshaller har en mere stabil benyttelse fra mandag til torsdag end de andre facilitetstyper. For mindre idrætshaller/gymnastiksale er der større variation i brugen henover ugen. Benyttelsen af kunstgræsbaner er højest torsdag. De øvrige foreningslokaler følger et andet mønster end de andre faciliteter, da der her er meget lav benyttelse om onsdagen (20 pct.), mens der er relativ høj benyttelse tirsdag (51 pct.) og torsdag (49 pct.).

Tabel 4.5: Benyttelse af faciliteter i aftentimerne (kl. 16-22) (pct.).

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Almindelige idrætshaller	76	74	81	72	52
Mindre idrætshaller/ gymnastiksale	34	30	47	32	17
Kunstgræsbaner	52	54	63	69	4
Øvrige foreningslokaler	39	51	20	49	18

Tabellen viser benyttelse på tværs af ugedage på hverdage i uge 43 og 46 (kl. 16-22) for udvalgte idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune.

Benyttelse i primetime (kl. 17-20) på tværs af ugedage

Tabel 4.6 nedenfor viser benyttelsen i primetime fordelt på hverdage. For almindelige idrætshaller såvel som mindre idrætshaller/gymnastiksale gælder det, at brugen er højere i primetime end i aftentimerne generelt på alle fem hverdage

Brugen af kunstgræsbaner er ligeledes betragteligt højere i primetime fra mandag til torsdag. Om fredagen er der til gengæld ikke registreret aktivitet mellem kl. 17 og 20.

For øvrige foreningslokaler er der markant højere benyttelse i primetime tirsdag og torsdag, mens brugen i primetime på de andre dage ligger på nogenlunde på samme niveau som i aftentimerne generelt.

Tabel 4.6: Benyttelse af faciliteter i primetime (kl. 17-20) (pct.).

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Almindelige idrætshaller	85	88	93	86	63
Mindre idrætshaller/ gymnastiksale	47	43	73	40	23
Kunstgræsbaner	71	71	88	88	0
Øvrige foreningslokaler	39	79	18	74	15

Tabellen viser benyttelse på tværs af ugedage på hverdage i uge 43 og 46 (kl. 17-20) for udvalgte idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune.

Benyttelse af specifikke faciliteter

I tillæg til den mere generelle benyttelse i Ringsted Kommune er det også interessant at se på efterspørgslen og benyttelsen af hver enkelt facilitet. Analyserne er også her delt op i dagtimer, aftentimer og primetime.

Når man sammenligner benyttelsen i specifikke faciliteter, skal man være opmærksom på, at de har forskellige forhold. Det er for eksempel forventeligt, at de faciliteter som er lokaliseret centralt i Ringsted By har mere aktivitet end faciliteter, som ligger i kommunens yderområder. Uanset beliggenhed er det dog interessant at se på forholdet mellem efterspørgsel og reel benyttelse, da ubenyttede bookedede tider potentielt blokerer for at andre kan benytte faciliteterne.

Efterspørgsel og benyttelse i dagtimerne (kl. 8-16)

I figur 4.7 nedenfor er vist booking og benyttelse af de fire idrætshaller og to kunstgræsbaner, der er tilknyttet Ringsted Sportscenter i dagtimerne.

De mørkeblå søjler viser den specifikke benyttelse af de fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner i tidsrummet. Benyttelsesprocenten er beregnet som antallet af aktivitetstimer (dvs. timer med mindst én aktiv i faciliteten) delt med antallet af timer i tidsrummet. For tidsrummet fra kl. 8-16 er der potentielt mulighed for otte timers aktivitet. Forskelle i benyttelse over de to uger fremgår af appendiks 4, tabel 10.

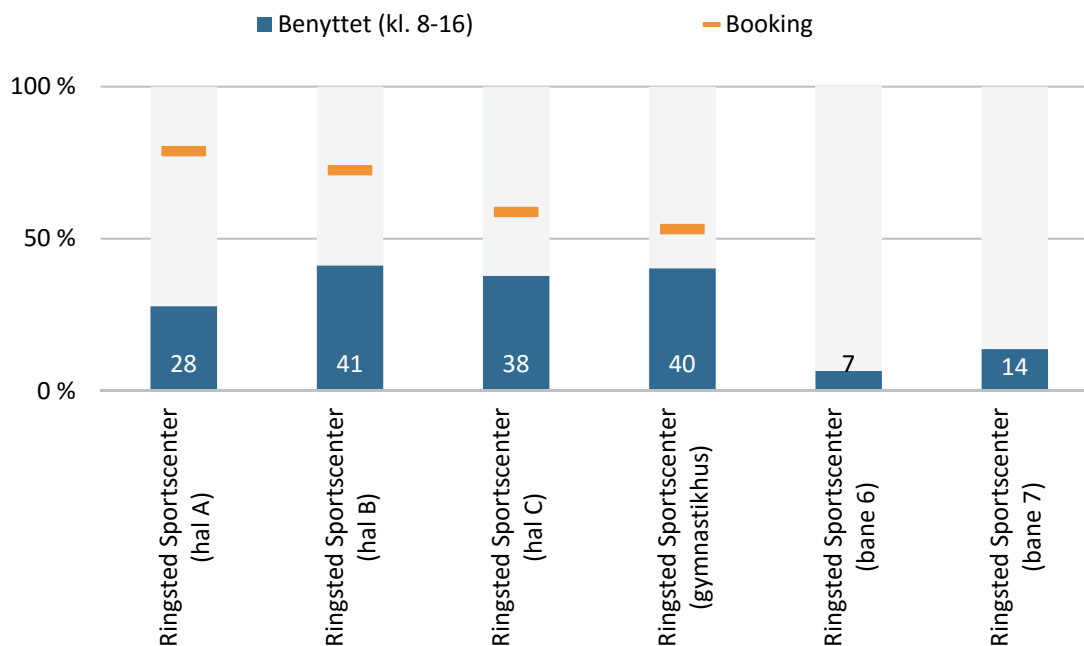
Som det fremgår af figuren, er benyttelsen nogenlunde den samme i hal B, gymnastikhuset og hal C, mens brugen er noget lavere i hal A (28 pct.).

De orange bjælker i figuren angiver de specifikke bookinger i tidsrummene. I dagtimerne har hal A den højeste booking (79 pct.), mens gymnastikhuset har den laveste (53 pct.). Hal B og C er booket i henholdsvis 73 og 59 pct. af tiden.

Kigger man på forholdet mellem efterspørgsel og booking, er det interessant, at hallen med flest bookinger (hal A), er den mindst benyttede hal. Således er fremmødet til/brug af bookede tider kun 35 pct. mod 76 pct. i gymnastikhuset, 64 pct. i hal C og 57 pct. i hal B.

Benyttelsen af de to kunstgræsbaner ligger på henholdsvis 14 (bane 7) og 6 pct. (bane 6), men her er der ikke foretaget bookinger i dagtimerne.

Figur 4.7: Benyttelse af almindelige idrætshaller og kunstgræsbaner i dagtimerne (kl. 8-16).

Figuren viser booket tid og benyttelse af fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner i dagtimerne i Ringsted Sportscenter (kl. 8-16).

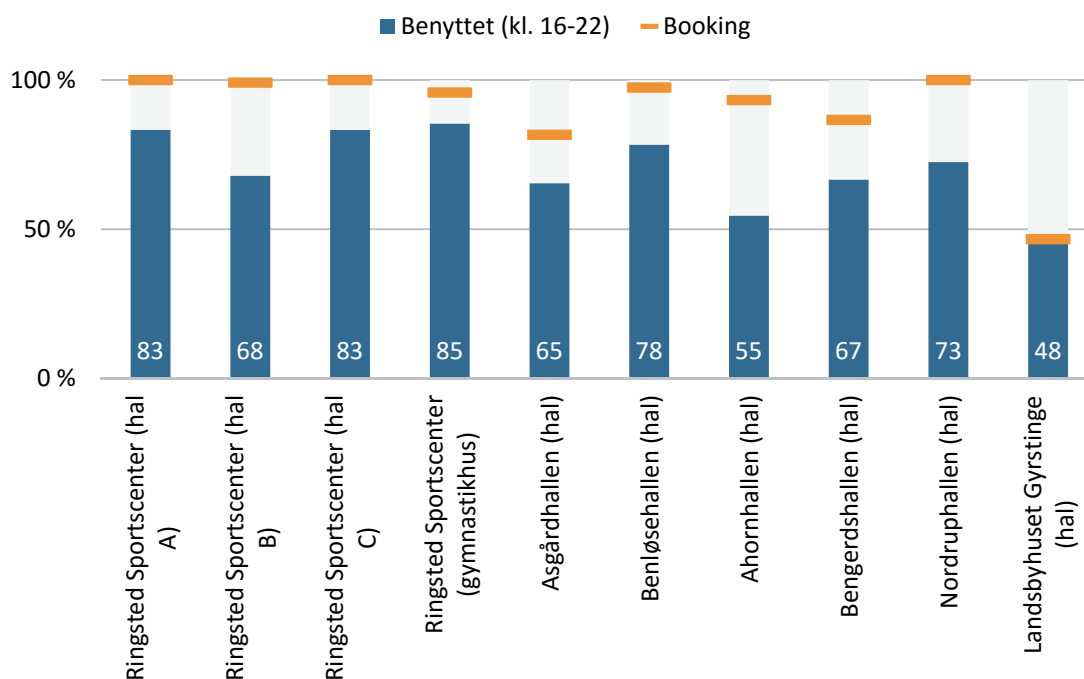
Efterspørgsel og benyttelse af almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22) (pct.).

Figur 4.8 herunder viser efterspørgsel og benyttelse i aftentimerne, hvor der er registreret aktivitet i ti almindelige idrætshaller. Den mest benyttede hal i tidsrummet er gymnastikhuset (85 pct.) i Ringsted Sportscenter efterfulgt af hal A og C, som også er lokaliseret i Ringsted Sportscenter. Landsbyhuset Gyrstinge (hal) er den hal, som er benyttet mindst (48 pct.).

Kigger man på bookinger, er syv ud af ti haller fuldt bookede eller tæt på fuldt bookede (93-100 pct.). Efterspørgslen på Landsbyhuset Gyrstinge (hal) (47 pct.) er markant lavere end for de andre almindelige idrætshaller.

Landsbyhuset Gyrstinge (hal) er til gengæld den hal, hvor fremmøde til/brug af bookede tider er højest (104 pct.). Her er der endda registreret lidt højere benyttelse end efterspørgsel. Den hal med næsthøjest fremmøde til/brug af bookede tider er Ringsted Sportscenter (gymnastikhus) (89 pct.). Omvendt er Ahornhallen (58 pct.) den hal, hvor fremmøde til/brug af bookede tider er lavest i aftentimerne efterfulgt af Ringsted Sportscenter (hal B) (68 pct.). De resterende syv idrætshaller ligger med et fremmøde til/brug af bookede tider mellem 73 til 83 pct.

Figur 4.8: Benyttelse af almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22).

Figuren viser booket tid og benyttelse for almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22).

Efterspørgsel og benyttelse af mindre idrætshaller/gymnastiksale i aftentimerne (kl. 16-22)

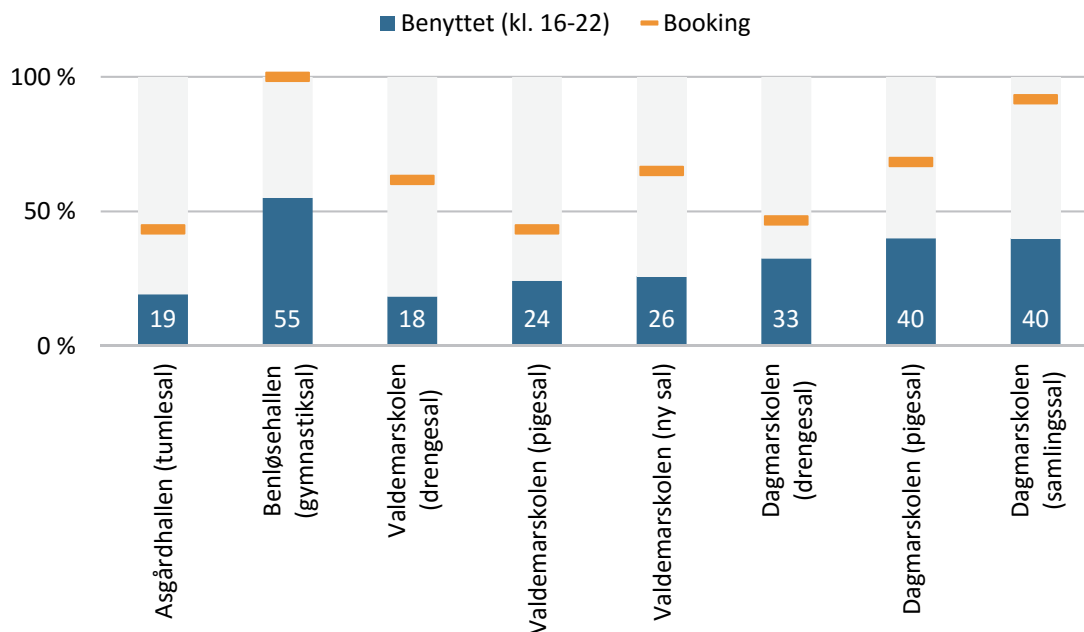
Figur 4.9 nedenfor viser brugen af mindre idrætshaller/gymnastiksale i aftentimerne. Benløsehallen (55 pct.) har den højeste benyttelse i denne kategori efterfulgt af Dagmarskolens

samlingsal (40 pct.) og pigesal (40 pct.). Benyttelsen er lavest i Valdemarskolen (drengesal) (18 pct.) og Asgårdhallen (tumlesal) (19 pct.).

Der er store forskelle i, hvor stor en del af kapaciteten der er booket i de forskellige mindre idrætshaller/gymnastiksale. Benløsehallen (gymnastiksal) er fuldt booket, mens Dagmarskolen (samlingsal) er tæt på fuldt booket (92 pct.). De resterende mindre idrætshaller/gymnastiksale er booket mellem 43 og 68 pct. af tiden. Fælles er dog, at ingen mindre idrætshal/gymnastiksal er i brug i mere end 50 pct. af tiden.

Generelt set er fremmøde til/brug af bookede tider markant lavere i mindre idrætshaller/gymnastiksale end i de almindelige idrætshaller. Fremmødet er højest i Dagmarskolen (drengesal) (70 pct.) og lavest i Valdemarskolen (drengesal) (30 pct.). De resterende mindre idrætshaller/gymnastiksale har et fremmøde til/brug af bookede tider mellem 40 og 50 pct.

Figur 4.9: Benyttelse af mindre idrætshaller/gymnastiksale i aftentimerne (kl. 16-22).

Figuren viser booket tid og benyttelse for mindre idrætshaller/gymnastiksale i aftentimerne (kl. 16-22).

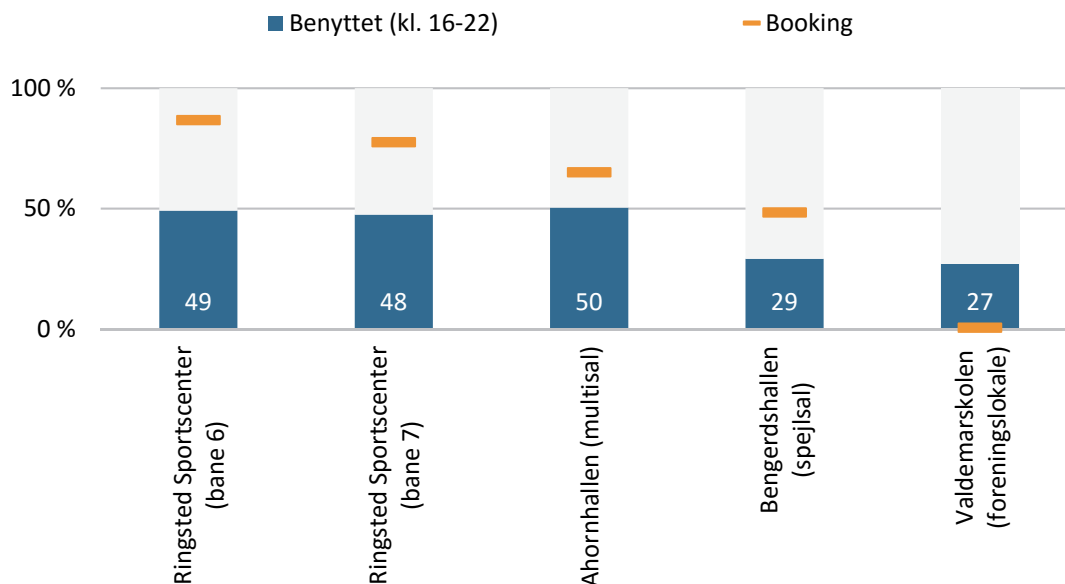
Efterspørgsel og benyttelse af kunstgræsbaner og øvrige foreningslokaler i aftentimerne (kl. 16-22)

Figur 4.10 herunder viser efterspørgsel og benyttelse i aftentimerne for de to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler i undersøgelsen.

De to fodboldbaner er benyttet knap halvdelen af tiden. Bane 6 er booket 87 pct. af tiden, mens bane 7 er booket 78 pct. svarende til fremmøde til/brug af bookede tider på henholdsvis 57 (bane 6) og 61 pct. (bane 7).

Ahornhallen er det mest benyttede foreningslokale (50 pct.), og booking er her på 65 pct. svarende til et fremmøde til/brug af bookede tider på 78 pct.

Figur 4.10: Benyttelse af kunstgræsbaner og øvrige foreningslokaler i aftentimerne (kl. 16-22).

Figuren viser booket tid og benyttelse for kunstgræsbaner og øvrige foreningslokaler i aftentimerne (kl. 16-22).

For en oversigt over bookinger, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede tider i alle faciliteterne i primetime (kl. 17-20) se appendiks 4, tabel 10.

Flest svarer, at de afmelder tider, de ikke har brug for

Brugerne af faciliteterne er blevet spurgt, hvad de gør, hvis de ikke får brug for de tider, de har fået tildelt. En tredjedel svarer, at de afmelder deres tider, mens en fjerdedel angiver at benytte alle deres tildelte tider. 14 pct. angiver, at de slet ikke foretager sig noget. Færre endnu svarer, at de bytter tiden med andre brugere (6 pct.) eller låner tiden ud (8 pct.).

Der er stor forskel på svarene i forhold til type af bruger. Flest idræts- og spejderforeninger svarer, at de afmelder tiden (48 pct.), mens flest skoler angiver, at de ikke foretager sig noget (35 pct.).

Ligeledes er der markant forskel på svarene i forhold til de forskellige facilitetstyper. I de almindelige idrætshaller er der kun 2 pct., der angiver, at de ikke foretager sig noget, hvis de ikke skal bruge tiden. Omvendt er det hele 18 pct. i de mindre haller/gymnastiksale og 12 pct. i svømmebassiner. I forhold til kunstgræsbaner angiver over halvdelen, at de afmelder tiden, mens ingen svarer, at de ikke foretager sig noget. Til gengæld svarer mange brugere af kunstgræsbaner 'Ved ikke' (29 pct.), hvilket i sig selv er interessant.

At det er relativt få, der svarer, at de ikke foretager sig noget i tilfælde af, at de ikke skal bruge deres tildelte tider er i modstrid med, at der faktisk er en del ubenyttet kapacitet i faciliteterne sammenholdt med, at der i de to uger har været meget få afmeldinger.

Sammenligning med andre kommuner

Da der er stor efterspørgsel på almindelige idrætshaller i aftentimerne, er det interessant at sammenligne kapacitetsbenyttelsen med andre kommuner. Figur 4.11 herunder har til formål at sammenligne benyttelsen af almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22) og i primetime (kl. 17-20) i Ringsted Kommune med Lejre, Halsnæs og Ballerup Kommuner. Fælles for kommunerne er, at alle almindelige idrætshaller i de fire kommuner indgår i undersøgelserne i de perioder, der sammenlignes.

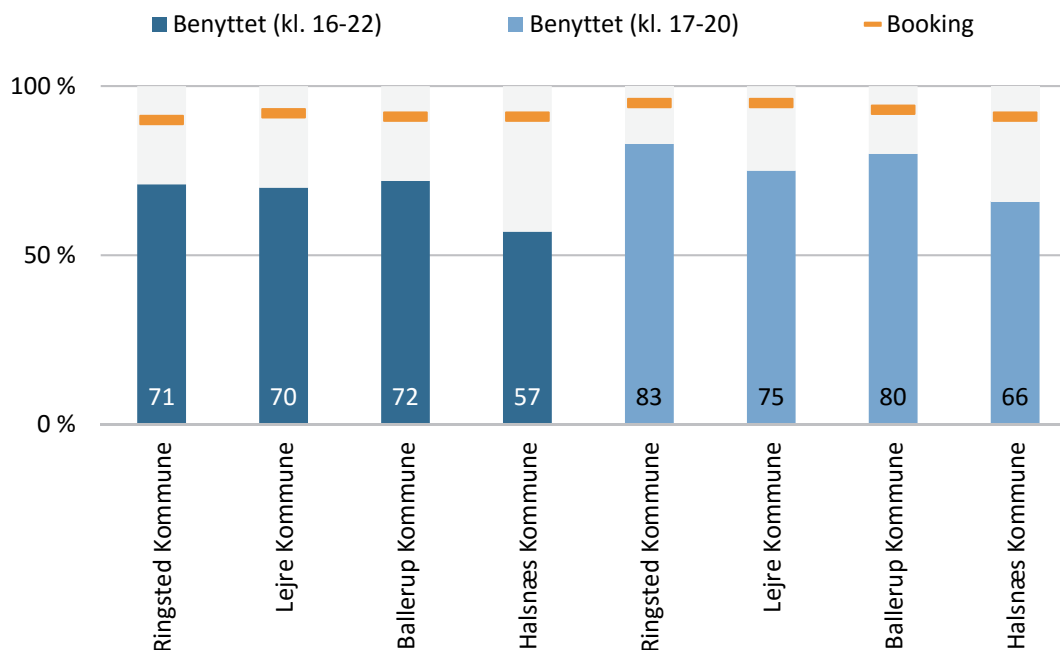
Det fremgår, at benyttelsen af almindelige idrætshaller i aftentimer generelt (de mørkeblå søjler) er på 71 pct. i Ringsted Kommune, som ligger på samme niveau som Lejre (70 pct.) og Ballerup Kommuner (72 pct.) og markant over Halsnæs Kommune (57 pct.).

Ringsted Kommune har en marginalt lavere booking (de orange bjælker) end de andre kommuner. Fremmøde til/brug af tider ligger derfor på samme niveau som Ballerup (79 pct.), som er lidt højere end Lejre Kommune (76 pct.) og noget højere end Halsnæs Kommune (59 pct.).

I primetime (de lyseblå søjler) stiger benyttelsen i alle kommuner. Ringsted Kommune ligger her med 83 pct. benyttelse, hvilket er højere end både Ballerup (82 pct.), Lejre (75 pct.) og Halsnæs Kommuner (66 pct.).

I dette tidsrum (kl. 17-20) stiger andelen af bookinger ligeledes i alle kommuner. I primetime er fremmøde til/brug af bookede tider i Ringsted (86 pct.) på niveau med Ballerup Kommune (86 pct.), men højere end i både Lejre (79 pct.) og Halsnæs Kommuner (71 pct.).

Figur 4.11: Benyttelse af almindelige idrætshaller på tværs af kommuner i aften timerne og primetime.

Figuren viser booket tid og benyttelse af almindelige idrætshaller i fire kommuner i henholdsvis aften timerne (kl. 16-22) og primetime (kl. 17-20).

Samlet set er billedet, at der er relativt små forskelle mellem Ringsted, Ballerup og Lejre Kommuner. Benyttelsen i Halsnæs Kommune ligger en smule under niveauet i de tre andre kommuner. Fælles for alle fire kommuner er, at den reelle benyttelse ligger et stykke under den faktiske brug. Udfordringerne i forhold til eksempelvis at skabe bedre benyttelse af bookede tider, er altså ikke kun noget, der gælder eksklusivt for Ringsted Kommune.

Arealbenyttelse

Et andet mål for udnyttelse, er det benyttede areal i faciliteterne til aktiviteterne. Udøvelsen af nogle aktiviteter kræver, at man benytter hele faciliteten, mens andre aktiviteter kræver mindre plads.

Brugerne af faciliteterne er blevet spurgt til, hvor stor en del af det samlede areal i en facilitet, de ideelt set skal bruge for at afholde aktiviteten. Ligeledes er de blevet spurgt om hvor stor en del, der er nødvendigt for at kunne dyrke aktiviteten.

For almindelige idrætshaller og mindre haller/gymnastiksale ønsker langt størstedelen af brugerne at benytte hele arealet i faciliteten (100 pct.). Langt størstedelen benytter ligeledes hele arealet, og der er således stor overensstemmelse mellem brugernes ønsker og den faktiske brug.

For kunstgræsbanerne er der ganske få brugere, som mener at have behov for mere end tre fjerdele af det samlede areal. Der er dog en del, som svarer, at det er nødvendigt eller ideelt med halvdelen af den benyttede kunstgræsbanes samlede areal. Reelt er det dog kun ca.

hver femte bruger, som benytter mere end en fjerdedel af arealet. Her er der altså et gab mellem det areal, brugerne rent faktisk bruger til at udføre deres aktivitet, og det areal, de ønsker eller synes er nødvendigt.

På tværs af facilitetstyper er det kun ganske få foreninger, som reelt benytter et større areal end de finder nødvendigt.

Antal af brugere af faciliteter

Fra primært at se på, om der er aktivitet i en facilitet eller ej (dvs. mindst én aktiv person), er fokus i dette afsnit på at beskrive indholdet i de afholdte aktivitetsforløb med afsæt i antal aktive, arrangørtype, alder, køn, og hvilke aktiviteter der afholdes.

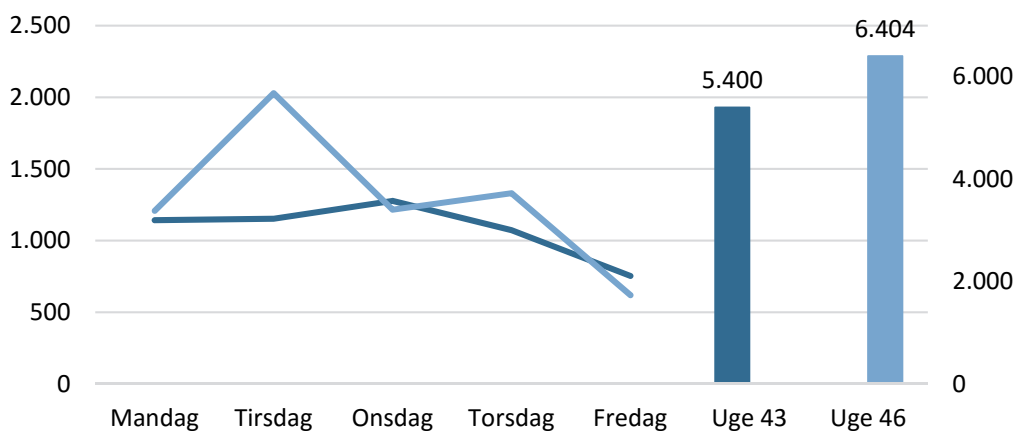
Antal aktive i undersøgelsesugerne

Der er i de to uger registreret i alt 11.804 aktive fordelt på de ti almindelige idrætshaller, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale, to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler i tidsrummet fra kl. 8-22 i hverdage.

Antallet af deltagere i de registrerede aktivitetsforløb spænder mellem 1 og 300 deltagere. I gennemsnit har der været 21,6 deltagere pr. forløb i de ti almindelige idrætshaller, 11,8 i de otte mindre idrætshaller/gymnastiksale, 16,2 på kunstgræsbaner og 14,0 deltagere i øvrige foreningslokaler.

Figur 4.12 herunder viser antallet af aktive deltagere på hverdage samt i registreringsugerne samlet set. Ligesom for antallet af aktiviteter, er der forskel på antal deltagere i de to uger med 16 pct. flere aktive registreret i uge 46 end i 43. Antallet af aktive på tværs af ugedage følger det samme mønster i de to uger, hvis man ser bort fra tirsdag. Forskellene skyldes primært et stævne med i alt 900 aktive tirsdag i uge 46. Ligesom det er tilfældet for antallet af aktiviteter, er der registreret markant færre deltagere om fredagen end på de andre ugedage. Her er der kun små forskelle mellem ugerne.

Figur 4.12: Aktivitetsniveauet på tværs af ugedage og undersøgelsesuger (antal).

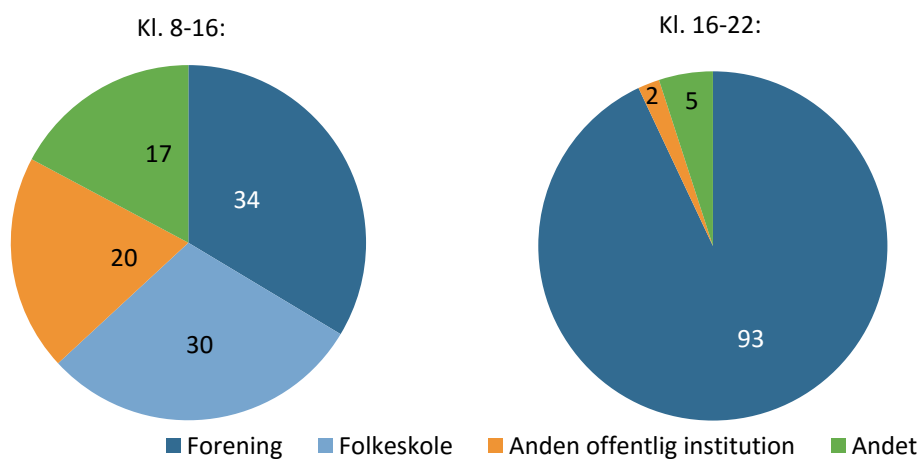

Figuren viser antal aktive fordelt på hverdage fra kl. 8-22 og registreringsuger.

Aktiviteter fordelt på arrangørtyper

Det er interessant at vide mere om, hvem der er de primære brugere af faciliteterne i henholdsvis dag- og aftentimerne. I figur 4.13 herunder fremgår andelen af forskellige brugertypers aktiviteter i Ringsted Sportscenters fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner i dagtimerne. Foreninger udgør i dette tidsrum godt en tredjedel af de samlede aktiviteter, mens folkeskoler står for 30 pct. af aktiviteterne. Hver femte aktivitet arrangeres af andre offentlige institutioner. 17 pct. falder ind under kategorien 'andet', hvilket bl.a. indeholder privatpersoner, vedligeholdelse af faciliteten og spontan leg. Andelen af aktiviteter fordelt på brugertyper i tidsrummet kl. 16-22 er baseret på de ti almindelige idrætshaller, otte mindre idrætshaller/gymnastiksale, to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler. Her er skoledagen slut, og der er således ingen skoleaktiviteter. Hele 93 pct. af aktiviteterne i dette tidsrum sker i foreningsregi.

Figur 4.13: Benyttelse idrætsfaciliteter i dag- og aftentimerne (pct.).

Figuren viser andelen af registrerede aktiviteter i dagtimerne og aftentimerne i uge 43 og 46.

Kvinder på 60 år+ dominerer foreningsaktiviteterne i dagtimerne (kl. 8-16)

Mens der i aftentimerne altså primært er foreningsaktivitet, er aktiviteten i dagtimerne i højere grad opdelt på forskellige arrangørtyper. Her er der nogle mindre forskelle ift. alders- og kønsfordeling. Fra kl. 8-16 er samtlige aktiviteter arrangeret af offentlige institutioner (100 pct.) med børn og unge fra 0-15 år, mens skoler (81 pct.) primært også har deltagere fra 0-15 år. Omvendt er der flest foreningsaktiviteter i dette tidsrum med 60 år+ (51 pct.) (se appendiks 4, tabel 11).

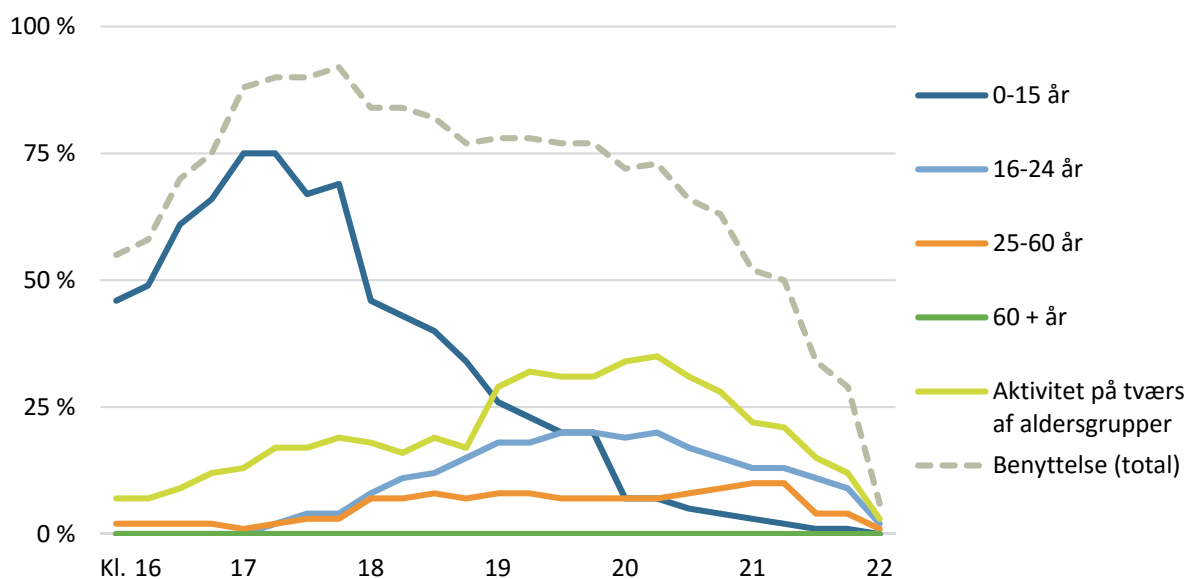
I dagtimerne dominerer kvinderne foreningsaktiviteterne. Således er 56 pct. af aktiviteterne kun med kvinder (32 pct.) eller med tre fjerdedele kvinder (24 pct.). Til sammenligning er det kun 17 pct. af aktiviteterne, som er domineret af mænd, mens 27 pct. er med ca. lige mange mænd og kvinder (se appendiks 4, tabel 12).

Aktiviteter i folkeskoleregiet er mere ligeligt fordelt rent kønsmæssigt. Således er 39 pct. med ca. halvt af hvert køn, mens der er flere aktiviteter domineret af drenge (39 pct.) af piger (22 pct.). Langt størstedelen af aktiviteterne, som er arrangeret af andre offentlige institutioner, er med lige mange drenge og piger (88 pct.) (se appendiks 4, tabel 13).

Børn og unge i overtal i de almindelige idrætshaller fra kl. 16-22

Figur 4.14 herunder viser andelen af aktivitetsforløb i haller time for time fordelt på aldersgrupper. Den grå stiplede linje viser den samlede benyttelse af haller. Det fremgår, at børn og unge klart er i overtal i faciliteterne i tidsrummet kl. 16-19, hvorefter aktiviteter på tværs af aldersgrupper fylder mest. Efter kl. 20 er der også flere aktiviteter med 16-24 årige og 25-60 årige end med de helt unge.

Figur 4.14: Aktiviteter i almindelige idrætshaller fordelt på alder (kl. 16-22).

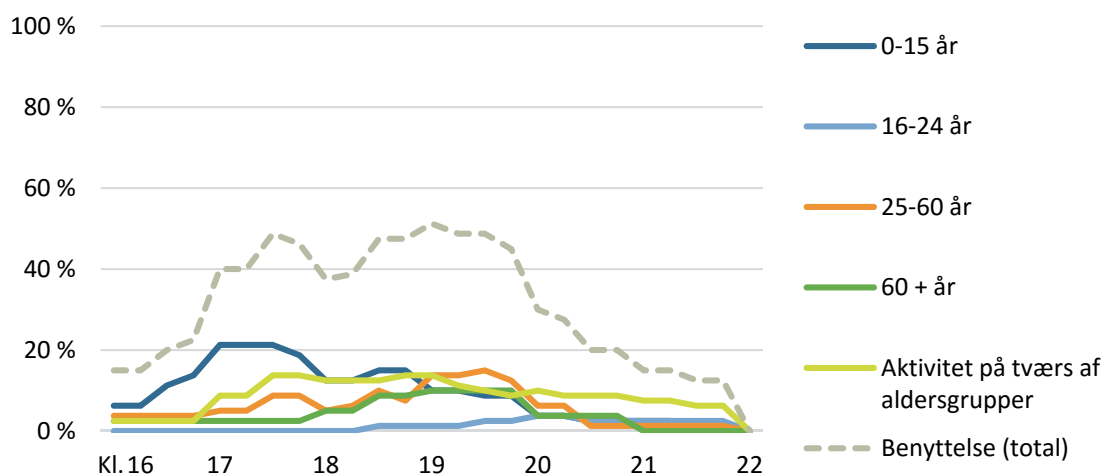
Figuren viser andele af aktiviteter i almindelige idrætshaller fordelt på alder time for time i aftentimerne (kl. 16-22).

Kigger man på tværs af alle ti almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22), udgør børn og unge størstedelen af brugerne. 46 pct. af de registrerede brugere er fra 0-15 år. Der er ligeledes en del aktivitet på tværs af aldersgrupper (24 pct.), mens der til gengæld slet ikke er registreret aktiviteter i tidsrummet med aldersgruppen 60 år+, som ellers fylder meget i dagtimerne. Det er i denne gruppe (60 år+), at efterlønnere og folkepensionister befinder sig. Da folkepensionister og efterlønnere er mere fleksible end børn, der går i skole, og voksne, som går på arbejde, giver det umiddelbart god mening at tildele dem tider i dagtimerne, hvor presset på almindelige idrætshaller er noget mindre end i aftentimerne. Samtidig vil mange ældre helst dyrke idræt og motion i dagtimerne. Registreringerne i uge 43 og 46 indikerer, at Ringsted Kommune har dette forhold in mente, når kommunen tildeler tider.

Flere forskellige aldersgrupper i mindre idrætshaller/gymnastiksale i aftentimerne

Figur 4.15 herunder viser andelen af aktivitetsforløb i mindre idrætshaller/gymnastiksale time for time fordelt på aldersgrupper. Her domineres aktiviteterne primært af børn og unge fra 0-15 år indtil kl. 18. Sammenlignet med almindelige idrætshaller er aldersgrupperne generelt repræsenteret mere ligeligt. Der er relativt få aktiviteter med 16-24 årige gennem hele perioden.

Figur 4.15: Aktiviteter i mindre idrætshaller/gymnastiksale fordelt på alder (kl. 16-22).

Figuren viser andele af aktiviteter i mindre idrætshaller/gymnastiksale fordelt på alder time for time i aftentimerne (kl. 16-22).

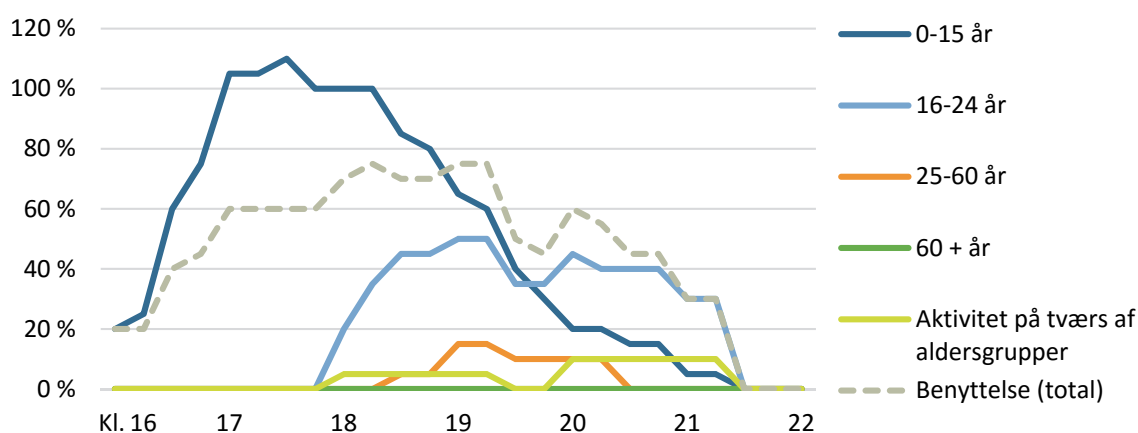
Mindre idrætshaller/gymnastiksale er ligeledes domineret af børn og unge under 16 år (32 pct.) i aftentimerne, men i mindre grad end i de almindelige idrætshaller. Der er også i mindre idrætshaller/gymnastiksale registreret en del aktiviteter på tværs af aldersgrupper (29 pct.). 16 pct. af aktiviteterne er med 40-60-årige, mens 14 pct. med aldersgruppen 60 år+.

Unge drenge og mænd dominerer kunstgræsbanerne (kl. 16-22)

Figur 4.16 herunder viser andelen af aktivitetsforløb på kunstgræsbaner time for time fordelt på aldersgrupper. Som det fremgår, er antallet af aktiviteter markant højere end benyttelsen. Det skyldes, at benyttelse er opgjort som værende benyttet eller ikke benyttet og ikke tager hensyn til, at der kan foregå flere aktiviteter sideløbende. At aktiviteterne overstiger benyttelsen, er altså et udtryk for, at der foregår mange aktiviteter samtidig.

Det er udelukkende børn fra 0-15 år på faciliteten frem til kl. 18, hvorefter andre aldersgrupper bruger banerne. Efter kl. 18 er der især meget aktivitet med 16-24-årige, og efter kl. 19.45 er der mere aktivitet med denne aldersgruppe end med de 0-15-årige.

Figur 4.16: Aktiviteter på kunstgræsbaner fordelt på alder (kl. 16-22).

Figuren viser andele af aktiviteter på kunstgræsbaner fordelt på alder time for time i aften timerne (kl. 16-22).

Størstedelen af aktiviteterne på kunstgræsbanerne er med 7-15-årige (62 pct.) og 16-24-årige (26 pct.), og hele 79 pct. er kun med mænd.

Gymnastik fylder mest antalmæssigt

Registranterne blev bedt om at registrere, hvilke aktiviteter der blev udført i faciliteterne. Aktiviteterne i tabel 4.7 udgør top-10 af afholdte aktiviteter, som tilsammen tegner sig for 89 pct. af alle forløb, der er foregået i registreringsugerne. Hvert femte forløb samlet set har været gymnastik (20 pct.), mens fodbold (17 pct.) og badminton (14 pct.) kommer ind som nummer to og tre.

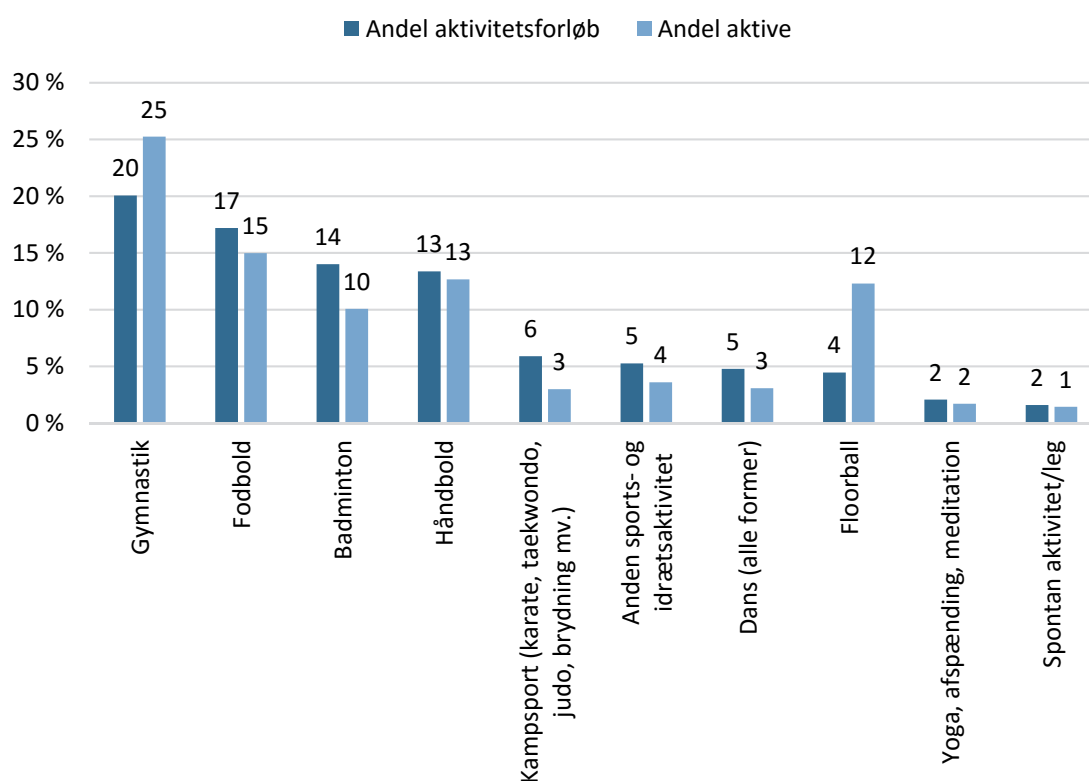
Det er ligeledes muligt at se på, hvor mange aktive der har været i de enkelte aktivitetsforløb, og på den måde få et billede af, hvorledes antallet af forløb hænger sammen med antallet af deltagere. En sådan sammenligning viser figur 4.17 herunder.

Den samlede andel af aktivitetsforløb og den samlede andel af deltagere stemmer nogenlunde overens i håndbold og fodbold. Der er imidlertid en del færre aktive i badminton- og kampsportsforløb, mens der er flere aktive pr. aktivitet i gymnastikforløb. Figuren viser ligeledes, at andelen af aktive inden for floorball (14 pct.) ud af de samlede aktiviteter er

mere end tre gange så stor som andelen af aktiviteter (4 pct.). Det skyldes dog, at der har været tre aktiviteter, hvor der er registeret 300 floorballspillere. Frasorterer man dem, er andelen af de samlede aktiviteter kun 5 pct., og andel aktiviteter og andel aktive stemmer nogenlunde overens.

Den gennemsnitlige andel af aktive er således også et mål for udnyttelse af faciliteter, som her ikke sigter på, om der er aktivitet eller ej, men hvor mange deltagere de forskellige typer idrætsgrene har.

Figur 4.17: Den samlede andel af aktive og aktivitetsforløb i Ringsted Kommune.

Figuren viser andel aktivitetsforløb og andel aktive inden for de ti største aktiviteter.

Efterspørgsel og benyttelse af svømmebassiner i Ringsted Kommune

Dette afsnit fokuserer på svømmefaciliteter i Ringsted Kommune. Der findes i kommunen svømmefaciliteter i Ringsted Svømmeland, som ligger sammen med Ringsted Sportscenter. I Ringsted Svømmeland findes et 25 meter bassin, et legebassin, et soppebassin og et varmtvandsbassin. Afsnittet vil på linje med de tidligere indledningsvist beskrive fordelingen af tider i svømmebassiner (i forrige afsnit blev det gennemgået, hvordan tider fordeles) og efterfølgende benyttelsen heraf i dags- (kl. 8-16) og aftentimer (kl. 16-20) samt primetime (kl. 17-20). Man skal være opmærksom på, at der kan være mærkbar forskel på aktiviteten i hverdage og weekender. Fokus i denne rapport er dog på hverdagsbrug, og derfor er der ikke foretaget registreringer i weekender.

Stor efterspørgsel

Tabel 4.7 herunder viser den procentuelle booking af kapaciteten i 25 meter bassinet, legebassinet og varmtvandsbassinet i tre tidsrum. Det er ikke muligt at booke soppebassinet. Som det fremgår, er størstedelen af kapaciteten i de tre bassiner booket. Efterspørgslen er højest i primetime, hvor alle bassinerne er fuldt bookede.

Svømmebassiner adskiller sig mærkbart fra de andre facilitetstyper ved, at de opererer med offentlig åbningstid, hvor privatpersoner kan benytte faciliteterne ved at købe sig adgang. Altså er det i princippet alle, som har adgang til svømmebassiner.

Tabel 4.8: Andel bookinger i svømmebassiner i forhold til kapacitet (pct.)

Tidsrum	Kl. 8-16	Kl. 16-22	Kl. 17-20
25 m	88	100	100
Legebassin	88	100	100
Varmtvandsbassin	100	80	100

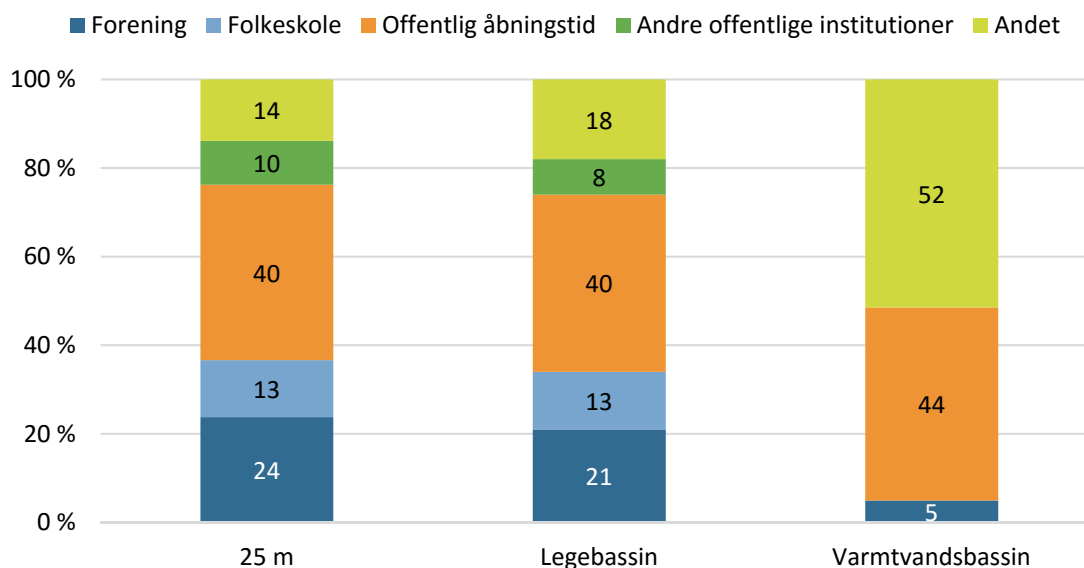
Tildelte tider

Af figur 4.18 herunder fremgår andelene af bookinger på forskellige arrangørtyper. Den offentlige åbningstid fylder mest i alle tre bassiner. Varmtvandsbassinet bliver derudover primært benyttet af aftenskoler (44 pct.), der indgår i kategorien 'andet'.

Folkeskoler og andre offentlige institutioner booker kun svømmebassinerne i dagtimerne og udgør tilsammen henholdsvis 23 pct. (25 meter bassinet) og 21 pct. (legebassinet) af de samlede bookinger i de to bassiner.

Foreninger bliver også tildelt tider i dagtimerne, men det er primært efter kl. 16, at de har deres aktiviteter. Knap en fjerdedel af de bookede tider i 25 meter bassinet er til foreninger, mens foreningernes tider udgør godt en fjerdedel i legebassinet.

Figur 4.18: Bookinger fordelt på arrangørtyper (kl. 8-22).

Figuren viser andele bookinger (i pct.) fordelt på arrangørtyper.

Benyttelse og de aktive

Registreringsmetoden i svømmebassiner adskiller sig fra den, som er benyttet for de andre facilitetstyper, hvor der registreres et nyt aktivitetsforløb, hver gang der sker et skift i udøvere. I svømmebassiner er antallet af svømmere opgjort en gang i timen. Hvis der er registreret minimum én aktiv svømmer i bassinet, regnes det som aktivitet. Der skelnes ikke til, om der sker en udskiftning af svømmere. Det betyder, at der ikke er blevet registreret, hvornår de enkelte aktiviteter starter og slutter (for registreringsskema, se appendiks 4, bilag 2). Det er derfor mere interessant at se på antallet af aktive som mål for benyttelse. I 25 meter bassinet er der ligeledes registreret antallet af baner i brug, hvilket er et godt mål for udnyttelse af arealet, og det vil ligeledes indgå som en del af analysen.

Antal aktive i undersøgelsesugerne

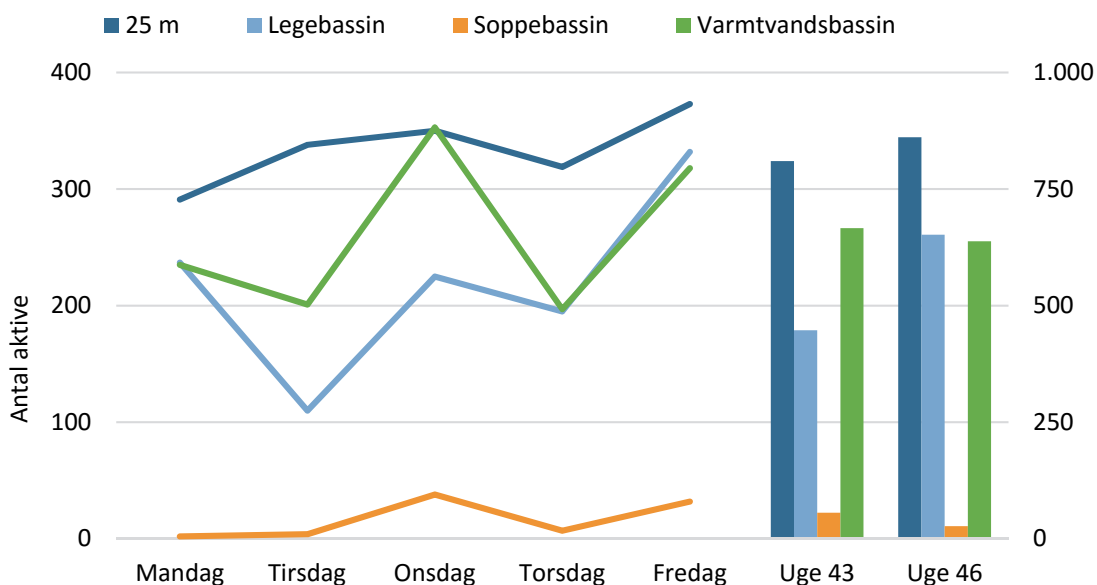
Der er i de to uger registreret i alt 4.157 aktive fordelt på de fire svømmebassiner i Ringsted Svømmeland i tidsrummet fra kl. 8-22.

Antallet af deltagere i de registrerede aktivitetsforløb spænder mellem én og 80 deltagere. I gennemsnit har der været 14 deltagere pr. time i legebassinet, 12 deltagere i såvel 25 meter bassinet som i varmtvandsbassinet og 4 deltagere i soppebassinet²⁴. Samlet set har der været flest aktive i 25 meter bassinet.

Figur 4.19 herunder viser antallet af aktive på tværs af hverdage samt i registreringsugerne samlet set. 25 meter bassinet har flest aktive på alle hverdage efterfulgt af varmtvandsbassinet og legebassinet. Modsat de andre facilitetstyper, er der registreret flest aktive om fredagen. Der er 9 pct. flere svømmere i vandet i uge 46 end i 43.

²⁴ Kun forløb med minimum én svømmer i vandet indgår i analysen.

Figur 4.19: Aktivitetsniveauet på tværs af ugedage og undersøgelsesuger.

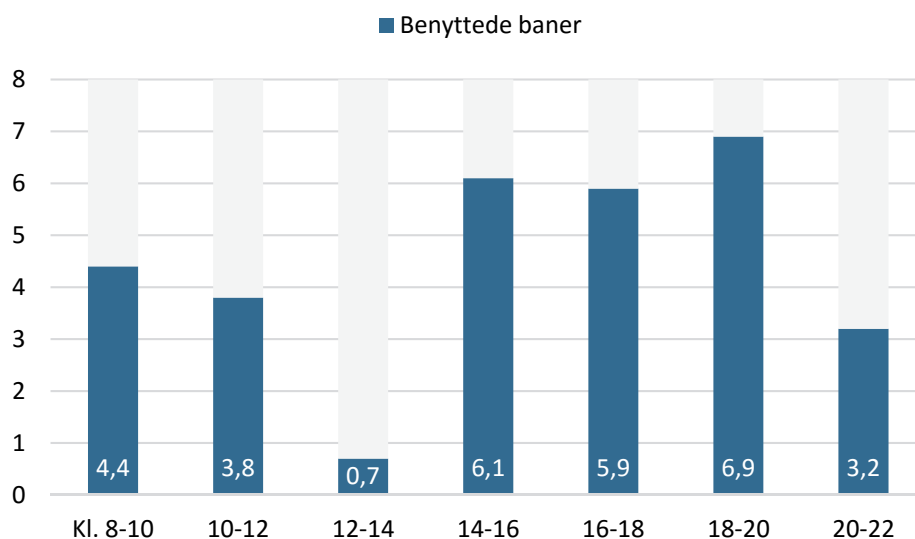
Figuren viser antal aktive i svømmebassiner fordelt på hverdage fra kl. 8-22 og registreringsuger.

Antal baner i brug i 25 m bassinet

Figur 4.20 herunder viser et deltaljeret billede af benyttelse målt på antal baner i brug i tidsrummet fra kl. 8-22 på hverdage, hvilket giver et godt indtryk af, hvordan bassinet benyttes. En bane registreret som i brug, når der mindst har været én svømmer i vandet. Benyttelsen peaket fra kl. 18-20. I det tidsrum har der i løbet af de ti registreringsdage været en eller flere svømmere i vandet i syv af bassinets otte baner. Det svarer til, at 86 pct. har været i brug. Det er i dette tidsrum, hvor svømmeklubber begynder at få tider.

Fra kl. 12-14 er der få baner i brug, og det er også i det tidsrum, svømmehallen rengøres. Her er gennemsnit mindre end én bane gennemsnitligt i brug (8 pct.). Ligesom for de mindre bassiner falder aktiviteten efter kl. 20, men dog mere moderat. Fra kl. 20-22 benyttes der gennemsnitligt 3,2 baner.

Figur 4.20: Antal baner i brug i hverdagene fra kl. 8-22.

Figuren viser det gennemsnitlige antal baner i brug i 25 meter bassinet fra kl. 8-22 i registreringsugerne.

Hvem udøver aktiviteten?

Fra primært at se på benyttelsen i form af antal aktive og brug af antal baner i 25 meter bassinet er fokus i dette afsnit på at beskrive arrangørtyper samt deltagernes alder og køn.

Antallet af aktive varierer i løbet af dagen

Tabel 4.8 herunder viser det gennemsnitlige antal deltagere pr. time (med mindst én svømmer i vandet) i de fire svømmebassiner i tre tidsrum. I 25 meter bassinet og soppebassinet er der flest brugere pr. time i dagtimerne, mens der i legebassinet og varmtvandsbassinet er flest i henholdsvis aftentimerne og primetime.

Tabel 4.8: Gennemsnitligt antal aktive pr. time fordelt på tidsrum (antal).

Tidsrum	25 m.	Legebassin	Soppebassin	Varmtvandsbassin
Dagtimerne, kl. 8-16	14	12	4	10
Aftentimerne, kl. 16-22	11	16	3	14
Primetime, kl. 17-20	11	14	3	16

For 25 meter bassinet kan det gennemsnitlige antal aktive også beregnes pr. bane i brug. Her er der dog kun marginale forskelle i tidsrummene. I dagtimerne er der gennemsnitligt registreret 2,7 aktive pr. bane mod 2,6 i aftentimerne og primetime.

Flest aktive i folkeskoleaktiviteter

Kigger man på de forskellige arrangørtyper, er der nogle ret store forskelle i forhold antal aktive pr. time (se tabel 4.9). Folkeskoler (16,4) har flest deltagere i deres aktiviteter (pr. time) efterfulgt af andre offentlige institutioner (15,3). Foreninger har gennemsnitligt 12,7 deltagere, mens der er færrest i den offentlige åbningstid (9,9).

Tabel 4.9: Antal aktive pr. aktivitet fordelt på arrangørtyper (antal).

	Antal aktive pr. time
Forening	12,7
Folkeskole	16,4
Anden offentlig institution	15,3
Offentlig åbningstid	9,9

Tabellen viser det gennemsnitlige antal aktive fordelt på arrangørtype i registreringsugerne.

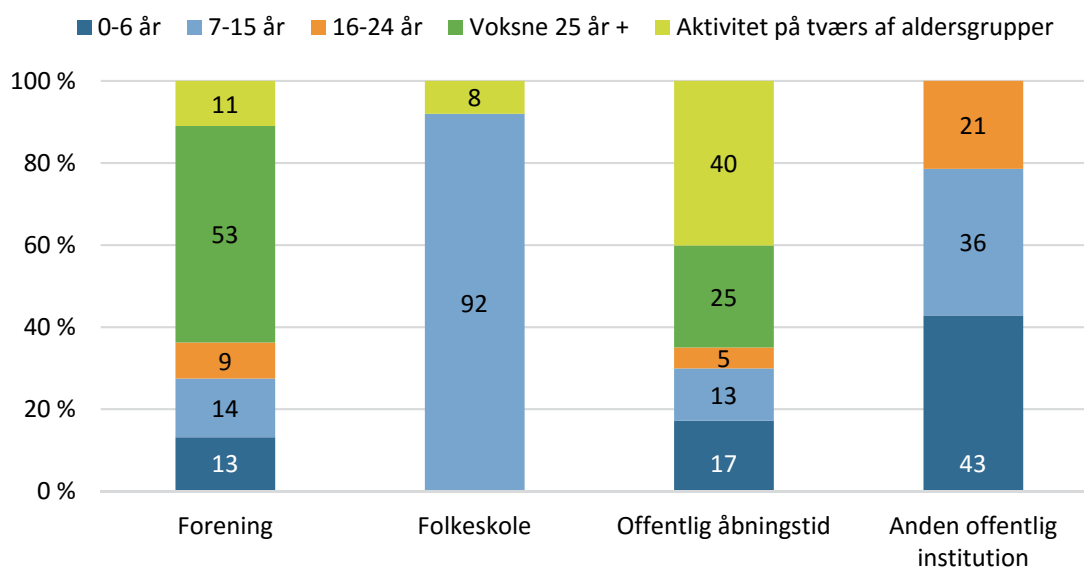
De voksne dominerer foreningsaktiviteter

I denne del af analysen kigges der nærmere på alders- og kønsfordelingen i forhold til arrangørtyperne. Her medtages også 'anden offentlig institution'.

Figur 4.21 nedenfor viser aldersfordelingen ift. arrangørtyper. Her er der store forskelle i forhold til aldersprofilen. Aktiviteter i forbindelse med folkeskoler domineres selvsagt af børn i skolealderen (92 pct.), ligesom der er nogle aktiviteter på tværs af aldersgrupper (8 pct.). Det er også børn og unge, der dominerer aktiviteter, som sker i forbindelse med andre offentlige institutioner. Her er 79 pct. af aktiviteterne med 0-15 årige, mens 21 pct. er 16-24 år. Foreningsaktiviteter domineres af voksne på 25 år +. De står samlet for 53 pct. af aktivitetsforløbene.

I den offentlige åbningstid er der mange flere aktiviteter på tværs af aldersgrupper (40 pct.). Hver fjerde aktivitet er med 25 år+. De 0-6 årige børn udgør 17 pct. af aktiviteterne i den offentlige åbningstid, de 7-15 årige udgør 13 pct., mens kun en ud af tyve aktiviteter er med 16-24 årige. Der er altså større aldersdiversitet i den offentlige åbningstid end i andre regi.

Figur 4.21: Aldersfordeling på fire arrangørtyper

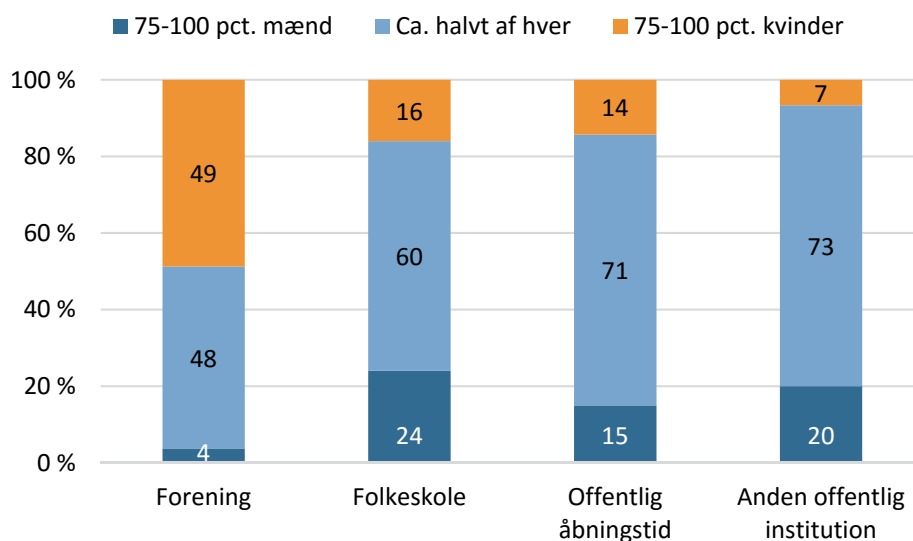
Figuren viser aldersfordelingen i aktiviteter i de fire svømmebassiner fordelt på arrangørtyper.

Få foreningsaktiviteter med mænd

Figur 4.22 herunder viser kønsfordelingen ift. arrangørtype. De fleste aktiviteter i folkeskole regi (60 pct.), i den offentlige åbningstid (71 pct.) og 'anden offentlig institution' (73 pct.) er med begge køn. I den offentlige åbningstid er der næsten lige mange aktiviteter med primært kvinder (14 pct.) som med primært mænd (15 pct.).

Foreningsaktiviteter er hovedsageligt med kvinder (49 pct.) eller med ca. halvt af hvert køn (48 pct.). Således er det kun 4 pct. af aktiviteterne, hvor det primært er mandlige brugere.

Figur 4.22: Kønsfordeling på fire arrangørtyper.

Figuren viser kønsfordelingen i aktiviteter i de fire svømmebassiner fordelt på arrangørtyper.

Opsummering og afrunding

Delanalyse 4 har gennem tre delundersøgelser kortlagt efterspørgsel og benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune.

I del 1 fremgår det, at det primært er i de almindelige idrætshaller, på kunstgræsbaner og i svømmebassiner, at ikke alle brugere får tildelt alle de tider, de ønsker i. Fordelingen af tider i de almindelige haller er en relativ kompleks proces med to led, hvor først fordelingsrådet allokerer antallet af timer (for en sæson ad gangen) primært på baggrund af foreningernes medlemstal og sekundært eliteidræt. Herefter mødes foreningerne og aftaler de specifikke tider i faciliteterne. De objektive kriterier såsom fordeling af tid ud fra antallet af medlemmer er med til at forenkle processen og skaber samtidig gennemskuelighed. Omvendt kan den relative komplicerede fordelingsproces med to led kræve stort ressourceforbrug for de involverede. Fordelingen af tider på boldbaner administreres lokalt af de dertilhørende foreninger, mens Ringsted Sportscenter og Ringsted Svømmeland selv administrerer fordelingen af tider.

Brugerne af faciliteterne i Ringsted Kommune vurderer at have et nogenlunde stabilt behov for almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller/gymnastiksale og svømmebassiner i

løbet af året. Behovet for kunstgræsbaner er i langt højere grad sæsonbetonet og afhænger af, hvorvidt naturgræsbanerne er tilgængelige.

Del 2 kortlagde den faktiske benyttelse og fremmøde til tider for fire almindelige idrætshaller og to kunstgræsbaner i dagtimer (kl. 8-16), og for ti almindelige idrætshaller, otte mindre idrætshaller/ gymnastiksale, to kunstgræsbaner og tre øvrige foreningslokaler i aftentimerne (kl. 16-22). Yderligere er der særligt fokus på benyttelsen i tidsrummet kl. 17-20, hvor efterspørgslen er særligt høj. Benyttelsen er gennemgående noget højere i aftentimerne, hvor foreninger dominerer end i dagtimerne, hvor folkeskoler, foreninger og andre offentlige institutioner primært har tider. Ligeledes møder færre brugere op til deres tider i de fire almindelige idrætshaller i Ringsted Sportscenter. Benyttelsen af kunstgræsbaner er lav i dette tidsrum. I aftentimerne er det primært foreninger, der benytter faciliteterne. Benyttelsen af almindelige idrætshaller er markant højere end for andre facilitetstyper, ligesom brugerne i højere grad bruger de tider, som de har fået tildelt. I tidsrummet kl. 17-20 er benyttelsen højere for samtlige facilitetstyper, ligesom mere af den bookedede kapacitet benyttes. Der er imidlertid stor forskel på benyttelsen i de individuelle faciliteter. Ligeledes er der forskel på, hvor høj benyttelsen er på de forskellige dage. Her udnyttes kapaciteten bedst i midt i ugen (onsdag og torsdag).

På trods af, at der er en del uudnyttede bookinger, er det kun få af brugerne, som svarer, at de ikke aktivt gør noget, hvis de alligevel ikke har behov for deres tider. En tredjedel svarer, at de afmelder deres tider. Det er interessant eftersom, der reelt er en del bookinger som ikke benyttes. I forhold til benyttelse og fremmøde til/brug af bookedede tider i almindelige idrætshaller ligger Ringsted Kommune højt sammenlignet med Lejre, Ballerup og Halsnæs Kommuner. I Ringsted Kommune er der en relativ høj benyttelse såvel som fremmøde til/brug af bookedede tider.

I de sene eftermiddagstimer og tidlige aftentimer er langt de fleste aktiviteter for børn og unge. Børn og unge prioriteres helt i tråd med folkeoplysningsloven klart i de tidsrum, som passer dem bedst. Efter kl. 19 dominerer ældre brugergrupper brugen af faciliteterne.

Gymnastik efterfulgt af fodbold og badminton får mest tid tildelt i faciliteterne. Gymnastik er ligeledes en idrætsgren, som har mange aktive pr. aktivitetsforløb, mens badminton omvendt har relativt få. På den måde aktiverer en gymnastikforløb relativt set flere aktive end badminton.

Del 3 kortlægger efterspørgslen og benyttelsen i svømmebassiner i Ringsted Kommune. Efterspørgslen er stor gennem hele dagen (kl. 8-22), og det meste af kapaciteten i bassinerne er booket. Svømmebassiner har modsat andre facilitetstyper offentlig åbningstid, som udgør en stor del af de samlede tider, hvor privatpersoner kan komme ind fra gaden og mod betaling benytte svømmebassinerne. Aktiviteten i den offentlige åbningstid adskiller sig fra aktiviteter i andre regi (folkeskole, foreninger og andre offentlige institutioner) ved, at der er markant flere aktiviteter på tværs af aldersgrupper. Mens der for andre facilitetstyper, er færrest aktive på fredage, er det omvendt for svømmebassiner. Her er der registreret flest aktive på fredage.

Delanalyse 5: Børn og unges idrætsvaner

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt børn og unge på 4. til 10. klassetrin i Ringsted Kommune. Eleverne har via kommunens folkeskoler samt fem privatskoler i kommunen besvaret et spørgeskema i perioden medio september til medio november 2015, som omhandler deres deltagelse i sport og motion i fritiden, brug af faciliteter samt et mindre afsnit om holdninger til idræt i skolen – særligt i forbindelse med folkeskolereformen. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser også på eventuelle lokale forskelle mellem den nordlige og den sydlige del af Ringsted Kommune.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer.

Hver skole fik en udførlig vejledning til lærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og lærerne blev opfordret til at hjælpe elever med behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne havde adgang til via en computer. Børnene blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Dette har især betydning i forhold til antallet af svar på brugen af faciliteter, da børn, som har angivet ikke at dyrke nogen aktiviteter inden for det seneste år, ikke har modtaget spørgsmål om brug af faciliteter.

Derfor varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål, hvilket fremgår i de enkelte tabeller og figurer, hvor 'n' angiver antallet af respondenter, som har svaret på det enkelte spørgsmål. Kun respondenter, som er nået til sidste spørgsmål i undersøgelsen, er inkluderet i de følgende analyser.

Tabel 5.1 herunder viser en oversigt over svarprocenter fordelt på skoler og klassetrin. Svarprocenten er samlet set tilfredsstillende (73 pct.), men med en del variation mellem skolerne.

Tabel 5.1: Undersøgelsens datagrundlag.

		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Klassetrin	4. klasse	437	335	77
	5. klasse	416	282	68
	6. klasse	411	347	84
	7. klasse	420	313	75
	8. klasse	444	346	78
	9. klasse	382	228	60
	10. klasse	183	96	52
	Specialklasse		17	
Skoler	Allindelille Friskole	82	83	101 ²⁵
	Byskovskolen, afd. Asgård	143	68	48
	Byskovskolen, afd. Benløse	337	244	72
	Campuskolen	752	572	76
	Dagmarskolen	203	170	84
	Kildeskolen	27	23	85
	Nordbakkeskolen	85	82	96
	Ringsted Kommunes Ungdomsskole	16	16	100
	Ringsted Lilleskole	83	49	59
	Ringsted Ny Friskole	137	94	69
	Ringsted Privatskole	61	58	95
	Sct Josephs Skole	141	46	33
	Søholmskolen	68	57	84
	Valdemarskolen	270	197	73
	Vigersted Skole	226	176	78
	Ådalskolen	62	18	29
Anden skole		11		
	Total	2.693	1.964	73

I alt har 1.964 børn og unge i 4. - 10. klasse (inkl. specialklasse) gennemført hele spørgeskemaet. Analyserne er baseret på disse 1.964 elever. Alle klassetrin mellem 4. og 10. klasse er repræsenteret, om end de yngste har været noget flinkere til at besvare spørgeskemaet end de ældste skolebørn.

I de følgende analyser i denne delanalyse bliver skolebørnene inddelt i tre aldersgrupper, som kan illustrere aldersforskelle i idrætsvanerne. Det drejer sig om '10-12 år', '13-15 år' og '16 år+'. Aldersgennemsnittet blandt skolebørnene i undersøgelsen er 12,6 år med 22 respondenter på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') og 22 respondenter på 17 år samt to på 18 år (tæller med i gruppen '16 år+').

²⁵ En svarprocent på 101 kan hænge sammen med, at skolernes elevtal er indhentet i starten af skoleåret og således ikke medregner evt. skoleflytninger. Det kan også ganske enkelt hænge sammen med, at nogle har svaret forkert på, hvor de går i skole.

Besvarelsene er fordelt nogenlunde ligeligt på piger (48 pct.) og drenge (52 pct.), og i analyserne illustreres kønsforskellene gennemgående på samme måde som aldersforskellene.

Lokale forskelle

Analyserne ser desuden nærmere på forskelle og ligheder mellem de to lokalområder, som deler Ringsted Kommune i en nordlig og en sydlig del. Lokalområde Nord dækker over folkeskolerne Byskovskolen (både afd. Asgård og Benløse), Kildeskolen, Søholmskolen og Vigersted Skole samt privatskolerne Allindelille Friskole og Ringsted Ny Friskole. Lokalområde Syd dækker over folkeskolerne Campusskolen, Dagmarskolen, Nordbakkeskolen, Ringsted Kommunes Ungdomsskole, Valdemarskolen og Ådalskolen samt privatskolerne Ringsted Lilleskole, Ringsted Privatskole og Sct. Joseph Skole. Kønsfordelingen og aldersgennemsnittet er stort set identiske i de to lokalområder.

Eleverne i undersøgelsen er udelukkende placeret i de to lokalområder ud fra, hvilken skole de går på. Man kan ikke udelukke, at enkelte børn ikke bor i skolens lokalområde. Det er særligt relevant i forhold til de ældste elever, som alle samles på Campusskolen uanset deres bopæl.

Sammenligninger med udvalgte kommuner

Besvarelsene fra børn og unge i Ringsted Kommune kan i mange tilfælde sammenlignes med resultaterne fra lignende undersøgelser i andre kommuner, som Idan/CISC har foretaget inden for de seneste to år. Der er således tale om meget sammenlignelige og aktuelle tal indsamlet med samme metode og analyseret på samme måde.

I denne delanalyse vil børn og unge fra 4. - 10. klasse (inkl. specialklasse) i Ringsted Kommune blive sammenlignet med deres jævnaldrende i kommunerne Ballerup, Halsnæs og Lejre.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål vedrørende idrætsdeltagelsen lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Ringsted Kommune angiver 74 pct. af alle børn og unge i 4. - 10. klasse (inkl. specialklasse), at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 5.2).

Tabel 5.2: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Ringsted Kommune (pct.).

n = 1.964	Total	Køn		Alder			Total		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Lejre	Ballerup	Halsnæs
Ja	74	77	71	78	71	67	79	71	72
Ja, men ikke for tiden	13	10	15	11	14	14	13	15	15
Nej	13	13	14	11	15	19	9	15	12

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Ringsted Kommune (n=1.964) samt total-tallene for de øvrige udvalgte kommuner.

Som det fremgår af tabel 5.2, er det en smule mere udbredt blandt drenge (77 pct.) end blandt piger (71 pct.) i Ringsted Kommune at dyrke idræt. Blandt begge køn svarer langt størstedelen, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Samlet set angiver knapt tre fjerdedele af de adspurgte børn og unge (74 pct.) således, at de er idrætsaktive.

Der er tydelige forskelle på aldersgrupperne, som viser, at andelen af idrætsaktive er noget større blandt de yngste børn i alderen 10-12 år end blandt de ældre børn og unge. I aldersgruppen 16 år+ er 'kun' godt to tredjedele idrætsaktive, mens andelen af ikke aktive er oppe på 19 pct. Det skal dog bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor er 'frafaldet' et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Besvarelsene fra børn og unge i Ringsted Kommune ligger i tråd med en kendt generel tendens til idrætsfrafald i teenageårene (Laub, 2013). Udfordringen med ungdomsfrafald lader til at være særlig stor blandt piger (Ibsen et al., 2015). Det er også tilfældet blandt de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune, hvilket er beskrevet yderligere i den senere figur 5.2.

Sammenligningen med de øvrige udvalgte kommuner viser, at de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune ikke skiller sig væsentligt ud. I forhold til idrætsdeltagelsen blandt børn og unge ligger Ringsted Kommune en smule bag Lejre Kommune og en smule foran både Halsnæs Kommune og Ballerup Kommune.

Sociale forskelle

Generelt hænger børn og unges idrætsdeltagelse i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socioøkonomiske status og egen interesse for sport eller motion²⁶. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels måderne hvorpå aktiviteterne organiseres (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). Derfor er det relevant at have disse faktorer for øje, når man kigger nærmere på børn og unges idrætsdeltagelse.

²⁶ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

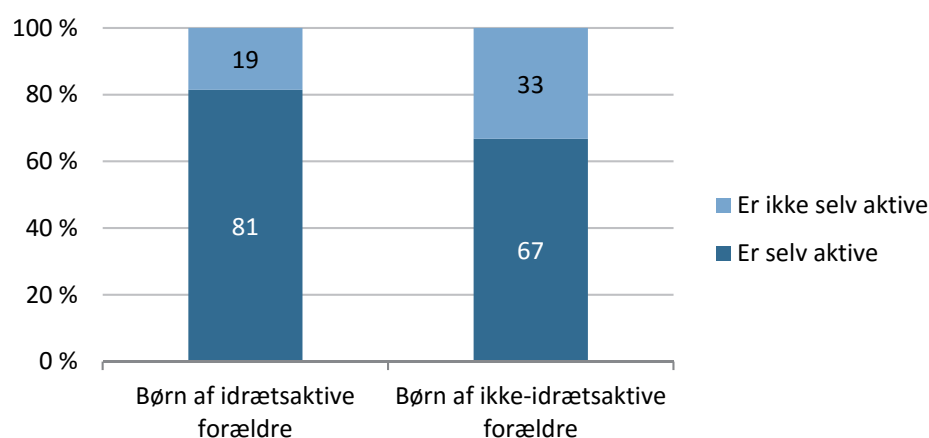
I denne undersøgelse er børnene og de unge blevet stillet fire spørgsmål om deres sociale baggrund. For det første blev de bedt om at angive, hvorvidt deres mor og far er født i Danmark, Sverige, Norge, Finland eller Island, i et andet land i Europa eller i et andet land uden for Europa. For det andet skulle de svare på, hvorvidt deres mor og far har et arbejde, for det tredje om de bor sammen med begge forældre, den ene eller på skift, og endelig for det fjerde, om mor, far eller evt. søskende dyrker sport eller motion.

Der er en tydelig sammenhæng mellem forældres oprindelsesland og børnenes idrætsdeltagelse i undersøgelsen blandt børn og unge i Ringsted Kommune. Undersøgelsen indeholder knap 250 børn og unge med forældre (en eller begge) med ikke-europæisk baggrund, og blandt disse er kun 60 pct. idrætsaktive. Større nationale undersøgelser peger ligeledes på, at idrætsdeltagelsen generelt er lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end børn af etnisk danske forældre, og forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015).

Børn og unge i Ringsted Kommune, hvis begge forældre er i arbejde, er væsentligt oftere idrætsaktive (79 pct.) end børn i familier, hvor den ene eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet (62 pct.). Børnene og de unges boligsituation spiller også en rolle for idrætsdeltagelsen, således at børn og unge, der bor sammen med både mor og far, lidt oftere er idrætsaktive (77 pct.) end skilsmissebørn, der bor på skift hos mor og far (72 pct.), og børn og unge, der bor alene sammen med den ene forælder (64 pct.). Afvigelser fra kernefamilien kan altså være en barriere for regelmæssig idrætsdeltagelse.

Som figur 5.1 herunder viser, er der også i høj grad sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres øvrige familier. Det er ikke til at sige entydigt, at inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

Figur 5.1: Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsaktivitet.

Figuren viser andelen af børn og unge i Ringsted Kommune, der er henholdsvis idrætsaktive (mørkeblå søjler) og ikke-idrætsaktive (lyseblå søjler) afhængig af, om forældrene er idrætsaktive (n=1.964).

Sammenhænge mellem sociale faktorer og idrætsdeltagelse kan dog i vid udstrækning være forklaret af samme bagvedliggende årsag, f.eks. hvis der er et stort sammenfald mellem forældre uden for arbejdsmarkedet og ikke-idrætsaktive forældre. Derved kan det være vanskeligt at gennemskue, hvilke bagvedliggende faktorer som rent faktisk påvirker børn og unges idrætsdeltagelse.

Ved at samle alle fire baggrundvariable i én analyse og samtidig kontrollere for køn og alder kan man isolere hver enkelt faktor og måle dens individuelle betydning. For at styrke datagrundlaget inddrages data fra otte andre kommuneundersøgelser, som er baseret på samme metode som i Ringsted Kommune. Der inkluderes variable, som kontrollerer for forskelle mellem de ni kommuner.

I en samlet analyse af de i alt ni kommuner er forældrenes egen idrætsaktivitet den mest afgørende faktor efterfulgt af, om begge forældre er i arbejde eller ej. Der er ingen forskel blandt drengene i forhold til, om den ene eller begge forældre, som står uden for arbejdsmarkedet. Analysen bekræfter, at piger fra familier, hvor begge forældres oprindelsesland er ikke-europæisk, er mindre tilbøjelige til at dyrke idræt end piger, hvis forældre er født i Danmark – her er der ingen forskel hos drengene. Der er større tilbøjelighed til at være idrætsaktiv, hvis man bor med begge sine forældre end ved andre familieformer. Analysen viser ligeledes, at tilbøjeligheden til at være idrætsaktiv falder med alderen. Drengene er lidt mere idrætsaktive end piger.

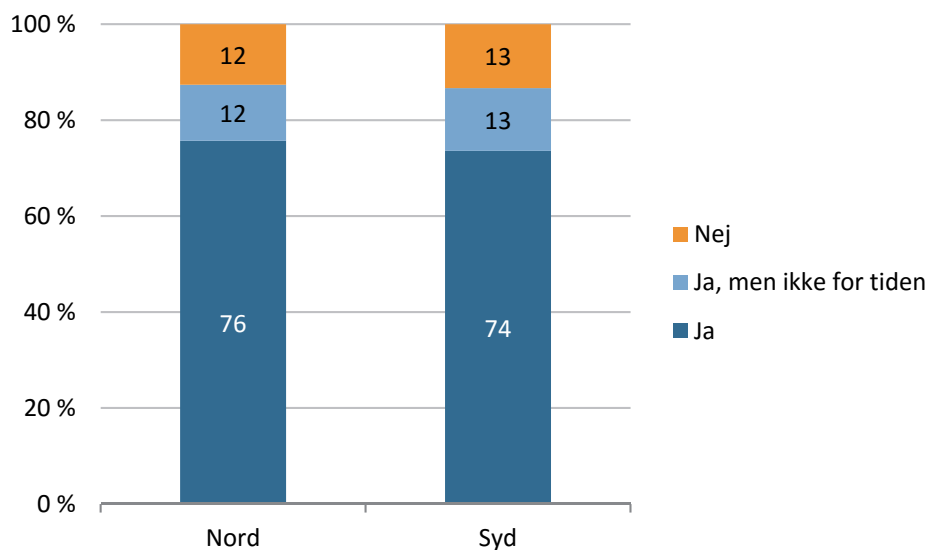
Samlet set finder man den laveste idrætsdeltagelse blandt piger i de sene teenageår med ikke-europæiske forældre, som bor hver for sig, står uden for arbejdsmarkedet og ikke dyrker motion.

Lokale forskelle

Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge i Ringsted Kommune varierer kun meget lidt mellem den nordlige og sydlige del af kommunen. I lokalområde Nord er 76 pct. idrætsaktive, mens den tilsvarende andel i lokalområde Syd er 74 pct. Der er tale om en ikke-signifikant forskel.

Der er dog en enkelt interessant forskel mellem lokalområde Nord og Syd i Ringsted Kommune, som ikke fremgår af den overordnede tabel herunder. I Nord er der flere aktive blandt piger (79 pct.) end blandt drenge (74 pct.), mens det forholder sig omvendt i Syd, hvor der er væsentligt flere aktive blandt drenge (80 pct.) end blandt piger (68 pct.). I Syd er der ganske vist flere teenagepiger end i Nord, men det forklarer ikke hele kønsforskellen på idrætsdeltagelsen i de to områder. Børn og unge i de tre forskellige aldersgrupper dyrker idræt i lige høj grad i Nord og Syd.

Figur 5.2: Forskelle i idrætsdeltagelse på tværs af lokalområder.

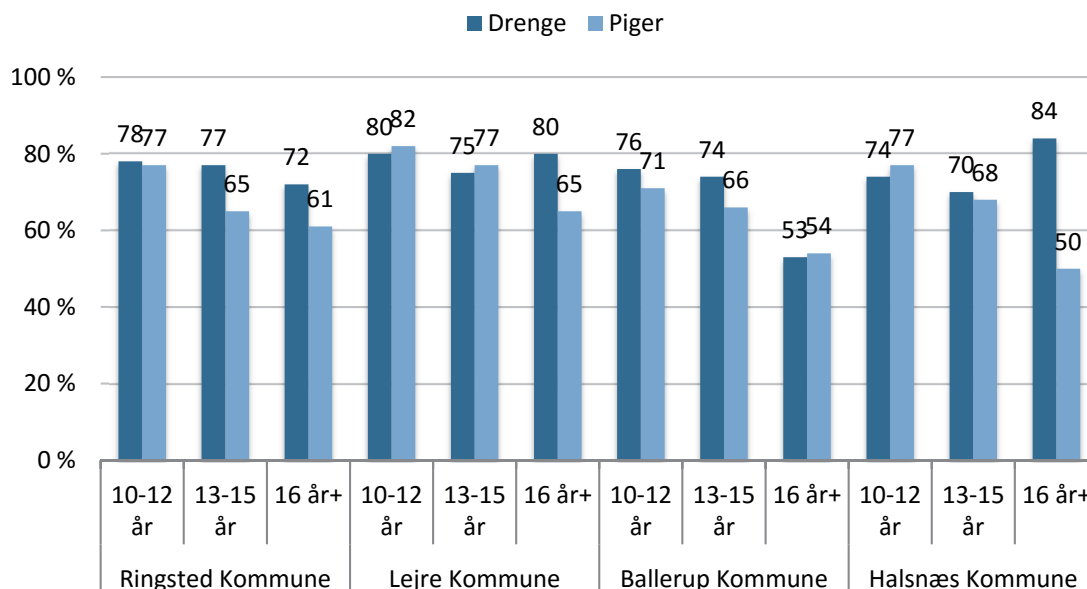
Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de to lokalområder i Ringsted Kommune (n=1.954).

Idrætsdeltagelse i Ringsted sammenlignet med landstal

Figur 5.3. herunder viser, at frafaldsudfordringen er særligt fremtrædende blandt unge piger. Der er lige mange aktive blandt de yngste drenge (78 pct.) og piger (77 pct.) i alderen 10-12 år, men i teenageårene er der væsentligt færre idrætsaktive, især blandt pigerne. I aldersgruppen 13-15 år er 77 pct. af drengene og 65 pct. af pigerne aktive, og i aldersgruppen 16 år+ gælder det 72 pct. af drengene og 61 pct. af pigerne.

Tendensen til teenagefrafald og særlige udfordringer blandt pigerne er også synlig i sammenligningskommunerne. Med enkelt afvigelser kan man i besvarelserne fra børn og unge drenge og piger i kommunerne Lejre, Ballerup og Halsnæs konstatere, at der generelt er færre aktive over 13 år end under, og at der generelt er færre aktive blandt pigerne efter 13-årsalderen. Udfordringerne med frafald blandt teenagere og piger især er altså ikke enestående for Ringsted Kommune, men det gør ikke arbejdet med at modarbejde tendenserne mindre vigtige

Figur 5.3: Andele blandt drenge og piger i forskellige aldersgrupper, der dyrker idræt, sport eller motion.

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn, alder og fordelt på henholdsvis Ringsted Kommune (n=1.964) samt for de øvrige udvalgte kommuner.

Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Ringsted Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet. På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, idet hele 91 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. I gennemsnit har disse 91 pct. hver især dyrket to idrætter.

Andelen på 91 pct., der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, er noget større end den på 74 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven og giver derved en fornemmelse af, hvor mange børn og unge ud af samtlige børn og unge i 4.-10. klasse (inkl. specialklasse) i Ringsted Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter, eller har dyrket dem regelmæssigt inden for det seneste år (se tabel 5.3).

Fodbold er med klar margen den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Ringsted Kommune (32 pct.). Halvdelen af alle drenge (46 pct.) og knap hver femte pige (18 pct.) angiver, at de spiller eller har spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år. Gymnastik, som er den næstmest populære aktivitet samlet set (18 pct.), er faktisk en smule

mere udbredt blandt piger (26 pct.) end fodbold. Men blandt drenge er der væsentligt færre gymnaster (10 pct.) end fodboldspillere (46 pct.), og derfor havner gymnastik i en samlet liste på andenpladsen. De efterfølgende populære idrætter på listen er svømning (14 pct.) fitness (12 pct.) og håndbold (10 pct.). Alle tre er en smule mere udbredt blandt piger end blandt drenge.

Idrætsaktiviteterne dans og ridning, der begge samlet set dyrkes af 9 pct. af børn og unge i Ringsted Kommune, er helt tydeligt domineret af piger. Andre aktiviteter som styrketræning (dyrkes samlet af 9 pct.), badminton (8 pct.) og til dels løb og spejder (begge 6 pct.) er nogenlunde lige udbredte blandt drenge og piger.

Fodbold er den eneste drengedominerede idræt, som dog også er populær blandt pigerne. Til gengæld ser man kun meget få drenge i populære 'pigeidrætter' som gymnastik, ridning og dans. Mens drengene samler sig om få idrætter, og især fodbold, er pigerne altså i højere grad spredt over flere idrætsgrene.

Aldersmæssigt ser man væsentlige forskelle, som til en vis grad er udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesser i teenagealderen. Fodbold bibeholder i store træk sin popularitet, mens gymnastik, svømning og håndbold har væsentligt færre aktive blandt teenagerne i forhold til blandt 10-12-årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som fitness og styrketræning og en vis grad løb, som alle er mere populære idrætter blandt teenagerne i Ringsted Kommunes end blandt de yngre børn.

Således kan svarene fra børn og unge i Ringsted Kommune tages som udtryk for en tendens, som også kommer til udtryk i andre undersøgelser. Der er en generel tendens til, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible og individuelle aktiviteter som styrketræning og løb. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 5.3: Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter (pct.).

n = 1.964	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Lejre	Ballerup	Halsnæs
Fodbold	32	46	18	32	33	29	34	37	36
Gymnastik	18	10	26	23	13	8	18	8	12
Svømning	14	11	17	19	9	10	14	16	13
Fitness	12	11	13	5	17	33	-	11	10
Håndbold	10	9	12	12	8	4	10	8	16
Dans (alle former)	9	2	17	9	9	9	12	12	9
Ridning	9	1	17	8	9	13	13	10	9
Styrketræning	9	9	8	4	12	18	13	9	7
Badminton	8	7	8	8	8	6	13	10	9

Løb	6	5	7	2	10	7	11	6	6
Spejder eller andre friluftaktiviteter	6	5	7	8	4	4	6	6	-
Kampsport ²⁷	5	6	5	6	5	5	5	5	7
Rulleskøjter/skate ²⁸	4	4	4	5	3	4	5	3	6
Basketball	4	6	2	4	4	4	3	5	3
Parkour ²⁹	4	6	1	3	4	3	3	4	3
Vandreture	3	2	4	3	3	4	3	3	3
Bordtennis	3	4	1	3	3	2	3	3	3
Mountainbike	2	4	1	1	4	2	3	3	3
Tennis	2	3	2	2	2	2	3	3	3
Rollespil (ikke kortspil)	2	3	1	2	2	0	3	4	1
Kano, kajak, roning	2	2	2	1	2	2	1	<1	1
Golf	2	2	1	2	2	1	2	<1	1
Landevejscykling ³⁰	2	2	1	1	2	2	2	1	2
Fiskeri	1	2	0	1	2	2	1	2	3
Aerobic, zumba ³¹	1	<1	2	1	2	3	2	2	2
Volley/beachvolley	1	<1	1	1	2	2	<1	1	2
Spinning	1	<1	1	<1	2	2	<1	<1	1
Atletik	1	<1	1	1	1	0	1	2	1
Skøjtølb (is)	<1	<1	1	<1	0	0	<1	<1	<1
Sejlsport, surfing	<1	<1	<1	<1	0	0	<1	<1	1
Ingen idræt	9	9	9	9	8	12	5	9	10

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder i Ringsted Kommune (n=1.964) samt total-tallene for de øvrige udvalgte kommuner.

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

Som det fremgår af figur 5.4, er der kun inden for et par idrætsaktiviteter markante forskelle i børn og unges deltagelse imellem de to lokalområder. Fodbold, gymnastik og svømning er nogenlunde lige udbredt blandt børn og unge i Nord og Syd. Til gengæld er fitness og håndbold tydeligvis mere udbredt blandt børn og unge i Syd, mens ridning er en smule mere udbredt blandt børn og unge i Nord.

Forskellene mellem lokalområderne finder man også inden for de enkelte køns- og aldersgrupperinger, og de skyldes altså ikke udelukkende den køns- og aldersmæssige sammensætning i lokalområderne.

²⁷ Boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning, mv.

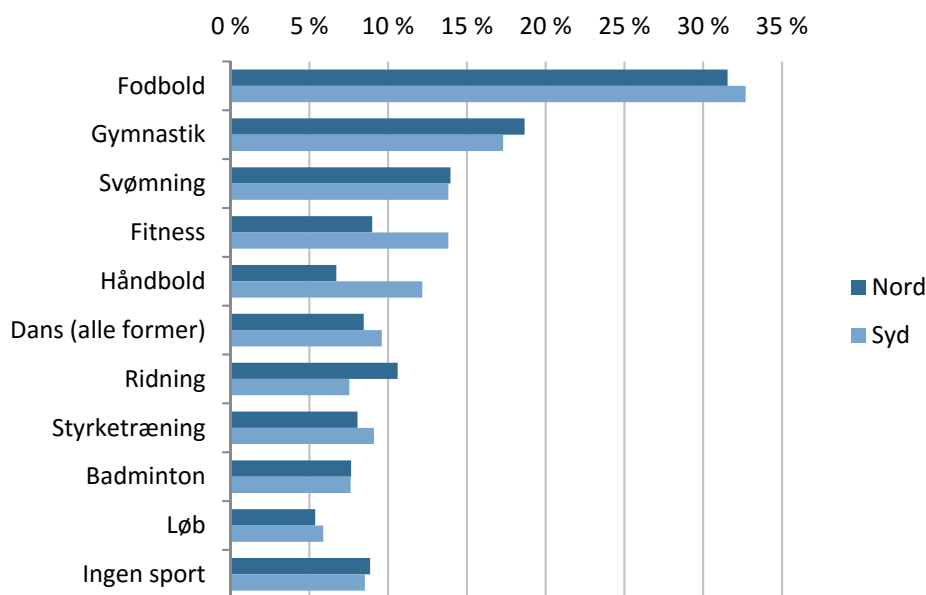
²⁸ Inkl. waveboard, løbehjul.

²⁹ Inkl. street movement eller lignende.

³⁰ Ikke som transport til skole og lignende.

³¹ Inkl. step, pump og lignende træning på hold.

Figur 5.4: Aktivitetsvalg i de to lokalområder.

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på lokalområder i Ringsted Kommune (n=1.954).

Aktivitetsvalg i Ringsted Kommune i forhold til øvrige udvalgte kommuner

Det er væsentligt flere lighedspunkter end reelle forskelle, når man sammenligner børn og unge i Ringsted Kommune med børn og unge i de tre andre udvalgte kommuner, Lejre, Ballerup og Halsnæs.

Som tabel 5.3 viser, er en af de mindre forskelle, at 9 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune slet ikke har dyrket sport eller motion inden for det seneste år. Det er en smule mere end de tilsvarende 5 pct. i Lejre og omtrent på niveau med de 9 og 10 pct. i henholdsvis Ballerup og Halsnæs. Da der således er lidt færre aktive blandt børn og unge i Ringsted Kommune i forhold til Lejre, er det forventeligt, at andelen af aktive inden for de specifikke aktiviteter ligger moderat lavere.

I det perspektiv skiller Ringsted Kommunes børn og unge sig kun ud på et par af de mest populære idrætsaktiviteter. Gymnastik lader til at være noget mere populært i Ringsted end i Ballerup og Halsnæs, mens badminton modsat giver indtryk af, at være lidt mindre udbredt i Ringsted i forhold til Lejre og Ballerup.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den største organiseringsform blandt børn og unge idrætsudøvere. I alt 73 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune fra 4.-10. klasse (inkl. specialklasser) har dyrket én eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år. Cirka en tredjedel (33 pct.) har været aktive 'på egen hånd' (dvs. selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre). Godt en tiendedel af Ringsted Kommunes børn

og unge (11 pct.) har dyrket idræt i privat regi, det vil sige i private eller kommercielle centre, som for eksempel fitnesscentre eller private danse- eller rideskoler.

Som det fremgår af tabel 5.4 herunder, er drenge lidt oftere end piger aktive i foreninger, mens piger lidt oftere end drenge er aktive i privat regi. Drenge og piger i Ringsted Kommune er nogenlunde lige ofte aktive på egen hånd. For alle aldersgrupper er foreningsidræt den mest benyttede organiseringsform, men andelen af foreningsaktive falder tydeligt med alderen, og i aldersgruppen 16 år+ er der næsten lige så mange aktive på egen hånd (50 pct.) som i foreninger (54 pct.).

Tallene i tabellen herunder indikerer i det hele taget, at idræt på egen hånd og idræt i privat regi stiger i popularitet i takt med stigende alder. Det peger samlet set i retning af en tendens til en bevægelse fra foreningsorganiseret idræt til mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer i ungdomsårene.

Børn og unge i de to lokalområder i Ringsted Kommune er i lige stor udstrækning aktive i idrætsforeninger. Den eneste reelle nævneværdige forskel mellem organiseringen af idræt blandt børn og unge i Nord og Syd er, at 29 pct. dyrker idræt på egen hånd i Nord, mens det gælder 35 pct. i Syd.

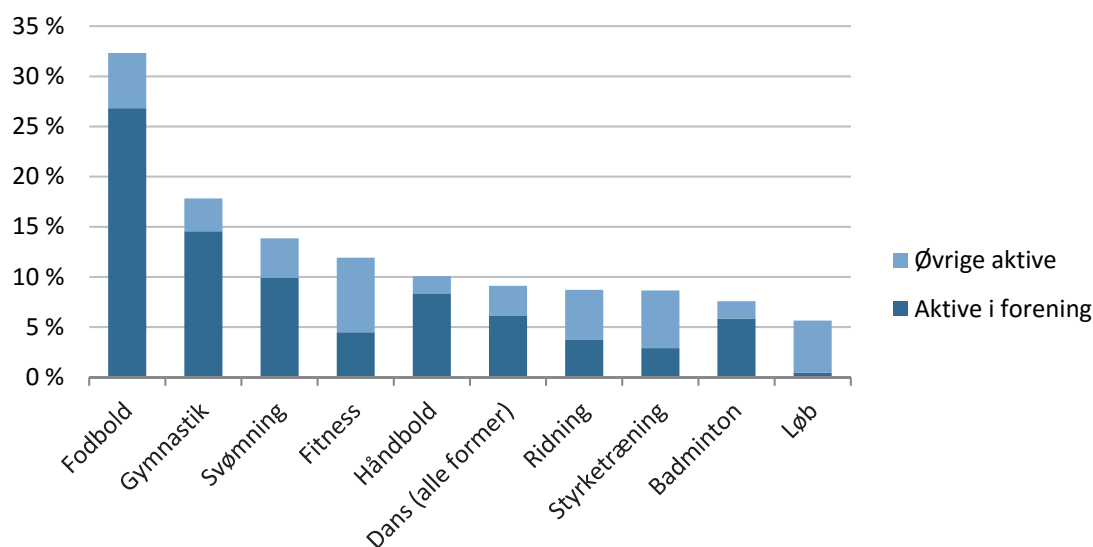
Tabel 5.4: Organisering af idræt, sport og motion i Ringsted Kommune (pct.).

n = 1.964	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Lejre	Ballerup	Halsnæs
Forening	73	76	70	77	71	54	76	72	69
På egen hånd	33	34	32	25	40	50	36	32	35
Privat	11	8	14	8	13	23	10	11	11
SFO/fritidsklub	7	9	6	8	7	7	9	13	6
I anden sammenhæng	10	10	10	10	10	8	10	12	10

Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder i Ringsted Kommune (1.381) samt total-tallene for øvrige udvalgte kommuner.

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 5.5 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Ringsted Kommune. Samlet set angiver 32 pct. af alle børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 27 pct. angiver at spille fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er medlem af en fodboldforening, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/fritidsklub eller som selvorganiseret spil i fritiden. Gymnastik, badminton og svømning er andre eksempler på populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsorganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering, særligt styrketræning, men til en vis grad også ridning, som ofte finder sted i privat regi og på egen hånd, mens løb i høj grad er selvorganiseret, dvs. foregår på egen hånd.

Figur 5.5: Foreningsandelen i de ti største aktiviteter blandt børn og unge i Ringsted Kommune.

Figuren viser andelen, der dyrker en aktivitet i forening, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi i Ringsted Kommune. Foreningsandelen plus den øvrige andel giver tilsammen den samlede andel, som dyrker aktiviteten. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 1.964).

Organisering i Ringsted Kommune i forhold til øvrige udvalgte kommuner

Som figur 5.4 viser, står foreningsidrætten stærkt i Ringsted Kommune i forhold til andre organiseringsformer. Figuren viser samtidig, at Ringsted Kommune ligger i midten i sammenligning med de øvrige udvalgte kommuner, Lejre, Ballerup og Halsnæs. I forhold til de andre typer af organisering – på egen hånd, privat, SFO/fritidsklub og anden sammenhæng – ligger børn og unge i Ringsted generelt på niveau med de øvrige udvalgte kommuner.

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

Alle de børn og unge, der har svaret, at de har dyrket minimum en idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, er blevet stillet en række uddybende spørgsmål om deres idrætsvaner, blandt andet hvor ofte de dyrker idræt, sport eller motion. Denne og de følgende analyser er altså ikke baseret på alle børn og unge i undersøgelsen, men på de 91 pct., der betegnes som 'de idrætsaktive' ud fra definitionen om minimum en regelmæssig idrætsaktivitet inden for det seneste år.

Størstedelen af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindste tre gange om ugen. Andelen af drenge og piger, som er aktive mere end én gang om ugen, er nogenlunde lige stor, og det samme gælder på tværs af aldersgrupperne. Dog ser man flere drenge end piger, som meget ofte er aktive (5 gange om ugen eller mere). Også på tværs af aldersgrupperne stiger aktivitetshyppigheden med alderen.

Selvom andelen af idrætsaktive falder med alderen i Ringsted Kommune, dyrker de idrætsaktive teenagere altså hyppigere idræt end de yngre børn. Det kan dels hænge sammen

med deres supplement af mere fleksible idrætsformer, dels at mange idrætsforeninger intensiverer træningsmængden i denne aldersgruppe.

Tabel 5.5: Hyppighed for idrætsaktive børns og unges idrætsdeltagelse (pct.).

n = 1.794	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Lejre	Ballerup	Halsnæs
5 gange om ugen eller mere	23	27	19	19	28	25	27	24	27
3-4 gange om ugen	33	35	32	30	35	46	36	37	34
1-2 gange om ugen	35	30	39	42	29	20	29	30	31
1-3 gange om måneden	5	5	6	5	5	5	5	6	4
Sjældnere	4	3	4	4	3	4	4	7	4

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver at dyrke idræt, opdelt på køn og alder i Ringsted Kommune (n = 1.796) samt total-tallene for de øvrige udvalgte kommuner.

Der er flere børn og unge, der er idrætsaktive én til to gange om ugen i Ringsted Kommune end i de øvrige udvalgte kommuner. Til gengæld er der lidt færre meget aktive blandt de idrætsaktive børn og unge, idet andelen, der er idrætsaktive mere end tre gange om ugen, er lavere end i de øvrige udvalgte kommuner.

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på idrætsaktive børns og unges brug af faciliteter i Ringsted Kommune. Af tabel 5.6 fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune. Med 54 pct. er det lige over halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Fodboldbaner er den næstmest benyttede facilitet, som bruges af 33 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune.

Fitnesscenter/motionsrum og svømmehaller er de næstmest benyttede på listen over faciliteter bygget til sport/motion. Begge disse faciliteter benyttes af 14 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune. Derefter kommer andre baner/anlæg (9 pct.), aktivitetsanlæg (3 pct.) og anlæg ved vand (2 pct.), som benyttes af relativt få af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted.

Herefter følger en række steder, der ikke er bygget som faciliteter med sport/motion for øje men ikke desto mindre kan danne ramme om børns og unges idrætsaktiviteter. Det drejer sig om hjemmet/haven, som benyttes af hver femte idrætsaktive (20 pct.), naturen (16 pct.) og veje, gader, fortove og lign. (13 pct.). Således er en del af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted altså aktive på steder, som ikke er planlagt eller bygget med særskilt fokus på idræt og fysiske udfoldelsesmuligheder. Det er ikke i sig selv et problem, men understreger

blot, hvordan sport/motion også ofte er uformelt og individuelt organiseret og finder sted uden for de dertil indrettede byggerier og rammer.

Idrætsaktive drenge og piger kommer i væsentligt forskellig grad i de mest brugte idrætsfaciliteter. Haller/sale benyttes oftere blandt idrætsaktive piger (59 pct.) end drenge (49 pct.), men til gengæld er der på fodboldbaner mange flere af de idrætsaktive drenge (48 pct.) end piger (17 pct.). I fitnesscenter/motionsrum og svømmehaller er der tilnærmelsesvis lige mange af de idrætsaktive piger og drenge, mens der i andre baner/anlæg er en større andel af de idrætsaktive piger (13 pct.) i forhold til drengene (5 pct.). Det hænger med al sandsynlighed sammen med den forskellige deltagelse mellem kønnene i ridning, som beskrevet tidligere i denne delanalyse.

Imellem aldersgrupperne ser man et tydeligt fald i brugen af haller/sale blandt de ældste børn og unge i forhold til de yngste. Det samme gør sig til dels gældende i svømmehaller, mens brugen af fodboldbaner er nogenlunde stabil mellem aldersgrupperne.

Modsat bruger de idrætsaktive i gruppen 13-15 år og 16 år+ i væsentlig højere grad fitnesscenter/motionsrum end de yngste børn i undersøgelsen. Tallene i tabellen herunder tegner således billedet af den omtalte udvikling i idrætsvaner i ungdomsårene fra en facilitetsvinkel. Allerede i teenageårene ændrer kravene sig til de fysiske rammer for sport og motion. Selvom mange i 13-15-års-alderen benytter traditionelle kommunale idrætsfaciliteter, ser man også flere anvende fitnesscentre/motionsrum samt udendørs rum i form af natur, gader, veje og byrum.

De idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune skiller sig ikke væsentligt ud sammenlignet med de øvrige udvalgte kommuner. Brugen af haller/sale ligger på linje med Halsnæs og noget under Lejre og Ballerup, til gengæld er brugen af fodboldbaner på linje med Lejre, men noget under Ballerup og Halsnæs. I Ringsted Kommune ligger de idrætsaktive børn og unges brug af fitnesscenter/motionsrum på niveau med de jævnaldrende idrætsaktive i Ballerup og lidt over Lejre og Halsnæs, mens brugen af svømmehaller er nogenlunde lige udbredt blandt de idrætsaktive i tre af kommunerne, med undtagelse af Ballerup, som ligger lidt over.

Tabel 5.6: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter i Ringsted Kommune (pct.).

n = 1.796	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Lejre	Ballerup	Halsnæs
Hal/sal	54	49	59	62	48	31	64	59	55
Fodboldbaner ³² (naturgræs, grus og kunststof)	33	48	17	32	34	35	34	37	39
Fitnesscenter/ motionsrum	14	16	13	5	22	41	10	15	11
Svømmehal	14	12	16	19	8	13	13	17	14
Andre baner/an- læg ³³	9	5	13	8	10	14	14	9	9
Aktivitetsanlæg ³⁴	3	4	2	3	3	6	4	4	4
Anlæg ved vand ³⁵	2	2	2	1	2	2	1	1	2
Hjemmet/ haven	20	17	23	17	22	28	26	20	21
Naturen ³⁶	16	14	19	11	21	19	21	18	21
Veje, gader, for- tove og lign.	13	14	13	8	18	24	15	12	13
Andet	11	10	12	12	10	9	5	10	9

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge, som benytter forskellige typer af faciliteter, opdelt på køn og alder i Ringsted Kommune (n=1.796) samt total-tallene i de øvrige udvalgte kommuner.

Facilitetsbrug på tværs af lokalområder

Brugen af faciliteter er præget af meget små variationer mellem Nord og Syd i Ringsted Kommune. Mange af idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune er placeret i Ringsted Sportscenter, som er lokaliseret i lokalområdet Syd, men ligger meget tæt på grænsen til Nord. De små forskelle i brug kan indikere, at børn og unge i et vist omfang transporterer sig fra Nord til Syd og omvendt, samt at der uden for Ringsted By er fine muligheder for at benytte de mest almindelige faciliteter. Dog bruges fitnesscenter/motionsrum af en lidt større andel af de idrætsaktive børn og unge i Syd (17 pct.) end i Nord (10 pct.) som den eneste nævneværdige forskel.

³² Græs, grus og kunststof.

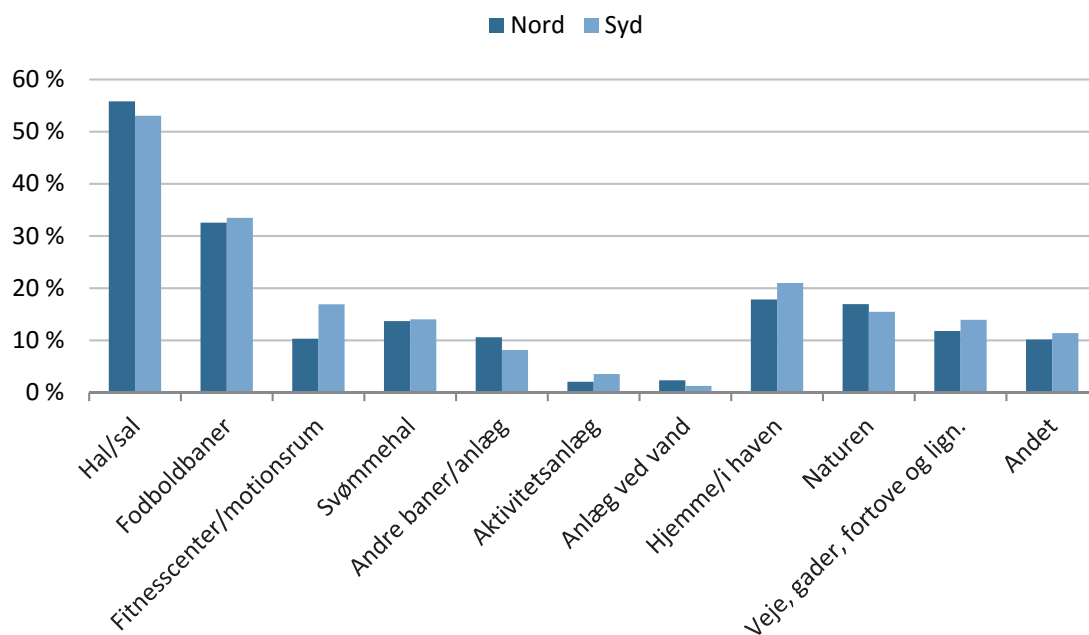
³³ F.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik.

³⁴ F.eks. skaterbane, multibane, idrætslegeplads, parkour, klatrebane, træningspavillon.

³⁵ Roning, kajak, sejlads.

³⁶ Skov, strand, park, mv.

Figur 5.6: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter fordelt på lokalområde.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i henholdsvis Nord og Syd, som benytter de forskellige faciliteter til idræt (n=1.784).

Brug af specifikke faciliteter i Ringsted Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Ringsted Kommune og sammenligne med andre kommuner. I det følgende ser analyserne nærmere på brugen af de specifikke faciliteter i Ringsted Kommune. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de idrætsaktive børn og unge, som angiver at dyrke mindst én aktivitet, og dermed ikke på samtlige børn og unge i kommunen.

Analyserne i det følgende fokuserer på de fem hyppigst brugte faciliteter inden for hver facilitetskategori. En liste over brugen af samtlige faciliteter inklusive skolehallerne er baseret placeret i appendiks 5, tabel 1-8).

De mest benyttede faciliteter i Ringsted Kommune inden for kategorierne haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum er vist i figur 3.7 herunder.

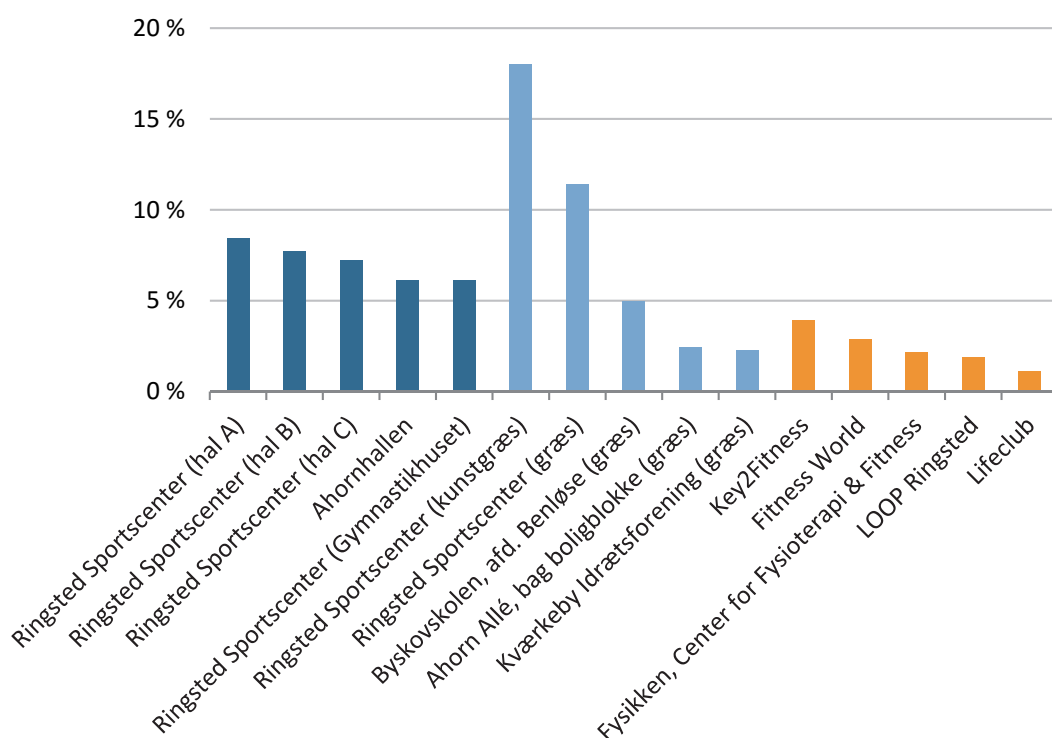
Ringsted Sportscenter er helt tydeligt det primære samlingspunkt for de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der benytter sig af indendørs haller/sale. Hal A, B og C i Ringsted Sportscenter er de tre mest benyttede indendørs haller/sale i kommunen. Herefter kommer Ahornhallen og som nummer fem Gymnastikhuset, som også er en del af Ringsted Sportscenter.

Også i forhold til brugen af fodboldbaner skiller Ringsted Sportscenter sig ud. Kunstgræsbanerne ved Ringsted Sportscenter er den mest benyttede fodboldfacilitet i kommunen

med 18 pct. af de idrætsaktive børn og unge som brugere. Derefter kommer naturgræsbanerne samme sted (som 11 pct. benytter) og græsbanerne ved henholdsvis Byskovskolen, afd. Benløse (5 pct.), og Ahorn Allé og Kværkeby IF (begge 2 pct.).

Ingen fitnesscentre/motionsrum skiller sig helt ud som særligt ofte benyttede af Ringsted Kommunes idrætsaktive børn og unge. Flest af dem (4 pct.) benytter sig af Key2Fitness, dernæst Fitness World (3 pct.) og Fysikken og LOOP Fitness (begge 2 pct.).

Figur 5.7: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitnesscentre/motionsrum i Ringsted Kommune.

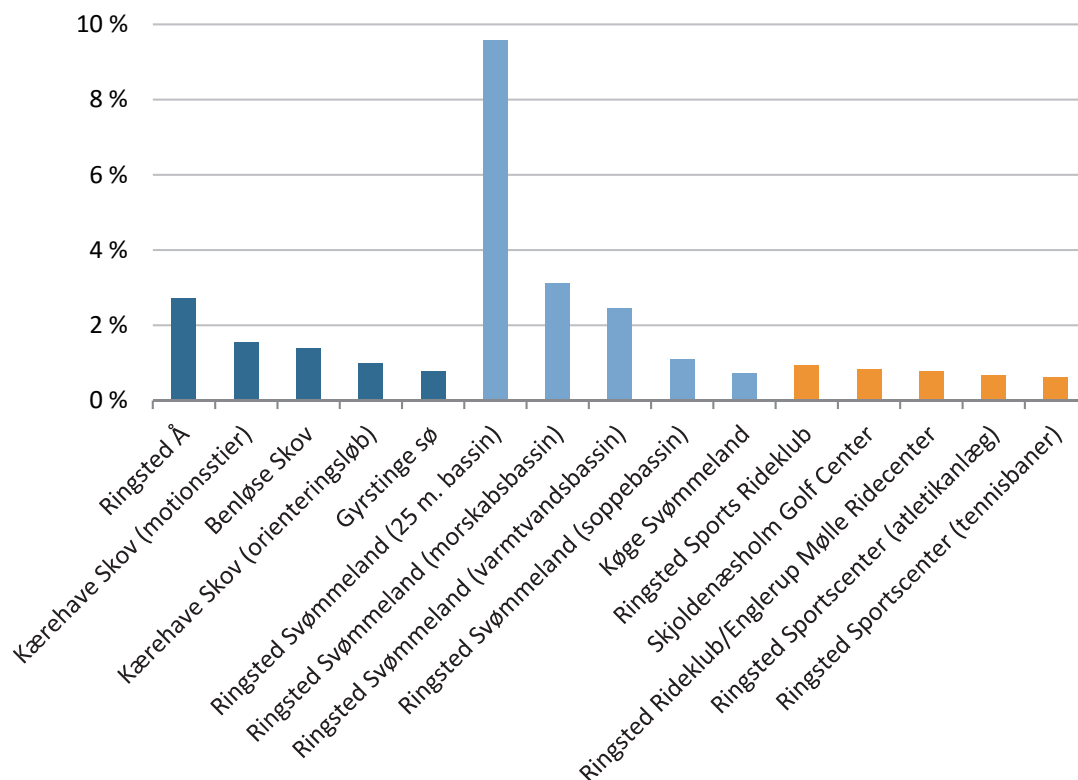
Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune (n=1.794), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist.

De fem mest benyttede faciliteter inden for kategorierne naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg er vist i figur 5.8. Ringsted Kommune har en del forskellige naturområder, som børn og unge benytter til idræt. Det kommer til udtryk ved, at de relativt mange naturbrugere blandt børn og unge (i alt 16 pct. af de idrætsaktive) er spredt ud over en del forskellige områder, som hver især benyttes af højst 3 pct. af de idrætsaktive.

Til gengæld er der tydeligvis et foretrukket sted at svømme blandt børn og unge i Ringsted Kommune. 25 meter bassinet i Ringsted Svømmeland i tilknytning til Ringsted Sportscenter benyttes af næsten hver tiende idrætsaktive barn og unge i kommunen. De øvrige populære svømme-/badefaciliteter ligger også i forbindelse med Ringsted Svømmeland, dog med undtagelse af Køge Svømmeland, som benyttes af 1 pct. af de idrætsaktive børn og unge.

Blandt de øvrige faciliteter til idræt skiller ingen sig særligt ud. De mest benyttede andre faciliteter til idræt, er faciliteter til ridning, golf, atletik og tennis, som dog hver især kun benyttes af knap 1 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune.

Figur 5.8: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg i Ringsted Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune (n=1.794), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist.

De idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune, som angiver at dyrke idræt, sport eller motion i naturen, er blevet spurgt, om de kan gå, løbe eller cykle til de naturområder, de bruger, og hvem de typisk er sammen med, når de er ude i naturen.

I alt svarer 86 pct. af børn og unge, der er aktive i naturen, at de kan gå, løbe eller cykle til de områder, de er aktive i. Lidt flere har tilsyneladende naturen inden for en relativt kort afstand i Syd (90 pct.) end i Nord (82 pct.).

Børnene og de unge, der er aktive i naturen, har hver især kunne angive flere svar, hvis de færdes i naturen mange forskellige mennesker. Deres svar er beskrevet i tabel 5.9. Lidt over halvdelen af de børn og unge, der er aktive i naturen, er der sammen med venner/veninder, mens lige knap halvdelen er der sammen med familie. En tredjedel (34 pct.) svarer, at de mest er i naturen alene, mens godt hver femte (22 pct.) færdes i naturen med deres hold/klasse.

Tabel 5.9: De idrætsaktive børn og unge, som benytter naturen, færdes der oftest med venner/veninder (pct.).

n = 287	Total
Med venner/veninder	55
Med familie	48
Jeg er der mest alene	34
Med mit hold/min klasse	22

Tabellen viser hvem de idrætsaktive børn og unge, som benytter naturen, færdes med, når de er ude i naturen (n=287).

Ringsted Sportscenter

Mange idrætsfaciliteter ligger samlet i Ringsted Sportscenter, som ligger omtrent midt i kommunen. Som samlet område med indendørs haller, fodboldbaner, tennis- og skaterbaner samt Ringsted Svømmeland udgør Ringsted Sportscenter et unikt sted for idræt i Ringsted Kommune, og der findes ikke lignende idrætsanlæg i kommunen med mulighed for at dyrke mange forskellige aktiviteter på samme sted.

Med 44 pct. er lidt under halvdelen af alle idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune brugere af idrætsfaciliteter i eller i tilknytning til Ringsted Sportscenter, lidt flere blandt drenge (50 pct.) end blandt piger (38 pct.). Brugen af Ringsted Sportscenter falder med alderen, fra 47 pct. blandt 10-12-årige til 30 pct. unge i aldersgruppen 16 år+. Endelig viser tabellen herunder, at der er en del flere brugere af Ringsted Sportscenter blandt børn og unge i Syd (50 pct.) end i Nord (35 pct.).

Tabel 3.10: Brugere af Ringsted Sportscenter blandt de idrætsaktive børn og unge (pct.).

n = 1.794	Total	Køn		Alder			Lokalområde	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Nord	Syd
Bruger Ringsted Sportscenter	44	50	38	47	43	30	35	50

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune, som benytter en eller flere Ringsted Sportscenters faciliteter (n=1.794).

Muligheder og ønsker i nærområdet

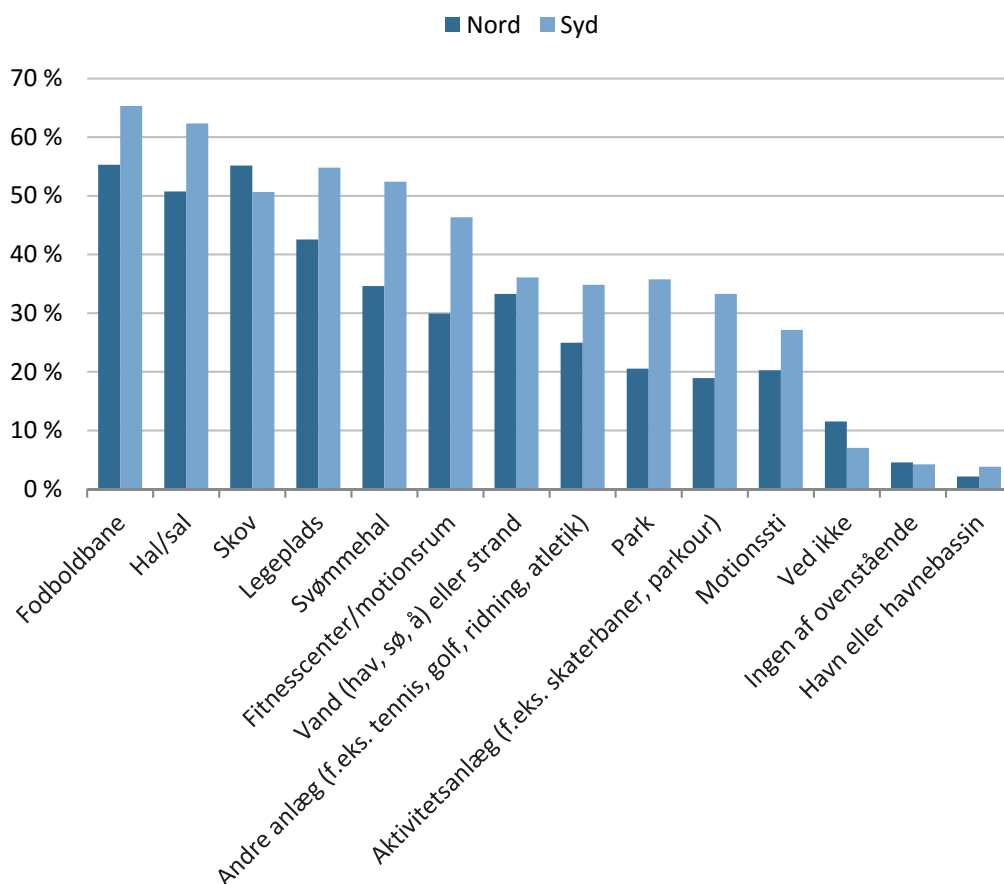
For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling/gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som tæt på, og naturligvis lige så interessant hvilke typer faciliteter, de mener, er for langt væk til, at de selv kan bruge dem.

I spørgeskemaet indgår et spørgsmål, som søger at afdække, hvorvidt børnene og de unge savner muligheder for idræt, sport eller motion i det område, hvor de bor. Det har været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord. Disse input fra de adspurgte børn og unge er kort beskrevet senere i dette.

Både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive børn har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående figur 5.9 og de tilknyttede kommentarer et billede af opfattelsen af faciliteters nærhed og mangler i Ringsted Kommune på tværs af alle børn og unge.

Spørgsmålet om gå-/løbe-/cykelafstand peger på nogle interessante forskelle imellem børn og unge i Ringsted Kommunes to lokalområder. Generelt oplever flere børn og unge i Syd end i Nord, at de kan gå, cykle eller løbe til de forskellige idrætsfaciliteter. Der er især forskel i oplevelsen af nem adgang til svømmehal, som 52 pct. af børn og unge i Syd kan gå, cykle eller løbe til, mens det kun gælder 35 pct. af børn og unge i Nord. Den forskel går igen for størstedelen af de forskellige idrætsfaciliteter nævnt i figur 5.9, om end den er mere markant nogle steder end andre. Kun i forhold til skov, vand/strand og havn/havnebassin er oplevelsen af nem adgang nogenlunde ligeligt udbredt blandt børn og unge i Syd og Nord.

Figur 5.9: Andelen af børn og unge i Ringsted Kommunes to lokalområder, som oplever at kunne gå, løbe eller cykle til specifikke idrætsfaciliteter.

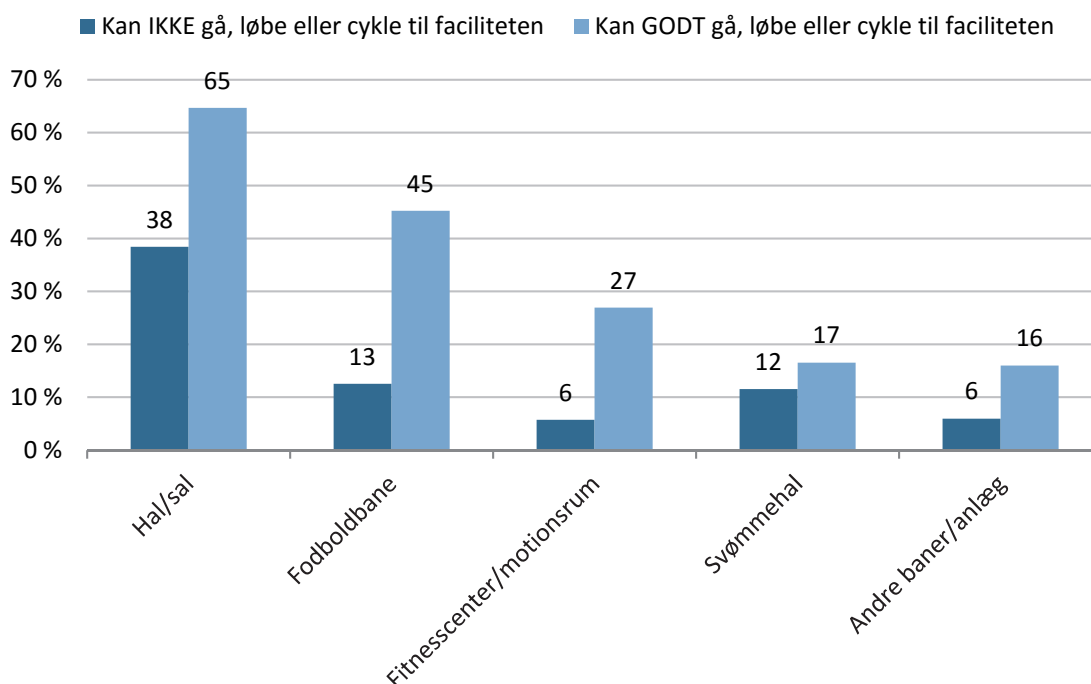
Figuren viser andelen blandt alle børn og unge i Ringsted Kommune, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, som oplever de nævnte faciliteter som inden for gå-, løbe- eller cykelafstand, fordelt på de to områder i kommunen (n=1.954).

Som figur 5.10 herunder viser, hænger oplevelsen af nærhed til de enkelte faciliteter tydeligt sammen med faktisk brug af faciliteterne. Blandt idrætsaktive børn og unge, der oplever at bo inden for gå-, løbe- eller cykelafstand af en hal/sal, bruger to tredjedele (65 pct.)

så også denne type facilitet. Omvendt gælder det kun godt en tredjedel (38 pct.) blandt idrætsaktive børn og unge, der ikke oplever at bo inden for gå-, løbe- eller cykelafstand af en hal/sal.

Sammenhængen mellem brugen af og den oplevede afstand til specifikke faciliteter er tydelig på tværs af alle faciliteter i figur 5.9 herunder. Dog er sammenhængen særligt tydelig inden for fodboldbaner og meget mindre markant for svømmehaller. Det giver indtryk af, at boldbaner skal placeres i lokalområdet for at blive brugt, mens idrætsaktive børn og unge er mere tilbøjelige til at bevæge sig længere for at komme i svømmehal.

Figur 5.10: Sammenhæng mellem facilitetsbrug og oplevet 'afstand'.

Figuren viser andelen af idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune, der benytter forskellige facilitetstyper afhængig af, om de er inden for gå-, løbe- eller cykelafstand (n=1.794).

Sammenligner man de idrætsaktive med de ikke-idrætsaktive, oplever en signifikant større andel af de idrætsaktive at have haller/sale, fodboldbaner og andre baner/anlæg inden for gå-, løbe- eller cykelafstand. Dette kan være et udtryk for, at de skolebørn, som ikke er idrætsaktive, generelt har ringere adgang til faciliteter, hvilket kan fungere som en barriere til at dyrke idræt. Omvendt kan det også være et udtryk for, at de ikke-idrætsaktive generelt er i dårligere fysisk form og derfor ikke oplever at kunne gå, løbe eller cykle til de samme faciliteter, som de idrætsaktive børn og unge kan. En tredje forklaring kan være, at en velkendt afstand opleves kortere for børn og unge, der ofte færdes på distancen end for børn og unge, som sjældent eller aldrig færdes på distancen. En fjerde årsag kunne være, at de ikke-idrætsaktive simpelthen i mindre grad er bevidste om, hvor idrætsfaciliteterne ligger, fordi de ikke interesserer sig for det.

Som supplement til ovenstående tal om oplevede afstande til idrætsfaciliteter er alle børn og unge blevet spurgt, om de savner konkrete muligheder for idræt. Disse eventuelle savn har børnene og de unge, ikke-idrætsaktive såvel som idrætsaktive, kunnet beskrive frit i spørgeskemaet.

Denne metode viser et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her. De vil formentlig kun i begrænset omfang have ønsker ud over deres forhåndskendskab til, hvad man kan gå til, de vil formentlig ikke tænke langt ud i fremtiden, og samtidig kan man forestille sig en stærk påvirkning fra klassekammeraterne. Derudover kan man ikke udelukke, at mange ønsker sig mere af det, de allerede har eller bruger i stort omfang.

Med disse forbehold kan man generelt se, at de fleste børn og unge faktisk er godt tilfredse med de nære faciliteter i Ringsted Kommune. Flertallet svarer på forskellige måder, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse med de baner, haller og andre faciliteter til idræt, der findes i deres nærområde.

Når børn og unge har konkrete ønsker til idrætsfaciliteter, handler det ofte om faciliteter til idrætter, som i forvejen er populære blandt børn og unge. Især fodboldbaner, svømmehaller og faciliteter til fitness og udendørs motion nævnes relativt ofte af de børn og unge, som har noteret specifikke ønsker til mulighederne for idræt i nærområdet.

Transporttid

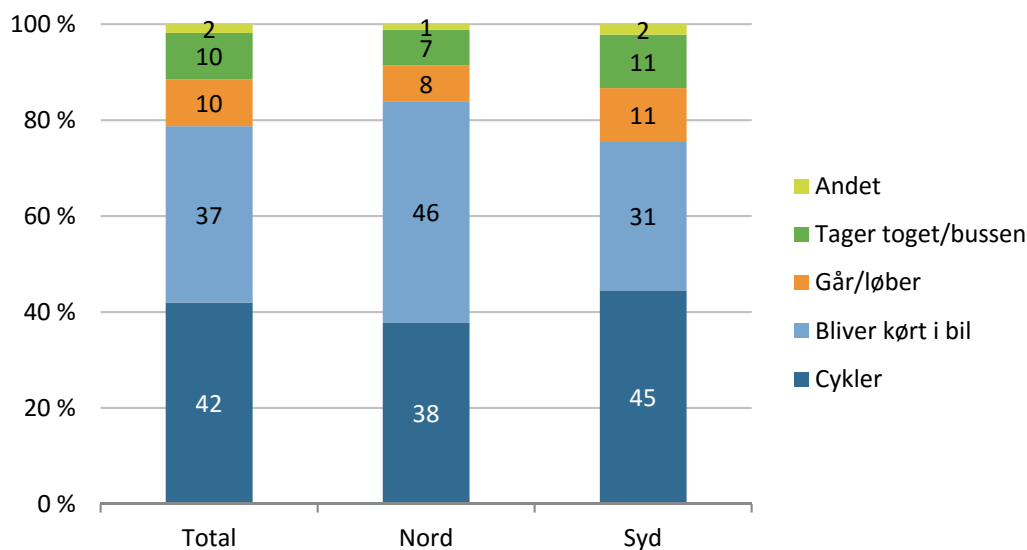
Herunder følger en opgørelse over idrætsaktive børns og unges transportmiddel til sport og motion, transporttid samt holdninger til denne transporttid.

Blandt børn og unge i hele Ringsted Kommune er der næsten lige så mange idrætsaktive børn og unge, som bliver kørt i bil til det sted, hvor de oftest er aktive (37 pct.), som andelen der cykler (42 pct.). Herudover går/løber hver tiende idrætsaktive (10 pct.), og den samme andel tager offentlig transport (10 pct.).

I forhold til transportform er der en del forskel mellem de to områder Nord og Syd. Mens det er klart mest udbredt blandt idrætsaktive børn og unge i Syd at cykle til det sted, hvor de oftest er aktive (45 pct.), er den oftest benyttede transportform i Nord at blive kørt (46 pct.).

At cykle og blive kørt i bil er generelt de to mest benyttede transportmidler i begge lokalområder. Således er der relativt få børn og unge, der går/løber, tager toget/bussen eller transporterer sig på anden vis til det sted, hvor de oftest er aktive. De yngste børn bliver oftere kørt i bil, mens andelen, der tager offentlig transport og går/løber, stiger med alderen.

Figur 5.11: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive.

Figuren viser transportform til det sted, de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune hver især oftest er aktive, i total-tal samt fordelt på lokalområder (n=1.794).

Flertallet af idrætsaktive børn og unge (67 pct.) har højst et kvarters transporttid (den ene vej) til det sted, de oftest er aktive. Dog bruger godt en fjerdedel af de idrætsaktive børn og unge (27 pct.) længere tid på transporttid til det sted, hvor de oftest er aktive.

Idrætsaktive piger har typisk lidt længere transporttid end drenge, dog kun i meget begrænset grad, idet også 65 pct. af pigerne har højst et kvarters transport til det sted, hvor de oftest er aktive. På tværs af aldersgrupper er forskellene lidt mere tydelige. Med højere alder følger typisk også længere transporttider, hvilket fremgår af, at andelen af idrætsaktive, der transporterer sig i mere end et kvarter til det sted, de oftest er aktive, stiger fra 23 pct. blandt 10-12-årige til 41 pct. i aldersgruppen 16 år+.

På tværs af de to lokalområder Nord og Syd er der ingen nævneværdige forskelle i idrætsaktive børn og unges transporttid til de steder, hvor de oftest er aktive. Det kan dog godt betyde, at der typisk er lidt længere til idrætsaktiviteterne for børn og unge i Nord, hvor størstedelen bliver kørt i bil og derfor kan nå længere væk, end man ville kunne på den samme tid på cykel.

Tabel 5.11: Idrætsaktive børn og unges transporttid til det sted, hvor de oftest er aktive (den ene vej) (pct.)

n = 1.794	Total	Køn		Alder			Lokalområde	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Nord	Syd
Under 5 minutter	21	23	20	24	19	17	23	21
5-14 minutter	46	47	45	47	47	37	44	48
15-29 minutter	17	17	18	14	19	30	18	16
30-45 minutter	6	5	7	6	6	6	5	6
Over 45 minutter	4	3	4	3	4	5	3	4
Ved ikke/ ikke relevant	6	5	6	6	5	5	7	5

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til det sted, de idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune hver især oftest er aktive, total-tal samt fordelt på køn og alder (n = 1.794).

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge oplever, at transporttiden er acceptabel (72 pct.). De færreste synes, de bruger for meget tid, mens omkring en femtedel ville være villige til længere transporttid. Heller ikke på dette område er der nævneværdige forskelle mellem idrætsaktive børn og unge i Nord og Syd.

I øvrigt afviger svarene på transporttid og holdninger hertil kun meget lidt fra andre kommuner. Det er interessant, at børn og unge fra vidt forskellige kommuner i landet (fra Varde Kommune på over 1.200 kvadratkilometer over Ringsted Kommune på 300 kvadratkilometer til Gladsaxe Kommune på kun 25 kvadratkilometer) har så ens transporttider – og holdninger til transporttiden til – deres primære idrætsaktiviteter. Det vidner om en jævn fordeling og dækningsgrad af de mest centrale og populære idrætsfaciliteter og tilbud på tværs af kommuner.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

Som tidligere beskrevet (i tabel 5.3) har i alt 9 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune angivet, at de ikke har dyrket nogen former for sport/motion inden for det seneste år. Disse ikke-idrætsaktive børn og unge har svaret uddybende på, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion. Det drejer sig i alt om 163 respondenter, hvilket er et ret spinkelt datagrundlag at generalisere ud fra. Svarene afviger dog ikke nævneværdigt fra andre undersøgelser af samme art (Laub, 2013).

Ofte vil der ligge nogle mere komplekse eller 'skjulte' årsager til grund, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over eller overhovedet er klar over. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i deres baggrundsvilkår som forældrenes socioøkonomiske status, deres interesse for og aktive deltagelse i sport og motion, som også nævnt og kort beskrevet i forbindelse med figur 5.1.

Når man spørger børnene og de unge direkte, angiver en andel på 23 pct. kategorien 'ved ikke'. Størstedelen af de ikke-idrætsaktive siger dog, at de ikke gider (31 pct.), eller at de

bruger tiden på andre fritidsinteresser (18 pct.), venner (17 pct.), er i dårlig form (12 pct.), eller at de ikke interesserer sig for sport og motion (10 pct.).

I forhold til eksisterende viden om disse barrierer ser man ingen større afvigelser blandt svarene fra børn og unge i Ringsted Kommune. Man kan dog konstatere, at det heller ikke i Ringsted Kommune ser ud til, at særligt mange af de ikke-idrætsaktive børn oplever mangel på faciliteter som en barriere for deres egen idrætsdeltagelse (1 pct.). Det er også kun få respondenter, der savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion (5 pct.), mens lidt flere angiver, at aktiviteterne er for dyre (7 pct.).

Nogle af de mere interessante udsagn, som også tyder på potentiale for fremadrettet aktivitet, er udsagn som 'er i dårlig form' (angivet af 12 pct.) og 'holder pause/regner med at starte igen' (7 pct.). Særligt piger er tilbøjelige til at angive disse barrierer, og 19 pct. af pigerne angiver 'i dårlig form' i forhold til 6 pct. af drengene. Det er en markant kønsforskel, der kunne give anledning til at se mere nuanceret på, hvordan man får ikke-idrætsaktive i gang med fysisk aktivitet. Idræt kan netop være et middel til at komme ud af den dårlige form – i stedet for at være noget, man holder sig fra, fordi man føler, at man er i dårlig form.

Pigerne angiver også oftere end drengene, at de holder pause. Det er i tråd med den indledende tabel 5.2, der også viste, at flere piger end drenge svarer 'Ja, men ikke for tiden' til det indledende spørgsmål, om man normalt dyrker idræt, sport eller motion. Desuden stemmer det godt overens med andre undersøgelser på området, hvor især teenagepiger ser sig selv som midlertidigt inaktive, selv om de reelt har en ikke-idrætsaktiv hverdag (Ibsen et al., 2015).

De ikke-idrætsaktive drenge svarer omvendt i meget højere grad end pigerne, at de ikke gider idræt. Det kan have mange forskellige forklaringer, eksempelvis at man prioriterer andre ting højere, som en stor del af de ikke-idrætsaktive børn og unge tydeligvis gør. Men den manglende lyst til idræt kan også hænge sammen med en manglende rummelighed i de etablerede idrætstilbud. Således angiver blot hver tredje af dem, som ikke gider, at de heller ikke interesserer sig for sport/motion.

I mange af de eksisterende idrætsforeninger kan man forestille sig, at løbet allerede er kørt, når man bliver teenager, og at det vil blive sværere med alderen at finde en idrætsgren og/eller en idrætsforening, hvor der er rummelighed til at arbejde med succesoplevelser ud fra et spinkelt færdighedsmæssigt grundlag. Måske finder man også her potentialer for flere idrætsaktive i det omfang, at idrætsaktiviteterne appellerer til den enkeltes udfoldelsesmuligheder og sørger for at skabe succesoplevelser og meningsfuld beskæftigelse uanset talentniveau.

Tabel 5.12: Årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Ringsted Kommune (pct.).

n = 163	Total	Køn		Alder			Lokalområde	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	Nord	Syd
Gider ikke	31	38	24	13	44	71	25	35
Ved ikke	23	26	19	28	19	14	26	21
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	18	18	18	15	21	14	8	24
Bruger tiden på venner	17	16	17	18	17	7	20	15
Er i dårlig form	12	6	19	6	20	7	8	15
Sport/motion interesserer mig ikke	10	12	9	5	17	7	11	10
Bruger tiden på familien/kæreste	9	8	10	8	10	14	10	9
Andre grunde	7	7	8	6	7	14	8	7
Har ikke råd/er for dyrt	7	2	12	6	6	14	2	10
Holder pause/regner med at starte igen	7	4	10	11	3	0	11	4
Bruger tiden på fritidsjob	6	8	4	1	11	7	5	7
Mangler nogen at følges med	6	0	13	6	6	7	2	9
Savner muligheden for at komme til at dyrke den rette sport/motion	5	2	8	6	4	0	0	8
Mine venner/veninder dyrker heller ikke sport/motion regelmæssigt	2	1	4	1	4	0	2	3
Jeg har et fysisk/psykisk handicap	2	2	3	1	3	7	2	3
Har dårligt helbred	2	1	3	3	1	0	2	2
Har ikke de rette faciliteter til rådighed i mit nærområde	1	0	3	1	1	0	0	2
Mine forældre er imod det	1	0	1	1	0	0	2	0
Ved for lidt om sport/motion mv.	1	0	1	0	1	0	0	1

Tabellen viser ikke-idrætsaktive børn og unges angivne barrierer for ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Ringsted Kommune, total-tal samt fordelt på køn, alder og lokalområde (n = 163).

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Selvom et mindretal på 9 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune kan rubriceres som ikke-idrætsaktive, er der endnu færre (2 pct.), som slet ikke forventer at dyrke idræt, sport eller motion i fremtiden, som det fremgår i tabel 5.13 herunder. Dog angiver 13 pct. af alle børn og unge i undersøgelsen 'ved ikke' til spørgsmålet.

I tabel 5.13 er forventningerne til fremtiden vist i total-tal blandt alle børn og unge i undersøgelsen og også opdelt i forhold til nuværende deltagelse. Man skal dog være opmærksom på, at der er overlap imellem kategorierne, da en del børn og unge dyrker idræt i flere forskellige organisatoriske sammenhænge. Når en del af de børn og unge, der i dag er aktive i private centre, for eksempel angiver, at de i fremtiden forventer at være aktive i foreningsregi, dækker en del af det altså over, at mange af dem allerede også er aktive i foreninger og forventer at blive ved med det.

Børn og unges idrætsvaner er domineret af foreningsidræt, og det skinner også igennem i forhold til forventningerne til fremtiden. Lige knap halvdelen af de adspurgte børn og unge (48 pct.) forventer at dyrke idræt i en idrætsforening i fremtiden. Godt hver fjerde (28 pct.) forventer at være aktiv i et fitnesscenter i fremtiden, og knap hver femte (18 pct.) på egen hånd. Kun 3 pct. siger, at de ikke forventer at dyrke idræt i fremtiden, men yderligere 17 pct. svarer 'ved ikke'.

Tabellen viser, at foreningsaktive i størst omfang forventer også i fremtiden at dyrke foreningsidræt, idet 61 pct. af de adspurgte børn og unge i idrætsforeninger forventer at blive der. Knap tre ud af ti af de foreningsaktive (29 pct.) forventer at starte/fortsætte i et fitnesscenter (som dog også kan være organiseret i foreningsregi), mens lidt færre forventer at dyrke aktiviteter på egen hånd eller i uformelle grupper med venner og familie.

Blandt dem, der i dag er aktive på egen hånd forventer lidt flere at dyrke idræt på egen hånd eller i selvorganiserede grupper i fremtiden (henholdsvis 36 og 24 pct.). Også i denne gruppe er foreningsidræt dominerende i børnene og de unges planer om idræt i fremtiden. I alt siger 43 pct. af de børn og unge, der dyrker idræt på egen hånd, at de i fremtiden vil dyrke idræt i en idrætsforening.

Det forholder sig til gengæld anderledes blandt de aktive i private centre. Blandt disse børn og unge forventer den største andel (47 pct.) også i fremtiden at være aktive i private centre, mens foreningsidræt kommer på andenpladsen med 36 pct.

I denne sammenhæng er den mest interessante gruppe muligvis de ikke aktive. Som nævnt, er der tale om relativt få ikke-idrætsaktive børn og unge i undersøgelsen (164), men deres svar om forventninger til idræt i fremtiden er ikke desto mindre værd at overveje. Direkte adspurgt siger 16 pct. af de ikke-idrætsaktive, at de heller ikke i fremtiden forventer at dyrke nogen former for idræt, mens fire ud af ti (40 pct.) svarer 'ved ikke'³⁷.

Der er dog også en vis andel af de ikke-idrætsaktive, der udtrykker forventninger om at deltage i idræt i fremtiden i forskellige sammenhænge. Men i denne gruppe er forventningerne om foreningsidræt bemærkelsesværdigt små i forhold til de andre organiseringsformer. Kun 8 pct. af de ikke-idrætsaktive forventer i fremtiden at dyrke idræt i en idrætsforening, mens 11 pct. forventer at dyrke idræt på egen hånd og hele 22 pct. forventer at dyrke

³⁷ Varde 18 pct., Halsnæs 18 pct., Gladsaxe 14 pct., Ballerup 13 pct.

idræt i et fitnesscenter. Det understreger, at idrætsforeningernes fællesskaber kan opleves som ekskluderende, hvis man står uden for og er uvant med sporten.

Tabel 5.13: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.).

n = 1.964	Nuværende aktivitet				
	Total	Aktive i forening	Aktive på egen hånd	Aktive i privat center	Ikke aktive
Forventninger om idrætsdeltagelse i de kommende år:					
Ja, i en idrætsforening	48	61	43	36	8
Ja, i et fitnesscenter	28	29	38	47	22
Ja, alene, på egen hånd	18	16	36	19	11
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner eller bekendte	12	12	24	17	9
Ja, i anden sammenhæng	12	11	17	22	6
Nej	3	1	1	2	16
Ved ikke	17	14	11	13	40

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge i Ringsted Kommune tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion i forskellige organiseringsammenhænge, total-tal samt fordelt på nuværende organiseringsform (n = 1.964).

Børn og unges holdninger til idræt i skoletiden

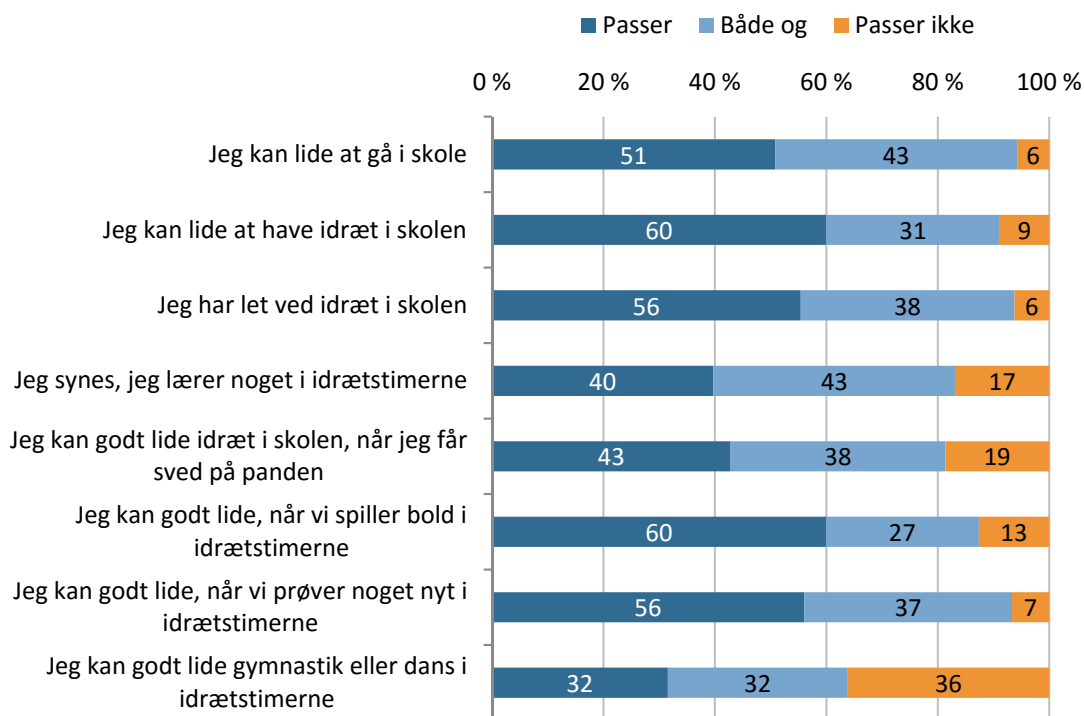
Undersøgelsen har også stillet en række spørgsmål om idræt i skolen. I stedet for den frivillige idræt i fritiden er fokus i dette afsnit altså på den obligatoriske idræt i skolen.

De adspurgte børn og unge forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker dog visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten, hvilket kommer til udtryk i figur 5.12 herunder.

Godt halvdelen af alle de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune (51 pct.) kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt større andel på 60 pct. kan lide at have idræt i skolen. Et lille flertal på 56 pct. oplever også at have let ved idræt i skolen. Boldspil er lidt mere populært end at prøve noget nyt i idrætstimerne, 60 pct. kan lide boldspil og 56 pct. kan lide at prøve nye ting. Til gengæld er der lidt færre, der godt kan lide gymnastik og dans i idrætstimerne (32 pct.).

Med undtagelse af den relativt lave tilslutning til gymnastik og dans er der mindst opbakning at finde til udsagnet om, at man lærer noget i idrætstimerne. Det mener fire ud af ti (40 pct.) elever, at de gør, mens 43 pct. svarer 'både og', og 17 pct. er decideret uenige.

Figur 5.12: Skolebørns holdninger til idræt i skolen.

Figuren viser samtlige børns og unges holdninger til skolen og idræt i skoletiden i Ringsted Kommune (n=1.964).

På de ovenstående spørgsmål om skolen og idræt i skoletiden er der generelt store forskelle mellem piger og drenge.

Flere piger end dreng kan lide at gå i skole (57 pct. af pigerne mod 45 pct. af drengene), mens væsentligt flere drenge end piger kan lide at have idræt i skolen (69 pct. af drengene mod 50 pct. af pigerne) eller synes, at de har let ved idræt i skolen (66 pct. af drengene mod 44 pct. af pigerne). Også i forhold til at få sved på panden og spille bold er drengene væsentligt mere positive, mens der er lighed mellem kønnene på spørgsmålene, om man lærer noget i idrætstimerne, og om at prøve nye ting i idrætstimerne. Pigerne er til gengæld væsentligt mere begejstret for gymnastik og dans i idrætstimerne end drengene (49 pct. af pigerne mod 15 pct. af drengene).

Der er også en del variation mellem aldersgrupperne, om end forskellene her er mindre og i høj grad går samme vej. De yngste børn er helt generelt mere begejstrede for skolen og idræt i skoletiden end de ældre børn og unge. Størst forskel er der på spørgsmålet, om man lærer noget i idrætstimerne, som 47 pct. af de 10-12-årige svarer bekræftende på mod 28 pct. af de unge i aldersgruppen 16 år+.

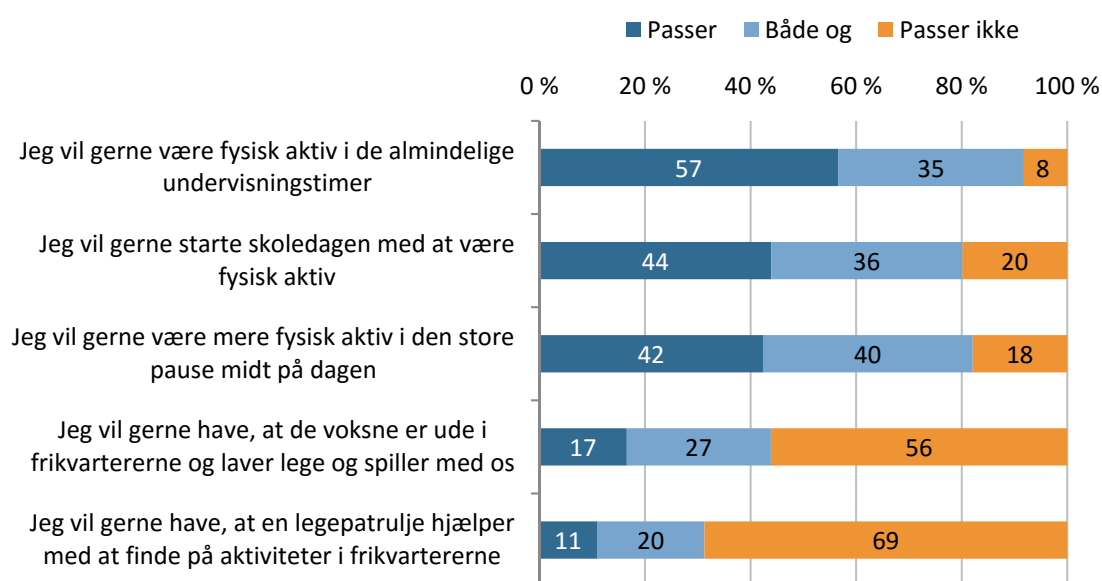
Fysisk aktivitet i skoletiden

Undersøgelsen blandt børn og unge i Ringsted Kommune har også stillet fire spørgsmål, som relaterer sig til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børns og unges holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 5.13 herunder, angiver lidt over halvdelen af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune (57 pct.), at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Således er der større opbakning til fysisk aktivitet i timerne end på andre tidspunkter i løbet af skoledagen, idet 44 pct. svarer, at de gerne vil starte skoledagen at være fysisk aktive, og 42 pct. svarer, at de gerne vil være mere fysisk aktive i den store pause midt på dagen.

Omvendt forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 17 pct. vil gerne have, at voksne er ude og tager aktiv del i lege og spil, og kun 11 pct. vil gerne have deciderede legepatruljer til at igangsætte aktiviteter i frikvartererne.

Figur 5.13: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen.

Figuren viser samtlige børn og unges holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen i Ringsted Kommune (n=1.964).

Drengene og de yngste børn i gruppen 10-12 år er over hele linjen noget mere positive over for fysisk aktivitet i skoletiden end pigerne og de lidt ældre børn og unge. Drengene og pigerne er dog enige om ikke at give særlig stor opbakning til ideerne om voksenorganiseret leg i frikvartererne og legepatruljer.

Idrætsdeltagelse i fritiden har betydning for lysten til at være fysisk aktiv i løbet af skoledagen, da de idrætsaktive er mere positive overfor sådanne tiltag end ikke-idrætsaktive børn og unge. Den primære tiltænkte målgruppe for øget bevægelse i skoledagen (børn som ikke rører sig nok i fritiden) har altså sværest ved at forene sig med de nye tiltag. Fremadrettet vil det blive interessant at følge udviklingen – dels udmøntningen af mere fysisk aktivitet i skoledagen, dels børnenes holdninger hertil samt deres generelle trivsel ved mere bevægelse.

Stoppet med aktiviteter

Skolereformen har givet anledning til overvejelser, om længere skoledage betyder, at der bliver mindre tid til fritidsaktiviteter, efter eleverne har fået fri. Skolebørnene i Ringsted Kommune er blevet spurgt til, om der er fritidsaktiviteter, som de gik til før sommerferien, de er stoppet med at gå til.

Tabel 5.14 herunder viser, at godt hver tredje (36 pct.) af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune svarer, at de er stoppet med at gå til aktiviteter, som de gik til før sommerferien. Lidt flere blandt piger (39 pct.) end blandt drenge (34 pct.) og lidt flere blandt de yngste børn (40 pct.) end blandt de ældste børn og unge (31 pct.).

Tabel 5.14: Er der fritidsaktiviteter (både idræt og ikke-idrætslige) du gik til før sommerferien, som du er stoppet med at gå til? Andel af børn og unge i Ringsted Kommune (pct.).

n = 1.740	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år +
Ja	36	34	39	40	33	31
Nej	64	66	61	60	67	69

Tabellen viser svarfordelingen blandt børn og unge i Ringsted Kommune på spørgsmålet 'Er der fritidsaktiviteter (både idræt og ikke-idrætslige) du gik til før sommerferien, som du er stoppet med at gå til?'. Respondenter som har svaret 'Ved ikke' er frasortet.

Det behøver ikke i sig selv være alarmerende, at børn og unge stopper til aktiviteter. Det gør børn og unge hele tiden, når de skifter fra et fritidstilbud til et andet, fordi de skifter interesse, vil være samme sted som vennerne, på grund af flytning eller noget helt fjerde. Men det kan give anledning til bekymring, hvis frafald fra foreningstilbud sker på grund af folkeskolereformen, og af samme grund ser denne undersøgelse nærmere på den mulige sammenhæng herunder.

Som det fremgår af tabel 5.15 herunder, sker frafald fra fritidsaktiviteter oftest, fordi børn og unge ganske enkelt ikke gider, som 28 pct. af de børn og unge, der er stoppet med en fritidsaktivitet, har angivet som årsag. Skolereformens længere skoledage angiver knap hver fjerde af de adspurgte frafaldne børn og unge (24 pct.) som medvirkende årsag til deres frafald. Herudover er det oftest nævnte årsager til frafald, at børnene og de unge bruger tiden på andre fritidsinteresser (22 pct.), på venner (16 pct.) eller holder pause (16 pct.).

Det tyder altså på, at skolereformen har været medvirkende til at en forholdsvis stor andel af de adspurgte børn og unge går til færre fritidsaktiviteter. Der er dog stor forskel på tværs af alder. Mens relativt få frafaldne 10-12-årige er stoppet på grund af den længere skoledag (13 pct.), gælder det godt hver tredje frafaldne i aldersgrupperne 13-15 år og 16 år+ (henholdsvis 35 og 34 pct.).

Tabel 5.15: Grunde til at stoppe med at gå til fritidsaktiviteter (pct.).

n = 518	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år +
Gider ikke	28	34	23	30	27	16
Kan ikke nå det på grund af en længere skoledag	24	23	24	13	35	34
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	22	21	23	20	26	13
Holder pause/ regner med at starte igen	16	14	18	14	17	28
Bruger tiden på venner	16	18	14	14	17	16
Mangler nogen at følges med	8	9	8	10	7	9
Bruger tiden på fritidsjob	7	7	6	1	11	22
Ikke muligt at dyrke min idræt i nærheden	4	4	4	3	5	9
Får nok fysisk aktivitet eller idræt i skolen	4	6	2	5	3	3
Er i dårlig form	3	4	2	2	4	3
Har ikke de rette faciliteter til rådighed i mit nærområde	2	2	2	2	4	0

Tabellen viser svarfordelingen på spørgsmålet 'Hvorfor er du stoppet med at gå til de(n) fritidsaktivitet(er)' blandt alle børn og unge i Ringsted Kommune, som er stoppet med en fritidsaktivitet, fordelt på total-tal samt køn og alder (n=518).

Opsummering og afrunding

Dette afsnit har analyseret børn og unges idrætsvaner i Ringsted Kommune på baggrund af 1.964 besvarelser fra elever fra 4.- 10. klasse (inkl. specialklasse).

I denne korte opsummering kan man først og fremmest konkludere, at Ringsted Kommune ligger på niveau med øvrige kommuner, hvor børn og unges idrætsvaner er undersøgt på samme baggrund: 74 pct. af de adspurgte børn og unge i Ringsted Kommune siger selv, at de dyrker sport/ motion for tiden, og 91 pct. har dyrket minimum en idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Der er dog et stort fald i takt med stigende alder, især blandt piger. Blandt piger 16 år+ svarer 'kun' 61 pct., at de normalt dyrker sport/ motion.

I Ringsted Kommune ser man også de 'klassiske forskelle' i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børn aktivitetsniveau. Derfor er der god grund til at rette initiativer mod både børn og forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de socioøkonomiske forskelle i idrætsdeltagelsen.

Den mest populære idræt blandt børn og unge i Ringsted Kommune er fodbold, som hver tredje (32 pct.) har spillet regelmæssigt inden for det seneste år, væsentligt flere drenge end piger. Herefter kommer gymnastik (dyrket regelmæssigt af 18 pct. af alle børn og unge), svømning (14 pct.), fitness (12 pct.), håndbold (10 pct.), dans og ridning (begge 9 pct.), alle med en større eller mindre overvægt af piger. I de forskellige sammenlignelige kommuner

går de mest populære børne- og ungeidrætter generelt igen, og Ringsted Kommunes børn og unge skiller sig kun en smule ud med en relativt høj deltagelse i gymnastik og en lidt lavere deltagelse i fodbold og badminton.

Når man sammenligner de yngste og de ældste børn og unge i undersøgelser ser man et tydeligt skift fra traditionel foreningsidræt over mod individuelle og fleksible motionsformer som fitness, styrketræning og løb. Også på dette punkt genkender man i Ringsted Kommune de dominerende tendenser, som også findes i andre kommuner og i landsdækkende undersøgelser (Laub, 2013).

De (relativt få) børn og unge, som ingen idrætsaktiviteter dyrker, begrundes typisk dette med, at de ikke gider (31 pct. af de ikke-idrætsaktive) eller bruger tiden på andre fritidsinteresser eller venner (henholdsvis 18 og 17 pct.). Kun meget få ikke-idrætsaktive angiver som årsag, at det er for dyrt, eller at der mangler konkrete idræts tilbud eller -faciliteter i deres nærområde.

Generelt vurderer de adspurgte børn og unge idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune relativt positivt og de konkrete ønsker til nye idrætsmuligheder er meget spredte og går på en række forskellige ting (typisk fodboldbaner, svømmehaller og faciliteter til fitness). Der viser sig dog en tydelig forskel mellem lokalområderne Nord og Syd på facilitetsområdet, idet væsentligt færre børn og unge i Nord end i Syd oplever at kunne gå, løbe eller cykle til specifikke idrætsfaciliteter, såsom fodboldbaner, haller/sale, svømmehaller og fitnesscentre/motionsrum. Ringsted Sportscenter bruges af rigtig mange børn og unge, og har en central plads som aktivitetssted. Det er næsten hver anden blandt de adspurgte børn og unge, som benytter centret.

Analyserne tyder på, at afstanden til faciliteter har væsentlig indflydelse på børn og unges valg, idet de primært benytter faciliteter i deres nærhed. Det er dog mindre klart, hvordan faciliteter spiller ind på antallet af idrætsaktive, selvom en mindre andel af ikke-idrætsaktive oplever at kunne gå, løbe eller cykle til haller/sale, fodboldbaner og andre/baner anlæg.

Idrætsaktive børn og unge i Ringsted Kommune bruger akkurat lige så meget tid på transport som børn og unge i andre kommuner, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme på tværs af kommuner med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan folkeskolereformen (heldagsskole) kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Ringsted Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen noget blandet. Kun et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen, og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper. Derfor er det vigtigt, at den idræt og bevægelse, som foregår i skoletiden, ikke bliver en direkte kopi af den eksisterende fritidsidræt,

men er mere engagerende for alle, hvis man ønsker at gøre en positiv forskel for de idræts-
uvante grupper i løbet af skoledagen.

Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner

Denne delanalyse ser på idrætsvaner blandt voksne borgere over 15 år i Ringsted Kommune. Borgerne har besvaret et spørgeskema mellem september og oktober 2015 om deltagelse i idrætsaktiviteter, oplevelser og vurderinger af benyttede idrætsfaciliteter samt ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Undersøgelsen har særligt fokus på forskelle mellem køn, alder samt lokalområderne Nord og Syd.

Metode

Datagrundlaget er baseret på et udtræk af 3.250 tilfældigt udvalgte voksne borgere i kommunen, og der er sikret repræsentativitet i forhold til køns- og aldersfordelingen blandt kommunens øvrige borgere³⁸. De udtrukne borgere blev indbudt til deltagelse i undersøgelsen i slutningen af september måned 2015 pr. brev. Brevet indeholdt et link til en hjemmeside med det elektroniske spørgeskema.

Spørgeskemaet var konstrueret med en række 'spring', så respondenterne kun blev stillet spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet om at dyrke idræt, sport eller motion skulle vedkommende ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og -faciliteter.

Der blev udsendt rykkerskrivelser efter første svarfrist i starten af oktober 2015 og indsamlingen blev afsluttet i udgangen af oktober måned. I alt 982 personer besvarede spørgeskemaet svarende til en svarprocent på 30 pct. (se tabel 6.1).

Tabel 6.1. Svarprocenter for voksenundersøgelsen i Ringsted Kommune. Fordelt på køn, alder og lokalområde.

n = 3250		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent
Total		982	3.250	30 pct.
Køn	Kvinder	525	1.601	33 pct.
	Mænd	457	1.649	28 pct.
Alder	16-19 år	65	218	30 pct.
	20-29 år	69	444	16 pct.
	30-39 år	125	506	25 pct.
	40-49 år	196	667	29 pct.
	50-59 år	206	574	36 pct.
	60-69 år	218	510	43 pct.
	70 år+	103	331	31 pct.
Lokalområde	Nord	393	1.164	34 pct.
	Syd	589	2.086	28 pct.

³⁸ Udtrækket er foretaget blandt borgere i Ringsted Kommune mellem 16-80 år. Borgere med adressebeskyttelse er ikke medtaget, ligesom umyndige borger og/eller borgere tilmeldt høje velkoder (hjemløse) heller ikke er medtaget. I udtrækket var syv af respondenterne 15 år ved undersøgelsestidspunktet. Disse er inkluderet i undersøgelsen og i aldersgruppen 16-19 år, da de fylder 16 år i undersøgelsesperioden.

Svarprocenten i tilsvarende undersøgelser i andre kommuner er på 30-35 pct., hvilket altså er på niveau med undersøgelsen i Ringsted Kommune³⁹. Den relativt lave svarprocent må dog forventes have en vis betydning for tallet for det samlede deltagelsesniveau i idræt. Borgere der dyrker idræt, sport eller motion, antages at være mere villige til at deltage i en sådan spørgeskemaundersøgelse end inaktive personer. Det skal derfor understreges at den reelle andel af idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommune formentlig er en smule lavere, end rapporteret i denne undersøgelse.

Svarprocenten for de 20-29-årige (16 pct.) og 30-39-årige (25 pct.) er lavere end gennemsnittet for undersøgelsens samlede svarprocent (30 pct.). Til sammenligning findes svarprocenten over den gennemsnitlige svarprocent iblandt de ældre borgere i Kommunen (se tabel 6.1). Desuden må overrepræsentationen af ældre borgere blandt undersøgelsens deltagere formodes at influere på de udførte analyser, hvor den samlede deltagergruppe udgør grundlaget. Der er desuden forskel i svarprocenten mellem Nord (34 pct.) og Syd (28 pct.).

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Ringsted Kommune?

Andelen af voksne borgere i Ringsted Kommune, der angiver normalt at dyrke idræt, sport eller motion, er 64 pct. (se tabel 6.2). Andelen er på niveau med Halsnæs og Lejre Kommuner (62 og 63 pct.), mens den er lidt lavere end Ballerup Kommune (67 pct.).

Tabel 6.2. Andelen af voksne borgere, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.).

n = 982		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Andel 'ja'		
					Ballerup	Halsnæs	Lejre
Total		64	13	22	67	62	63
Køn	Kvinder	67	13	20	66	65	65
	Mænd	62	14	25	68	58	60
Alder	16-19 år	66	20	14	69	60	76
	20-29 år	61	28	12	63	64	60
	30-39 år	62	14	23	60	69	58
	40-49 år	68	12	20	68	62	67
	50-59 år	60	14	26	69	60	56
	60-69 år	68	7	24	65	64	62
	70 år+	60	14	26	71	55	64
Lokalområde	Nord	65	13	22	-	-	-
	Syd	64	14	23	-	-	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og lokalområde (n = 982). Sammenlignet med kommunale undersøgelser i Ballerup (n = 949), Halsnæs (n = 911) og Lejre (n = 1009).

³⁹ I Allerød Kommune var svarprocenten i en tilsvarende undersøgelse 34 pct. mens den i Skanderborg Kommune var 36 pct. Begge undersøgelser er fra 2014. I Ballerup Kommune og Halsnæs Kommune, hvor en tilsvarende undersøgelse har kørt parallelt med denne, opnåede man en svarprocent på henholdsvis 32 og 31 pct.

Kvinder (67 pct.) dyrker i lidt højere grad normalt idræt, sport eller motion i forhold til mænd (62 pct.). Kønsforskellene er dog ikke signifikante⁴⁰. I Halsnæs og Lejre Kommuner er flere kvinder end mænd idrætsaktive, mens der ikke er forskelle i Ballerup.

Der er forskel i idrætsdeltagelsen på tværs af aldersgrupper i Ringsted Kommune. De mest aktive borgere findes blandt de 40-49-årige (68 pct.), de 60-69-årige (68 pct.) og de 16-19-årige (66 pct.). Modsat findes de mindst aktive borgere blandt de 20-29-årige (61 pct.), de 30-39-årige (62 pct.), de 50-59-årige (60 pct.) og de 70+ årige (60 pct.). Den lavere idrætsdeltagelse blandt de 20-39-årige (61-62 pct.) er også gældende på landsplan samt i Ballerup (60-63 pct.) og Lejre Kommuner (58-60 pct.). Betydelige forskelle findes dog også kommunerne imellem, idet de mest aktive borgere udgøres af netop de 20-39-årige i Halsnæs Kommune (64-69 pct.).

Hele 28 pct. af borgerne i aldersgruppen 20-39 år angiver ved undersøgelsestidspunktet at holde pause fra idræt og motion (andelen der svarer 'Ja, men ikke for tiden'). Procentsatsen er noget lavere for de 30-39-årige (14 pct.), men er stadig i den høje ende sammenlignet med angivelserne i de øvrige aldersgrupper. Den relativt lave idrætsdeltagelse blandt de 20-39-årige i denne undersøgelse kan altså forklares ved, at relativt mange borgere i alderen 20-39 år pt. holder pause.

De to lokalområder i Nord og Syd adskiller sig ikke betydeligt fra hinanden i forhold til andelen, der dyrker idræt, sport eller motion. Sammenholder man derimod idrætsdeltagelsen med socioøkonomiske faktorer⁴¹, er der sammenhæng mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse. Desto længere uddannelse, desto flere dyrker idræt, sport eller motion. Personer med højst en grundskoleuddannelse⁴² (55 pct.) eller kort uddannelse⁴³ (63 pct.) adskiller sig ved lavere idrætsdeltagelse end personer med en kort videregående uddannelse (69 pct.), mellemlang videregående uddannelse (77 pct.) eller en lang videregående uddannelse (77 pct.) (se tabel 6.3). Uddannelseslængde er generelt den mest afgørende baggrundsvariabel for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke idræt, sport eller motion (Pilgaard, 2009).

⁴⁰ Forskellene mellem mænd og kvinder er ikke statistiske signifikante på 95 pct.-niveau.

⁴¹ Højest gennemførte uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

⁴² 8.-10. klasse.

⁴³ Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

Tabel 6.3. Andelen af voksne borgere i Ringsted Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.).

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelses-niveau (n = 970)	Grundskole	55	19	26
	Kort uddannelse	63	15	22
	Kort videregående uddannelse	69	8	23
	Mellemlang videregående uddannelse	71	11	18
	Lang videregående uddannelse	77	13	10
	Anden uddannelse	46	7	47

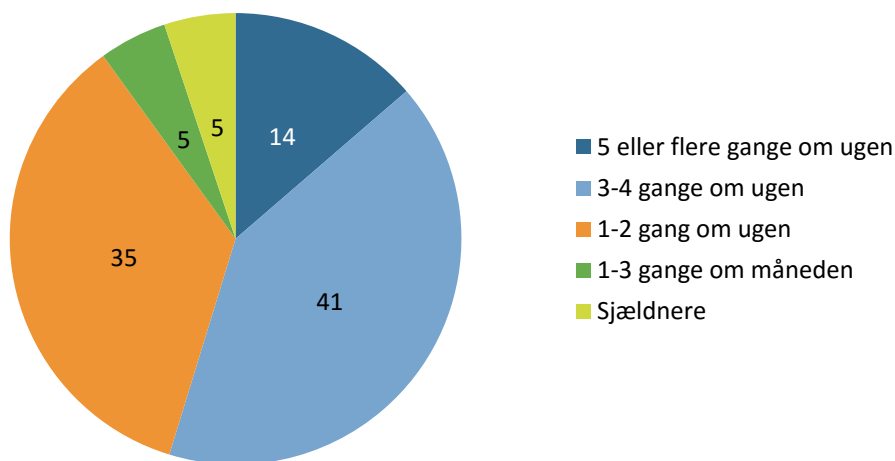
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde.

Også borgernes etnicitet spiller en rolle for idrætsdeltagelsen. Respondenter med fødselsoprindelse i Danmark, Sverige, Norge eller Island dyrker i højere grad idræt, sport eller motion (63-66 pct.) end respondenter med fødselsoprindelse i et andet land i Europa (57 pct.) eller uden for Europa (28 pct.) (tabel 6.4). På grund af meget få respondenter med oprindelse i andre lande i Europa og uden for Europa skal tallene dog behandles med en vis varsomhed.

Hvor ofte dyrker borgerne idræt i Ringsted Kommune?

Ni ud af ti idrætsaktive borgere dyrker idræt, sport eller motion én eller flere gange i løbet af ugen (de idrætsaktive borgere er her den andel af borgerne, som har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det sidste år) (se figur 6.1).

Figur 6.1. Voksne borgeres træningshyppighed i Ringsted Kommune (pct.).

Figuren viser, hvor ofte andelen af alle idrætsaktive dyrker idræt, sport og motion. Figuren er opstillet på baggrund af alle idrætsaktive respondenter (n = 836).

Borgernes træningsfrekvens i Ringsted Kommune varierer på tværs af køn og alder. Mændene i Ringsted Kommune træner hyppigere end kvinderne, idet 58 pct. af mændene træner tre eller flere gange om ugen mod 53 pct. af kvinderne. Træningshyppigheden blandt

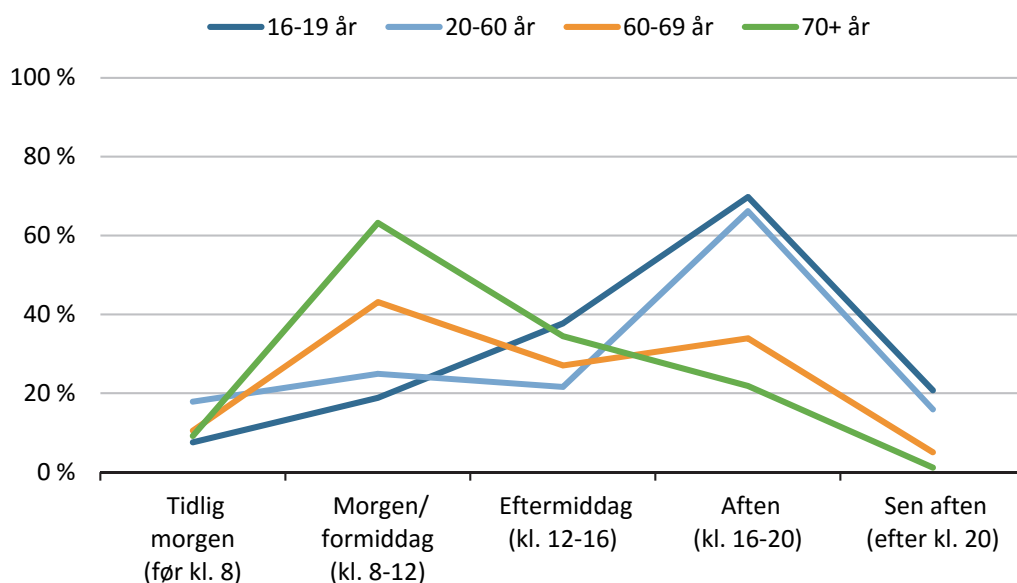
de yngste idrætsaktive borgere er større end blandt de ældre. 72 pct. af de 16-19-årige er således aktive mindst tre gange om ugen. Til sammenligning er det 50 pct. af de 20-29-årige, 52 pct. af de 30-39-årige, 59 pct. af de 40-39-årige, 58 pct. af de 50-59-årige, 48 pct. af de 60-69-årige og 51 pct. af de 70+-årige tre eller flere gange om ugen (kun blandt idrætsaktive).

Andelen af borgere i Ringsted Kommunes der dyrker idræt, sport eller motion mindst tre gange om ugen, er helt på niveau med forholdene i sammenligningskommunerne. I Ringsted Kommune er det 55 pct. af borgerne, som er aktive tre gang om ugen eller flere, mens det i Ballerup og Halsnæs er 58 pct. og i Lejre er 53 pct.

Hvornår foretrækker borgerne at dyrke idræt, sport eller motion?

Der er store forskelle på tværs af aldersgrupper i forhold til foretrukne tidspunkter til at dyrke idræt, sport eller motion. Det er illustreret i figur 6.2 herunder, som viser, at de ældre borgere omkring pensionsalderen (60-69-årige) og pensionister på 70 år eller derover foretrækker at dyrke idræt, sport eller motion i løbet af formiddagen, mens de unge (16-19-årige) og voksne i den arbejdsdygtige alder (20-60-årige) foretrækker aftenperioden fra kl. 16-20. Det er få andele på tværs af alle aldersgrupper, som ønsker at dyrke idræt, sport eller motion efter kl. 20 eller før kl. 8 i de tidlige morgentimer.

Figur 6.2. Idrætsaktive borgeres foretrukne tidspunkt at dyrke idræt, sport eller motion (pct.).

Figuren viser andelen af idrætsaktives foretrukne tidspunkt at dyrke idræt, sport eller motion. Figuren er baseret på spørgsmålet: Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion? (sæt gerne flere krydser). Det har været muligt at angive flere perioder, og derfor summerer andelen ikke til 100 pct.) (n = 836).

Skal forskellige borggrupper ønsker om tidspunkt til idræt, sport eller motion imødekommes, er det nødvendigt, at der er adgang eller mulighed for at benytte faciliteter i løbet af hele dagen og ikke kun i eftermiddags- og aftenperioderne. Eksempelvis kan ældre have et behov for at kunne bruge haller eller mindre haller/gymnastiksale til gymnastik.

Aktivitetsformer

Andelen af borgere i Ringsted Kommunes, der dyrker idræt, sport eller motion, er som nævnt 64 pct. Andelen af borgere, der inden for det seneste år angiver at have dyrket mindst én idrætsaktivitet regelmæssigt, er højere og på 86 pct. Forskellen mellem de to tal hænger sammen med det længere tidsperspektiv, som aktive inden for det seneste år dækker over i forhold til 'her og nu'.

De voksne borgere i Ringsted Kommune dyrker især forskellige typer for motionsaktiviteter som styrketræning (28 pct.) og vandreture (26 pct.) og følger dermed den landsdækkende tendens til, at voksne i mindre grad end børn og unge dyrker idræt i anlagte idrætsfaciliteter som haller, sale eller fodboldbaner. Samme tendens slår igennem i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Blandt de 15 mest populære aktiviteter i Ringsted Kommune finder kun fire af idrætsaktiviteterne typisk sted i foreningsregi – og/eller i kommunalt støttede/ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, fodbold, badminton).

Tabel 6.4. Andelen af voksne borgere i Ringsted Kommune, der dyrker forskellige former for idræt, sport og motion (pct.).

	Ringsted (n = 982)	Ballerup (n = 949)	Halsnæs (n = 908)	Lejre (n = 993)
Styrketræning	28	28	22	18
Jogging/motionsløb	25	29	22	23
Vandreture	26	25	29	26
Svømning	13	16	11	12
Landevejscykling	10	7	7	12
Gymnastik	7	10	11	12
Aerobic/step/pump/Zumba, eller lignende holdtræning	8	8	8	7
Yoga, afspænding, meditation	8	8	8	9
Spinning/kondicykel	8	10	7	5
Fodbold	7	8	5	5
Mountainbike	6	5	6	9
Badminton	5	4	8	9
Golf	4	4	4	5
Jagt	4	1	1	3
Fiskeri	4	3	4	4
Tennis	3	2	3	4
Dans (alle former)	3	5	5	3
Anden vandtræning	3	2	3	1
Ridning	3	2	2	5
Skydning	2	1	<1	1
Håndbold	2	2	2	1

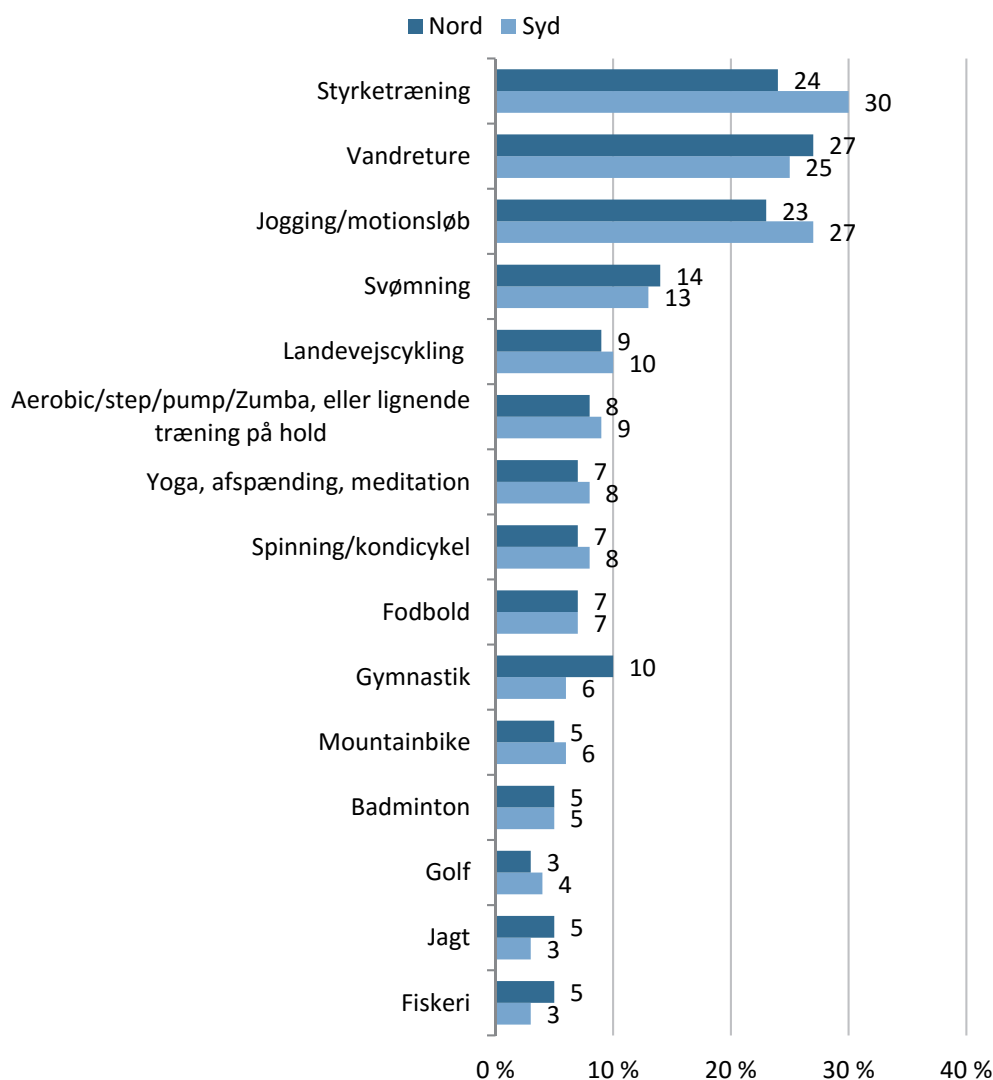
Volleyball/beachvolley	2	1	1	1
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	2	2	1	2
Stavgang/Nordic Walking	1	2	3	3
Kano/kajak	1	1	2	3
Sejlsport/surfing/kite	1	1	3	2
Andet boldspil for hold (eks. floorball)	1	1	1	1
Bowling/keglespil	1	2	1	2
Petanque/boule	1	<1	1	1
Billard/pool	1	2	1	1
Basketball	1	2	1	<1
Bordtennis	1	1	<1	2
Orienteringsløb	1	1	1	1
Rulleskøjter/skateboard	1	2	1	1
Atletik	1	<1	<1	<1
Triatlon/duatlon	1	2	<1	1
Roning	1	1	1	1
Andet individuelt boldspil	<1	<1	<1	<1
Skøjteløb (is)	<1	1	<1	-
Handicapidræt	<1	<1	<1	<1
Parkour el. lign.	<1	<1	<1	<1
Vinterbadning	<1	<1	1	1
Anden idrætsgren	8	8	7	8
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	14	15	19	14

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Ringsted Kommune (n = 982), Ballerup Kommune (n = 949), Halsnæs Kommune (n = 908) og Lejre Kommune (n = 993).

De 15 mest populære idrætsaktiviteter i Ringsted kommune er ligeledes blandt de mest populære i Halsnæs og Ballerup Kommuner primært med mindre variationer i den procentuelle fordeling. Styrketræning tiltrækker dog en del flere voksne i Ringsted Kommune (28 pct.) end i Lejre (18 pct.) og Halsnæs (22 pct.).

Der er meget små forskelle i deltagelse i aktiviteter mellem Nord og Syd (se figur 6.3). Lidt flere borgere i Syd dyrker styrketræning og jogging/ motionsløb, mens gymnastik er mere udbredt i Nord. Netop styrketræning og jogging/ motionsløb er særlig udbredt blandt de yngste voksne, mens gymnastik især er udbredt blandt ældre. Borgersammensætning i forhold til alder varierer en smule mellem de to områder, og der findes lidt flere ældre i Nord end i Syd. Det kan forklare en del af forskellene i aktivitetsvalg mellem områderne.

Figur 6.3. Andelen af voksne borgere i de fem lokalområder, som har dyrket forskellige aktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.).

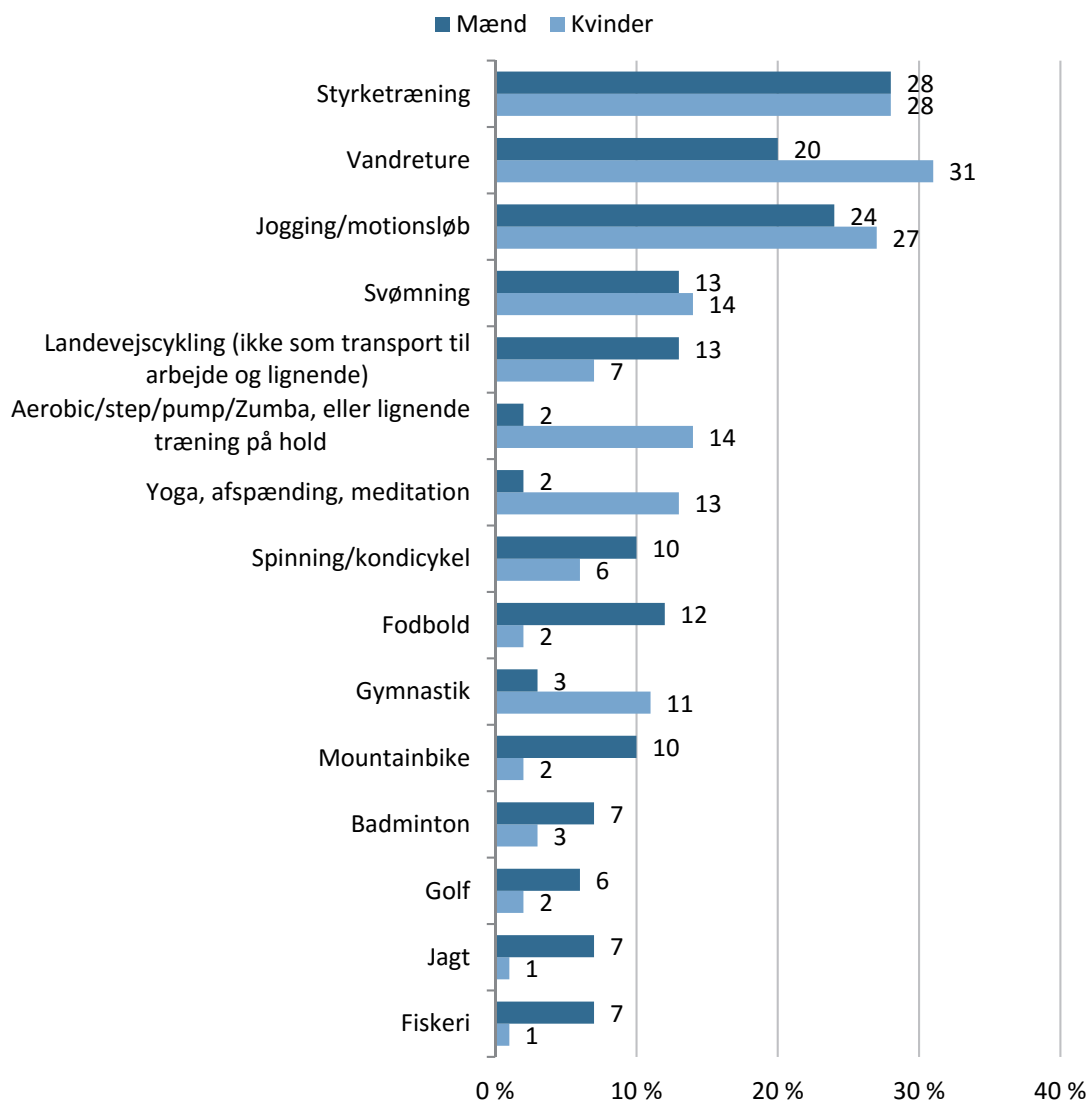
Figuren viser andelen af alle respondenter (n = 982), der har dyrket idræt, sport og motion regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder, fordelt på lokalområder ud fra de 15 mest benyttede aktivitetsformer (pct.).

Forskelle i aktivitetsvalg mellem kvinder, mænd og aldersgrupper

For en hel del aktiviteter er der betydelig forskelle mellem andelen af mandlige og kvindelige udøvere. Blandt de 15 mest dyrkede aktiviteter i kommunen tiltrækker kun styrketræning, jogging/motionsløb og svømning tilnærmelsesvis ligeligt antal mænd og kvinder (se figur 6.4).

Aktiviteter som landsvejscykling, spinning/kondicykel, fodbold, mountainbike, badminton, golf, jagt og fiskeri dyrkes hovedsageligt af mænd, mens vandreture, aerobic/step/pump/ Zumba/øvrige holdtræning, yoga/afspænding/meditation og gymnastik er mest populære blandt kvinder.

Figur 6.4. Andelen af mænd og kvinder i Ringsted Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter (n = 982) fordelt på køn ud fra de 15 mest benyttede aktivitetsformer (pct.).

Foruden ovenstående forskelle mellem mænd og kvinder, indvirker alder ligeledes på, hvilke idræts- og motionsaktiviteter der er attraktive (se tabel 6.5).

Tabel 6.5. Andelen af voksne borgere i Ringsted Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.).

n = 982	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Styrketræning	40	51	28	29	27	22	18
Vandreture	9	14	13	25	31	36	30
Jogging/motionsløb	38	26	37	41	29	7	6
Svømning	6	19	10	13	13	15	17
Landevejscykling (ikke som transport til arbejde og lignende)	5	9	6	10	9	12	17
Aerobic/step/pump/zumba, eller lignende træning på hold	2	17	11	12	7	6	3
Yoga, afspænding, meditation	5	14	12	10	6	6	6
Spinning/kondicykel	5	13	10	12	7	5	4
Fodbold	32	9	11	6	5	3	-
Gymnastik	11	6	2	3	7	11	14
Mountainbike	8	6	4	11	6	3	3
Badminton	3	1	2	6	3	9	6
Golf	-	3	1	6	3	6	4
Jagt	3	3	5	4	4	4	2
Fiskeri	5	1	5	5	2	3	4

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Fordelt på alder.

De yngre voksne (16-29-årige) dyrker især styrketræning og fodbold, mens vandreture og gymnastik er særligt udbredt blandt de ældre borgere i kommunen. Jogging/ motionsløb dyrkes af mange 16-19-årige samt 30-49-årige, mens Aerobic/step/pump/Zumba, eller lignende træning på hold især dyrkes af 20-49-årige.

De ikke-idrætsaktive

De respondenter, der ikke har dyrket idræt, sport eller motion inden for det seneste år, er blevet bedt om at angive hvorfor. Der gælder i alt 140 respondenter (14 pct.), og det er svar fra disse respondenter den følgende analyse bygger på. De fire mest udbredte årsager til ikke at være idrætsaktiv er at 'bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid' (31 pct.), 'bruger tiden på familien' (27 pct.), 'bruger tiden på andre fritidsinteresser' (21 pct.) og 'sport/motion interesserer mig ikke' (20 pct.) (se tabel 6.6). Kun 1 pct. svarer, at de savner de rette faciliteter til sport/motion, hvor de bor.

Prioritering af tid til andre ting er altså en væsentlige grund til ikke at være idrætsaktiv. Men en del peger også på andre årsager. Lige under hver femte (16 pct.) angiver dårlig form som en årsag, mens lidt færre (14 pct.) peger på dårligt helbred. Relativt få angiver, at de 'ikke har råd/at det er for dyrt' (12 pct.) eller at de 'mangler nogen at følges med' (12 pct.). Selvom det er tale om få borgere, kan der i forhold til at øge idrætsdeltagelsen være

god grund til at se på, om skræddersyede tilbud af den ene eller anden art kan være med til at gøre flere borgere aktive.

Tabel 6.6. Ikke-idrætsaktives angivne barrierer for at dyrke idræt, sport eller motion (pct.).

n = 140	I alt	Kvinder	Mænd
Bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid	31	26	37
Bruger tiden på familien	27	26	28
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	21	18	25
Sport/motion interesserer mig ikke	20	18	22
Er i dårlig form	16	18	13
Har dårligt helbred	14	17	12
Har ikke råd/er for dyrt	12	14	10
Mangler nogen at følges med	12	15	9
Gider ikke	11	10	12
Holder pause – regner med at starte igen	7	1	13
Er for gammel	6	7	4
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	5	6	4
Har svært ved at få barn/børnene passet	4	6	1
Savner passende tilbud/konkret mulighed	3	4	1
Ved for lidt om sport/motion mv.	1	-	1
Har ikke de rette faciliteter til sport/motion, der hvor jeg bor	1	1	1
Familien/vennerne er imod det	-	-	-
Andre grunde	10	10	10
Ved ikke	7	7	7

Tabellen viser ikke-idrætsaktive borgeres årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Fordelt på totaler og køn.

Der er forskel på svarene mellem mænd og kvinder. Der er en del flere mænd, som svarer, at de bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid, at de har andre fritidsinteresser eller at de holder pause fra idræt, men regner med at begynde igen. Omvendt svarer flere kvinder end mænd dårlig form eller dårligt helbred samt, at de mangler nogen at følges med.

Organisering

I Danmark spiller frivillige, folkeoplysende foreninger en stor rolle som arrangør af idrætsaktiviteter. Det gælder særligt for børn og unge, men også i et vist omfang for voksne.

Den mest benyttede organisationsform for voksne i Ringsted Kommune er dog ikke foreningsidrætten (39 pct.), men derimod at være aktiv på egen hånd (61 pct.) (se tabel 6.8). Foreningsidrætten kommer således ind på andenpladsen, mens den tredje mest benyttede organiseringsform er private/kommercielle centre (25 pct.). De mindst benyttede organiseringsformer blandt voksne er på arbejdspladsen (4 pct.) og i aftenskoleregi (3 pct.). Organiseringsmønsteret i Ringsted Kommune svarer i høj grad til forholdene i Ballerup, Halsnæs

og Lejre Kommuner (se tabel 6.7). I forhold til andelen af aktive i privat/kommercielt center skiller Ringsted Kommune sig sammen med Ballerup ud i forhold til Halsnæs og Lejre Kommuner med flere aktive i private/kommercielle centre, mens en del flere borgere i Ringsted end i Halsnæs også dyrker idræt på egen hånd.

Tabel 6.7. Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne i Ringsted Kommune (pct.).

n = 982		Klub/ forening	Privat/ kommerci- elt center	Firmaidræt/ arbejdspladsen	På egen hånd	Aften- skole	Anden sammen- hæng
Total		39	25	4	61	3	5
Køn	Kvinder	37	26	3	61	4	6
	Mænd	42	24	5	60	2	5
Lokal- område	Nord	43	20	4	60	4	6
	Syd	37	29	4	61	2	5
Andre kommuner	Ballerup	39	27	7	57	2	6
	Halsnæs	39	21	5	54	2	5
	Lejre	41	18	2	58	4	7

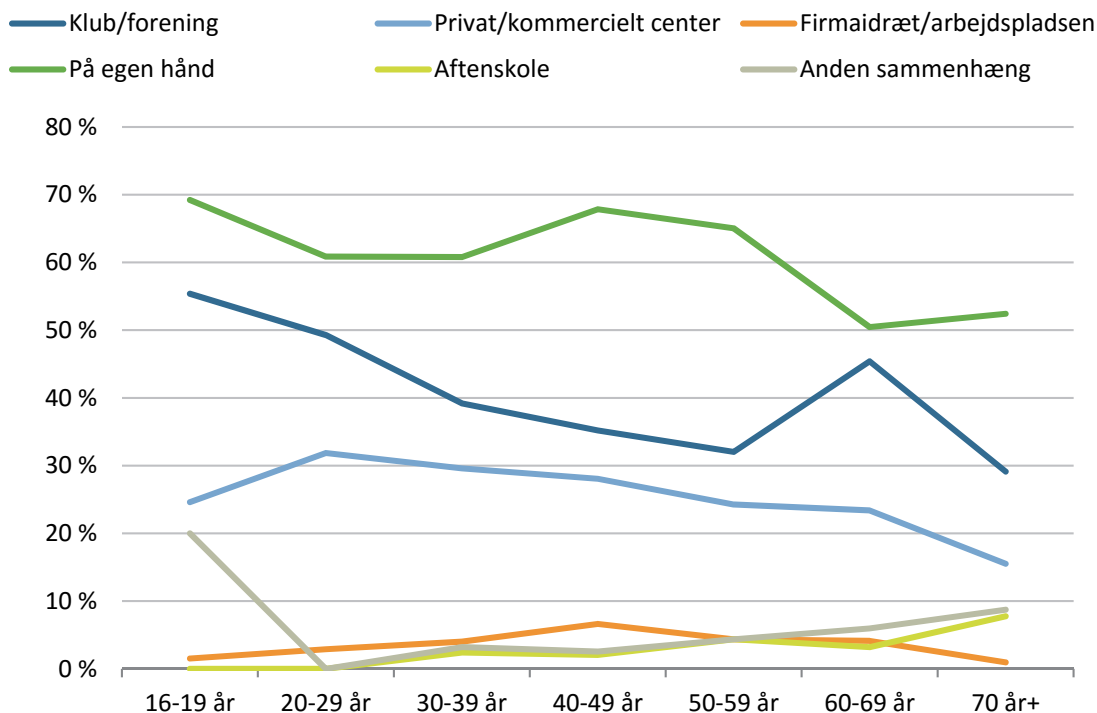
Tabellen viser andelen af alle respondenter, der organiserer deres idrætsaktiviteter i forskellige regi. Fordelt på køn og lokalområde. Tallene er sammenlignet med tal fra Ballerup Kommunerne (n = 949), Halsnæs Kommune (n = 911) og Lejre Kommune (n = 1009).

Der er kun mindre forskelle mellem mænd og kvinder. Kvinder er i lidt mindre grad aktive i foreninger (37 pct.) end mænd (42 pct.) i Ringsted Kommune, hvilket også er gældende i Ballerup. I Nord er der flere borgere end i Syd, som er aktive i en forening, mens der i Syd omvendt er en del flere, som dyrker idræt i privat/kommercielt center. Andelen af aktive på egen hånd er helt ens mellem Nord og Syd.

Tilknytningen til forskellige organiseringsformer varierer på tværs af alder blandt borgerne i Ringsted Kommune. De mest foreningsaktive borgere findes blandt de yngste aldersgrupper, og 55 pct. af de 16-19-årige har inden for det seneste år dyrket mindst én idræt i en forening. Foreningsidrættens tilknytning er lavest blandt de 30-59-årige, mens de 60-69-årige i lige så grad som de 20-29-årige er medlem af en forening (se figur 6.5). Netop de 30-59-årige dyrker omvendt i noget højere grad idræt på egen. Den relativt lave deltagelse i foreningsidrætten blandt 30-59-årige gør sig også gældende i Ballerup, Lejre og Halsnæs Kommuner.

De kommercielle centre er mest populære blandt de 20-29-årige (32 pct.) og de 30-39-årige (30 pct.), mens tilknytningen i de ældre aldersgrupper er lavere

Figur 6.5. Andelen af borgere i Ringsted Kommune, der dyrker aktiviteter under forskellige organiseringsformer.

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år i forskellige organiseringsformer. Fordelt på alder (n = 835).

Transport til og fra sport og motion

De idrætsaktive borgeres foretrukne transportformer til idræt, sport eller motion er vist i tabel 6.8 herunder. Halvdelen (50 pct.) af de voksne borgere bruger bil som transportmiddel til sport og motion, mens ca. hver fjerde borger cykler (23 pct.) eller går/løber (22 pct.). Kun 3 pct. benytter offentlig transport i form af bus eller tog. Visse forskelle findes mellem de enkelte lokalområder, og bilen benyttes i større omfang som transportmiddel blandt borgerne i Nord (57 pct.), mens flere borgere i Syd cykler (26 pct.).

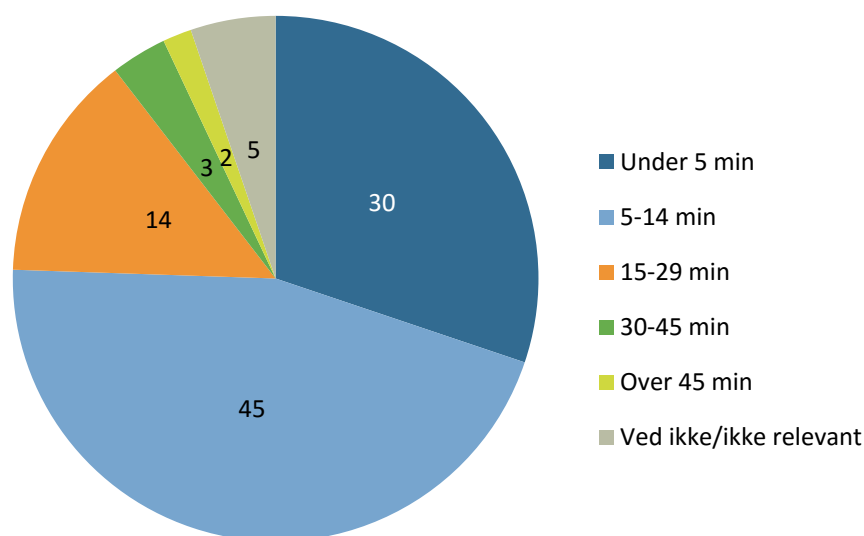
Tabel 6.8. Voksne borgeres brug af transportformer til og fra sport og motion (pct.).

n = 869	Total	Nord	Syd
Bil	50	57	46
Cykel	23	18	26
Gang/løb	22	21	23
Bus /tog	3	4	2
Andet	2	1	3

Tabellen viser transportformer til sport og motion blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt indenfor det sidste år). Fordelt på lokalområde.

Langt den største andel af borgerne i Ringsted Kommune har relativt lille transporttid til den idræts- eller motionsaktivitet, som de bruger mest tid på. 75 pct. af borgerene har en transporttid (den ene vej) på mindre end 15 minutter (se figur 6.6).

Figur 6.6. Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommune (pct.).

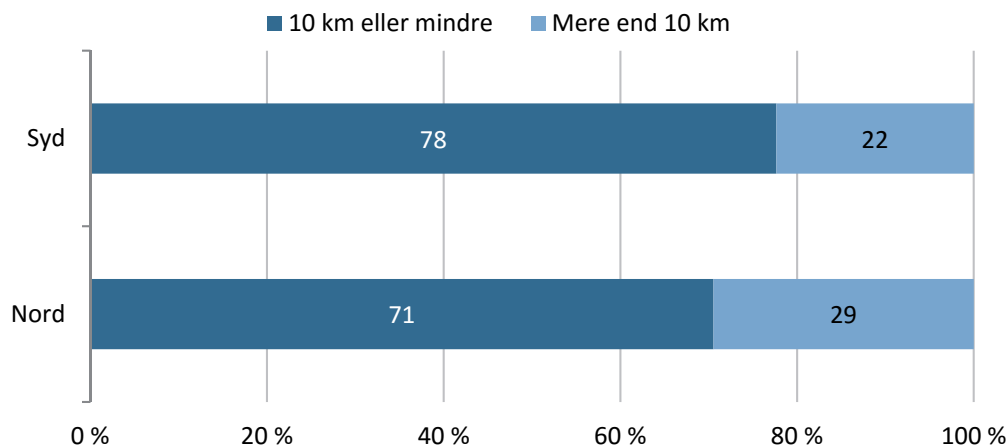
Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt indenfor det seneste år) (n = 842).

I alt 78 pct. af borgene i Ringsted Kommune svarer, at transporttiden er acceptabel, mens 17 pct. er villige til en længere transporttid. Kun 5 pct. af borgene synes, at transporttiden er for lang. Der er her ikke forskel mellem Nord og Syd.

Borgerne er også blevet spurgt til, hvor langt de er villige til at transportere sig til idræt, og her er der forskel mellem Nord og Syd. Samlet set er 75 pct. af borgerne i Ringsted Kommune villige til at transportere sig op til 10 kilometer til idræt og motion, men med den forskel, at der findes flere i Syd, som vil tage så langt i sammenligning med Nord (se figur 6.7).

De mest mobile borgere befinder sig i den yngste aldersgruppe (16-19-årige), hvor hele 39 pct. er villige til at transportere sig over 10 km. Lige modsat angiver hele 79 pct. af de 50-59-årige, at de kun er villige til at transportere sig maksimalt 10 km.

Figur 6.7. Andel blandt idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommune, der er villige til at transportere sig længere end ti kilometer for at dyrke sport eller motion.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive, (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), der er villige til at transportere sig mere end 10 kilometer for at dyrke deres aktivitetsform (n = 842).

Forskel mellem by og land

De ovenstående analyser har vist små eller ingen forskelle i forhold til transport mellem Nord og Syd. Det er ikke så overraskende idet en relativ stor del af borgerne i begge områder er bosat i Ringsted By, mens en mindre del bor i områderne uden for Ringsted By. I begge områder findes der således borgere, som bor tæt på de mange faciliteter i Ringsted By såvel som langt fra.

I delanalyse 1 blev borgernes distance i fugleflugt vist til forskellige faciliteter i kommunen. I dette afsnit bruges en lidt mindre detaljeret inddeling med tre grupper. Den ene gruppe tæller to tredjedele (65 pct.) af borgerne i Ringsted Kommune, som bor i en radius af 3 km. eller kortere til Ringsted Sportscenter. Disse borgere svarer i grove træk til den del af borgerne, som bor i Ringsted By. De 35 pct. som bor uden for Ringsted By er delt i to med en gruppe, som har mellem 3-6 km til Ringsted Sportscenter og en gruppe, som har længere end 6 km.

I det følgende ser en række analysen på, om der er forskel mellem de tre grupper i forhold til transporttid, transporttid, tilfredshed og villighed til at transportere sig. De relevante figurer kan ses i appendiks 6, figur 1 til 4.

Transporttiden til den idræts- eller motionsaktivitet, som borgerne bruger mest tid på varierer en smule mellem de tre grupper. 80 pct. af borgerne i Ringsted By har 14 minutter eller kortere transporttid, mens det er 75 pct. blandt gruppen af borgere, der bor 3-6 km væk fra Ringsted Sportscenter. Blandt borgerne der har længere end 6 km, er det 64 pct., som kan nå til den idræts- eller motionsaktivitet, de bruger mest tid på inden for 15 minutter. Desto længere borgerne er bosat fra Ringsted Sportscenter, desto længere transporttid har de i gennemsnit.

Der er store forskelle på, hvordan borgerne i Ringsted By med mellem 0 og 3 km til Ringsted Sportscenter, og dem med længere end 3 km til Ringsted Sportscenter transporterer sig til idræt. Det er således 31 pct. af borgerne i Ringsted By, der cykler til det sted de typisk dyrker idræt, 25 pct. løber eller går og 41 pct. tager bilen. For borgere med uden for Ringsted By (og her er der kun små forskelle mellem at bo henholdsvis 3 eller 6 km væk) er det langt hovedparten, som tager bilen. Henholdsvis 73 pct. af borgerne der bor 3 til 6 km fra sportscentret tager bilen, mens det er 65 pct. af dem, der bor længere end 6 km væk. I begge grupper er det væsentligt færre (12 pct.), som cykler. Der tegner sig altså et billede af, at borgerne uden for Ringsted By i langt højere grad end borgerne i benytter bilen.

Med ovenstående forskelle in mente er det ganske interessant, at der ikke kan spores forskelle mellem de tre gruppers tilfredshed med deres transporttid. Det er lige store andele, som angiver, at transporttiden til det sted, de typisk dyrker idræt/motion er acceptabel. Blandt borgerne bosat i Ringsted By svarer 79 pct. dette, mens det er 76 pct. af borgerne, der bor 3 til 6 km væk og 75 pct. blandt dem, der bor længere end 6 km væk.

Endelig viser en analyse, at desto længere væk fra Ringsted By, borgerne bor, desto længere er de villige til at transportere sig. Kun 17 pct. af borgerne bosat i Ringsted By er villige til at transportere sig længere end 10 km til idræt/motion, mens det omvendt er 43 pct. blandt de borgere, som bor 6 km eller længere væk fra byen.

Alt i alt viser analyserne, at der er forskel på transporttid og transportform mellem borgere i og uden for Ringsted By, men også at vurderingen af transporttiden ikke varierer. Det hænger formentlig sammen med, at der er forskellige opfattelser af, hvad acceptabel transporttid er mellem borgerne i og uden for Ringsted By. De borgere der bor uden for byen er villige til at transportere sig længere til idræt/motion, og de er formentlig vant til, at transporttid er et vilkår, når man ikke er bosat centralt i byen.

Den store afhængighed af bilen som transportmiddel til idræt/motion gør det relevant at overveje, hvordan der sikres en vis grundforsyning af faciliteter helt lokalt, så borgere uden adgang til bil (f.eks. børn eller ældre) har mulighed for også at dyrke idræt/motion.

Faciliteter

Dette afsnit ser nærmere på, hvor de idrætsaktive borgere dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 6.9). Det er kun de borgere, som har dyrket mindst én aktivitet inden for det seneste år, som er blevet stillet spørgsmål herom og de følgende analyser bygger på. Naturen (55 pct.) er den mest benyttede arena til idræt/motion efterfulgt af veje, gader, fortove og lign. (42 pct.). På tredjepladsen kommer fitnesscenter/motionsrum (41 pct.). Blandt de tre største arenaer er der små forskelle mellem mænd og kvinders benyttelse, mens der omvendt er forskelle på tværs af alder. Naturen og veje, gader, fortove og lign. benyttes især af de 30-59-årige, mens fitnesscenter/motionsrum er særligt udbredt blandt de 16-29-årige.

Tabel 6.9. Idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 842	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år +
Naturen	55	56	53	49	45	58	63	59	51	43
Veje, gader, fortove og lign.	42	43	40	39	47	54	50	40	31	36
Fitnesscenter/motionsrum	41	42	39	59	58	46	39	39	33	31
Hal/sal	30	32	27	36	31	31	27	22	34	32
Hjemme/i haven	20	23	17	39	17	25	22	17	17	15
Svømmehal	19	21	18	10	22	21	21	17	21	21
Andre baner/anlæg	10	6	14	7	5	14	9	7	14	10
Fodboldbane	8	3	14	27	8	14	6	6	4	1
Anlæg ved vand	2	2	2	3	2	2	4	1	2	-
Aktivitetsanlæg	1	<1	2	2	3	2	-	1	1	-
Andet	7	7	6	3	8	5	5	10	6	8

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på totaler, køn og alder.

De klassiske kommunale idrætsfaciliteter som hal/sal (30 pct.), svømmehal (19 pct.) og fodboldbane (8 pct.) kommer et stykke neden af listen, hvilket hænger sammen med, at de største idræts- og motionsaktiviteter for voksne ikke er aktiviteter, der typisk finder sted i de kommunale faciliteter.

Lidt flere benytter naturen og hal/sal i Nord end i Syd, mens det forholder sig lige omvendt med veje, gader, fortove og lign. og fitnesscenter/motionsrum (se tabel 6.10). For de resterende typer af faciliteter/steder til idræt/motion er der meget små forskelle mellem borgerne i Nord og Syd.

Tabel 6.10. Idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 842	Nord	Syd
Naturen	57	53
Veje, gader, fortove og lign.	35	46
Fitnesscenter/motionsrum	35	45
Hal/sal	32	28
Hjemme/i haven	22	19
Svømmehal	20	19
Andre baner/anlæg	9	10
Fodboldbaner	8	8
Anlæg ved vand	2	2
Aktivitetsanlæg	1	1
Andet	6	7

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på lokalområde.

Forholdene i Ringsted Kommune er ikke væsentligt forskellige fra Ballerup, Halsnæs eller Lejre Kommuner. I alle fire kommuner er naturen den meste benyttede arena efterfulgt af veje, gader, fortove og lign. (se tabel 6.11). I Halsnæs og Lejre Kommuner er andelen af borgere, der bruger hal/sal større end andelen, der bruger fitnesscenter/motionsrum. Det gælder ikke i Ringsted og Ballerup Kommuner, hvor flere borgere er aktive i privat/kommercielt regi. Selvom benyttelsen af steder i hovedtræk er ens mellem kommuner, er der altså også forskelle. Den større andel borgere, der dyrker styrketræning i Ringsted og Ballerup Kommuner i forhold til Halsnæs og Lejre slår altså også igennem i forhold til at benytte fitnesscenter/motionsrum.

Tabel 6.11. Idrætsaktive voksne borgere i Ringsted Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion. Fordelt på kommuner (pct.).

	Ringsted (n = 842)	Ballerup (n = 793)	Halsnæs (n = 738)	Lejre (n = 840)
Naturen	55	54	62	61
Veje, gader, fortove og lign.	42	44	36	42
Fitnesscenter/motionsrum	41	41	32	28
Hal/sal	30	30	34	37
Hjemme/i haven	20	20	23	23
Svømmehal	19	23	17	15
Andre baner/anlæg	10	10	9	11
Fodboldbaner	8	9	7	7
Anlæg ved vand	2	2	5	5
Aktivitetsanlæg	1	3	2	1
Andet	7	4	5	7

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på totaler. Sammenlignet med Ballerup Kommune (n = 793), Halsnæs Kommune (n = 738) og Lejre Kommune (n = 840).

Naturområder som aktivitetssteder

Naturen benyttes af lidt mere end hver anden idrætsaktive voksen (55 pct.). De voksne borgere er blevet bedt om at angive de specifikke steder i naturen, som de benytter til idræt, sport eller motion. Tabel 6.12 herunder viser de mest benyttede steder i naturen, som benyttes af de idrætsaktive borger (den fulde tabel kan ses i appendiks 6, tabel 1).

Tabel 6.12. De mest benyttede naturområder. Andel af alle idrætsaktive (pct.).

n = 842	Total
Ringsted Å	20
Kærehave Skov, motionsstier	15
Ringsted Kasernepark, motionsstier	12
Skjoldenæsholm skovene	12
St. Bøgeskov	8
Vrangeskov	8
Fra Ringsted syd til Høm Mølle og retur, vandre-/cykelsti	8
Gyrstinge sø	7
Lystanlægget	7
Benløse Skov	6
Rundt om Haraldsted Sø, Cykelguide Tur 4	5
Allindelille Fredskov	5
Oplevelsessti	5
Bidstrup Skovene	4
Benløse Hjertesti	4
Andet	13

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige områder/steder i naturen i Ringsted Kommune.

86 pct. af naturbrugerne kan komme til det naturområde, de benytter på 15 minutter eller kortere ved at gå, løbe eller cykle. Dertil kommer, at 14 pct. af de idrætsaktive borgere angiver, at de flere gange om ugen benytter opmålte/afmærkede motionsstier eller ruter i by- eller landområder (også uden for kommunen) til f.eks. at cykle, løbe eller gå en tur.

De voksnes brug af idrætshaller, gymnastiksale og lokaler

Hal/sal benyttes af lidt mindre end hver tredje idrætsaktive voksen (30 pct.). De fire mest benyttede haller/sale er Ringsted Sportscenter, hal A (3 pct.), Ringsted Sportscenter, hal B (3 pct.), Ringsted Sportscenter, hal C (2 pct.) og Benløsehallen (2 pct.). Det er altså ret få andele af de voksne, som benytter de specifikke haller i kommunen (den fulde tabel kan ses i appendiks 6, tabel 2).

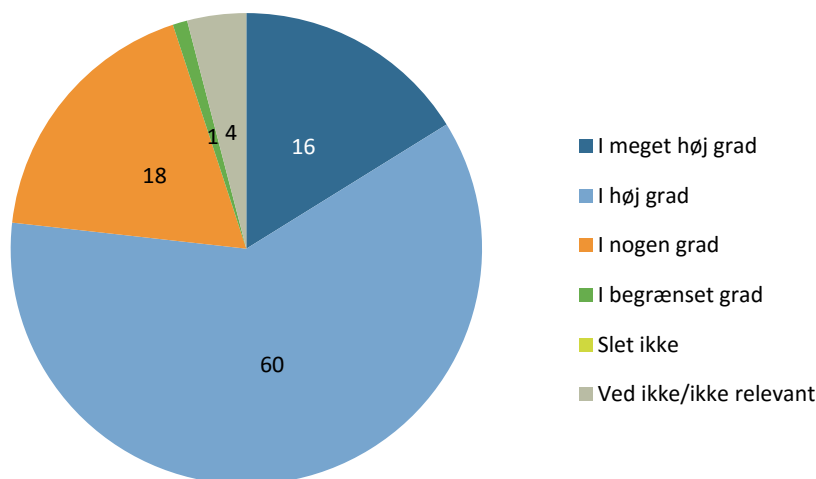
54 pct. af borgerne i Ringsted Kommune angiver, at de benytter den hal/sal som ligger nærmest deres bopæl, mens 39 pct. angiver, at der ligger en tættere på deres hjem⁴⁴.

Overordnet set er respondenterne særdeles tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. I alt 76 pct. af halbrugerne har angivet, at deres primære hal 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' opfylder deres behov for at kunne udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis (se figur 6.8). I alt 73 pct. af borgerne i Nord, og 80 pct. i Syd angiver, at deres primære hal 'i

⁴⁴ Da der er relativt få hal/sal-brugere, er det ikke muligt at sammenligne svarer på tværs af borgernes distance til Ringsted By/Ringsted Sportscenter, som tidligere gjort.

høj grad' eller 'i meget høj grad' opfylder deres behov for at kunne udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis. Forskellen er dog ikke signifikant og bygger på ret få svar.

Figur 6.8. Voksne idrætsaktive halbrugeres tilfredshedsvurdering af den idrætshal, de benytter mest (pct.).

Figuren viser svarfordelinger blandt halbrugere på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n = 116).

Specifikt i forhold til idrætshaller blev brugerne bedt om at svare på spørgsmål om vigtighed og tilfredshed med 17 forskellige egenskaber. Første skulle brugerne angive vigtigheden af de nævnte egenskaber, hvorefter de skulle angive, hvor tilfredse de er med egenskaberne. Begge spørgsmål var stillet på en skala fra 1 til 5, hvor 1 var henholdsvis 'slet ikke vigtig' og 'meget utilfreds', mens 5 var 'meget vigtig' og 'meget tilfreds'. Et 'neutralt' svar angives på skalaen som 3.

Tabellen nedenfor (se tabel 6.13) viser de 17 egenskaber og brugernes gennemsnitlige score i forhold til 'vigtighed' og 'tilfredshed' samt forskelle herimellem. Forskellene indikerer, hvilke egenskaber der ifølge de voksne brugere af hallerne har det største potentiale for forbedring. Kun 'kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken' opnår en 'tilfredshedscore' lige under 3, svarende til en neutral score (hverken eller), hvilket tyder på en vis tilfredshed med de opstillede parametre. Det er dog ikke nødvendigvis de samme parametre, halbrugerne stiller størst krav til, som det fremgår af 'vigtighedsscorene'. Eksempelvis vurderes 'kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken' heller ikke specielt vigtigt af halbrugerne.

Tabel 6.13. Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Ringsted Kommune (gennemsnitstal ifølge brugerne af hallerne).

n = 114	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	4,2	3,5	-0,7
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	4,2	3,5	-0,7
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	4,1	3,5	-0,6
Indeklimaet i idrætshallen	4,2	3,7	-0,5
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	4,0	3,6	-0,4
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	4,2	3,9	-0,3
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	4,2	4,0	-0,2
Træningstidspunkt(er)	4,2	3,9	-0,3
Hjælpsomheden fra de ansatte i idrætshallen	3,9	3,7	-0,2
Belysningen i idrætshallen	4,1	4,0	-0,1
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	4,0	3,9	-0,1
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken	2,9	2,9	0
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	3,9	4,0	0,1
Adgangsforholdene ved idrætshallen	3,8	4,0	0,2
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	3,7	3,9	0,2
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	3,0	3,4	0,4
Afstanden til idrætshallen	3,7	4,2	0,5

Syv egenskaber opnår en væsentlig lavere 'tilfredshedsscore' end 'vigtighedsscore'. Det drejer sig om:

- Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler
- Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen
- Rengøringen af haller og aktivitetslokaler
- Indeklimaet i idrætshallen
- Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp
- Kvaliteten af gulvene i idrætshallen
- Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker

Ifølge halbrugeren er der potentiale for forbedringer på ovenstående parametre. Et ønske om bedre forhold i forhold til rengøring, vedligeholdelse og indeklima er ikke et særkende for hallerne i Ringsted Kommune, men er også fundet i andre undersøgelser i eksempelvis Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommune. Det bør i den forbindelse understreges, at der ikke er tale om udtalt 'utilfredshed' blandt brugerne, men at de nævnte områder kan ses som 'indsatsområder', hvis hallerne i endnu højere grad skal imødekomme brugernes ønsker.

Ud fra tabellen ses også tre egenskaber, der opnår en lav score på vigtighed og tilfredshed. De tre områder er 'afstanden til idrætshallen', 'muligheden for at gå til både kultur-, fritids-

og idrætsaktiviteter samme sted', og 'parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen'. De lave score kan afspejle, at der i forhold til de nævnte områder ikke opleves nævneværdige problemer, eller at der er tale om områder, som ikke er særligt betydningsfulde for brugerne.

Det skal understreges at, det kun er nuværende brugere af idrætshallerne, som har besvaret spørgsmålene. Opgørelsen i tabel 6.13 giver altså udelukkende et indblik i, hvordan man kan arbejde med at gøre idrætshallerne bedre for de eksisterende brugere – mens potentielle nye brugeres præferencer ikke bliver klarlagt.

Fitnesscentre/motionsrum og svømmehaller

I alt 41 pct. af de idrætsaktive voksne i Ringsted Kommune benytter et fitnesscenter / motionsrum (se tabel 6.14). Cirka hver tiende idrætsaktive borger i kommunen benytter 'Fysikken, Center for Fysioterapi & Fitness' (10 pct.) og 'Fitness World i Ringsted' (9 pct.), mens lidt færre benytter 'Lifeclub' (5 pct.), 'Key2Fitness' (5 pct.) og 'LOOP Ringsted' (4 pct.). Fælles for alle disse centre er, at de er kommercielle og er beliggende i Ringsted By. Af appendiks 6, tabel 3 fremgår andelen af brugere for alle fitnesscentre/motionsrum i kommunen.

Borgerne bosat i Ringsted By⁴⁵ er mere flittige medlemmer af et af de fem kommercielle centre end borgere, som bor uden for byen. Omvendt er der flere borgere bosat uden for byen, som benytter et af de kommunale motionsrum i forbindelse med haller eller lignende.

Lige knap hver femte idrætsaktive borger i kommunen benytter en svømmehal. 25 meter bassinet i Ringsted Svømmeland (14 pct.) er det mest benyttede, efterfulgt af varmtvandsbassinet (6 pct.) og morskabsbassinet (3 pct.) samme sted. Det er få borgere, som tager ud af kommunen for at bruge en svømmehal (se tabel 6.14 og appendiks 6, tabel 4).

⁴⁵ Borgere i Ringsted By er defineret som de borgere, der bor i en radius af tre km eller kortere til Ringsted Sportscenter.

Tabel 6.14. Anvendelse af Ringsted Kommunes svømmehaller (pct.).

n =842	Andel brugere blandt Idrætsaktive
Ringsted Sportscenter, 25 m. bassin	14
Ringsted Sportscenter, varmtvandsbassin	6
Ringsted Sportscenter, morskabsbassin	3
Byskovskolen - afd. Asgård, varmvandsbassin	2
Ringsted Sportscenter, soppebassin	1
Køge Svømmeland	<1
Herlufmagle Friluftsbad	<1
Haslev Svømmehal	<1
Sorø helsebad	<1
Herfølge Svømmehal	<1
Andet	0,7

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige svømmefaciliteter.

Fodboldbaner

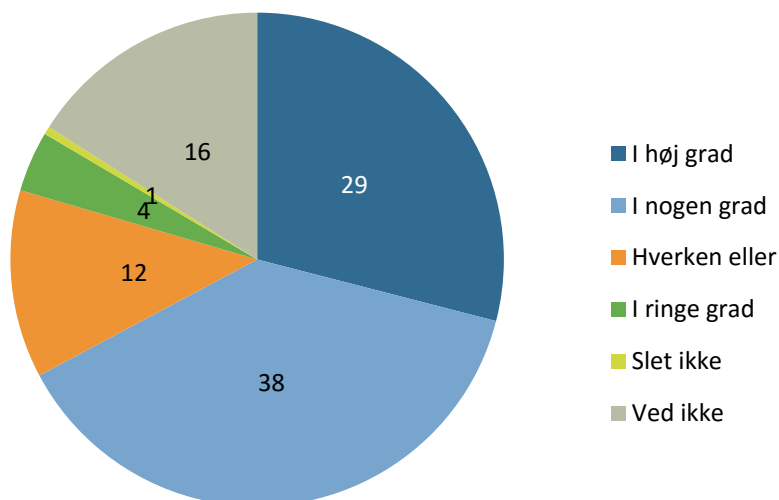
Knap hver tiende (9 pct.) idrætsaktive borger i Ringsted Kommune benytter en fodboldbane. Den mest benyttede bane er kunstgræsbanen (eller en af dem) ved Ringsted Sportscenter (4 pct.) efterfulgt af græsbanerne samme sted (2 pct.). Det er få andele af de idrætsaktive voksne, som benytter de forskellige baner. En liste over de benyttede baner kan ses i appendiks 6, tabel 5.

Foruden fodboldbaner og de andre typer af faciliteter gennemgået ovenfor, benytter de idrætsaktive borgere også andre faciliteter til idræt, sport eller motion. Andelen af brugere blandt de idrætsaktive er samlet i appendiks 6, tabel 6 til 8.

Holdninger til idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune

Borgerne i Ringsted Kommune er helt overordnet tilfredse med idrætsfaciliteter i deres nærområde. I alt 67 pct. af alle respondenter i denne undersøgelse (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) har svaret, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er tilfredse med idrætsfaciliteterne, mens kun 5 pct. angiver, at de 'i ringe grad' eller 'slet ikke' er tilfredse med idrætsfaciliteterne i nærområdet (se figur 6.9).

Figur 6.9. Voksne borgere i Ringsted Kommunes tilfredshedsvurdering med idrætsfaciliteterne i nærområdet (pct.).

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter (n =982).

I alt 14 pct. af de yngre voksne (16-29 år) angiver at de 'i ringe grad' eller 'slet ikke' er tilfredse med idrætsfaciliteterne i nærområdet, hvilket synes højere end i de ældre aldersgrupper. Forskellen mellem aldersgrupperne er dog ikke signifikante. Der er heller ikke signifikante forskelle mellem borgernes tilfredshed med idrætsfaciliteterne mellem Nord og Syd (se tabel 6.15).

Tabel 6.15. Voksne borgeres tilfredshed med idrætsfaciliteterne i lokalområderne (pct.)

n = 982	Nord	Syd
I høj grad	27	31
I nogen grad	39	38
Hverken eller	13	12
I ringe grad	5	3
Slet ikke	1	1
Ved ikke	16	16

Tabellen viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på alle respondenter. Opdelt på lokalområder.

Det har været muligt for respondenterne at uddybe deres holdninger og ønsker til faciliteter og idrætten i Ringsted Kommune. Udvalgte udsagn kan læses i appendiks 6, bilag 1.

Holdning til idrætten i kommunen og idrætsfaciliteter

De voksne respondenter blev bedt om at forholde sig til en række udsagn om idrætten og idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune. Herunder er de væsentligste forhold fremhævet:

- I alt 75 pct. svarer, at de er 'enige' eller 'meget enige' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i Ringsted kommune, der kan dække de fleste borgeres idræts - og motionsønsker.'
- 72 pct. af Kommunes borgere er 'enige' eller 'meget enige' i, at 'Kommunen først og fremmest skal støtte børn og unges idrætsdeltagelse', mens kun 9 pct. er 'uenige' eller 'meget uenige' i dette udsagn. 19 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant' til udsagnet.
- 62 pct. er også 'enige' eller 'meget enige' i, at 'Kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Dette er i god overensstemmelse med borgernes angivelse af naturen som den vigtigste arena for idræt og motion i kommunen, og det sted hvor flest foretrækker at motionere. Men der kan ud fra de voksnes mening godt gøres mere på dette område.
- Næsten halvdelen (48 pct.) af borgerne er også 'enige' eller 'meget enige' i udsagnet 'det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når man gerne vil dyrke idræt og motion'. Nuværende idrætsaktive og ikke-idrætsaktive angiver dette svar i samme omfang.
- I alt 44 pct. er 'enige' eller 'meget enige' i, at 'voksne selv bør betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter'. I alt 22 pct. af borgerne er dog 'meget uenige' eller 'uenige' i dette udsagn. Borgernes angivelser svarer godt overens med borgernes villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter (se næste afsnit).
- Tilsvarende angiver 43 pct. af borgerne, at være 'enige' eller 'meget enige' i udsagnet, at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'. Hele 48 pct. af respondenterne angiver dog at være 'hverken enige eller uenige' i forhold til dette udsagn.
- Afslutningsvis angiver 24 pct. at være 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, 'det er ikke en kommunal opgave at støtte voksnes idrætsdeltagelse'. Hele 47 pct. af respondenterne angiver dog at være 'meget uenig' eller 'uenig' i dette udsagn.

Halvdelen (51 pct.) af respondenterne i denne undersøgelse ønsker mulighed for at bruge kommunens idrætsfaciliteter 'uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening' (se tabel 6.16). Hovedsageligt ønsker de kvindelige borgere ligeledes at 'deltage i holdtræning med en træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang' samt at deltage i 'aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen, og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes'.

Tabel 6.16. Er du interesseret i nedenstående muligheder for at dyrke idræt i Ringsted Kommune? Andel af alle respondenter (pct.).

n =982	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år +
Jeg vil gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening (f.eks. aktiviteter arrangeret på egen hånd alene eller sammen med venner).	51	51	51	60	68	61	58	51	37	38
Jeg vil gerne gå på et hold med træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang.	42	49	33	49	64	49	40	39	39	28
Jeg vil gerne kunne få en fast tid i en af kommunens idrætsfaciliteter sammen med en gruppe venner, så vi på egen hånd kan dyrke idræt (selvom vi ikke er en forening).	30	28	32	48	29	42	35	29	20	17
Jeg så gerne, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie, så jeg (og andre borgere) havde mulighed for at komme ind fra gaden og være aktiv (evt. sammen med andre).	41	41	40	54	55	46	45	43	31	24
Jeg kunne godt tænke mig et aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes.	47	55	39	48	68	47	51	47	43	37

Tabellen viser andelen af alle respondenter der svarede 'ja' til ovenstående muligheder for at dyrke idræt, sport eller motion i Ringsted Kommune. Opdelt i totaler, køn og alder.

Villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter

De voksne borgere i Ringsted Kommune blev også spurgt om, hvor meget de er villige til at betale for brugen af de kommunale indendørs faciliteter, hvis de kunne booke disse alene eller sammen med andre. Overordnet set er borgerne villige til at betale for brugen af faciliteterne. I alt 16 pct. af borgerne i Ringsted angiver, at de ikke 'er villig til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter', mens 39 pct. har angivet, at de er villige til at betale 'max. 25 kr. pr. time', 31 pct. angiver at være villige til at betale 'max. 50 kr. pr. time', og 14 pct. angiver, at de er villige til at bruge '75 kr. eller mere pr. time'. En nærmere analyse af dette spørgsmål viser, at mænd (19 pct.) i mindre grad end kvinder (14 pct.) er villige til at betale for brugen af indendørs faciliteter. Den yngste (16-19 år) og den ældste (60 år+) aldersgruppe er også mindre villige i at betale for brug af faciliteter, end

den midterste aldersgruppe. Forholdene er tilsvarende i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Opsummering

64 pct. af de voksne borgere i Ringsted Kommune dyrker regelmæssig idræt, sport eller motion, hvilket er på niveau med Halsnæs (62 pct.) og Lejre (63 pct.) Kommuner, men en smule under Ballerup Kommune (67 pct.).

De fem mest populære motionsformer blandt de voksne borgere i Ringsted Kommune er styrketræning (28 pct.), vandreture (26 pct.), jogging/motionsløb (25 pct.), svømning (13 pct.) og landevejscykling (10 pct.). Overordnet følger voksne i Ringsted Kommune den landsdækkende tendens til, at voksne borgere hovedsageligt søger aktiviteter, der dyrkes uden for idrætsforeninger og traditionelle idrætsfaciliteter.

I alt 60 pct. af de adspurgte borgere er aktive på egen hånd, mens 39 pct. af de voksne i kommunen dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i klub/forening. Dernæst følger de kommercielle centre, hvor 25 pct. er aktive. Få er aktive på arbejdspladsen (4 pct.) eller i aftenskoler (3 pct.). De mest foreningsaktive borgere findes blandt de yngste aldersgrupper, hvor 55 pct. af 16-19-årige dyrker mindst én aktivitet i klub/forening. Foreningstilknytningen falder derefter til 32 pct. for 50-59-årige, hvorefter den stiger til 45 pct. for de ældste udøvere.

Langt den største andel af borgerne i Ringsted Kommune angiver, at de bruger relativt kort tid på transport til idræt eller motion. Hele 75 pct. af borgerne har en transporttid (den ene vej) på under 15 minutter. Deler man borgerne op ud fra, om de bor i Ringsted By eller udenfor, er der visse forskelle. Større andele af borgerne i Ringsted By bruger under 15 minutters transporttid end borgere bosat udenfor, men der er ikke forskel i tilfredsheden hermed. Borgerne uden for Ringsted By-cykler, løber eller går i højere grad til idræt, sport eller motion, mens flere borgere uden for byen benytter bil. Borgerne bosat uden for Ringsted By er villige til at transportere sig længere til idræt/motion end borgere bosat i Ringsted By.

De fire mest benyttede steder og arenaer til idræt, sport eller motion er naturen (55 pct.), veje, gader, fortove og lign. (42 pct.), fitnesscenter/motionsrum (41 pct.) og haller/sale (30 pct.). De fem mest benyttede naturområder i kommunen er Ringsted Å (20 pct.), Kærehave Skov, motionsstier (15 pct.), Ringsted Kasernepark, motionsstier (12 pct.), Skjoldenæsholm skovene (12 pct.) og St. Bøgeskov (8 pct.). 86 pct. af respondenterne, som benytter naturen, bruger et naturområde tæt på deres bopæl.

I alt 41 pct. af de idrætsaktive voksne i Ringsted Kommune benytter et fitnesscenter/motionsrum. De fem mest benyttede fitnesscentre/motionsrum er, Fysikken, Center for Fysioterapi & Fitness (10 pct.), Fitness World i Ringsted (9 pct.), Lifeclub (5 pct.), Key2Fitness (5 pct.), og LOOP Ringsted (4 pct.). De kommercielle centre er mest populære blandt de 20-29-

årige (32 pct.) og de 30-39-årige (30 pct.), hvorefter den procentvise andel falder. Den procentvise fordeling af borgere der vælger at dyrke deres aktiviteter på 'egen hånd' ligger meget stabilt helt indtil 60 års alderen, hvor den derefter falder.

I alt 30 pct. af de voksne idrætsaktive i Ringsted Kommune dyrker en idræts- eller motionsaktivitet i en hal/sal. De fire mest benyttede haller/sale er Ringsted Sportscenter, hal A (3 pct.), Ringsted Sportscenter, hal B (3 pct.), Ringsted Sportscenter, hal C (2 pct.) og Benløsehallen (2 pct.). Overordnet set er respondenterne tilfredse med de idrætshaller, de benytter. I alt 76 pct. af halbrugerne har angivet at deres primære idrætshal 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' opfylder deres behov for at kunne udføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis.

Borgerne i Ringsted Kommune er overordnet set tilfredse med idrætsfaciliteter i deres nærområde. I alt 67 pct. af alle respondenter i denne undersøgelse (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) har svaret, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er tilfredse med idrætsfaciliteterne, mens kun 5 pct. angiver, at de 'i ringe grad' eller 'slet ikke' er tilfredse med idrætsfaciliteterne i nærområdet. De øvrige forholder sig til spørgsmålet ved at svare 'ved ikke/ikke relevant'.

I alt 75 pct. af borgerne angiver, at de er 'enige' eller 'meget enige' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i Ringsted kommune, der kan dække de fleste borgeres idræts - og motionsønsker'. Næsten lige så mange (72 pct.) mener, at kommunen først og fremmest skal støtte børn og unges idrætsdeltagelse. I forhold til naturområderne er 62 pct. af borgerne 'enige' eller 'meget enige' i, at 'Kommunen skal gøre endnu mere for at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Lidt under halvdelen (43 pct.) af borgene er ligeledes 'enige' eller 'meget enige' i at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'.

I forhold til ønsker om nye tiltag blandt idrætsfaciliteter ønsker godt halvdelen (51 pct.) af de voksne at kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Kvinder ønsker i højere grad end mænd at 'deltage i holdtræning med en træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang', samt at deltage i 'aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes'.

Delanalyse 7: Idræts- og spejderforeningers status og virke

Denne delanalyse stiller skarpt på idræts- og spejderforeningernes trivsel i Ringsted Kommune. For at perspektivere resultaterne sammenholdes svarene i Ringsted Kommune undervejs med resultater fra lignende undersøgelser i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Desuden inddrages også andre kommuner for at stille væsentlige forhold i Ringsted Kommune i et bredere perspektiv.

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse, som alle idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune er blevet inviteret til at deltage i⁴⁶. Idræts- og spejderforeningerne er blevet stillet en række faktuelle spørgsmål om antal frivillige, deres samarbejde med andre aktører, syn på foreningernes status og virke samt samarbejde i forbindelse med og holdning til folkeskolereformen.

Undersøgelsen blev gennemført i efteråret 2015 ved at sende en invitation via e-mail til foreningens kontaktperson om at deltage i en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse. 72 idræts- og spejderforeninger blev inviteret til at deltage i undersøgelsen, og 40 idrætsforeninger og seks spejderforeninger har besvaret spørgeskemaet (svarprocent på 64 pct.). Af-rapporteringen bygger på svar fra disse 46 respondenter. Svarprocenten er relativt høj sammenlignet med lignende undersøgelser, som Idan/CISC har foretaget de seneste år⁴⁷. Der har undervejs i spørgeskemaet været indsat 'spring', således at respondenterne kun er stillet de spørgsmål, som er relevante for dem. Derfor kan antallet af besvarelser i visse tilfælde være lavere end det samlede antal besvarelser.

Idrætsforeningernes medlemstilknytning

Inden analyserne går i dybden med svarene fra alle 46 idræts- og spejderforeninger, anvendes registerdata fra Centralt ForeningsRegister til at tegne et overordnet billede af idrætsforeningerne i Ringsted Kommune i forhold til udvalgte kommuner og landsplan. Der findes her kun tal på idrætsforeninger, så de seks spejderforeninger indgår ikke i denne del.

Ifølge Centralt ForeningsRegister var der i 2014 i alt 14.351 medlemmer i de 64 registrerede idrætsforeninger hjemmehørende i Ringsted Kommune. Det er flere medlemmer i idrætsforeninger i Ringsted Kommune end i Halsnæs og Lejre Kommuner, mens antallet af foreninger i de tre kommuner er omtrent det samme. I Varde Kommune er der flere foreningsmedlemmer og foreninger, mens der i Ballerup Kommune er flere idrætsforeninger end i

⁴⁶ Spørgeskemaundersøgelsen bestod af to dele. Ud over at undersøge idræts- og spejderforeningers status og virke indeholdt spørgeskemaet også spørgsmål om holdninger til og brug af idrætsfaciliteter. Den del af undersøgelsen er afreporteret i delanalyse 8 (her indgår også svar fra skoler og kommunale institutioner).

⁴⁷ I Ballerup var svarprocenten 52 pct., i Halsnæs 52 pct. og i Lejre 45 pct. (mod 64 pct. i Ringsted Kommune).

Ringsted Kommune. Målt på det gennemsnitlige antal medlemmer pr. idrætsforening hører Ringsted Kommune således til i toppen med flere medlemmer pr. forening end på landsplan og i de udvalgte sammenligningskommuner på nær Allerød (se tabel 7.1).

Tabel 7.1: Nøgletal på idrætsforeninger i kommuner og på landplan.

	Ringsted	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Allerød	Varde	Hele landet
Antal medlemmer	14.351	16.170	10.469	12.119	14.215	29.541	2.579.360
Antal idrætsforeninger	64	82	65	60	51	145	11.918
Medlemmer i gennemsnit pr. idrætsforening	224	197	161	202	279	204	216
Foreningsprocent (pct.)	43	33	34	45	59	59	46

Eksempel på foreningsprocent: der var i 2014 14.351 medlemmer i idrætsforeninger i Ringsted Kommune. Sættes det i forhold til kommunens indbyggertal i 2014 (33.471) fås en foreningsprocent på 43 ($14.351/33.471 = 43$ pct.) (Kilde: Centralt ForeningsRegister, 2014).

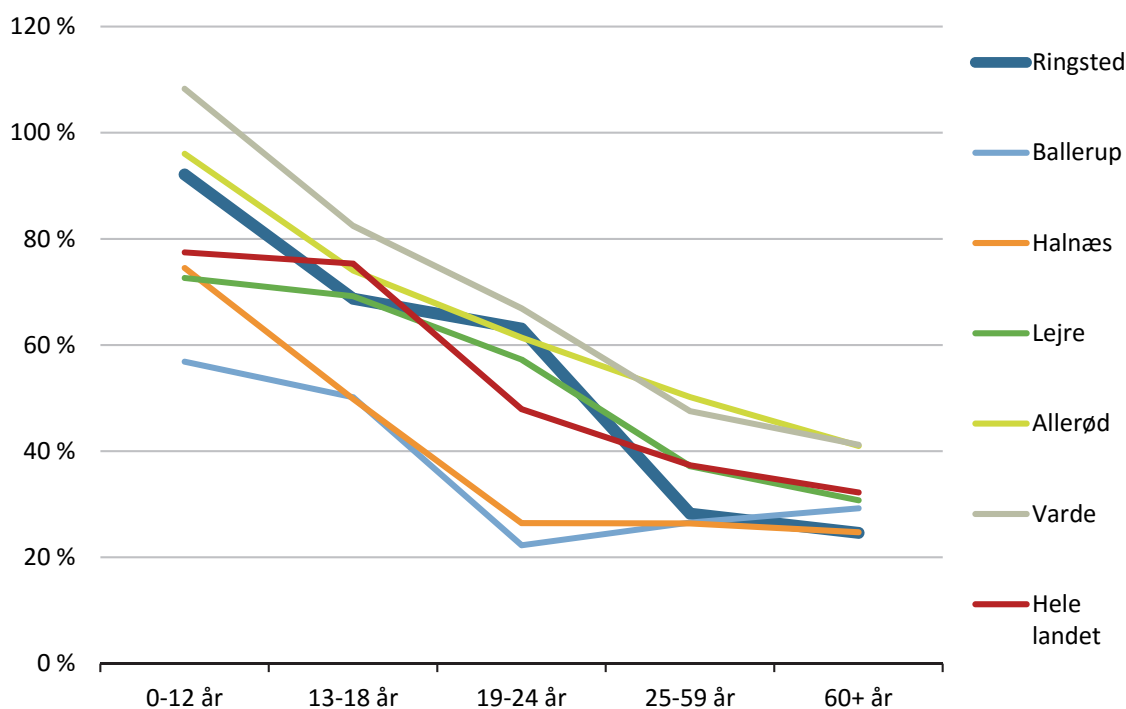
Foreningsprocenten, opgjort som antallet af medlemmer i forhold til indbyggertal i kommuner, er 43 pct. i Ringsted Kommune, hvilket er på niveau med Lejre Kommune og landsplan, men højere end i Ballerup og Halsnæs Kommuner. Foreningsprocenten er et stykke under Varde og Allerød Kommuner, som også hører til i toppen af danske kommuner som henholdsvis nummer 12 og 13. Ringsted Kommune er nummer 64 i denne rangering.

Foreningsprocenten tager ikke højde for, at borgere kan gå til foreningsidræt i flere foreninger og dermed tælle flere gange, eller dyrke idræt på tværs af kommunegrænser. Procenten indikerer dog, i hvor høj grad idrætsforeningerne formår at tiltrække medlemmer i forhold til antallet af indbyggere i nærområdet.

Store forskelle i idrætsforeningernes evne til at tiltrække børn og voksne

Idrætsforeningernes evne til at tiltrække børn under 12 år hører til i toppen i Ringsted Kommune (se figur 7.1). For børn og unge under 12 år er foreningsprocenten i Ringsted Kommune 92 pct., hvilket er på niveau med Allerød Kommune (96 pct.) og højere end på landsplan (77 pct.), i Ballerup (57 pct.), Lejre (73 pct.) og Halsnæs (75 pct.) Kommuner. Kun i Varde Kommune er procenten væsentligt højere. Foreningsprocenten er i Varde Kommune 108 pct., hvilket kan skyldes, at børn i gennemsnit er medlem af mere end én forening, eller at børn uden for kommunen er medlem af idrætsforeninger i kommunen. Også blandt 19-24-årige har idrætsforeningerne i Ringsted Kommune relativt godt fat, og kun idrætsforeningerne i Varde Kommune kan præstere en højere foreningsprocent.

Figur 7.1: Foreningsprocent i kommuner og på landsplan på tværs af aldersgrupper.

Kilde: Centralt ForeningsRegister og Danmarks Statistik, 2014.

Ser man på de 13-18-årige, 25-59-årige og 60+-årige tegner der sig et andet billede, og her ligger idrætsforeningerne i Ringsted Kommune under landsniveau. Særligt blandt voksne over 25 år er andelen af medlemsskaber lav, og her ligger idrætsforeningerne i Ringsted Kommune på niveau med Ballerup og Halsnæs Kommuner og under for seniorer over 60 år, som samlet set ellers har en noget lavere foreningsprocent. Det tyder på, at idrætsforeningerne i Ringsted Kommune særligt er udfordrede blandt voksne over 25 år.

Tal på idræts- og spejderforeninger og frivillige i Ringsted Kommune

Ringsted Kommune indsamler årligt medlemstal på idræts- og spejderforeninger i forbindelse med udbetaling af tilskud eller anvisning af faciliteter. Det er desværre ikke muligt at få medlemstal for alle idræts- og spejderforeninger, da ikke alle idræts- og spejderforeninger modtager tilskud og derfor heller ikke indrapporterer medlemstal⁴⁸. Det har været muligt at få medlemstal for 33 af de 46 idræts- og spejderforeninger, og det er typisk idrætsforeninger med aktiviteter for voksne, der ikke findes medlemstal på.

Idræts- og spejderforeningerne med medlemstal kan inddeles i tre grupper på baggrund af antal medlemmer. En gruppe udgøres af idræts- og spejderforeninger med færre end 70 medlemmer ('små idræts- og spejderforeninger', 28 pct. af respondenterne), en gruppe af

⁴⁸ CentraltForeningsRegister indsamler ikke medlemstal for spejderforeninger, og det er heller ikke at få detaljerede medlemstal på foreninger. Derfor er analysen begrænset af de medlemstal, som Ringsted Kommune har indsamlet.

idræts- og spejderforeninger med 70-249 medlemmer ('mellemstore idræts- og spejderforeninger', 26 pct. af respondenterne) og en gruppe af idræts- og spejderforeninger med 250 eller flere medlemmer ('store idræts- og spejderforeninger', 17 pct. af respondenterne). Gruppen af respondenter uden medlemstal udgør 28 pct. Svarprocenter opdelt på de fire grupper er indeholdt i appendiks 7, tabel 1.

Analysen afdækker, hvordan idræts- og spejderforeninger med forskelligt antal medlemmer svarer på udvalgte spørgsmål. Det gøres for at få indsigt i, om der kan være særlige forhold at være opmærksom på i forhold til små, mellemstore og store idræts- og spejderforeninger. I disse analyser udelades idræts- og spejderforeninger uden oplysninger om medlemstal, men de indgår i de samlede tal.

De store idræts- og spejderforeninger repræsenterer mange medlemmer

Tilsammen har de 33 udvalgte idræts- og spejderforeninger 9.160 medlemmer, og idræts- og spejderforeningerne repræsenterer cirka to tredjedele af foreningsmedlemmerne i kommunen. Hovedparten af medlemmerne (7.038 medlemmer, 80 pct.) er medlem i én af de otte store idræts- og spejderforeninger med 250 eller flere medlemmer, mens de 13 mindre idræts- og spejderforeninger med under 70 medlemmer tegner sig for 6 pct. af medlemmerne (se tabel 7.2). Fem af de seks spejderforeninger er placeret i gruppen af små idræts- og spejderforeninger, mens én er placeret i mellemgruppen.

Tabel 7.2: Antal medlemmer i idræts- og spejderforeninger fordelt på medlemsstørrelse.

	Antal idræts- og spejderforeninger	Antal		Andel under 25 år
		Under 25 år	Antal (andel) i alt	
0-69 medlemmer	13	380	501 (6 pct.)	76 pct.
70-249 medlemmer	12	782	1.621 (13 pct.)	48 pct.
250+ medlemmer	8	4.571	7.038 (80 pct.)	65 pct.
I alt	33	5.913	9.160 (100 pct.)	65 pct.

Kilde: Idræts- og spejderforeningsundersøgelse (n = 33).

Børn og unge under 25 år er i overtal i de små og store idræts- og spejderforeninger, hvor henholdsvis 76 og 65 pct. af medlemmerne er børn og unge. De mellemstore idræts- og spejderforeninger er derimod delt i to omtrent lige store grupper, her er 48 pct. af medlemmerne under 25 år.

Frivillige og lønnede i idræts- og spejderforeningerne

De frivillige⁴⁹ udgør med deres indsats ryggraden i idræts- og spejderforeningerne i Danmark (Laub, 2013) såvel som i Ringsted Kommune. Ud over frivillige kræfter gør idræts- og spejderforeninger i forskelligt omfang også brug af lønnet personale⁵⁰. Idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune har i gennemsnit 26 frivillige tilknyttet, mens antallet af

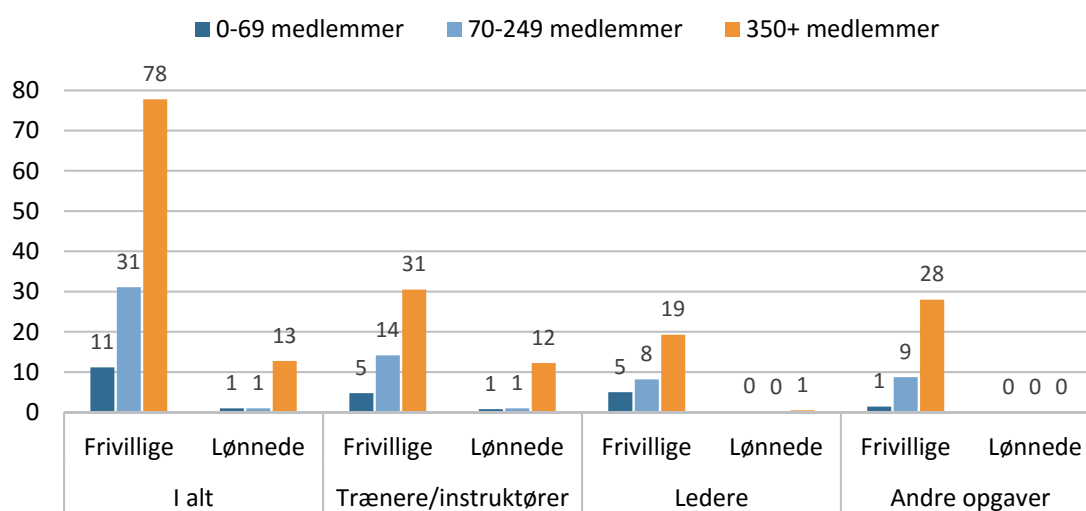
⁴⁹ I spørgeskemaet er brugt betegnelsen 'frivillige/ulønnede'. I afrapporteringen anvendes 'frivillige' som forkortelse herfor.

⁵⁰ Frivillige modtager ikke skattepligtigt honorar/løn fra foreningen (godtgørelse og gratisydelse regnes ikke som honorar/løn), mens lønnede personale modtager skattepligtigt honorar/løn fra foreningen.

lønnet personale er noget mindre (i gennemsnit to lønnede pr. idræts- og spejderforening). Idræts- og spejderforeningerne har angivet, hvilke opgaver henholdsvis de frivillige og lønnede varetager. Flest frivillige og lønnede er beskæftiget som trænere/instruktører (i gennemsnit 13 pr. idræts- og spejderforening), mens der er færre beskæftigede med ledelsesarbejde (i gennemsnit otte pr. idræts- og spejderforening) og andre opgaver (i gennemsnit syv pr. idræts- og spejderforening).

Der er stor sammenhæng mellem antallet af såvel frivillige som lønnede, når man tager afsæt i idræts- og spejderforeningernes størrelse. De store har flest frivillige og lønnede tilknyttet, og det er stort set kun de store foreninger, som bruger lønnede folk, og det er primært som trænere/instruktører (se figur 7.2).

Figur 7.2: Antal frivillige og lønnede i idræts- og spejderforeninger fordelt på størrelse og opgavetype (antal).

Figuren viser antallet af frivillige og lønnede i idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune. Figuren er baseret på seks forskellige spørgsmål vedrørende idræts- og spejderforeningernes antal af henholdsvis frivillige/ulønnede og lønnede (n = 30).

Sammenholdt med andre kommuner (Ballerup, Halsnæs og Lejre) finder man næsten identiske tal for gennemsnitligt antal tilknyttede (32-33 personer). I Ballerup Kommune har foreningerne lidt flere lønnede medarbejdere (fem pr. forening) tilknyttet end i de tre andre kommuner.

Udviklingen i antal frivillige og lønnede de seneste fem år

Gennemgangen ovenfor giver et billede af forholdene i idræts- og spejderforeningerne ved undersøgelsestidspunktet, men idræts- og spejderforeningerne er også blevet spurgt til, hvordan det er gået med antallet af frivillige de seneste fem år. En af de udfordringer, som fylder meget i idræts- og spejderforeninger, er rekruttering af frivillige. Ledere i idræts- og spejderforeninger hævder ofte, at det er blevet sværere at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige, og at det i dag er sværere at engagere folk end tidligere.

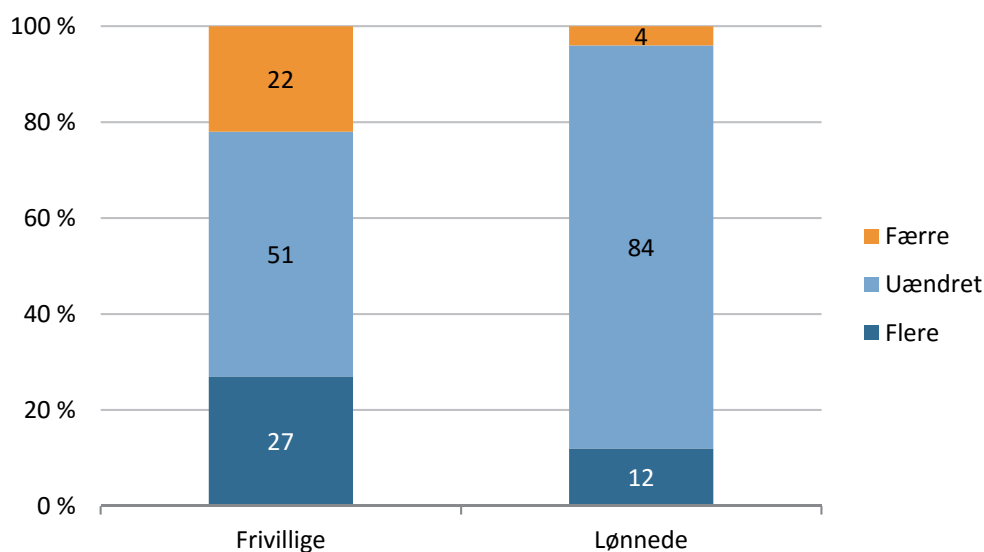
Udviklingen i antallet af frivillige i Danmark siden midten af 1980'erne har dog ligget på et nogenlunde stabilt niveau, hvilket blev bakket op af en stor frivillighedsundersøgelse baseret på en stor spørgeskemaundersøgelse blandt mere end 10.000 idrætsforeninger i 2010. I den undersøgelse angav et flertal af idrætsforeningerne, at de over de sidste fem år havde haft et uændret antal frivillige. Dertil gælder, at der dengang faktisk var flere idrætsforeninger, der havde fået flere frivillige, end idrætsforeninger der havde fået færre (Laub, 2012).

Det betyder dog ikke, at idræts- og spejderforeninger ikke lokalt oplever udfordringer med at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige. Typisk oplever mere urbane områder større udfordringer i forhold til frivilligheden, ligesom der kan være store forskelle mellem idræts- og spejderforeninger alt efter deres medlemssammensætning og aktivitetsområde. Derfor er det også interessant at se på, hvordan forholdene er i Ringsted Kommune anno 2015.

Hver anden idræts- og spejderforening i Ringsted Kommune har over de seneste fem år ikke oplevet ændring i antallet af frivillige, mens godt en fjerdedel har oplevet at få henholdsvis flere og færre frivillige (se figur 7.3). Når det kommer til lønnede personale, er antallet uændret for langt de fleste idræts- og spejderforeninger (84 pct.), mens det er meget få idræts- og spejderforeninger, der har fået færre. Lidt flere har oplevet en stigning. Det store antal idræts- og spejderforeninger med et stabilt antal dækker formentligt over, at mange idræts- og spejderforeninger hverken for fem år siden eller i dag har lønnede ansatte tilknyttet (ligesom ti idræts- og spejderforeninger svarer 'ved ikke/ikke relevant' - ikke medtaget i figur).

Det er især de store, som har fået flere frivillige de seneste fem år (38 pct.). Også blandt de små idræts- og spejderforeninger, er der flere idræts- og spejderforeninger, der har fået flere (23 pct.) end færre (16 pct.) frivillige, mens lige mange mellemstore idræts- og spejderforeninger har fået flere og færre (begge, 25 pct.). Det er kun store idræts- og spejderforeninger, som har fået flere lønnede personer tilknyttet de seneste fem år.

Figur 7.3: Udviklingen i antallet af frivillige og lønnede inden for de seneste fem år.

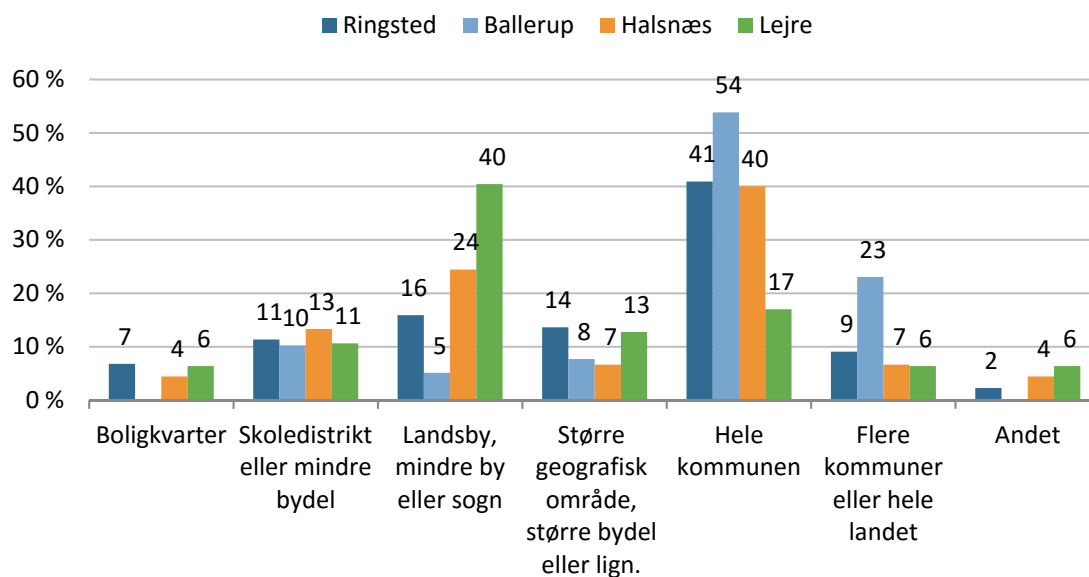
Figuren viser udviklingen i antal frivillige og lønnede i idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune de seneste fem år. Figuren er baseret på to spørgsmål 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?'. Respondenter der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' er ikke medtaget (frivillige, n = 46 og lønnede, n = 36).

Forholdene i Ringsted Kommune er helt på linje med Lejre Kommune, når det kommer til udvikling i antal frivillige, mens en større andel i Ballerup Kommune har oplevet at få flere frivillige (36 pct.), og mindre andele i Halsnæs (14 pct.) omvendt har oplevet at få færre. Stigning i antallet af lønnede ansatte er primært indtruffet i Ringsted og Ballerup Kommune og i lidt mindre omfang i Halsnæs Kommune, mens ingen foreninger i Lejre Kommune angiver dette.

Idræts- og spejderforeningernes geografiske virkeområde og fokus

Der findes mange forskellige typer af idræts- og spejderforeninger både målt på størrelse, aktiviteter og geografisk virkeområde. Vender man sig mod det sidste, får man svar på, om idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune enten er orienteret mod en mindre del af kommunen eller 'hele kommunen' eller 'flere kommuner/hele landet'. Det svar flest angiver, er 'hele kommunen' (41 pct.) (se figur 7.4). De store er mere tilbøjelige til at svare 'hele kommunen' eller 'flere kommuner eller hele landet', mens der ikke er forskelle mellem de mellemstore og små idræts- og spejderforeninger.

Figur 7.4: Idræts- og spejderforeningernes primære geografiske virkeområde.

Figuren viser idræts- og spejderforeningers svar på spørgsmålet 'Hvad er det primære geografiske område for idræts- og spejderforeningens virksomhed?' fordelt på kommuner. Respondenter der har svaret ' Ved ikke/ikke relevant ' er ikke medtaget (Ringsted, n = 44, Ballerup, n = 39, Halsnæs, n = 45 og Lejre, n = 47).

Figur 7.4 inkluderer foreninger i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommunerens svar på spørgsmål om deres primære geografiske område. Foreningerne i Ballerup Kommune orienterer sig i størst omfang mod hele kommunen eller flere kommuner, mens hovedparten af foreningerne i Lejre Kommune orienterer sig mod mindre dele af kommunen, og foreningerne Ringsted og Halsnæs Kommuner placerer sig mellem de to.

Mange faktorer spiller formentlig ind herpå, og kommunernes størrelse i forhold til antal indbyggere er formentlig én af dem. Befolkningstætheden er klart højest i Ballerup Kommune (1.426 borger pr. kvadratkilometer), mens den er lavest i Ringsted og Lejre Kommuner (begge 113 borgere pr. kvadratkilometer). De relativt små afstande i Ballerup Kommune gør det alt andet end lige mere oplagt også at have medlemmer og aktiviteter, som henvender sig til borgere i andre kommuner.

Idræts- og spejderforeningernes fokus

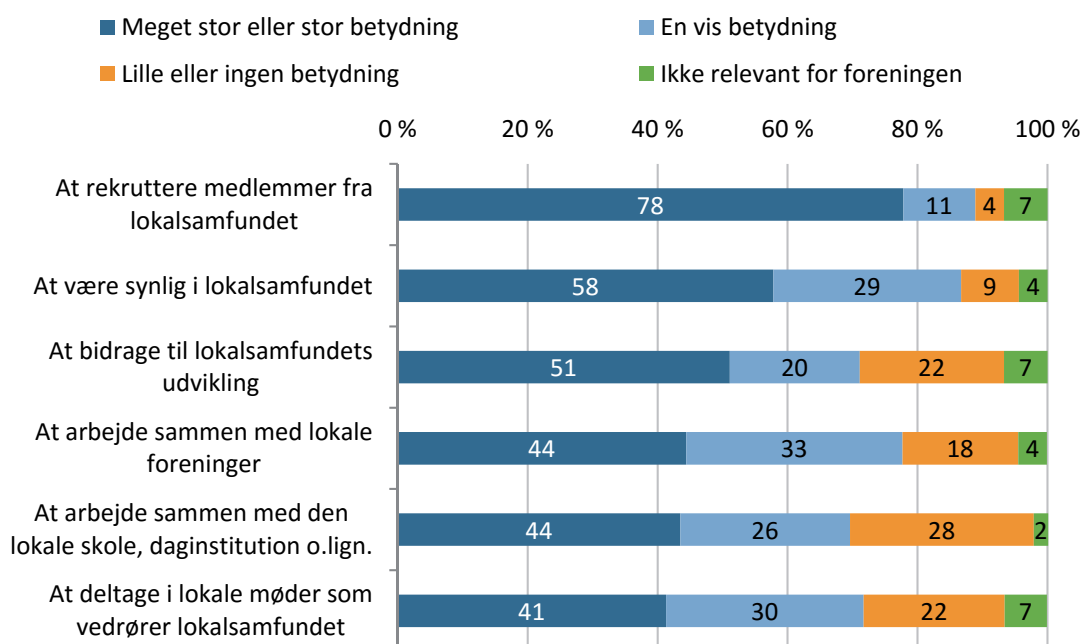
Stort set alle idræts- og spejderforeninger er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, og for en stor del af foreningerne har det også 'meget stor eller stor betydning' at være synlig i lokalsamfundet (se figur 7.5). På tværs af størrelse er der ikke forskel i forhold til at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, mens det særligt er de store, der er optaget af at være synlige i lokalsamfundet.

For cirka hver anden idræts- og spejderforening har det også 'meget stor eller stor betydning' at arbejde sammen med lokale foreninger og bidrage til lokalsamfundets udvikling (se figur 7.5). De store er lidt mere optagede af at arbejde sammen med lokale foreninger, og for næsten alle store er det af 'meget stor eller stor betydning' at bidrage til lokalsamfundet.

dets udvikling, mens det kun gælder fire ud af ti små idræts- og spejderforeninger. De mellemstore idræts- og spejderforeninger placerer sig her i midten, og det har 'meget stor eller stor betydning' for seks ud af ti.

For lige under hver anden idræts- og spejderforening har det 'meget stor eller stor betydning' at arbejde sammen den lokale skole, daginstitution og lignende og at deltage i møder vedrørende lokalsamfundet (se figur 7.5). Igen er det især de store, som tillægger det 'stor eller meget stor betydning' at arbejde sammen med lokale skoler, daginstitutioner og lignende. 63 pct. af de store angiver, at det har 'meget stor eller stor betydning', mens det kun er 31 pct. af de små idræts- og spejderforeninger og 50 pct. af de mellemstore. Mønstret er det samme i forhold til møder vedrørende lokalsamfundet – det har 'meget stor eller stor betydning' for 75 pct. af de store, mens det er 50 pct. af de mellemstore og 31 pct. af de små.

Figur 7.5: Hvilken betydning har følgende forhold for idræts- og spejderforeningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor idræts- og spejderforeningen holder til)?

Figuren viser idræts- og spejderforeningernes svar på spørgsmålet 'Hvilken betydning har følgende forhold for idræts- og spejderforeningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor idræts- og spejderforeningen holder til)?' (n = 46).

Samlet set får man altså et billede af, at de store generelt er mere optaget af at samarbejde med andre aktører (lokale foreninger plus lokale skoler, daginstitutioner og lignende) og være synlige i lokalsamfundet. Det er også de store, som især orienterer sig mod 'hele kommunen' eller 'flere kommuner/hele landet'. En af årsagerne hertil er formodentlig, at det kræver noget at kunne samarbejde med andre og være relevante for/gøre sig relevante for et stort område, og det er primært de store, som besidder disse kompetencer og ønsker (de store har også fleste frivillige (og lønnede) tilknyttet). De mindre idræts- og spejderforeninger orienterer sig formentligt i højere grad mod sig selv og har ikke samme fokus på at agere i forhold til det omkringliggende samfund, ensidige påvirke det.

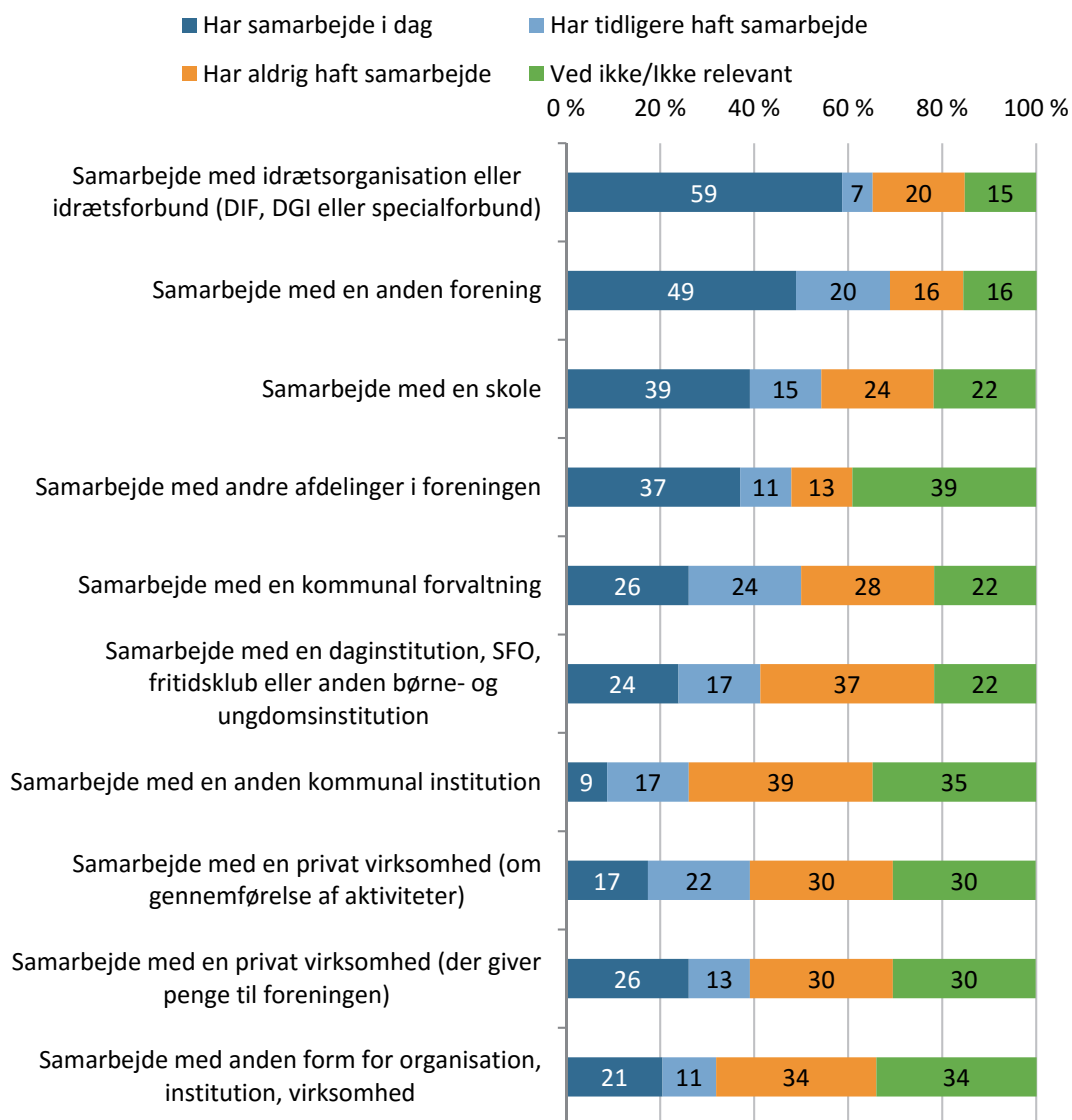
Med tanke på, at der er ret store forskelle mellem kommunerne i forhold til geografi, indbyggetal og borgersammensætning er der bemærkelsesværdigt små forskelle på svarene i Ringsted, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Foreningerne i Ringsted Kommune (78 pct.) er lige så optagede af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, som man ser i Halsnæs Kommune. Det er en smule lavere end i Lejre Kommune (85 pct.), men højere end i Ballerup (70 pct.). Det betyder tilsyneladende mindre for idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune at være synlige i lokalsamfundet. Det har 'meget stor eller stor betydning' for 58 pct. af idræts- og spejderforeningerne i Ringsted, mens andelen er noget højere i Ballerup (68 pct.), Halsnæs (68 pct.) og Lejre Kommuner (85 pct.). I Lejre Kommune er der en del flere foreninger (62 pct.), som går op i at arbejde sammen med lokale foreninger, mens samarbejdet med lokale skoler, daginstitutioner og lignende vurderes omtrent ens i alle kommunerne. I forhold til at deltage i møder vedrørende lokalsamfundet og bidrage til lokalsamfundets udvikling er der meget små forskelle på tværs af kommunerne. Dog går foreningerne i Ballerup Kommune i lidt mindre grad op heri end foreningerne i de tre andre kommuner.

Idræts- og spejderforeningernes samarbejdspartnere

Idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune har forpligtende samarbejde med et væld af andre aktører. Figur 7.6 herunder viser, hvilke aktører idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune har forpligtende samarbejde med ved undersøgelsestidspunktet, og hvilke de tidligere har haft samarbejde med.

Den mest almindelige samarbejdspartner er en organisation eller et forbund efterfulgt af en anden forening. Hele 39 pct. af idræts- og spejderforeningerne arbejder sammen med en skole, mens hver fjerde idræts- og spejderforening pt. har forpligtende samarbejde med den kommunale administration eller en daginstitution, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution. Også godt hver fjerde arbejder sammen med en privat virksomhed, som giver penge til foreningen, mens lidt færre har samarbejde om gennemførelse af aktiviteter. Relativt få foreninger arbejder sammen med en 'anden kommunal institution' (se figur 7.6).

Figur 7.6: Idræts- og spejderforeningers forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år.

Figuren viser, idræts- og spejderforeningernes svar på spørgsmålet 'Har idræts- og spejderforeningen inden for de seneste fem år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter med kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en organisation?' (n = 46).

Helt generelt er billedet, at andelen af idræts- og spejderforeninger, som pt. har forpligtende samarbejde med andre aktører, er større blandt de store end blandt de små og mellemstore. De mellemstore er mere tilbøjelige til at have samarbejde end de små.

Der er 75 pct. af de store foreninger, som har samarbejde med andre afdelinger i foreningen, en anden forening, en skole, en daginstitution, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution, en privat virksomhed (som giver penge til foreningen) eller en organisation eller et forbund. Samlet set er det godt hver anden mellemstore idræts- og spejderforening og hver fjerde mindre idræts- og spejderforening, som har samarbejde med disse aktører.

Bortset fra samarbejdet med 'andre afdelinger i foreningen', som naturligt kræver en flerstrengt forening (og forventeligt en forening af en vis størrelse) skyldes det øgede samarbejde formentligt, at de store foreninger har flere aktiviteter og ressourcer og er mere orienteret mod det omkringliggende samfund.

Sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er der med afsæt i den nuværende situation i Ringsted Kommune en række pointer, som er værd at fremhæve. Forpligtende samarbejde med forbund eller en anden forening er på samme niveau i alle kommuner, mens Ballerup Kommune skiller sig markant ud, når det kommer til forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning. Det svarer hver anden forening i Ballerup Kommune pt. at have, mens det i de tre andre kommuner er cirka hver fjerde.

I forhold til pt. at have forpligtende samarbejde med en skole og en daginstitution, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution skiller idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune sig markant ud, da flere idræts- og spejderforeninger pt. har den type af samarbejder sammenlignet med de øvrige kommuner. I Ringsted har 39 pct. samarbejde med en skole, mens det kun er 23 pct. Ballerup, 22 pct. i Halsnæs og 29 pct. i Lejre Kommuner. Hver fjerde idræts- og spejderforening i Ringsted Kommune har forpligtende samarbejde med en daginstitution, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution, mens det kun er 15 pct. i Ballerup, 9 pct. i Halsnæs og 16 pct. i Lejre Kommune. Der tegner sig altså et billede af, at samarbejdet mellem idræts- og spejderforeninger, skoler og børne- og ungeinstitutioner i Ringsted Kommune er udbredt.

Lidt flere idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune har samarbejde med en privat virksomhed, som giver penge til foreningen, mens samarbejde om gennemførelse af aktiviteter er på niveau med de andre kommuner.

Idræts- og spejderforeningernes økonomi og syn på fremtiden

Idræts- og spejderforeningerne er blevet stillet en række spørgsmål om deres nuværende status og syn på fremtiden blandt andet i forhold til adgang til faciliteter og konkurrence med andre aktører om de aktive.

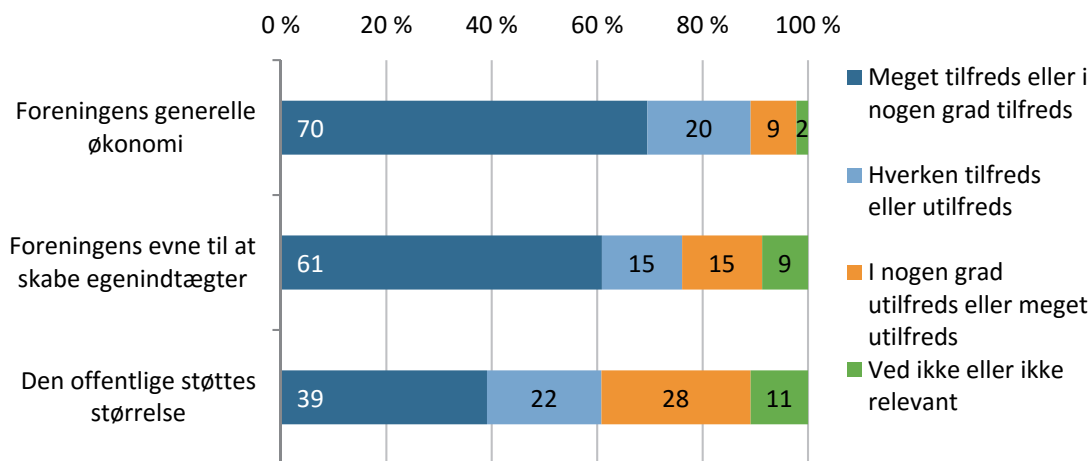
Idræts- og spejderforeningernes aktuelle økonomiske situation

Det står godt til med økonomien i idræts- og spejderforeningerne, og langt de fleste foreninger (70 pct.) er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med idræts- og spejderforeningens generelle økonomi. Det er meget få idræts- og spejderforeninger (9 pct.), som er direkte utilfredse med deres generelle økonomi. Idræts- og spejderforeningerne er også ret tilfredse med deres egen evne til at skabe egenindtægter, mens der er noget mindre tilfredshed med størrelsen på støtten fra det offentlige (dvs. typisk fra kommunen) (se figur 7.7).

I forhold til idræts- og spejderforeningens generelle økonomi og evne til at skabe egenindtægter sporer man en lidt større tilfredshed blandt de store i forhold til de små samt mellemstore. Der er ikke forskel mellem de små og mellemstore idræts- og spejderforeninger,

når det kommer til vurderingen af støtten fra det offentlige. For begge typer af idræts- og spejderforeninger gælder, at 58 pct. er 'meget tilfreds eller i nogen grad tilfreds', mens der er mindre tilfredshed hermed blandt de store foreninger (13 pct.). Hver anden af de store svarer 'hverken tilfreds eller utilfreds', mens 38 pct. er 'meget utilfreds eller i nogen grad utilfreds' med den offentlige støttes størrelse.

Figur 7.7: Idræts- og spejderforeningernes tilfredshed med forskellige aspekter af deres økonomi.

Figuren viser idræts- og spejderforeningernes egen vurdering af deres økonomiske situation. Figuren viser svar på spørgsmålet 'I de følgende spørgsmål beder vi dig vurdere, i hvilken grad der i idræts- og spejderforeningen er tilfredshed med forskellige aspekter af foreningens økonomi?' (n = 46).

Idræts- og spejderforeningerne i Ringsted (70 pct.), Ballerup (76 pct.) og Lejre Kommuner (75 pct.) er omtrent lige tilfredse med deres økonomiske situation, mens man ser en lidt mindre andel, som er 'meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse' i Halsnæs Kommune (62 pct.). Der er omvendt lidt flere foreninger i Lejre (72 pct.) og Halsnæs Kommune (67 pct.), som er 'meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse' med foreningens evne til at skabe egenindtægter end i Ringsted (61 pct.) og Ballerup Kommuner (60 pct.), mens man ser en noget mindre tilfredshed med den offentlige støttes størrelse i Lejre Kommune. Kun hver fjerde forening i Lejre er 'meget tilfreds eller i nogen grad tilfreds' hermed, mens det cirka er fire ud af ti i de tre andre kommuner.

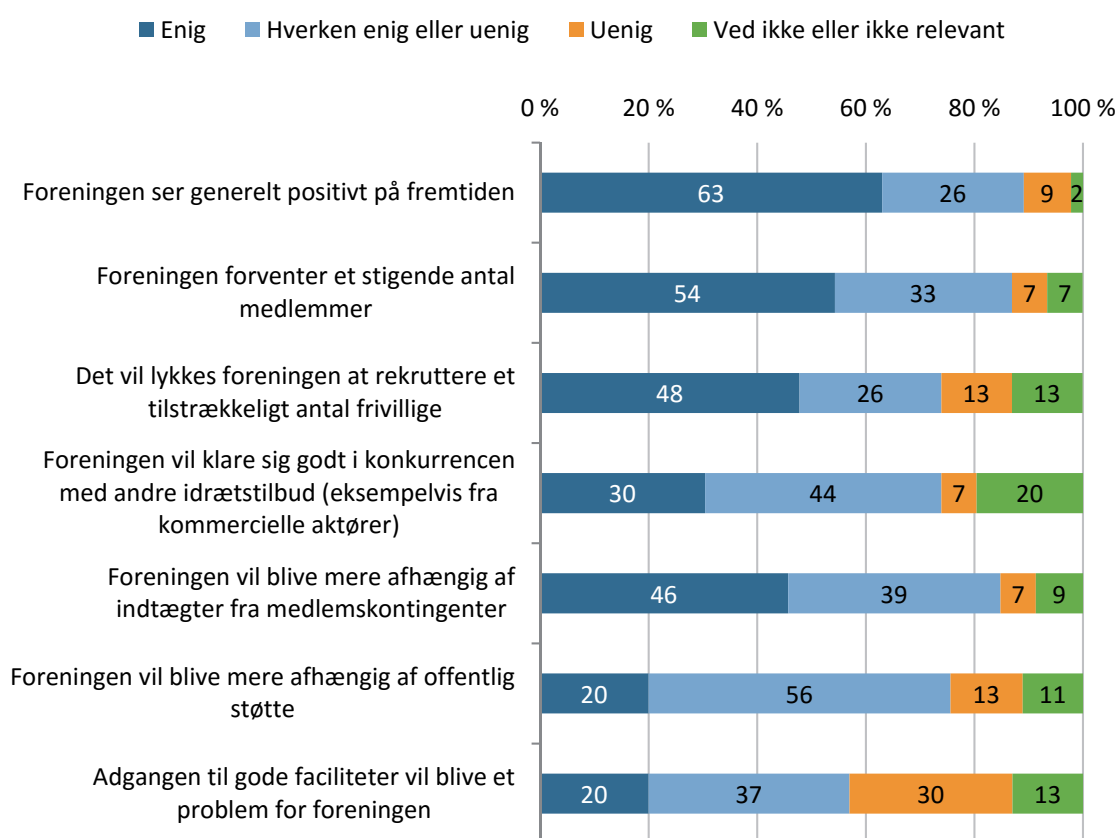
Støtten fra det offentlige kan være mange forskellige ting og tæller ud over de direkte tilskud også adgang til faciliteter. I alle fire kommuner er det lokale foreningsliv begunstiget af at have gratis adgang til faciliteter, og det er ikke sikkert, at det opfattes som offentlig støtte, selvom det reelt er det. Ringsted Kommune har en facilitetsdækning, som minder meget om forholdene i Lejre og Halsnæs Kommuner, og som er lidt bedre end i Ballerup Kommune. Det er dog ikke sikkert, at den medgår i foreningernes svar. I stedet er det mere sandsynligt, at det er de direkte tilskud, som tæller i forhold til foreningernes svar. Her er tilskuddene til foreninger pr. medlem umiddelbart højere i Halsnæs og Ballerup end i Ringsted Kommune (se evt. tabel 6.1, der findes ikke tal for Lejre Kommune).

Idræts- og spejderforeningers syn på fremtiden

De fleste idræts- og spejderforeninger i kommunen ser positivt på fremtiden (63 pct.), og det er relativt få, som svarer negativt hertil (9 pct.) (se figur 7.8). De fleste idræts- og spejderforeninger forventer et stigende antal medlemmer (54 pct.), og hver anden idræts- og spejderforening forventer, de vil rekruttere tilstrækkeligt med frivillige. Hver tredje idræts- og spejderforening vurderer, at den vil klare sig godt i konkurrencen med kommercielle aktører, men der er også en stor del (44 pct.), som svarer 'hverken eller' hertil. Der kan altså spores en vis usikkerhed i forhold til, om kommercielle aktører vil påvirke idræts- og spejderforeningernes virke fremover.

En relativ stor del af idræts- og spejderforeningerne vurderer, at de vil blive mere afhængige af indtægter fra medlemskontingenter, mens det er færre idræts- og spejderforeninger, som regner med, at de vil blive mere afhængige af offentlig støtte. Der er flere foreninger, der vurderer, at adgangen til gode faciliteter ikke vil blive et problem, end idræts- og spejderforeninger, som vurderer, det vil blive et problem.

Figur 7.8: Idræts- og spejderforeningernes syn på fremtiden (de kommende fem år).

Figuren viser idræts- og spejderforeningernes svar på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?' (n = 46).

Der er ret betydelige forskelle på en række af udsagnene på tværs af størrelse. De store og små er i højere grad end de mellemstore foreninger af den overbevisning, at de vil få et stigende antal medlemmer og tilstrækkeligt med frivillige. Samme billede er gældende, når man ser på vurderingen af fremtiden. Lidt flere små idræts- og spejderforeninger (54 pct.) end mellemstore (42 pct.) ser positivt på fremtiden, mens det gælder alle de store. Det er dog et fåtal (15 pct.) at de små og mellemstore idræts- og spejderforeninger (25 pct.), som tror de vil klare sig godt. Ret store andele svarer dog 'hverken eller', men der synes at være visse overvejelser om konkurrence fra andre tilbud.

Når det kommer til konkurrence fra andre tilbud, er de store mest tilbøjelig til at tro, at de vil klare sig godt, mens de mellemstore ser mere positivt herpå end de små.

De små mener i mindre grad end de store og mellemstore, at de vil blive mere afhængige af offentlig støtte, mens der ikke er så store forskelle, når det kommer til at blive afhængig af indtægter fra medlemskontingenter. Endeligt er det især de store, der frygter, at adgangen til gode faciliteter kan blive et problem.

I forhold til de tre andre kommuner, er idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune i noget mindre grad tilbøjelige til at se positivt på fremtiden (73 pct. i Ballerup, 71 pct. i Halsnæs og 78 pct. i Lejre Kommuner ser positivt på fremtiden). Andelen af idræts- og spejderforeninger som forventer et stigende antal medlemmer er på niveau kommunerne imellem, og det er kun Halsnæs Kommune, som skiller sig ud, når det kommer til at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige. Det tror et lidt større andel i Halsnæs vil lykkes.

Idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommuner skiller sig negativt ud i forhold til de tre andre kommuner, når det kommer til konkurrence med andre tilbud (eksempelvis kommercielle aktører). Henholdsvis 50, 47 og 40 pct. af foreningerne i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner mener, at de vil klare sig godt, mens det er færre end hver tredje idræts- og spejderforening i Ringsted Kommune. Det peger på et særligt behov blandt idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune, som går på, hvordan man frem over kan sikre, at foreningerne kan klare sig i konkurrence med andre tilbud og kommercielle aktører.

I forhold til adgangen til gode faciliteter og afhængigheden af indtægter fra medlemstilskud er der kun mindre forskelle, men en mindre andel af idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune mener, at de vil blive mere afhængige af tilskud fra det offentlige.

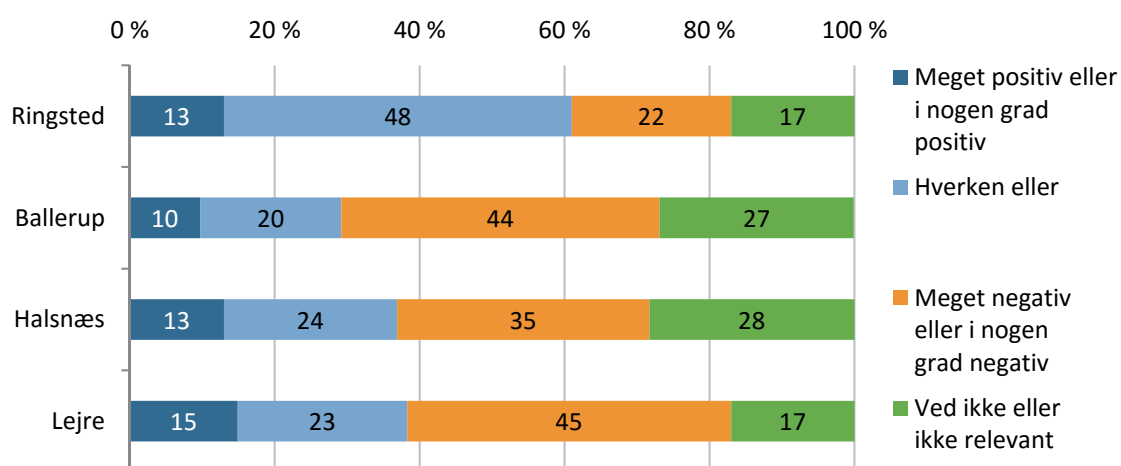
Idræts- og spejderforeningernes syn på folkeskolereformen

Figur 7.7 viste, at relativt mange idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune arbejder sammen med en skole sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. I denne del af analysen zoomes ind på folkeskolereformen med fokus på, hvor mange idræts- og spejderforeninger der har påbegyndt et samarbejde i forbindelse med reformen, samt hvordan idræts- og spejderforeningerne vurderer den. Delanalyse 5 viste i tillæg hertil, hvordan børn og unge på folkeskolerne i kommunen vurderer reformen.

Hver femte idræts- og spejderforening i Ringsted Kommune er negative over for folkeskolereformens betydning for foreningslivet, mens kun 13 pct. vurderer, at den har haft en positiv indflydelse på foreningslivet. En ret stor del af idræts- og spejderforeningerne svarer dog 'hverken eller' eller 'ved ikke eller ikke relevant' (se figur 7.9). Det kan hænge sammen med, at reformen ikke er relevante for alle idræts- og spejderforeninger, og sorterer man de respondenter fra, som har svaret 'ved ikke/ikke relevant', er hver fjerde idræts- og spejderforening positiv over for reformen.

I forhold til Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er der ikke flere, som er positive over for reformen, men der er til gengæld langt færre, som er direkte negative over for den. I gennemsnit er det halvt så mange negativt indstillede idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune som i de tre andre kommuner. En forklaring kan være, at færre idræts- og spejderforeninger i Ringsted end de tre andre kommuner er berørt af reformen, men et direkte spørgsmål hertil viser, at det er omtrent lige mange, der er berørt af reformen på tværs af kommunerne.

Figur 7.9: Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?

Figuren viser idræts- og spejderforeningers vurdering af folkeskolereformens betydning for foreningslivet som helhed. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?' (Ringsted, n = 46, Ballerup, n = 41, Halsnæs, n = 46, Lejre, n = 47).

De store idræts- og spejderforeninger i kommunen er mest utilfredse med reformens indvirkning på foreningslivet, mens det omvendt er de mellemstore, som er mest positive over for den. For alle tre typer af idræts- og spejderforeninger gælder dog, at hver anden svarer 'hverken eller'.

Skoler og kommunale institutioner (børne- og ungdomsinstitutioner) er også blevet bedt om at vurdere reformens betydning for deres skole eller institution. Der er få svar fra skoler/institutioner, men besvarelserne giver indtryk af, at skoler/institutioner er noget mere positive over for reformen. Blandt de 15 svar svarer otte 'meget positiv eller i nogen grad positiv', mens to svarer 'meget negativ eller i nogen grad negativ' og fem svarer 'hverken eller'.

En række uddybende spørgsmål er blevet stillet til de idræts- og spejderforeninger, som har svaret, at reformen har/forventes at få betydning for dem (28 pct.). De følgende analyser baserer sig altså på svar fra 28 pct. af idræts- og spejderforeningerne (13 foreninger i alt). Der er tale om få besvarelser og derfor skal resultaterne behandles varsomt.

Hovedparten af de berørte idræts- og spejderforeninger (syv idræts- og spejderforeninger) beretter, at reformen ikke har medført ændringer i deres medlemstal, mens to svarer, de har fået færre. Tre foreninger angiver, at de har fået flere medlemmer. Bortset fra to idræts- og spejderforeninger har ingen oplevet ændringer i antallet af frivillige i idræts- og spejderforeningen på baggrund af reformen. Det er også de færreste idræts- og spejderforeninger, som angiver, at reformen har påvirket deres adgang til faciliteter (tre idræts- og spejderforeninger). Endelig svarer fem idræts- og spejderforeninger, at de har indgået et formelt samarbejde med en skole på baggrund af reformen, og yderligere fem idræts- og spejderforeninger tilkendegiver, at de godt kunne tænke sig et formelt samarbejde.

Færre idræts- og spejderforeninger er direkte utilfredse med reformens betydning for foreningslivet end i de tre andre kommuner, og der er få idræts- og spejderforeninger, som rapporterer faldende medlemstal eller frivillige, og der synes ikke at være særlige problemer med adgang til faciliteter. Særligt adgangen til faciliteter og i mindre omfang faldende medlemstal er rapporteret i de andre kommuner.

Opsummering og afrunding

Idrætsforeningerne i Ringsted Kommune har tilsammen 14.351 medlemmer og har lidt færre medlemmer i forhold til indbyggertal end idrætsforeningerne i den gennemsnitlige danske kommune. Blandt børn og unge under 12 år ligger idrætsforeningerne i Ringsted Kommune en smule over gennemsnittet af danske kommuner. Omvendt er tilslutningen blandt 13-18-årige og voksne over 25 år under niveauet på landsplan. Idrætsforeningerne i Ringsted Kommune er større (224 medlemmer pr. idrætsforening) end idrætsforeninger på landsplan (216 medlemmer pr. idrætsforening).

Undersøgelsen inkluderer også spejderforeninger, og idræts- og spejderforeninger kan deles i små (0-69 medlemmer), mellemstore (70-250 medlemmer) og store foreninger (250+ medlemmer). Børn og unge udgør flertallet af medlemmerne i de små og store (henholdsvis 76 og 65 pct.), mens børn og unge under 25 år og voksne over 25 år er lige fordelt i de mellemstore. Fem af undersøgelsens seks spejderforeninger er små, og det er kun idrætsforeninger, som har flere end 250 medlemmer. I alt har 40 idrætsforeninger svaret på undersøgelsen.

Halvdelen af idræts- og spejderforeningerne (48 pct.) har et mindre område af kommunen som deres primære virkeområde, mens den anden halvdel har hele kommunen eller flere kommuner. Det er særligt de store, som breder sig over et større område. Langt de fleste idræts- og spejderforeninger er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, og her er der ikke nævneværdig forskel mellem små, mellemstore og store. Det er til gengæld især de store, som gerne vil være synlige i lokalsamfundet og bidrage til lokalområdets generelle udvikling.

Idræts- og spejderforeningernes primære samarbejdspartner er forbund, mens hver fjerde har forpligtende samarbejde med den kommunale administration. Fire ud af ti idræts- og spejderforeninger har pt. et forpligtende samarbejde med en skole, og det er markant flere end i Ballerup Halsnæs og Lejre Kommuner. Der er også mange idræts- og spejderforeninger i Ringsted Kommune, som har forpligtende samarbejde med en skole og en daginstitution, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution.

Hovedparten af idræts- og spejderforeningerne (70 pct.) er tilfredse med deres nuværende økonomiske situation, og det få (9 pct.) som er utilfredse hermed. Idræts- og spejderforeningerne er generelt også tilfredse med deres egen evne til at skabe indtægter, mens de er mere tilbageholdende over for størrelsen af den offentlige støtte. De store svarer mest positivt på disse spørgsmål, og der danner sig et billede af, at økonomien står bedre til i de store i forhold til de små og mellemstore idræts- og spejderforeninger. De store ser i højere grad end de små og særligt de mellemstore idræts- og spejderforeninger positivt på fremtiden. Det er desuden især de små og store, som forventer et stigende antal medlemmer i fremtiden samt har tiltro til, at de vil kunne rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige. Hovedparten, og mere end hver anden, af de store forventer, at de vil klare sig godt i konkurrence med andre tilbud (f.eks. kommercielle aktører), mens det er relativt få små (15 pct.) og mellemstore (25 pct.) idræts- og spejderforeninger, som forventer det. Ret store andele svarer dog 'hverken eller', men der synes at være en vis betænkelighed over konkurrence fra andre tilbud.

Endelig viser undersøgelsen, at hver femte idræts- og spejderforening er utilfreds med folkeskolereformens betydning for foreningslivet. Andele af utilfredse idræts- og spejderforeninger er dog noget mindre end i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, og 48 pct. af idræts- og spejderforeningerne i Ringsted Kommune svarer 'hverken eller'. Fem idræts- og spejderforeninger svarer, at de har indgået et formelt samarbejde med en skole på baggrund af reformen, og yderligere fem foreninger tilkendegiver, at de godt kunne tænke sig et formelt samarbejde.

Delanalyse 8: Brugernes brug af og ønsker til faciliteter

Den sidste delanalyse undersøger brugeres benyttelse af idrætsfaciliteter, deres tilfredshed med og ønsker til nye faciliteter samt deres ønsker til procedurer vedrørende fordeling af tider i faciliteterne. Analysen sammenligner desuden resultaterne fra Ringsted Kommune med resultater fra Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Brugere udgør i denne undersøgelse idræts- og spejderforeninger, som er de samme som i delanalyse 7, samt skoler (folke- privat- og friskole, eksklusive SFO'er), kommunale institutioner i kommunen (SFO, børnehus og vuggestue) og øvrige foreninger og frivillige grupperinger. Øvrige foreninger og frivillige grupperinger tæller et bredt udsnit af aktører, som blandt andet inkluderer folkeoplysende foreninger (ikke idræt og spejder), lokalgrupper, lokalråd, forsamlingshuse, aftenskoler og aktivitetscentre.

Datagrundlag

I alt 239 brugere blev inviteret til undersøgelsen, og i alt har 44 pct. besvaret spørgeskemaet⁵¹. Der er store forskelle på svarprocenten på tværs af brugergrupper, og idræts- og spejderforeninger, skoler og kommunale institutioner har en noget højere svarprocent end øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger. Analysen bygger på svar fra 104 brugere, og der har undervejs i spørgeskemaet været indsat 'spring', således at brugere kun er stillet de spørgsmål, som er relevante for dem. Derfor kan det totale antal besvarelser være lavere end det samlede antal besvarelser.

Tabel 8.1: Svarprocent fordelt på brugere.

	Inviterede	Besvarede	Svarprocent
Idræts- og spejderforening	72	46	55
Skoler (folke-, privat- og friskole)	18	10	56
Kommunal institution (SFO, børnehus, vuggestue)	38	18	47
Øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering (lokalgrupper, lokalråd, forsamlingshuse, aftenskoler og aktivitetscentre mm.)	100	30	30
I alt	239	104	44

Kilde: Brugerundersøgelse (2015).

Undervejs splittes analyserne op på de forskellige brugergrupper. Undertiden samles skole og kommunal institution til én gruppe ('skole/kommunal institution'). I visse analyser fremgår forskelle på tværs af størrelser for idræts- og spejderforeninger nævnt (størrelserne små 0-69 medlemmer, mellemstore 70-250 og store 250+ medlemmer, se delanalyse 7). Når de samlede tal rapporteres, er det alle brugere samlet set, der refereres til.

⁵¹ I praksis blev der gennemført to spørgeskemaundersøgelser, som indeholdt de samme spørgsmål. Foreningernes spørgeskema var koblet sammen med spørgsmålene om deres status og virke (delanalyse 7), mens skoler, kommunale institutioner og andre organisationer besvarede et skema, som kun omhandlede idrætsfaciliteter (dvs. de inkluderede spørgsmål i delanalyse 8).

Brugernes adgang til og benyttelse af faciliteter

I forhold til tildeling af adgang til faciliteter kan man dele brugerne i to. En del bestående af idræts- og spejderforeninger samt øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger, og en del bestående af skoler og kommunale institutioner. Opdelingen afspejler, at der er forskel på, hvordan de to grupper af brugere benytter faciliteter i kommunen, samt hvordan de får adgang til dem.

Idræts- og spejderforeninger rangerer som fritidsbrugere og tildeles tid i faciliteter med afsæt i den årlige lokalefordeling, som varierer afhængigt af facilitetstype (se evt. delanalyse 4). Det er da også hovedparten af idræts- og spejderforeningerne, som får anvist tider i faciliteter (65 pct.). De anviste tider er typisk skemalagt fra om eftermiddagen og frem, og det er også i dette tidsrum, at langt de fleste aktiviteter finder sted. Derudover har en del idræts- og spejderforeninger også egne faciliteter (26 pct.), som de benytter. Kommunen støtter typisk disse faciliteter i et eller andet omfang eksempelvis ved at yde driftstilskud og/eller yde lokaletilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år. En mindre del af idræts- og spejderforeningerne (17 pct.) lejer sig ind i faciliteter, hvor de også kan få lokaltilskud fra kommunen, såfremt aktiviteterne er for børn og unge under 25 år. Knap hver fjerde idræts- og spejderforening (24 pct.) bruger et offentligt udendørs areal, mens hver tiende benytter en facilitet i nabokommuner på fast basis. Stor set alle store (+250 medlemmer) benytter anviste faciliteter, mens det er hver anden af de små og 75 pct. af de mellemstore foreninger. Til gengæld benytter lidt flere små (33 pct.) og mellemstore (42 pct.) idræts- og spejderforeninger egne faciliteter i sammenligning med de store (25 pct.).

De fleste øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger benytter også faciliteter, som de får anvist af Ringsted Kommune (43 pct.) (rangerer også som fritidsbrugere). Der ud over benytter de også i mindre omfang egne faciliteter (13 pct.), lejede faciliteter (17 pct.) og offentlige udendørsarealer (17 pct.).

Alle skoler og fire ud af ti kommunale institutioner benytter faciliteter, som de selv administrerer (i hvert fald i dagtimerne), og som er beliggende på deres 'egen' grund. På skolerne kan det være skolehaller og lignende, mens det på institutioner kan være mindre lokaler eller sale, som er velegnet til idræt/motion. Stort set alle kommunale institutioner (89 pct.) og hver anden skole benytter også kommunens andre idrætsfaciliteter, mens en stor del af såvel skoler som kommunale institutioner også gør brug af offentlige udendørsarealer (70 pct. af skolerne og 78 pct. af de kommunale institutioner). Ingen skoler eller kommunale institutioner benytter faciliteter i nabokommuner. 20 pct. af skolerne svarer, at de også lejer sig ind i en facilitet.

I visse kommuner kan det være en udfordring at sikre plads til kommunale institutioner, da de ikke rangerer som fritidsbrugere og i mindre omfang end skoler administrerer og har adgang til egne faciliteter (f.eks. større idrætshaller). Der eksisterer altså ikke samme klare regler og procedurer for, hvordan kommunale institutioner tildeles tider.

Svarene ovenfor viser da også, at skoler i højere grad end kommunale institutioner bruger egne faciliteter, mens de kommunale institutioner i stedet bruger kommunens andre faciliteter. Hvorvidt det er et problem for de kommunale institutioner at få adgang til faciliteter er ikke til at sige ud fra denne undersøgelse, som fokuserer på de eksisterende brugere. Der kan altså sagtens være brugere, som ønsker faciliteter, men ikke indgår i undersøgelsen. For kommunen kan der derfor være god grund til at overveje, om de kommunale institutioner har mulighed for også at få tider i faciliteter. Det vil typisk være i dagtimerne eller de tidlige eftermiddagstimer, hvor presset på faciliteter (f.eks. mindre haller/gymnastiksale, jævnfør delanalyse 4) er begrænset.

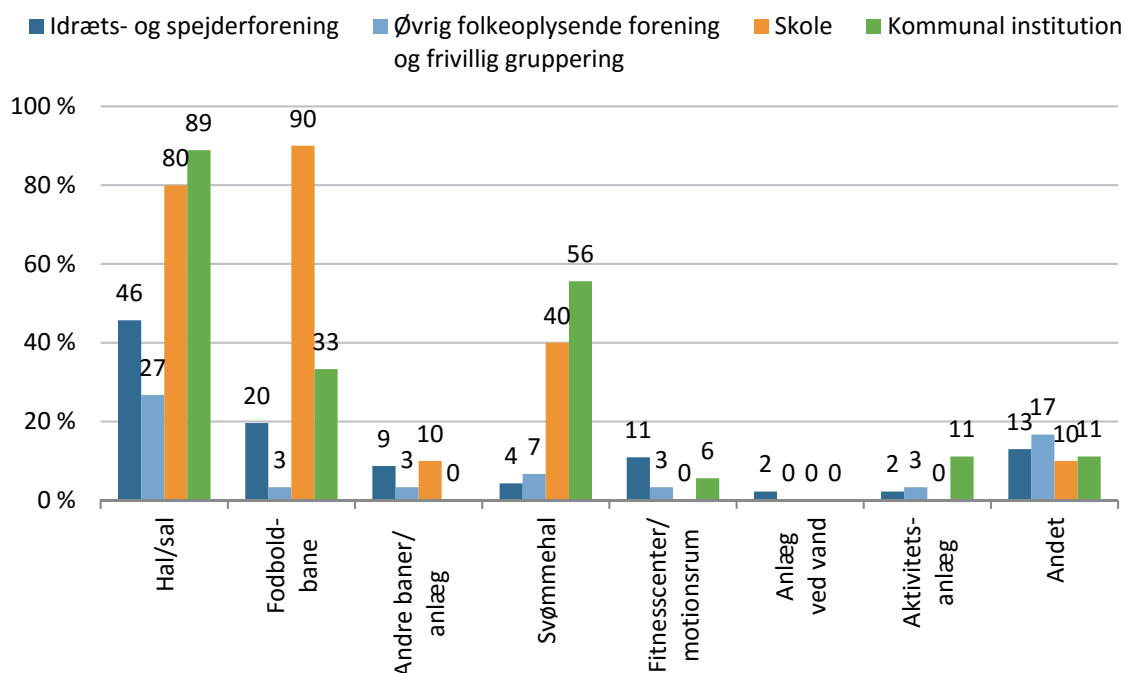
Benyttelse af facilitetstyper

Det er især de klassiske idrætsfaciliteter, som brugerne benytter. Blandt alle brugerne er den mest benyttede facilitetstype hal/sal, som hver anden benytter, efterfulgt af fodboldbane, som hver fjerde benytter. På tredjepladsen kommer svømmehal, som hver femte benytter (ikke vist i figur).

Der er ret stor forskel på, hvilke typer af faciliteter, de forskellige brugere benytter. Hver anden idræts- og spejderforening benytter en hal/sal, mens relativt få benytter 'andet' (dvs. andre typer af faciliteter end de nævnte) (se figur 8.1).

Skoler og kommunale institutioner bruger primært hal/sal, fodboldbane og svømmehal, mens øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger ud over hal/sal også benytter et 'andet' lokale.

Figur 8.1: Brugernes benyttelse af typer af faciliteter.

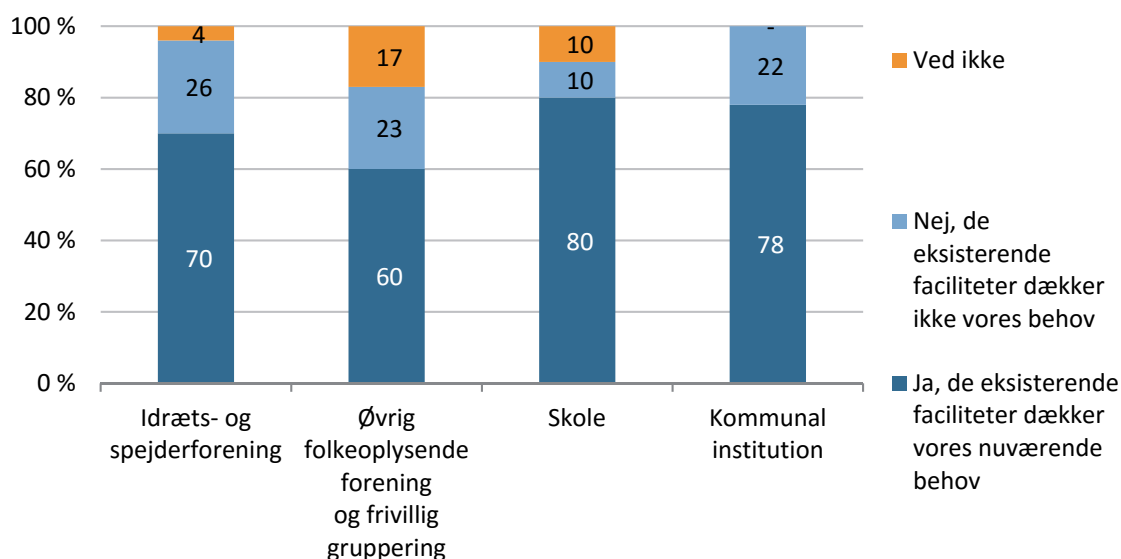
Figuren viser brugernes benyttelse af forskellige typer af faciliteter. Det har været muligt at angive flere svar, og søjlerne summerer derfor ikke til 100 pct. (idræts- og spejderforening, n = 46, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 30, skole, n = 10 og kommunal institution, n = 18).

Brugernes tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune

Syv ud af ti brugere i Ringsted Kommune vurderer, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov (ikke vist i figur), og der er visse forskelle på tværs af brugertyper. Skoler og kommunale institutioner vurderer faciliteterne mere positivt end idræts- og spejderforeninger og øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger (se figur 8.2).

De store idræts- og spejderforeninger er en smule mere negative i deres vurdering af faciliteterne end de små og mellemstore, men der ikke forskel mellem idræts- og spejderforeninger, som benytter anviste eller egne faciliteter. På tværs af alle brugere er der dog mindre tilfredshed blandt de brugere, som benytter lejede faciliteter og i lidt mindre omfang, dem der benytter offentlige udendørsarealer.

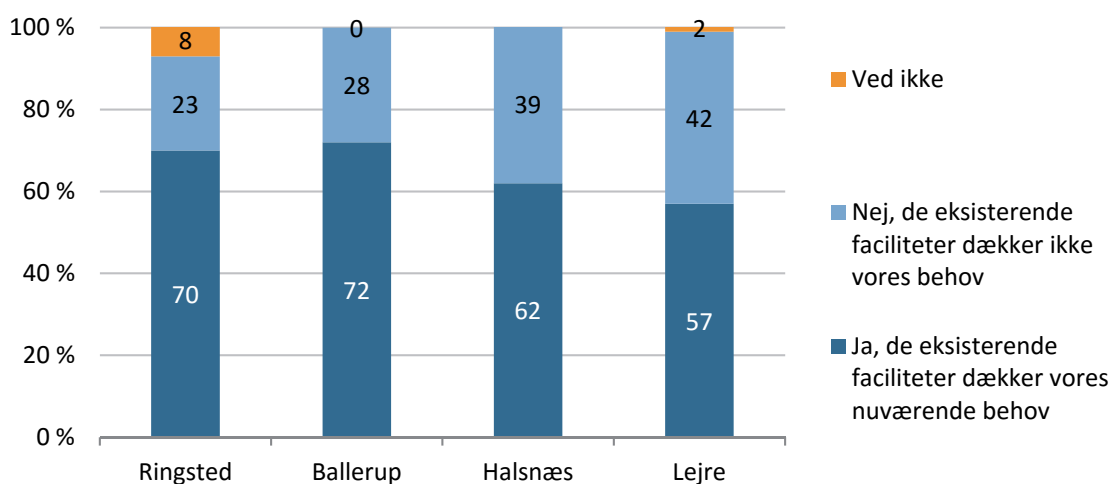
Figur 8.2: Brugeres vurdering af idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune.

Figuren viser brugernes vurdering af idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' Fordelt på brugere (idræts- og spejderforening, n = 46, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 30, skole, n = 10 og kommunal institution, n = 18).

Brugerne i Ringsted Kommune er lige så tilfredse med faciliteterne, som tilfældet er i Ballerup Kommune, mens der er mindre tilfredshed i Halsnæs og Lejre Kommuner. Figur 8.3 herunder bygger på samtlige brugeres vurdering, men ser man alene på idræts- og spejderforeningers svar, får man samme mønster. Tilfredsheden i Ringsted og Ballerup Kommuner er højere end i Lejre og Halsnæs.

Figur 8.3: Brugeres samlede vurdering af idrætsfaciliteter fordelt på kommuner.

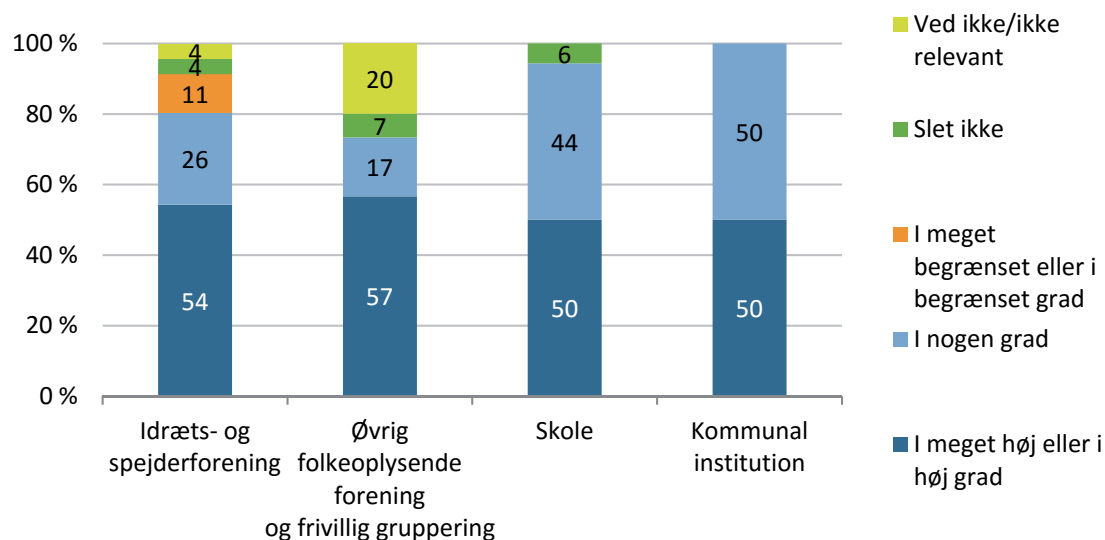
Figuren viser alle brugeres svar på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' fordelt på kommuner (Ringsted n = 104, Ballerup, n = 50, Halsnæs, n = 52 og Lejre, n = 65).

Der er selvfølgelig andre aspekter end antallet og dækningen af faciliteter, som spiller ind på brugernes vurdering, og derfor er alle brugere også blevet bedt om at komme med uddybende kommentarer. Det har 48 brugere gjort og alle kommentarer kan ses i appendiks

8, tabel 1. Kommentarerne kan inddeles i seks hovedtemaer. 21 kommentarer går primært på indendørsfaciliteter samt et ønske om mere haltid og øget fleksibilitet i forbindelse med fordelingen af tider til indendørsidræt. Derudover ønsker fire brugere bedre forhold for/adgang til motions- og vægtløftstræning, og tre brugere efterspørger et fælles kampsportscenter i Ringsted, hvor alle kommunens kampsportsforeninger kan være. Det næstmest nævnte tema er 'Udendørs faciliteter' (11 kommentarer), hvor brugerne primært ønsker flere faciliteter til aktiviteter som friluftsliv, fitness og fodbold. Dertil kommer temaer som 'klublokaler og redskabsrum' og 'renovering'. Under temaet om klublokaler og redskabsrum (fem kommentarer) efterspørger brugerne etablering af opholdsrum samt bedre muligheder for opbevaring af materialer. Temaet om renovering (fire kommentarer) går primært på ønsket om renovering/ombygning af konkrete gymnastiksale, en boldbane og springgrav. Endelig udtrykker to brugere stor tilfredshed med kommunens indsats.

I tillæg til ovenstående er alle brugere også blevet bedt om at vurdere, om de eksisterende faciliteter i en samlet vurdering opfylder deres krav for at kunne udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis. Der lægges her op til en mere nuanceret og samlet vurdering af de eksisterende faciliteter i kommunen, og brugerne har her kunnet svare via en skala frem for kun ja/nej. Lidt flere end hver anden bruger (54 pct.) svarer 'i meget høj grad eller i høj grad', og det er stort set den samme andel på tværs af brugerne, som svarer dette (se figur 8.4). Idræts- og spejderforeningerne er altså ikke helt så tilbageholdende i forhold til skoler og kommunale institutioner, når det kommer til dette spørgsmål, om end der findes flere idræts- og spejderforeninger, som svarer, at de 'i meget begrænset grad eller i begrænset grad' eller 'slet ikke' kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis. Det samme gør sig gældende for øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger.

Figur 8.4: Brugernes vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune.

Figuren viser brugeres vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune fordelt på brugertype. Figuren er baseret på spørgsmålet 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Ringsted Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (idræts- og spejderforening, n = 46, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 30, skole, n = 10 og kommunal institution, n = 18).

En tolkning af figuren er, at de fleste brugere får tilfredsstillende deres mest basale behov, samt at idræts- og spejderforeninger og øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger er lidt mindre tilfredse end skoler og kommunale institutioner.

De ti brugere, som har svaret 'i meget begrænset eller i begrænset grad' eller 'slet ikke', er blevet bedt om at uddybe deres svar ved at forholde sig til en række yderligere spørgsmål. Der er ikke ét område som skiller sig ud, men flest brugere peger på faciliteternes antal, udstyret på faciliteter og deres tilgængelighed som områder, de særligt ser behov for forbedringer på. Figur 1 i appendiks 8 viser resultaterne fra Ringsted Kommune sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Billedet er det samme som i forrige analyse, og brugere i Ringsted og Ballerup Kommune er de mest tilfredse.

Brugernes vurdering af specifikke facilitetstyper

Det overordnede billede af faciliteterne præsenteret ovenfor vedrører faciliteterne samlet set. Der kan sagtens være områder, hvor brugere er mere tilfredse eller utilfredse end andre. Derfor er der i analysen herunder særligt fokus på brugernes vurdering af de specifikke faciliteter, de bruger. Svarene gøres op på de mest benyttede facilitetstyper, som er almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller/gymnastiksale, svømmebassinerne i Ringsted Svømmeland og fodboldbaner på naturgræs.

Analysen bygger på svar fra brugere om de specifikke faciliteter blandt de nævnte typer, de bruger, og man får dermed en gennemsnitsværdi for, hvordan brugere vurderer faciliteterne på de nedenstående parametre. Brugere har skulle tage stilling til syv forhold ved de specifikke faciliteter både i forhold til, hvor vigtigt forskellige forhold er for dem, og hvor tilfredse de er med det⁵². De syv forhold er:

- Facilitetens stand (vedligeholdelse, pleje, rengøring),
- Omklædnings- og badeforhold,
- Egnethed (rekvisitter, redskaber, streger, mål),
- Tid (jeres tid i faciliteter),
- Serviceniveau,
- Indeklima (lys, luft, temperatur) (ikke medtaget for fodboldbaner på naturgræs),
- Stemning og atmosfære (det sociale liv i faciliteten).

I appendiks 8 viser figur 2 og tabel 2 brugernes svar for de syv forhold for vigtighed og tilfredshed pr. facilitetstype, mens figur 8.5 nedenfor viser de samlede vurderinger for de enkelte facilitetstyper.

For alle fem facilitetstyper gælder, at brugernes vurdering af vigtighed er højere end deres tilfredshed, men forskellen er ret lille (se figur 8.5). Alle faciliteter opnår en gennemsnitlig score på vigtighed, som ligger mellem 'vigtig' og 'meget vigtig', mens tilfredsheden ligger

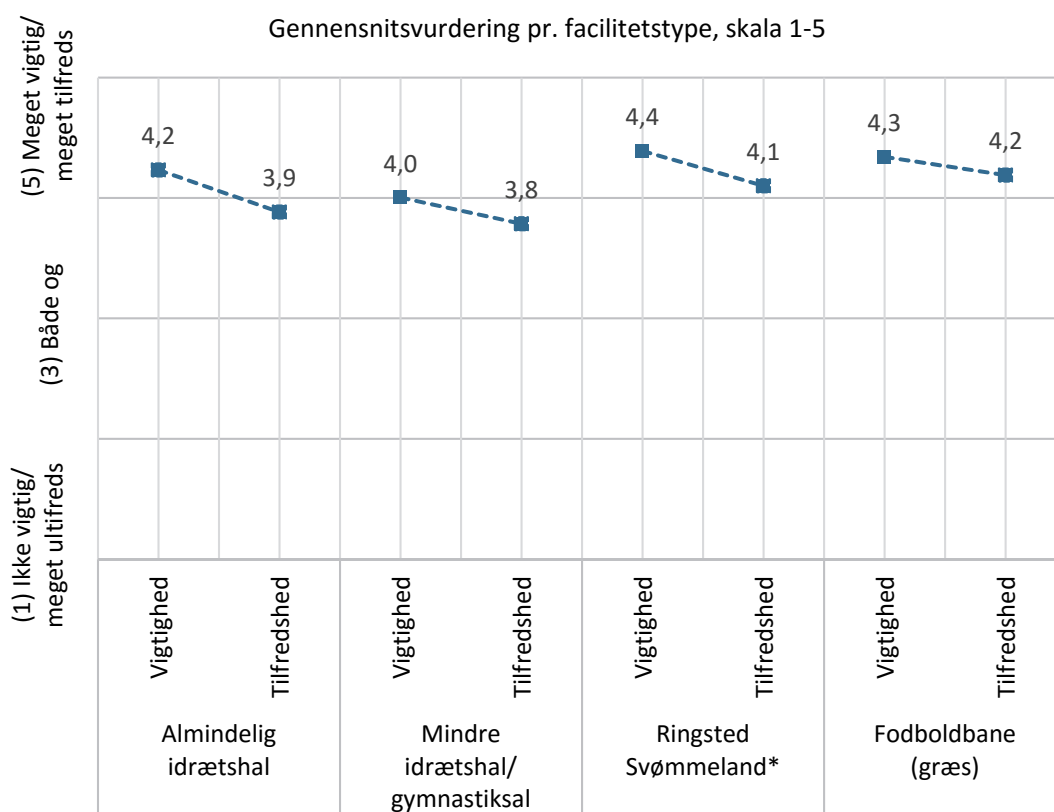
⁵² Brugere blev stillet følgende spørgsmål: Hvor vigtig finder I følgende forhold ved X-facilitet, og hvor tilfredse er I med dem?

lige over og under 'tilfreds' (dvs. scoren 4). Tilfredsheden er en smule højere med bassinerne i Ringsted Svømmehal og fodboldbaner på naturgræs, end i de almindelige idrætshaller og mindre idrætshaller/gymnastiksale.

Det vigtigste forhold for brugerne på tværs af facilitetstyperne er faciliteternes stand (gennemsnit 4,4), tiden i faciliteterne (gennemsnit 4,3) og faciliteternes egnethed til aktiviteterne (gennemsnit 4,2). Det mindst vigtige forhold er serviceniveauet og stemning og atmosfære (begge gennemsnit 3,9). Men som gennemsnitsværdierne viser, er der meget små forskelle. Tilfredsheden med de syv forhold varierer meget lidt og alle forhold scorer i gennemsnit mellem 3,7 og 3,9.

Analysen giver et samlet overblik over og udtryk for, hvad brugerne vurderer er vigtigst i faciliteterne, og hvad der kan være mest gevinst ved at forbedre for de nuværende brugernes synspunkt. Tager man afsæt i faciliteterne samlet set, er det altså især faciliteternes stand, mere tid i faciliteter og egnetheden, som er vigtige.

Figur 8.5: Brugernes vurdering af vigtighed og tilfredshed med forskellige facilitetstyper.

Figuren viser brugernes svar på tilfredshed og vigtighed af syv forskellige forhold. Figuren er baseret på 14 forskellige spørgsmål (syv om vigtighed og syv om tilfredshed). Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke faciliteter. Skala går fra 1 = ikke vigtig/meget utilfreds til 5 meget vigtig/meget tilfreds (almindelig idrætshal, n = 54, mindre idrætshal/gymnastiksal, n = 31, Ringsted Svømmeland, n = 33 og fodboldbane (naturgræs), n = 20). * Ringsted Svømmeland er gennemsnitsscoren for alle svømmebassiner.

I appendiks 8 figur 2 og tabel 2 er forholdene for de enkelte faciliteter vist. Eksempelvis er stand, omklædnings- og badeforhold, tiden og indeklimaet vurderet særlig vigtigt i Ringsted Svømmeland i forhold til de andre facilitetstyper.

Holdning til fordeling af tider i faciliteter

Tid i faciliteter står højt på dagsordenen og ønskelisten hos mange brugere (jævnfør figur 8.5), og fordelingen af tider er en af de opgaver, som fylder i det kommunale arbejde. Fordelingen af tider er delvist styret via de gældende regler og principper i folkeoplysningsloven, men der er også mulighed for lokale løsninger og tilpasninger. Som indspark til denne proces er alle brugere blevet spurgt til, hvordan de ønsker, at tider skal fordeles. Svarerene fremgår af figur 8.6 herunder og er delt i tre grupper, som tæller idræts- og spejderforeninger, øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger og skoler/kommunale institutioner – her er skoler og kommunale institutioner altså samlet til én gruppe. Nedenfor rapporteres de væsentlige opmærksomhedspunkter de tre grupperingers synspunkt. Dertil kan man i delanalyse 6 læse, hvordan de voksne borgere vurderer, at tiderne skal fordeles, og hvem der skal have adgang.

Det overordnede billede er, at brugerne gerne vil bevare status quo, og at det især er de lokale brugere tæt på faciliteterne, som skal prioriteres ved fordeling af tider. Især idræts- og spejderforeninger og til dels også øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger er meget optagede af, at det først og fremmest er brugere der tidligere har haft en tid, som prioriteres i fordelingen.

Hver anden skole/kommunal institution er 'meget enig/enig' i, at børn og unge skal tilgodeses før voksne i fordelingen, mens svarene blandt idræts- og spejderforeninger og øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger ikke er så entydige. Det begrænsede fokus fra særligt idræts- og spejderforeningernes side kan forekomme en smule overraskende med tanke på, at mange idræts- og spejderforeninger har aktiviteter for børn og unge, og at folkeoplysningsloven netop prioriterer børn og unge. En mulig tolkning kan være, at man gerne ser faciliteterne komme forskellige brugere til gode også på tværs af alder, og at aktiviteter for børn og unge sagtens kan kombineres med, at voksne og seniorer også prioriteres.

I forhold til at tilgodese nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold er der små forskelle mellem brugergrupperne, og store andele svarer 'både og'. Der er dog flere, som er tilhængere heraf, end der svarer negativt.

Hver tredje idræts- og spejderforening, hver anden øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger og hver fjerde skole/kommunal institution er tilhænger af, at tiderne skal fordeles med baggrund i antal deltagere på de enkelte hold, mens der er mindre tilslutning til, at eliteidræt skal have særligt gode vilkår (her har skole/kommunal institution ikke svaret).

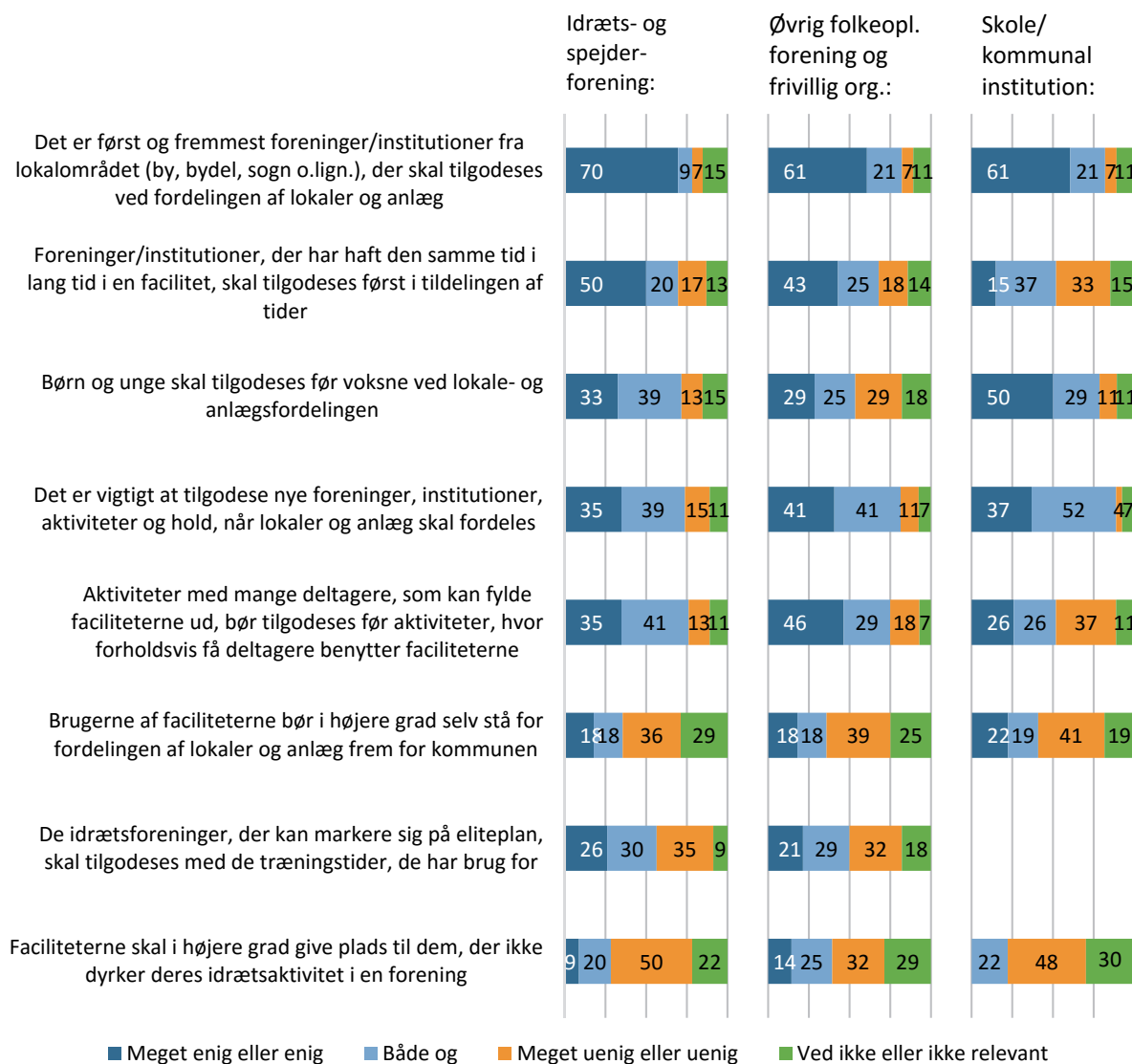
Endelig er der blandt de organiserede brugere meget lille tilslutning til, at selvorganiserede brugere i højere grad skal have mere plads i faciliteterne. De organiserede brugere ser med

andre ord sig selv som de helt primære brugere af faciliteterne, og her er en relativ stor del af brugerne 'meget uenige eller uenige'. Det gælder hver anden idræts- og spejderforening og skole/kommunal institution, mens det er hver tredje øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering.

Ser man alene på idræts- og spejderforeningernes svar med baggrund i deres størrelse, er der en række væsentlige pointer at fremhæve. Tilslutningen til at børn og unge skal tilgodeses før voksne, at brugere fra lokalområdet skal prioriteres, at brugere i højere grad selv skal stå for fordelingen af tider, at eliten skal prioriteres og at aktiviteter med mange deltagere skal prioriteres før aktiviteter med få, er alle forhold, som der er noget større tilslutning til blandt de store idræts- og spejderforeninger i forhold til de små og de mellemstore. Omvendt er der større tilslutning til, at nye aktiviteter og hold skal tilgodeses i tildelingen af tider blandt de små og mellemstore idræts- og spejderforeninger. I forhold til de resterende udsagn, er der ret små forskelle på tværs af størrelse.

Der kan være mange forklaringer på de oplyste forskelle, men størrelsen spiller formentlig en rolle, og en udfordring fremover vil være at skabe den rette balance mellem små, mellemstore og store idræts- og spejderforeninger samt ønsker fra borgere. De store idræts- og spejderforeninger repræsenterer mange deltagere og har derfor også krav på en vis del af tiderne, men samtidigt kan det være vigtigt også at sikre plads til de mindre idræts- og spejderforeninger for at kunne opretholde et mangfoldigt foreningsliv med mange forskellige aktiviteter for forskellige aldersgrupper og niveauer.

Figur 8.6: Brugernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune' (idræts- og spejderforening, n = 46, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 28 og skole/kommunal institution, n = 28).

Det er små forskelle mellem brugernes svar på udsagnene på tværs af Ringsted, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. I Ringsted Kommune er der lidt mindre tilslutning til, at foreninger fra lokalområdet skal prioriteres i fordelingen, ligesom der også er mindre tilslutning til, at børn og unge skal tilgodeses før voksne. Blandt brugerne i Ringsted Kommune er der ligesom hos brugerne i Lejre også mindre tilslutning til, at brugerne med samme tid over lang tid skal tilgodeses, mens der omvendt er lidt mindre tilslutning blandt brugerne i Ringsted Kommune til, at brugerne i højere grad selv bør stå for fordelingen. I forhold til at prioritere eliteidræt og selvorganiserede aktive finder man omtrent samme lave tilslutning i alle kommunerne.

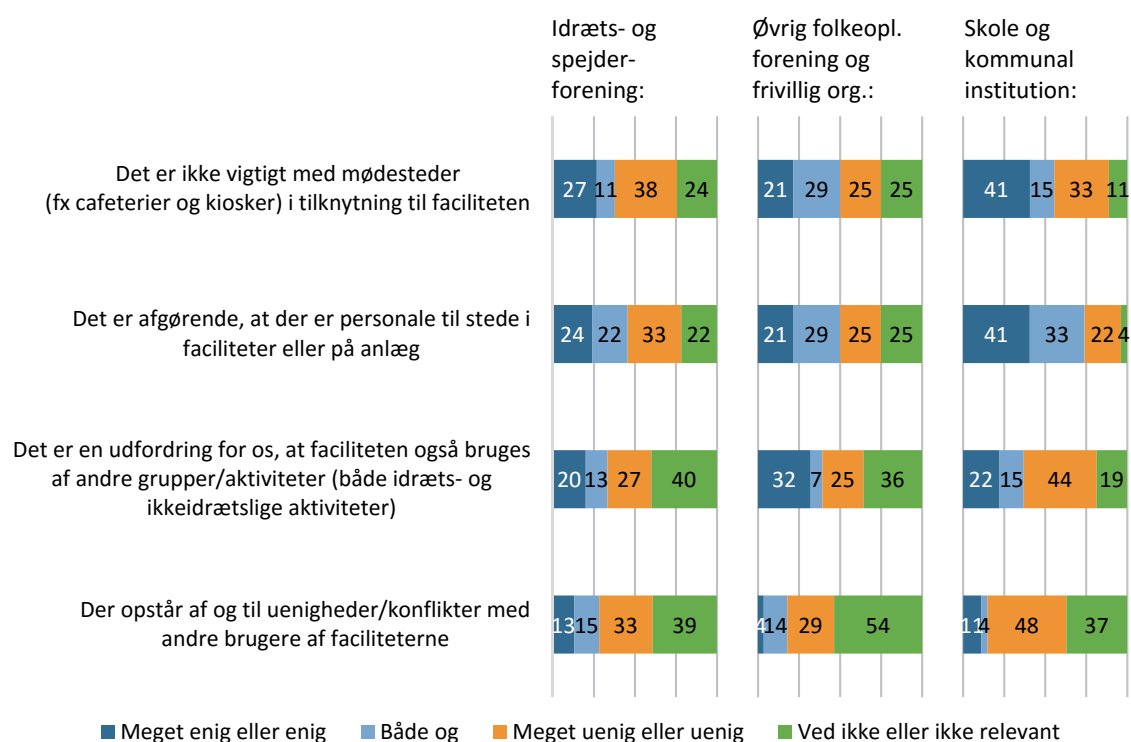
Holdning til brug af faciliteter

Brugerne er også blevet spurgt til, hvordan de vurderer at skulle dele en facilitet med andre brugere samt behovet for personale og mødesteder på faciliteterne (eksempelvis et cafeteria).

Lidt flere brugere opfatter det som en udfordring at dele faciliteten med andre, end brugere som ikke ser et problem heri (se figur 8.7). En del svarer dog 'ved ikke eller ikke relevant' hertil, men samlet set peger cirka hver fjerde bruger altså på, at der kan være udfordringer ved at bruge faciliteter, som andre også benytter. Det er dog sjældent, at det fører til egentlige uenigheder eller konflikter. Her svarer en betydelig del også 'ved ikke eller ikke relevant'. Det er vigtigere for skoler/kommunale institutioner, at der er personale til stede på faciliteterne, mens det er mindre vigtigt for skoler og kommunale institutioner end foreninger, at der i tilknytning til faciliteterne er mødesteder (se figur 8.7).

Det er særligt de store idræts- og spejderforeninger, som oplever, at det kan være en udfordring af dele faciliteter med andre brugere, ligesom det også er de store, som i størst omfang beretter, at der af og til kan opstå konflikter eller/uenigheder. Det er også de store idræts- og spejderforeninger, som i størst omfang efterspørger personale på faciliteterne, mens det især er de mellemstore, der gerne ser mødesteder i tilknytning til faciliteterne.

Figur 8.7: Brugernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune' (idræts- og spejderforening, n = 45, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 28 og skole/kommunal institution, n = 27)

Når man sammenligner brugernes svar med brugere i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, får man et billede af, at der opstår færre problemer og konflikter i forbindelse med at brugere skal dele faciliteter i Ringsted Kommune. Der er således en del færre brugere, som angiver, at det er et problem at dele en facilitet med andre, eller at der fra tid til anden opstår uenigheder eller konflikter.

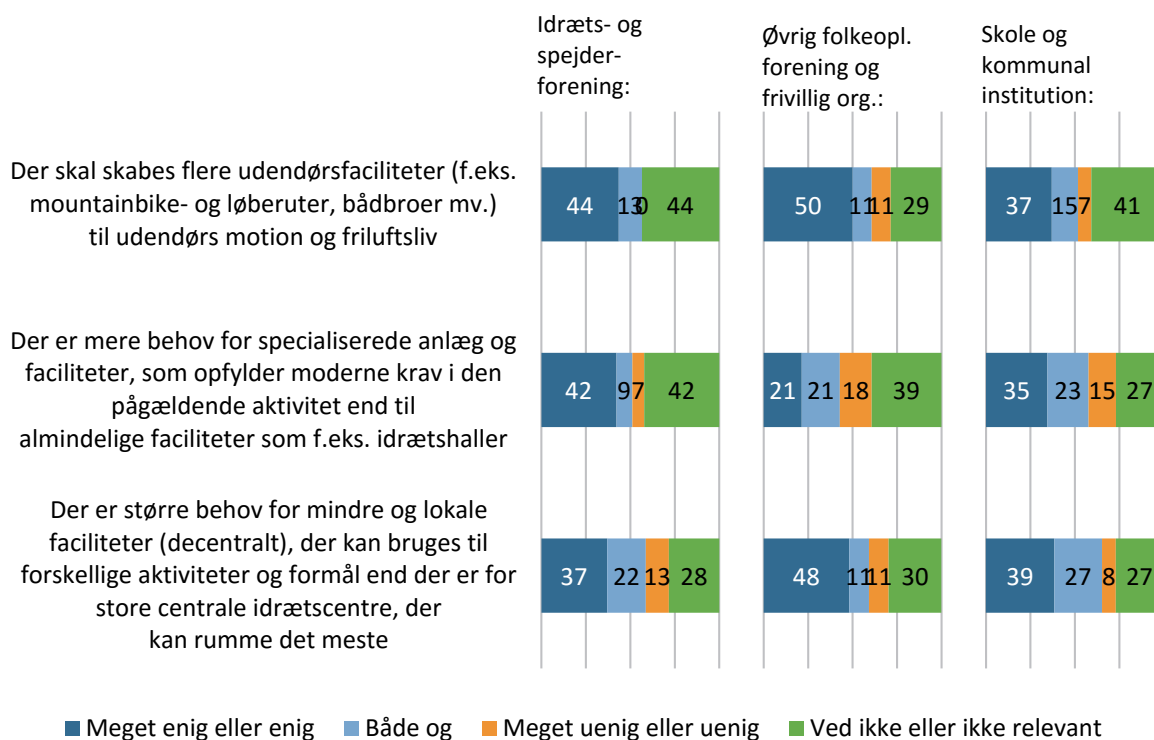
Brugernes vurdering for behov for mødesteder er på niveau i alle kommuner undtagen Lejre, hvor der er færre brugere, som angiver, at de ikke ønsker dette. Også behov for personale vurderes ens blandt brugerne i alle kommuner bortset fra Ballerup, hvor brugerne i mindre omfang efterspørger dette.

Ønsker til idrætsfaciliteter i fremtiden

Endelig skulle brugerne forholde sig til en række udsagn om ønsker til faciliteter i fremtiden. Cirka hver anden bruger er 'meget enig eller enig' i, at der er behov for at skabe flere udendørsfaciliteter til udendørs motion og friluftsliv, mens der er lidt mindre tilslutning til, at der er behov for mere specialiserede faciliteter frem for almindelige faciliteter. Blandt de brugere, som har taget stilling til udsagnet om decentrale og lokale faciliteter kontra centrale idrætsanlæg, er der størst tilslutning til decentrale faciliteter. En del brugere forholder sig dog ikke her til og svarer 'ved ikke eller ikke relevant' (se figur 8.9).

Ser man isoleret på idræts- og spejderforeningerne, er der ret store forskelle på tværs af størrelse, når det gælder spørgsmålet om behovet for specialiserede og centrale faciliteter. Blandt de store idræts- og spejderforeninger er det hele 71 pct., som mener, der er mere behov for specialiserede faciliteter frem for faciliteter til det meste. Til sammenligning er det hver anden af de mellemstore idræts- og spejderforeninger og kun 8 pct. af de små. Det er også de store idræts- og spejderforeninger, som især efterspørger større idrætsanlæg, hvor man kan det meste frem for mindre og lokale faciliteter. To tredje dele af de store idræts- og spejderforeninger efterspørger dette, mens det er hver tredje mellemstore og mindre end hver tiende af de små idræts- og spejderforeninger.

Figur 8.9: Brugernes ønsker til faciliteter/steder til idræt.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Ringsted Kommune' (idræts- og spejderforening, n = 45, øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering, n = 27 og skole/kommunal institution, n = 26).

Der er meget små forskelle, når man ser på ønskerne på tværs af Ringsted, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Andelen af 'meget enig eller enig' i de andre kommuner afviger maksimalt med 8 procentpoint i forhold til brugernes svar i Ringsted Kommune. Størst forskel er der i forhold til andelen af brugere i Lejre Kommune, som mener, der skal skabes flere udendørsfaciliteter. Det mener 52 pct. af brugerne i Lejre Kommune, mens det til sammenligning er 44 pct. i Ringsted Kommune (dvs. 8 procentpoints forskel).

Opsummering og afrunding

De fleste idræts- og spejderforeninger og lige under hver anden øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering benytter faciliteter, som anvises af Ringsted Kommune, mens alle skoler benytter faciliteter på deres egen grund, som de selv administrerer. Kommunale institutioner bruger i overvejende grad kommunens idrætsfaciliteter. Godt hver fjerde idræts- og spejderforening benytter også egne faciliteter, mens mere end to tredjedele af skolerne og kommunale institutioner også benytter offentlige udendørsarealer.

Når det kommer til anlagte faciliteter, er hal/sal den type, som benyttes af flest brugere. Den bruges især af skoler og kommunale institutioner, men også af hver anden idræts- og spejderforening. Lige under hver femte øvrig folkeoplysende forening og frivillig gruppering bruger et andet lokale.

Brugerne i Ringsted Kommune er relativt tilfredse med faciliteterne i kommunen. Brugernes tilfredshed er på højde med brugere i Ballerup Kommune, og der er større tilfredshed blandt brugerne i Ringsted Kommune end i Lejre og Halsnæs Kommuner. Skoler og kommunale institutioner er mere tilfredse end idræts- og spejder foreninger og øvrige folkeoplysende foreninger og frivillige grupperinger. Også brugernes vurdering af specifikke facilitetstyper i form af almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller/ gymnastiksale, svømmebassinerne i Ringsted Svømmehal og fodboldbaner på naturgræs viser relativ stor tilfredshed med faciliteterne i kommunen. Når brugerne skal pege på forbedringspotentialer, er det særligt mere tid i indendørs faciliteter samt et ønske om øget fleksibilitet i forbindelse med fordelingen af tider til indendørsidræt.

Brugerne er blevet spurgt til, hvordan de gerne ser fordelingen af tider skal foregå, og hvem der skal prioriteres. Generelt ønsker brugerne at bibeholde status quo, og der er stor modstand mod, at selvorganiserede brugere på den ene eller den anden måde også skal tildeles tider i faciliteterne. I forhold til fremtidige ønsker på facilitetsområdet ønsker lige under hver anden bruger, at der skal skabes flere udendørsfaciliteter som f.eks. mountainbike- og løberuter, og en del flere brugere er enige i, at der skal skabes flere specialiserede faciliteter frem for almindelige faciliteter til mange formål. Endelig er et flertal af brugerne fortalere for mindre og decentrale faciliteter frem for store centrale idrætscentre, som kan rumme det meste.

Litteratur

- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015a). *Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015b). *Idrætsfaciliteter i Halsnæs kommune. Faciliteter, foreninger og brugerbehov på idrætsområdet i Halsnæs Kommune*, anden udgave, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C. G., & Nielsen, C. D. (2016). *Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Høyer-Kruse, J. (2013). *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*, Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B. (2009) *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* (Red.). København: Idrættens Analyseinstitut.
- Ibsen, B., Hansen, A. M. W., Vennekilde, E. (2010). *Ændringer i kommunal idrætspolitik efter kommunalreformen*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B., Bæk Nielsen, L., Fehsenfeld, M., Boye, A. M., Malling, R., Guldbæk Andersen, L., Lebech Jørgensen, I. M., Davidsen, R. & Sørensen, L. (2012). *Idræt i udsatte boligområder*, Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet og Metopos - en del af Bascon
- Ibsen, B. og Fehsenfeld, M. (2013). Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder. *Forum for Idræt. Bevægelse i rum og rammer*, pp. 93-107, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Ibsen, B., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., & Støckel, Jan T. (2015). *Pigers idrætsdeltagelse*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Iversen, E. & Forsberg, P. (2014). Mål eller kaos? Muligheder og begrænsninger i at indføre 'performance management' i danske idrætsfaciliteter i *Forum for Idræt*, p. 27-40, 95-96, Odense, Syddansk Universitet.
- Kulturministeriet (2014). *Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier*, København: Kulturministeriet.
- Laub, T. (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011*, København: Idrættens Analyseinstitut.

- Laub, T. (2012). *Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Naundrup Olesen, K. (2012). *Kommuner og Idrætsliv*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Pilgaard, M. (2012). Flexible sports participation in late-modern everyday life, Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.
- Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015a). *Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Pilgaard, M., Forsberg, P., Nielsen, C. D., Høyer-Kruse, J., & Bedaf, A. van. (2015b). *Facilitetsanalyse i Varde Kommune. Fremtidens behov for idrætshaller og andre idrætsfaciliteter i Varde Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Rafoss, K. & Troelsen, J. (2010). Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries i *Sport in society* vol. 13, No. 4, 2010, Abingdon: Routledge, Taylor & Francis.
- Ringsted Kommune (2012). *Idræts- og Fritidspolitik for Ringsted Kommunes borgere og foreningsliv*. Ringsted Kommune (Link: https://ringsted.dk/sites/default/files/idraets-_og_fritidspolitik.pdf).
- Ringsted Kommune (2013). *Ringsted Kommunes Børne og ungepolitik*. Ringsted Kommune (link: https://ringsted.dk/sites/default/files/kommunen_-_politikker_planer/boerne-_og_ungepolitik_by11032013.pdf).
- Ringsted Kommune (2014). *Frivilligpolitik*. Ringsted Kommune (link: https://ringsted.dk/sites/default/files/borger/kultur_fritid/frivilligpolitik-17-01-2011_med_redaktionelle_aendringer_december_2014.pdf).
- Ringsted Idrætsunion (2016). *Unionens vedtægter*. Ringsted Idrætsunion (link: <http://www.ringsted-union.dk/>).
- Toft, D. (2013). *Fremtidens senioridræt – mellem ironman og stolemotion*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Thøgersen, M. & Iversen, E. B. (2014). Den kommunale støtte til idrætsforeninger. Succes eller sovepude? i K. Eskelund, & T. Skovgaard (red.), *Samfundets idræt: Forskningsbaserede indspark til debatten*. (s. 57-98), Odense: Syddansk Universitetsforlag.

